Roman

Belçika Edebiyatı

GECE ÖLMEK

Anne-Cécile Huwart

Fransızcadan Çeviren: Samethan Soyyiğit

ayrıkotu

Anne-Cécile Huwart

Anne-Cécile Huwart bağımsız bir gazetecidir. Louvain Katolik Üniversitesinden, Germen Filolojisi (İngilizce, Almanca) (1994-1998) ve Gazetecilik (1998-999) diplomalarını alan yazar, 1999 yılı itibariyle *Soir* gazetesinin yazı işleri kadrosunda kariyerine bağımsız bir gazeteci olarak başladı. Burada 2009 yılına kadar çalıştı.

Brüksel bölgesi, uzun yıllar boyunca yazarın ana faaliyet alanı oldu ve yazar bu bölgeye dair birçok günlük yerel haber yaptı. Yaptığı haberlerin içeriğine göre yazar zaman zaman, toplumdan kültüre birçok çeşitli alanda *Le Monde* başta olmak üzere, *Victor, Immo, Référence, Swarado* gibi birçok farklı gazeteyle de iş birliği yaptı. 2004 ve 2008 yılları arasında *Swarado*'da koordinatör olarak görev aldı.

2009'dan beri haftalık çıkan *Télé Moustique* gazetesi de dâhil olmak üzere, "Le Vif l'Express" (2013'ten beri) ve hatta "Médor" (2016'dan beri) gibi çeşitli medya kuruluşlarında, haber ve toplum konularında, uzun vadeli soruşturmalar yaptı ve raporlar hazırladı. 2019 yılında Belfius Ödülünün finalistlerinden biri oldu.

Suçun izinde beş yıllık haberciliğinin öyküsü olan *Gece Ölmek* (2019), yazarın ilk romanıdır.

Samethan Soyyiğit

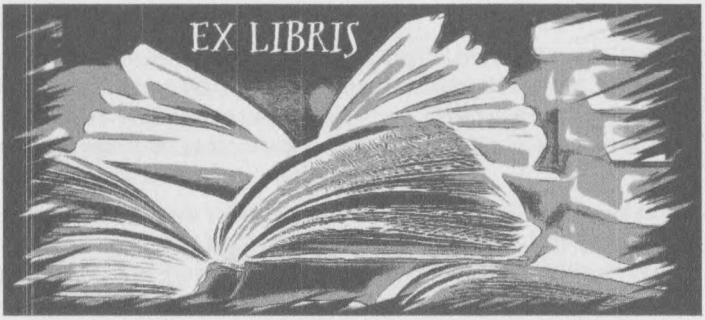
1996 yılında Antalya'da doğdu. Hacettepe Üniversitesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümünden 2022 yılında mezun oldu. Mezun olmadan önce çeşitli Freelance çeviri işlerinde çalıştı.

Fransızca alanında, 2019 yılında DELF B2 belgesini, 2022 yılında DALF C1 ve DAFL C2 belgelerini aldı. Fransızcanın yanı sıra İngilizcede de akıcı bir şekilde yazılı ve sözlü iletişim kurabilmektedir.

Gece Ölmek

Anne-Cécile Huwart

Fransızcadan Çeviren: Samethan Soyyiğit

Bu kitap _____ aittir.
Değeri, almak için ödediği bedelden daha fazladır. İzinsiz almayın, okuyunca geri verin ki başkaları da okuyabilsin. Armağan edilirse teşekkür edin ve siz de başkasına armağan edin.

Gece Ölmek
Anne-Cécile Huwart

Orijinal adı: Mourir la nuit
Türkçe yayın hakları Onlit Editions'tan alınmıştır.
© Anne-Cecile Huwart, 2019
I. Baskı, İstanbul, Şubat 2023
ISBN: 978-625-8309-50-8
Genel Yayın Yönetmeni
Aytaç Timur
Fransızcadan Çeviren
Samethan Soyyiğit
Editör
Füsun Özev
Son Okuma
Şükran Akan
Kapak
Efdal Basan
Dizgi
Atahan Sıralar
Sertifika No: 12186

FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES Bu kitabın yayımlanmasındaki desteklerinden ötürü Fédération Wallonie-Bruxelles'e teşekkür ederiz.

©Tohum Yayıncılık Turizm Reklam ve Sağlık Hizm. San. Tic. Ltd. Şti.
İçerenköy Mah. Değirmenyolu Caddesi Kutay İş Merkezi B Blok No:18/6
Ataşehir/İstanbul Tel:(0 216) 489 84 08
Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın, tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Baskı: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3 06800 Çankaya, Ankara Tel: 0312 266 44 10
Sertifika No: 46519

Gece Ölmek

Anne-Cécile Huwart

Fransızcadan Çeviren: Samethan Soyyiğit

ayrıkotu

56 yaşındaki Sosyal Hizmetler Uzmanı Jepthé Vanderhoeven'ın cesedi, 3 Şubat 2014'te Brüksel'de, Uccle'a bağlanan Messidor Caddesi'ndeki apartman dairesinde bulundu. 4'üncü ekibin Şefi Komiser Natacha Barthel; ekip üyeleri Vincent Schmidt, Zoltan Solt ve Didier Lizin'le birlikte, kod adı "Karaağaç" olan bu soruşturmayı üstlendi.

51 yaşındaki evsiz Marek Adamsky aynı gün Brüksel merkezde, Rogier Mevkisi'ndeki bir otoparkın girişindeki üst geçitte ölü bulundu. 3'üncü ekibin Şefi Marc Allemeersch; Erik Degrave, Lise De Pauw ve Jan Van Daele'den oluşan ekibiyle "Geçit" adlı soruşturmanın başına geçti.

Bunların dışında çeşitli müfettişler de "Suç" lakaplı özel bir bölüm olan Federal Soruşturma Ekibinin bir parçası olmuşlardır.

Özel hayatın gizliliği göz önünde bulundurulduğundan bazı kişi adları ve soyadları yazar tarafından değiştirilmiştir. Kitabın sonunda alfabetik bir isim tablosu bulunmaktadır.

İKİ CESET

"İlk giren Bay Vender[1] oldu. Beyaz bir sabahlık giyiyordu. Salona kadar peşinden gittim. Kanepenin bir köşesine, kolçağa en yakın yere oturdum. O, tek kişilik küçük koltukta oturuyordu.

"Şarap içiyordu. Ben hiçbir şey içmek istemediğimi söyledim. Konuşmaya koyulduk. Beni yakışıklı bulduğunu söylüyordu. Bense onun gözlerine bakmaya cesaret edemiyordum. İlgileniyormuş gibi görünmekten çekiniyordum.

"Gece uyumadığı ve içmeye çoktan başlamış olduğu belli oluyordu. Kokain içmiş olmalıydı. Biraz daha getirmek için odasına gidip geldi. İçmem için bana da teklif etti. Hayır, dedim. Sütlü kahve yaptı. Sürekli benim yakışıklı olduğumu ve benimle yatmak istediğini söylüyordu. Ben de ona erkekler için var olmadığımı söylüyordum.

"On dakika sonra burnum kanamaya başladı. Beyefendi tuvalet kâğıdı aramaya gitti. Döndüğünde telefonunu ve tabletini bulamadığını söyledi. Ben de onunla birlikte aramaya başladım. Bana sürekli cinsellikten bahsetmeye devam ediyordu. Bense eşyalarını bulmasında yardımcı olup hemen gitmek istiyordum.

"Odasına gittik, pencerenin yanındaki küçük, siyah mobilyanın çekmecesini açtım. Tableti içindeydi. Sonra o da telefonunu

1. Jepthé Vanderhoeven (çn.)

ceketlerinden birinin cebinde buldu. Daha sonra ben oradan ayrıldım. Birbirimize teşekkür ettik ve vedalaştık."

Mounir Benallal, o pazar sabahı yani 2 Şubat 2014'te, Brüksel'in Uccle Bölgesi'ndeki Messidor Caddesi'nde bulunan o nezih apartman dairesinde yaptığı her şeyi soğukkanlılıkla anlattı.

56 yaşındaki Jephté Vanderhoeven'ın canavarca katledilmiş bedeni, ertesi gün evine temizliğe gelen temizlikçi kadın tarafından bulundu.

Olaydan beş ay sonra bile ortamın dekorunda hiçbir değişiklik yapılmamıştı. Evin girişten salona açılan yarı saydam kapısında hâlâ köknar dikeni şeklinde yapılmış, gümüş renkli bir kalp ve bir sürü başka plastik Noel süsü asılı durmaktaydı. Uzman bir şirket olay yerini temizlemişti ama ağaçtan yapılma yemişlik, büfe, 16. Louis Dönemi'nin modasına uygun yapılmış tekli koltuk ve Çin usulü bölme paravan gibi evdeki antika eşyalar üzerinde tam bir kaos hüküm sürmekteydi.

Şüpheli yeniden canlandırma kurallarına boyun eğmişti. Sadece dört kişinin bu iç karartıcı olay yerine girmesine izin vardı; sanığın avukatı Me Lévy, Kraliyet Savcı Yardımcısı Thibault de Sauvage, soruşturma hâkimi Marie-Aurore Dagnely ve davadan sorumlu Komiser Natacha Barthel. Bir laboratuvar teknisyeni olay yerinin videosunu çekti ve görüntüler binanın aşağısına park etmiş minibüse aktarıldı. Böylece bir psikiyatri uzmanı, müdahil avukat ve diğer soruşturma görevlileri olay yerini dışarıdan canlı olarak izleyebildi. İçeriden gelen bilgilere erişim hakkı kazanmış bağımsız bir gazeteci olarak ben de küçük minibüsün bir köşesinde diğer görevlilerle birlikte yerimi aldım ve böylece soruşturmayı, cesedin bulunmasından Ağır Ceza Mahkemesi'ne kadarki süreç boyunca takip etme yetkisi elde ettim.

Şüpheli, olay günü oturduğu düşünülen yere, seramik bardak ve tabaklarla dolu orta sehpanın karşısındaki koltuğa oturdu. Kanepedeki kurumuş kan lekesi şüpheliyi hiç de rahatsız ediyormuş gibi görünmüyordu. Jephté Vanderhoeven'ın arkadaşı olan Brükselli Thierry Poncelet'nin, duvardaki Köpektokrasi[2] isimli resimleri olay yerinin sessiz tanıkları olarak yaşamaya devam ediyordu. Tenekeden yapılmış geniş vazonun içindeki rengârenk şekerlemelerse müzeye benzer bu evin içinde dekora aykırı görünüyordu. Yeniden canlandırma için gerekli eşyaları Komiser Natacha Barthel getirmişti; sahte bir cep telefonu, kartondan yapılma sahte bir tablet, kokainmiş gibi görünen bir paket un. "Bunu dün bizim evden getirdim." dedi komiser. Müfettiş uyuşturucu alıyormuş gibi yapması için Mounir'e 5 avro uzattı. Adam parayı mekanik bir hareketle kıvırdı. Bir an "Gerçekten mi?" diye ağzından kaçırdı. Sonra hemen "Nasıl yani? Ramazan?" dedi. Adam kendini koyvermedi. Sakin ve soğukkanlı bir şekilde, dudaklarında ince bir gülümsemeyle önceki soruşturmalarda hep tekrarladığı şeyi söyledi, o gün kurbanın evindeki kendisi olsaymış onu öldürmezmiş. Böylece canlandırma oyunu bitti.

Olayın tüm başrol kahramanları 60'lardan kalma mobilyalarla ve karaağaçlarla bezenmiş salona geldiler. Dışarıda sağanak yağış vardı. Zemin katın gece lambası söndü. Lamba anahtarı da aynı şekilde karanlıkta kayboldu. Bütün bu gürültü patırtıdan meraklanmış bir bina sakini üzerindeki çiçekli sabahlığıyla dairesinden çıktı. Işığı düzelten de o oldu. Tüm bu kargaşanın ortasında, hiçbir şeye aldırmaz görünen Mounir Benallal ellerini arkasında birleştirmiş duruyordu. Görevlilerden biri onu

2. Les Aristochiens (çn.)

kelepçeledi ve onu bir kez daha hapishaneye götürecek olan araca kadar eşlik etti. Messidor Caddesi'nin bir köşesine yerleşmiş olan Brüksel gazetesinin teleobjektifleri polis tarafından uzaklaştırıldı.

3 Şubat 2014 sabahı, Claudine Brichart, Jephté'nin, Messidor Caddesi'ndeki evini ziyaret etti. 75 yaşındaki kadın, arkadaşına yaptığı aramaların cevapsız kalması üzerine endişelenmişti. Normalde her gün birbirlerini sabah 07.30'da arama alışkanlıkları vardı. Bunu da "Ben hâlâ ölmediğimi, o da tastamam uyanmış olduğunu söylemek için." diyerek açıklamıştı dul kadın Brüksel Federal Soruşturma Bürosunda, DR6'da soruşturmayı yürüten Komiser Vincent Schmidt'e.

Brüksel'in Uccle Bölgesi'nden olan ve Uluslararası Af Örgütü aktivistliği yapan bu kadın, kocasının ölümünden beri, Doğum ve Çocuk Bürosu tarafından yürütülen, Bebek Yetiştirme Bölümünde gönüllü olarak çalışmaktaydı. Gönüllülük esaslı çalışan ekipleri düzenleyen Jephté'yle de bu sayede tanışmışlardı. Adam bu iş sayesinde zamanla sırdaşı olan yaşlı kadınlarla ilişkiler kurmuştu.

"Kadınlardan biriyle restorana gitmek pek bir şeye benzemiyordu. Jephté yaşamıma hayat getirdi."

Sabahları yapılan bu telefon görüşmesi alışkanlığı hafta sonlarını da kapsıyordu. Suçun işlendiği sabah da Claudine Brichart telefonun ucundaydı. Jephté'nin cep telefonuna 08.06'da gelmiş olan arama görünüyordu. Görüşme 403 saniye sürmüştü.

"Pazartesileri genelde çok sakin olur, pek sevmem. O sabah Jephté bana Waterloo'daki bitpazarına gidelim, dedi. Ben eski eşyaları pek sevmem. Sesi uykuluydu, sanki hâlâ uyuyormuş gibi geliyordu."

18.00'de bile hiçbir gelişme yoktu, ta ki pazartesi sabahına kadar. "Danışmanlık yaptığım yere giderken yol üzerinde onun evinin önünde durdum. Telefonla kaç kere aradım bilmiyorum. Polisleri gördüm. Onlara, Bay Vanderhoeven için mi buradasınız, diye sordum. 'Evet' dediler. Bir cesaretle, bitti mi öyleyse, dedim. Bir kez daha evet dediklerini duydum. İntihar ettiğini sandım."

***

3 Şubat 2014 sabahı, Brüksel'in başka bir mahallesinde bir ceset daha bulundu. Bu kez Brüksel'in merkezine yakın, Rogier Meydanı'ndayız. Isıran bir rüzgâr binaların arasından sızıyor. Sokağın gölgesi, başkentin merkezindeki bulvarlara yansıyan bu kış güneşinin parlaklığıyla tezat oluşturuyor. Dikiz aynalarından ve cam kulelerden yansıyan günün ilk ışıkları, Rogier Meydanı'nın etrafındaki dip dibe giden sürücüleri kör edercesine parlıyor. Marché Sokağı'na sapan sürücüler polis arabalarını zar zor fark ediyor. Polis ışıklarının; sokak serserilerinin ve hayat kadınlarının, banka çalışanları ve lüks otellerde kalan müşterilerle çok yakın olduğu bu caddeye yabancı olduğu pek söylenemez.

İp gibi dizilmiş Sedanlar, Sheraton Oteli'nin yer altı parkına bir bir doluşuyor. Hiçbir sürücü gözlerini kaldırıp da kafalarının üzerinde duran üst geçide bakmıyor. Üst geçidin çıkıntı yaptığı yerde, bir el sarkmış duruyor. Taş gibi katılaşmış, son bir hareket yapıp donmuş bir el.

Üst geçidin rüzgârdan korunan beton tabakasının üzerinde bir ceset yatıyor. Bir havalandırma ızgarası otoparktan yayılan ılık havayı dışarı üflüyor. Kış akşamları evsizler, otelin ve süpermarketin mallarının geldiği deponun bitişiğindeki bu gizli sığınak için kavgaya tutuşuyorlar. Her kim orada kalmayı başarırsa orayı son durağı belliyor.

Sabah 05.58'de cesedi yerel bir polis bulmuş. "Ceset bulunduğunda hâlâ sıcaktı." diye aktarıyor süpervizör. "İnsanlar ona hemen kalp masajı uyguladı ama çok geçti." Adamın suratı şişmiş ve kızarmıştı. İlk bulgular, faili meçhul bir cinayet şüphesine yol açabilirdi. Brüksel Federal Adli Polisi bu nedenle olayı yerel polisten devraldı. Komiser Natacha Barthel ve ekibi vardiyalarını devralmak üzere, Botanik Kulesi'nin sekizinci katına geldiler. Dört müfettiş, bir fotoğraf makinesi, üzerlerinde olay yeri için giyilen elyaf tulum, koruyucu ayakkabılar ve yüzlerinde maskeyle tamamen konsantre olmuş bir şekilde, tek kelime etmeksizin ellerinde önemli delilleri barındıran kutularla dışarı çıktılar. Her yeni davaya başlarken takındıkları rutin hareketlerini takınarak sessizce işlerini yaptılar.

Bu soruşturma Natacha Barthel'in evsizler hakkındaki ilk soruşturması değildi.

"Adı üstünde, bu tarz soruşturmalardaki şahısların evleri ve aileleri olmadığından kim olduklarını bulmak bile başlı başına zor bir iş. Gerçekten sıfırdan başlıyoruz ve hatta bu tarz soruşturmalarda gerçek kurbanın bile kim olduğu belli değildir. Dolayısıyla yapılacak ilk iş önce şahsın kimliğini deşifre etmektir." diyor Komiser.

Sokak hayatı cinayet için biçilmiş kaftandır. Daha iki hafta önce, ocak ortasında, ellili yaşlarında bir Rumen, yine Rogier Meydanı'nda, Sheraton Oteli'nin tam karşısındaki ucuz bir otelin odasında kafası kesilmiş bir hâlde bulundu. Bir gece eğlencesinden sonra kendisiyle aynı talihi paylaşan bir arkadaşıyla birlikte oraya sığınmışlar. Sonra bu iki adam arasında kavga çıkmış ve daha genç olan bıçak çekip diğerinin boğazına saplamış. Kurban etrafı kan gölüne dönmüş bir hâlde terk edilmiş. Otelden çıkar-

ken suçlu, resepsiyona, arkadaşının hâlâ odada uyuduğunu söylemiş. Katil ancak üç hafta süren bir soruşturma sonunda Brüksel Kuzey İstasyonu'nun olduğu mevkide bulundu.

Pazartesi sabahı gün ağarıyor ama hava hâlâ buz gibi. Bir tarafında 4 yıldızlı bir otel, diğer tarafında çok uluslu bir işlem bankacılığına ait şirket binası bulunan bu küçük sokağa hiç gün ışığı düşmüyor. Bu binaların dibinde sefalet sürüyor. Adli tabip Dr. De Boosere olay yerine geliyor. Arabasından iniyor, olay yeriyle dışarısını ayıran mavi beyaz polis şeridinin altından geçip olay yerine giriyor. Hayalet gibi beyazlara bürünmüş, gerçek dışı görünen bembeyaz kıyafetleriyle sigara izmaritlerinin, votka şişelerinin, ucuz martinilerin ve cesedin etrafında dönüp duran olay yeri inceleme ekibine katılıyor.

Dört federal polis memuru, her yeni ceza davasında gösterdikleri titizliği gösteriyorlar; ipuçlarının beyanı, tanıkların ifadeleri, olay yerinin ve çevresinin görüntüye alınması. Müfettişler olay yerinde geçirilen ilk anların çok önemli olduğunu biliyorlar zira ilk saatler bir soruşturmanın tüm kaderini tayin edebiliyor. Şimdilik adamın tam olarak neden öldüğü bilinmiyor. Bir cinayete kurban gittiğini gösteren herhangi bir ibare yok ama soruşturma prosedürü tüm şüpheli ölümler için aynıdır.

14.00'te evsiz adamın cesedi otopsi için kaldırıldı. Federal polis koruma ekibi, Natacha Barthel'in cep telefonu çaldığında Botanik Kulesi'ne dönmeye hazırlanıyor. Jephté Vanderhoeven'ın cesedi henüz Uccle'da yeni bulundu.

***

Gersande! Jephté küçük kız kardeşine böyle seslenirdi. Gersande, kardeşinin ceset torbasına sarılmış vücudunun yanı başında ayakta duruyor. Kafasında, kahverengi keçe, fötr bir şapka; üze-

rinde uzun gri bir süveter var. Gözlerinin altı gece boyu ağlamaktan şişmiş ve durmadan içtiği sigaralar yüzünden beti benzi atmış görünüyor. Kardeşini görmek istiyor. Hollanda asıllı bir ziraat mühendisi anne tarafından yetiştirilen üç kardeş, 5 yıl boyunca ayrı kalmışlar. Gersande daha yedi yaşında bile yokken babaları Jacques vefat etmiş. Anneleri Olivia, babalarının yokluğunu tüm zorluklara göğüs gererek üstlenmiş. Annesi bu haylaz, mızmız kızdan değil, okulu hiç sevmeyen Jephté'den pek hoşlanmazmış. Aralarındaki yaş farkına rağmen bu iki kardeş birbirleriyle oldukça içli dışlıymışlar. Birbirlerinin cezalarını bile üstlenirlermiş.

Federal polis kurban destek ofisinde çalışan Wivine Paquay, Gersande'a sarıldı. Olağanca doğallığına ve empatisine rağmen, kadının yere yığılmasına engel olamadı. Jephté'nin küçük kız kardeşi acısından cesedin ayak ucunda bağırıyordu. Her şeyi görmek, hâlâ görmezden geldiği dehşetle yüzleşmek istiyordu. Ama Wivine, kadını, kardeşinin canavarca katledilmiş bedenini görmemesi için uzaklaştırıyordu. Yine de kadın, kardeşinin şişmiş suratını bir anlığına gördü. Wivine, Gersande'ı ısrarla uzaklaştırmaya çalışıyordu. Wivine'in bana aktardığına göre kurbanın yakınları sıklıkla ceset torbasını açmak ve yakınlarını görmek için cesede doğru koştururlarmış. "Tüm hazırlıklarımıza rağmen yakınların tepkilerini asla tam olarak öngöremeyiz."

Önceki gün, 4 Şubat 2014 Salı günü, kimliği belirsiz olan evsiz adamın cesedi Dr. De Boosere'e ulaştı. Otopside kafa içi kanama, boyunda yırtık ve kaburgalarında kırıklar olduğu ortaya çıktı. Evsiz adamın göğüs kafesi de parçalanmıştı.

Biri Messidor Caddesi'ndeki nezih apartman dairesinde katledilmiş, diğeri Brüksel'in merkezinde iğrenç bir üst geçitte... Birbirlerinden birkaç saat arayla benzer şekillerde öldürülmüş, birbirine taban tabana zıt bu iki adam, benzer bir kaderle aynı

otopsi odasında yan yana yatıyordu. Acısına rağmen, Jephté'nin kız kardeşi evsiz adam için de duygulandı. "Bu adam için hiç kimse endişelenmiyor bile. Çok korkunç."

"Geçit" ve "Karaağaç" kod adlı bu iki dava 3 Şubat 2014 Pazartesi günü Sulh Hâkimi Marie-Aurore Dagnely tarafından üstlenildi.

***

5 Şubat 2014 Çarşamba günü Claudine Brichart sakin bir şekilde federal polisin karşısına çıktı. Komiser Vincent Schmidt onu Botanik Kulesi'nin sekizinci katında asansörün önünde bekliyordu. Jephté'nin 75 yaşındaki bu kadın arkadaşı, görüşmeye gelirken kıyafetini de ihmal etmemiş, bej bir takım elbise ve timsah derisi çantasına yakışan zeytin yeşili botlarını giymişti. "Son Saat'teki[3] makaleyi okudum bu sabah." diye başladı kadın konuşmaya. Makale dediği şey kısacık bir yazıdan ibaretti ama tüm bilgileri veriyordu. "Messidor Caddesi'nde Uccle Bölgesi'nde bir apartman dairesinde bu pazartesi bir ceset bulundu. Ellili yaşlarındaki adamın cesedi evinin yatak odasında kanlar içerisindeydi. Kurban, yatağında sırt üstü yatar hâldeydi." Müfettiş makalede yazılanların etkisini azaltmak için şöyle demişti:

"Evet, kurban gerçekten bir saldırıya uğramış ve vefat etmiş. Bu yazılanlarda bir doğruluk payı var ama yine de tüm yazılanlara inanmamak gerek."

Vincent Schmidt, DR6'da Federal Adli Suçlar şubesinde çalışmış eski bir jandarmaydı. 2001'de, Dutroux Vakası'yla[4] su yüzüne çıkan aksaklıklar sonrasında Belçika Polisi, eski adli polis

3. La Dernière Heure. (çn.)

4. Marc Paul Alain Dutroux, Belçikalı mahkûm, seri katil, tecavüzcü ve çocuk tacizcisi. (çn.)

memurlarıyla eski jandarmalardan kurulu federal polis ve birkaç farklı bölgeye bakan yerel polis olmak üzere ikiye ayrıldı. Bölgelerin her biri belediye başkanlarına bağlandı. Herkesin maaşının da değişmesiyle başlayan bu zoraki değişim; prosedüre bağlı çalışan eski askerlerle kimi hukuk mezunu kimi Paris Siyasi Bilimler Akademisi ve hatta kimi tarih mezunu olan ve daha çok sezgisel çalışan, çeşitli profillere sahip federal polis memurlarının birlikte çalışmasını ve iki farklı çalışma kültürünün bir arada var olmasını sağladı. Güler yüzlü, hırslı, dört çocuk babası olan Vincent Schmidt bu iki farklı kültüre de uyum sağlayarak olağan dışı bir kariyer gelişimi gösteriyordu. 1986'da orduya girmiş, hızla Eski Doğu Almanya'ya atanmış. On yıl sonra, 2000'de, Mons Gözetleme ve Araştırma Tugayı'na (BSR), ardından 2010'da DR6'ya katılmadan önce bir Brüksel soruşturma birimine katılmış.

Müfettiş, Claudine Brichart'a eliyle işaret ederek masaya geçmeye davet ediyor. Botanik bahçesine bakan pencereler göz alıcı bir manzara sunuyordu. Kadın çekinerek polisin karşısına oturuyor. İfade sakin ve güven veren bir ortamda başlıyor:

"İfadenizi tekrar okuyabilirsiniz. Hepsini tek tek not almaktansa söylediklerinizin özetini çıkarmayı tercih ederim. Belli mi olur, ya hata yaparsam? O zaman hemen bana söyleyin. Bazen hassas ve özel şeyler hakkında size bolca soru soracağım ama tüm bunlar gerekli, vakayı anlamak ve çözebilmek için mümkün olduğunca fazla bilgiye ihtiyacımız var. Biraz uzun sürecek." Arabasını Botanik Kulesi'nin dibine gelişigüzel park etmiş tanık şimdi arabası için epey endişeleniyor.

"Ya trafik cezası yazarlarsa?" diye soruyor.

"Öyle bir şey olursa beni arayabilirsiniz."

Polis, prosedürü takip ediyor:

"Tanık olarak ifade verdiniz. İfadeniz mahkemede delil olarak kullanılabilir. Demek, Bay Vanderhoeven'a yakın biriydiniz."

Claudine Brichart:

"Birbirimizden uzakken kendimizi güvensiz hissederdik. Benim hiç çocuğum olmadı. Kocamın ölümünden sonra, bebek danışmanlığı için gönüllü arayan Doğum ve Çocukluk Bürosunun ilanına başvurdum. O iş beni kurtardı. 2011'de organize edilen bir yemek sırasında Jephté'yle tanıştım. Hemen birbirimize ısındık. Çok nazik ve profesyonel birisiydi. Ondan bahsedildi mi insanlar onu hep överdi."

Vincent Schmidt:

"Sık sık görüşür müydünüz?"

Claudine Brichart:

"Zaman zaman yemeğe çıkardık. Yemek yemeyi çok severdi. Yapayalnız bir adam değildi, anlıyorsunuz değil mi? Ama bana her gün telefon ederdi. 2013'te amcası vefat ettiğinden beri biraz depresifti. Bazen ölmek istediğini söylerdi. İnsan zaten hep böyle şeyler söyler öylesine... Antidepresan kullanıyordu.

"Jephté, 22 Şubat 2013'te, amcam dediği Armand de Baufort'un cesedini buldu. Bu adam Messidor'da karaağaçların karşısında bir evde yaşıyordu. Bu iki adam her akşam birlikte yemek yiyorlardı. Jephté ona yiyecek bir şeyler getiriyordu. Daha ayrılır ayrılmaz pencereden birbirlerine el sallarlardı."

"Sanırım annesinin erkek kardeşiydi," diye belirtiyor Claudine Brichart. "Ailede miras konusunda bazı çekişmeler vardı."

Vincent Schmidt, olası bir ipucunu işaret etmek istercesine ofisteki iş arkadaşına bir bakış atıyor. Sonra ifadeye kaldığı yerden sakin bir şekilde devam ediyor:

"Jephté'yi en son ne zaman gördünüz?"

Claudine Brichart, timsah yeşili çantasının üzerinde ellerini birbirine kenetlemiş bir şekilde:

"25 Ocak'ta, hafta sonu gördüm. Yves Saint Laurent'in hayatını anlatan bir filme gitmiştik. Sonra konuşuruz demiştik birbirimize. Bir daha hiç fırsat olmadı. O gün bana normal geldi. Neticede, son zamanlarda çok sık gülümsemiyordu. Tavrındaki değişiklik ancak onu çok iyi tanıyorsanız fark edilebilirdi. Sanki huyu suyu değişmiş gibiydi. Evden pek çıkmamaya başlamıştı."

Komiser:

"Yani o pazar sabahı ona telefon ettiniz öyle değil mi? Ne hakkında konuştunuz?"

"Evet. Beni 08.00'e doğru o aradı. Bir gün önce, Saint-Gilles'de, Doğum ve Çocukluk Bürosunda çalışan başka bir gönüllünün doğum günü vardı. Gitmek istediği Waterloo bit pazarından konuştuk. Çok yorgun olduğunu, çok kötü bir gece geçirdiğini ve bir uyku hapı içip uyumak istediğini söylüyordu. Sesine bakılırsa zaten çoktan uyuyormuş gibi geliyordu."

Müfettişin soruları giderek daha özel olmaya başladı.

"Onunla çok yakın olduğunuzu düşünüyor muydunuz? Size özel hayatından bahsediyor muydu ya da seks hayatından?"

"Evet, seks hayatı hakkında konuşmuşluğumuz olmuştu. Bazı konuşmaların sonunda konuyu oraya getirirdi. Geçen bahar, Nice Havaalanı'nda bir İngiliz'le tanışmıştı. Sonra onu evine davet etti, adam onun saatini de alarak evden kaçmıştı. Jephté küplere binmişti."

"Öyleyse eş cinsel olduğunu biliyordunuz? Tercih ettiği belli tipler var mıydı?"

"Siyahileri çok severdi. Yolda bile görse dönüp bakardı. Ama birisiyle çift hayatı yaşamak istemiyordu, özgürlüğüne düşkündü. Barda insanlarla tanışırdı ama bu ne sıklıkla olurdu pek bilmiyorum. Sonuçta bunlar onu ilgilendirir."

Görüşme sona erdi. Müfettiş tanığa Jephté'nin telefonundan yapılan bir aramanın 10.04'te Uccle Polis Karakolunda kaydedildiğini bildirdi.

"Meslektaşımız arayanın kim olduğunu sormadı." dedi Vincent Schmidt. "Arkadaşınızı teşhis edebilirseniz kim olduğunu bana söyler misiniz? Dikkatli olun, bu rahatsız edici olabilir." Bilgisayarın hoparlöründen, hemen fark edilebilecek vurguda, ağır bir ses çıkıyor:

"Ne telefonum ne de tabletim yok." Sanki öteki taraftan geliyormuş gibi gelen bu kelimeler onu olduğu yerde dondurdu. Ses insanın mizacının ve kişiliğinin vücut bulmuş hâli gibidir, insanın ruhunu en iyi o yansıtır. Az sonra bu dünyayı terk edeceğini bilmeyen bir adamın son sözleriydi.

Claudine Brichart:

"Bu onun sesi, hiç şüphem yok. Öyle görünüyor ki benim sandığımın aksine hemen uykuya dalmamış."

***

Marolles'de işçi sınıfının yaşadığı yerde bulunan La Fontaine adlı kurumun adının yazılı olduğu beyaz bir keten pantolon ve birkaç çeşit farklı kıyafet vardı evsiz adamın cesedinin üzerinde. Bu bölge başkentteki evsizlerin en fazla uğradığı mekânlardan birisiydi. Brüksel'e özgü dar malikânelerin arasına sıkışmış bir binada bulunan La Fontaine kurumu, duş almak, çamaşırlarını yıkamak isteyen ya da sıcak bir çorba içmek isteyen tüm gezgin

evsizleri ağırlıyordu. Kökeni Haçlı Seferleri'ne dayanan bu hayır kurumu Malta Tarikatı'na bağlıdır. İşte soruşturma, bundan böyle soruşturmayı yürütecek olan 3. ekibin başındaki Marc Allemeersch tarafından bu şekilde başlatıldı. Komiser, iş yükü tamamen Jephté Vanderhoeven soruşturmasıyla dolup taşmış Natacha Barthel'den vardiyayı devralmayı kabul etti. Aynı müfettiş grubunun aynı anda iki farklı davayı yürütmesi imkânsızdır. Bu nedenle, insan gücü eksikliğini telafi etmek için polisler birbirlerine yardım ederler. Brüksel Federal Adli Suçlar Şubesi DR6'nın görevi, "Faili meçhul cinayetler"in soruşturmasını yürütmektir. "Bilmem kim beyefendi, bilmem kim hanımefendiyi öldürmüş ve yanı başında silahla olay yerinde bulunmuş." denilerek başlanan davalar genelde yerel polisin elinde kalır. Yeni bir dosya olmaksızın aylar geçebilir. Sonra birden olaylar rayından çıkabilir.

Sabah toplantılarının içeriği çoğunlukla belirsizdir. Polisler şifreli bir dil kullanırlar. Bahsettikleri her davanın kendine özgü bir adı vardır. Zaman zaman yaratıcılıkları aşırıya kaçabilir. 2014 Ocak'ında camdan aşağı atılmış bir adamın davasından bahsederken kullandıkları "Havacı" gibi. Jephté'nin cinayetine "Karaağaç" lakabı takılmıştı. Evsiz adamınkine ise "Geçit".

Polisin, ailesi olmayan evsiz bir adamın davasına, Uccleli, ellili yaşlarda, kentli ve üst-orta sınıf bir adamın davasına gösterdikleri özeni ve katılımı göstermemiş olduğu düşünülebilir. Ama içeriden takip edebildiğim aylarca süren bu soruşturma boyunca böyle bir şey gözlemlemedim. Şunu söyleyebilirim: Kurbanın sosyal statüsü her ne olursa olsun, davaya katkıda bulunmamak oldukça zordu.

Mesleki vicdanın ötesinde, olayı işin içinden takip etmek, insana kaçınılmaz şekilde davanın sonucunun ne olacağını öğ-

renme arzusu veriyor. Tabii ki her profesyonel işin kendine özgü gevşeklikleri vardır ve bazen bir hatanın sebebi insan kaynaklı olabilir. Ama on, yirmi veya otuz yıl boyunca insan ruhunun en kötü yönleriyle işlenmiş cinayetlere tanık olup hayata devam edebilmek için gerçekten işinde çok tutkulu olmak gerek.

"Dayanmamızı ve davaları ilerletmemizi sağlayan yegâne şey ekip üyeleri arasındaki olağanüstü ortaklık ve birliktelik." diye açıklıyor Natacha Barthel. "Hepimiz bulantı, korku, empati, adalet ihtiyacı, heyecan, yorgunluk, hüzün, mutluluk ve stres gibi çok güçlü bazı duyguları yaşıyoruz. Dava boyunca hepimiz davanın kendine has yolculuğunda aynı gemide yol alıyoruz."

Komisyon Üyesi Marc Allemeersch, görünüşte mesafeli bir gülümsemenin arkasında kendine has doğal bir karizması olan sakin bir adam. Her iyi müfettiş, iyi ekip lideri olamaz. Ama bu dalış tutkunu adam, sakince tüm zorlukların üstesinden gelmeyi biliyor. Herkesin işini uzaktan gözlerken işleri çalışanlarına delege ediyor, onlara güveniyor, rotalarını belirliyor ve gerekirse tüm kurguyu baştan kuruyor. Asla aşırı otoriter olmuyor. Natacha Barthel de tüm bunları yapabilecek yeteneğe sahip. Çevremdekilere onlardan bahsettiğimde bazen şüpheli bakışlarla karşılaşıyorum: "Ah, gerçekten öyle polisler de mi varmış?" Polis deyince insanların aklına üniforma, orantısız güç kullanımı, ırkçılık, küfürlü konuşma, göçmenlere ya da solculara karşı uygulanan yüksek dozajlı şiddet geliyor. Aynı karikatürleştirme "etik-ahlak bilmez skandal avcısı" denilerek gazeteciler için de yapılıyor. Böylelerinin olduğu kesin. Ama bütün bir meslek dalını, birkaç çalışanının sergilediği tavırlara indirgemek de bir o kadar saçma. Natacha Barthel, Özgür Brüksel Üniversitesindeki[5] hukuk eğitimine başladığında

5. L'Université libre de Bruxelles (çn.)

polis olmayı hayal etmiyormuş. "Aklımda hep üniforma, hiyerarşi ve otorite vardı. Sulh hâkimi olmak istiyordum." Kriminolojide doktorasını yaptıktan sonra, federal adli polis olmak üzere, ahlak masasında staj hakkı kazanmış. 1995'te, Dutroux vakasından hemen önceymiş. Tam da o büyük pedofili skandalı patladığı sırada resmî olarak şubede çalışmaya başlamış. "Herkesin birbirine iftira attığı yalan ihbarlar zamanıydı, tam bir çılgınlıktı, oğullar babalarından koparıldı, öğretmenler işlerini kaybetti." demişti.

Mağdurların ve şüphelilerin ifadesini almak onun en büyük tutkusu. "Bizler psikolog değiliz ama kurbanların biraz olsun içlerini dökmelerini sağlayabiliriz. Genellikle kurbanlarla aramızda bir bağ oluşur. Aralarından bazı genç yaşta olanları yıllar sonra bile sınavlarını başarıyla geçtiklerini söylemek için beni ararlar. Suçlu olduğu iddia edilen bir kişiyi dinlemek, bir kurbana duyulanla aynı empati kapasitesine sahip olmayı gerektirir. "Eğer yaptıklarını hiç çekinmeden anlatabilecek kadar kendine güvenen bir pedofili yakalamayı başarırsanız ve sizin de onu anlayabileceğinizi ona hissettirerek onu yargılamaksızın size kendisini açmasını mümkün kılarsanız, mesleki anlamda başarılı olmuş sayılırsınız ama aynı zamanda insani olarak da bunu başarmışsınız demektir. Failin de aynı kurban gibi olaylar hakkında açıklayacak şeyleri vardır. Bu da genelde onların devam edebilmelerini sağlar."

Natacha Barthel, insan kaçakçılığı şubesinde de çalışmış. "Yasa dışı göçmenleri ekonomik olarak sömüren örgütlerin liderlerini takip ediyordum. Çin restoranlarını kontrol ederken bir apartman dairesinde odaya tıkılmış, dim sum[6] imalatı yapan bir grup Çinli bulmuştuk. Üç yıl boyunca hangi ülkede olduğunu bile bilmeden orada çalıştırılan bir Çinli kadın vardı. Hiç oda-

6. Bir çeşit Çin yemeği. (çn.)

sından çıkmamış. Yine de çalışmayı bırakmayı hiç istemiyordu çünkü aldığı maaşla Çin'de dört kişi hayatını idame ettiriyordu. Bir diğer vakada aylar süren bir soruşturmanın sonunda, tüm bir suç zincirini açığa çıkarmıştık. İçerisinde yedi kişi olan, kapakları tamamen kapalı, iki kişiye tek bir su şişesi verilmiş bir tanker bulundu. Hayatları kurtarıldı, mülteci statüsü teklif edildi ama onlar reddettiler. Hepsinin aileleri, İngiltere'ye gelebilmeleri için kendi aralarında para toplamışlardı. Dolayısıyla, bir kez daha yolculuğa çıkma riskini almayı tercih ettiler... Sanki koca okyanusu tatlı kaşığıyla boşaltmaya çalışıyormuş gibi hissediyorduk."

Komiser, 2001'de Suç şubesine döndüğünde biraz da olsa rahatlamış olduğunu itiraf ediyor. Bir vakayı çözmek veya en azından mağdurların durumu anlamalarına yardımcı olmak, polisler için önemli bir itici güçtür. "İnsanlar bize geldiklerinde mutlak, telafisi mümkün olmayan bir trajedi yaşamışlardır. Statüleri her ne olursa olsun, onlarla gerçek bir güven ilişkisi kurmamız gerekir; bu Jephté'nin cesedini bulan Polonyalı temizlik işçisi kadın da olsa aynı, gecenin bir yarısı bizi tamamen perişan bir hâlde arayan Jephté'nin kız kardeşi de olsa aynı... Olayları aktarma biçimimiz, ifadeleri alış şeklimiz, yaptığımız soruşturmalar onlara katkı sağlıyor. Mağdurların yakınlarına, "Yapılabilecek her şeyi yaptık." diyebilmeyi isteriz."

***

Kristof Romanowski. Bu, geçitte ölü bulunan evsiz adamın parmak izleriyle eşleşen ismi. 7 Temmuz 1965 doğumlu bu Polonyalı adam, Saint-Pierre Hastanesine hipotermi sebebiyle yatırıldıktan sonra yasa dışı ikamet sebebiyle uyarı almış. Dijital kimlikte fotoğrafı olan bu adamın saçı sakalı birbirine karışmış ama yine de oldukça sağlıklı görünen bir yüzü var. Cesedin şişmiş yüzüyle

karşılaştırınca tanınması neredeyse imkânsız. Erik Degrave ve Lise De Pauw, adamın hem ölü hem de yaşarken çekilmiş fotoğraflarını yanlarına alıp evsizlere yardım eden La Fontaine'i ziyarete gidiyorlar. Bu, içlerine kapanık görünen ama aynı zamanda çok etkili bir şekilde çalışan iki müfettiş, Botanik Kulesi'nin yer altı otoparkına park edilmiş beyaz bir arabaya biniyorlar. Erik Degrave yaklaşık yirmi yıldır Suç şubesinde çalışıyor.

Kurum; evsizleri, Marolles'ün ünlü semtinde, Fleurites Caddesi'nde 13 numaralı eski bir malikânede ağırlıyor. İnsanlar kapıda sıra oluyorlar. Yüzleri ve elleri soğuktan kızarmış bir hâlde. Ziyaretçi kaydı karton fişlere yazılıyor. Kristof Romanowski adı bu kayıtlarda bulunamadı. La Fontaine'in müdavimlerinden bazıları Polonya uyrukluydu. Aralarından biri tercümanlık yapmaya gönüllü oldu. Müfettişler adamlara iki fotoğrafı da gösteriyorlar. "Evet, onu tanırdım." diyor askerî kıyafetler giymiş iri yarı genç adam. "Zaman zaman Rogier taraflarında ya da Botanik'in oralarda uyurdu. Hep ayyaş gezerdi. Ama bence onun adı Kristof değil." Erik Degrave ve Lise De Pauw dar, kalabalık merdivenden çıkıyorlar. Ben geride duruyorum ve kimse kim olduğumu sormuyor. Yanlarında takılan başka bir polis ya da stajyer olduğumu düşünüyorlar. Yaptığım röportajlar sırasında sık sık yaşadığım bir durum bu. Kim olduğumu sorguladıkları zaman doğal olarak kim olduğumu ve ne sebeple orada bulunduğumu açıklıyorum, işimin pedagojik yanlarından birisi de bu: "Olay yerinin anlatımı, bazen gazetelerde yazdığımız gibi değildir." Dava sonuçlanmadan hiçbir şeyin yayımlanmayacağını vurguluyorum. Önce şaşkın bir bakış attıktan sonra genelde kabul ediyorlar. Ne de olsa ben de polise eşlik ediyorum. Dolayısıyla onlar da bu yüzden kabul ediyorlar. Marolles'ün aynı semtindeki başka bir sokakta, küçük bir demir kapı uzun bir tuğla duvarla kesişiyor. Sonunda

köylerdeki kiliselere benzeyen bir binadaki kapı iç avluya açılıyor. Avlunun sonuna kadar bir bar, yüksek tabureler, birkaç ahşap masa ve banklar dizilmiş. Kadınlar ve erkekler ellerindeki kahve bardağına sıkı sıkı sarılmışlar. 1978'de İsa'nın çağrısına yanıt vererek hayatının geri kalanını en yoksul olanlara adamayı seçen doktor-seksolog Jan Vermeire tarafından kurulan bir dernek olan Poverello'dayız. En azından ASBL'nin web sitesinde böyle yazıyor. Büyük bir kedi yorgun bir şekilde kapıdan içeri giriyor ve eski bir kanepenin iki minderinin arasına zıplıyor. Felemenkçe konuşan rahibeler, "kafeteryanın" arka tarafındaki küçük salonda bizi karşılıyor. Hiçbiri kurbanı tanımıyor.

Bir sonraki durak, Brüksel'in eski botanik bahçesinin seralarında bulunan kültür merkezi Botanik'in yakınlarındaki Saint-Josse Belediyesinin "çarpıcı" servisi. Aynı konforlu atmosfer, aynı kahve kokusu. Ekiplerden birisi pazartesi sabahı Sheraton Oteli'nin parkının yakınındaydı. Onlar da aynı geçitten geçmişlerdi. Sosyal hizmetli olarak çalışan bu insanlar bu çevreyi çok iyi tanıyorlar ve evsizlerin orada yatıp kalktığını biliyorlar. "Evet, onun kim olduğunu biliyorum." diyor kurumun sorumlusu, kurbanın fotoğrafına bakarak. "Polonyalı bu, onu sık sık merkezdeki bulvarlarda görürdük. En son Kuzey Garı'nın o taraflarda birkaç hafta önce gördük. Üstü başı fena değildi. Kafası bandajlıydı. Aşağı yukarı 40 yaşlarındaydı ve Fransızcası kendini idare eder seviyedeydi. Geçen yaz, Çin Oteli'nin yanında Anspach Bulvarı'nın yakınlarında yatıyordu. O Arter la Bourse ile Brouckère'i birbirine bağlar ve Rogier Meydanı'na kadar Adolphe Max Bulvarı'na çıkar. Birçok sokağın köşesindeki metro veya süpermarketlerin havalandırma ızgaraları, uyuyan veya ısınmak için ellerini uzatan insanlara biraz sıcaklık sunar."

***

Müfettiş Jan Van Daele'in, Botanik Kulesi'nin sekizinci katına tünemiş bürosu, Sheraton Oteli'nin girişindeki üst geçide kuş uçuşuyla beş yüz metreden daha uzak değil. Felemenkçe konuşan bu müfettiş, Marc Allemeersch'in ekibinin bir üyesi. Bilgisayar ekranının önünde oturmuş, olay yerinin fotoğraflarını tekrar tekrar inceliyor. Sonu gelmez bir iş. Tekrar ve tekrar... La Rue du Marché boyunca uzanan Yatırım Bankasının duvarına otoparkın girişini gösteren bir kamera yerleştirilmiş. 2 Şubat 21.02'de, olay yerinin etrafında gezinenlerin gölgesi görünüyor. Üç uzun silüet kendi aralarında tartışıyorlar. 23.20'ye doğru geri gelmek üzere olay yerinden ayrılıyorlar. Gece 01.39'da silüetlerden biri cesedin bulunmuş olduğu yerde tüm ağırlığıyla zıplıyor. Onun kim olduğunu göremiyoruz, sadece tahmin ediyoruz. Saldırgan bir kez zıplıyor sonra ikinci kez, üçüncü kez ve sonra yirmi kereden fazla zıplıyor. Bu uzun dakikalar boyunca, kızıp kuduran adam aynı adam mı? Yoksa sırayla mı yapıyorlar? Söylemesi zor. Sabah 02.05'e kadar sadece gidip gelen gölgelerini görüyoruz. 02.02'de bir silüet bir şişeyi ağzına dikiyor. Şişede adamın DNA'sı bulunabilir mi? "Neredeyse şakalaşıp eğleniyorlarmış gibi görünüyorlar, gerçekten şok edici." diye belirtiyor Jan. Tesadüf eseri bir polis aracı tam da suçun işlendiği anda olay yerinden geçiyor. Arabanın, Yatırım Bankasıyla lüks otellerin arasında gezinip durduğu görülüyor. "Meslektaşlarımız onları göremiyor, geçit onlar için kör noktada kalmış." diyor müfettiş.

Rogier semti kamerayla dolup taşıyor; bankalarda, otellerde ve süpermarketlerin duvarlarında. Pazar gecesinden pazartesi gününe kadar kaydedilmiş tüm kamera kayıtları toplandı. Tüm filmler izlenince, silüetlerin Émile Jacqmain Bulvarı'na doğru

yollandığı ve sonra gecenin karanlığında bilinmeze karıştığı görülüyor.

***

4 Şubat Salı, 19.30'da Natacha Barthel, Jephté Vanderhoeven'ın Uccle'daki dairesinin oturma odasının kapısından alınan parmak izlerinin sonuçlarına bakıyor. Alınan örnekler, 1978'de Kazablanka'da doğan Mounir Benallal'ı işaret ediyor. Adam köşeye sıkışmış durumda. Zaten uyuşturucu bulundurmaktan, kasıtlı adam yaralama ve darp etmekten ve ilişki içerisinde bulunduğu insanı tehdit etmekten dolayı tutuklanmış durumda. Dosyanın ilk sayfasına iliştirilmiş çerçeveli kimlik fotoğrafında uzun ve ince bir yüz görünüyor. Şüpheli kendinden çok emin görünüyor. Neredeyse yakışıklı ve hınzır denilebilecek bir tip.

Alınan parmak izlerine göre şahsın olay yerine gittiği kesin ama cinayeti işlediğine dair bir bilgi yok. Yine de bu parmak izleri çoğu adli soruşturmanın yola çıkış noktasıdır. "Geçit"teki katiller de eldiven takmıyorlardı.

"Parmak izlerini toplamak bu işin ABC'sidir." diye yorumluyor Suç şubesinin başındaki komiser Jean-Michel Le Moine. "İzleri toplamak neredeyse bedava ama DNA analizi isterseniz 450 avro. Elden geldiğince fazla sayıda parmak izi toplamak, veri tabanını olabildiğince genişletmek gerekir. Zaman zaman bu iş çok sıkıcı gelebilir ama ne kadar çok iz toplarsak o kadar çok davayı sonuçlandırma şansına erişiriz."

Polisiye dizilerin birçoğunda, olay yerinde tek başına, davayı çözmeyi kafaya koymuş bir müfettişin, zaman zaman prosedürlere ve hatta içinde bulunduğu hiyerarşiye bile zarar vererek olayı çözmeye çalıştığını izleriz. Gerçekse bambaşkadır. Brüksel Suç Departmanı ekip hâlinde çalışır. Çeşitli karakterlere ve yete-

neklere sahip insanların bir arada çalışması etkili bir çalışmanın anahtarıdır. Bunda ekip liderinin rolü çok önemlidir, onun görevi sinerjiyi teşvik etmek ve alınan sonuca göre her bir kişinin becerilerini kullanmaktır. Soruşturma sırasında sık sık yapılan akıl yürütme toplantıları farklı bakış açılarının çarpışmasına olanak sağlar. Jephté'nin dairesinden elde edilen bilgileri tekrar gözden geçirelim: Mounir Benallal oradaydı, dolayısıyla cinayet günü apartmanda bulunmuştu. Salonda masanın üzerinde üç tane şarap bardağı vardı. Birinden kurban bir diğerinden Benallal içmiş olmalı. Peki, ya üçüncü bardak kim içindi? Yani o gün bir üçüncü tekinsiz şahıs da mı oradaydı? DNA izleri analiz için laboratuvara gönderildi. Bilimsel sonuçların ertesi gün yani çarşamba günü çıkması planlanıyor.

DNA analizleri mutlaka olayla bağdaşmalıdır. "Eğer şüpheli, kurbanın sevgilisiyse banyoda veya kıyafetlerinde DNA izlerine rastlamak çok normal olur." diyor Marc Allemeersch. "Öte yandan, eğer zanlının kurbanla hiçbir bağı yoksa ve DNA'sını cinayeti işlediği mutfak bıçağının üzerinde bulursak işte o zaman konu anlamlı hâle gelir." Belçika'da, il başına bir tane olmak üzere dokuz laboratuvar akredite edilmiştir. Nora Antonakis bu laboratuvarlardan birinde çalışan bir biyolog. Aynı anda beş farklı dosyaya bakıyor. Yeni bir vaka geldiğinde bu güler yüzlü kadın, müfettişleri kahve ve çikolatayla karşılıyor. Yapılan iş birliği faydalı ve samimi. "Bir soruşturmanın ilerlemesi en çok da birlikte çalışan insanların ilişkisine bağlıdır." diyor Natacha Barthel. "Tutkuyla çalışan bu insanlara güvenebilmemiz ne büyük talih."

Nora Antonakis ve meslektaşları beni de aynı şekilde çikolatayla karşılıyorlar. Çalıştıkları büronun, Les Experts ya da NCIS gibi Amerikan dizilerindeki süper yüksek teknolojili bürolarla hiçbir alakası yok. Tesis biraz sıkışık ve eskimiş ancak ekipmanlar

teknolojinin en ileri noktasında. Biyolog bana bu laboratuvarın tarihî olarak hep insan genetiğiyle ilgilendiğini açıklıyor. DNA, henüz 90'lı yıllarda, suç davalarını çözmek için kullanılan bir araç değilken hastalıkları analiz etmek için kullanılan bir şeydi. "Zamanla bu pahalı cihazların cinayet veya tecavüz durumunda yasal uzmanlık için de kullanılabileceğini fark ettik. Böylece tıp alanında yapılan teknolojik gelişmelerden ve yatırımlardan doğrudan yararlanıyoruz."

Bu teknik gelişmeler analizlerin daha hızlı elde edilmesini sağlıyor. "DNA'yı çıkarmak, bir kayada cevher aramaya benzer." diye devam ediyor Nora Antonakis. "Önceden bunu elle yapıyorduk, bugün artık otomat sistemleriyle yapıyoruz. DNA'yı parçalayan şey UV ışınları. Artık örnekleri incelemek üç gün değil sadece iki saat alıyor. Bu analizlerin sonucu tabii ki doğal olarak soruşturmaları derinden şekillendiriyor. Çıkan raporlar olayı yorumlamaya çok yardımcı oluyor ama tabii kararlar her zaman sulh hâkimlerinindir. Eğer analiz sonuçları soruşturmaya bir şeyler katarsa bizler duruşmada tanıklık etmek için bilim insanları olarak katılıyoruz. Davalar genellikle birkaç yıl sürdüğü için dosyadan sorumlu bilim insanı emekliye ayrılmış olabiliyor. Yine de duruşmaya çağrılıyor." Parmak izlerinin yanı sıra, DNA izleri ve suç mahallinin çevresinde bulunan kameralardan alınmış görüntüler, şüpheli şahısların belirlenmesinde ve bulunmasındaki ana faktörlerdendir. Forest'te bulunan Wielemans Ceuppens Caddesi'ndeki bir bankanın kameralarından alınan görüntüler Vincent Schmidt'in ofisine ulaştı. Kurbanın kredi kartları, 2 Şubat Pazar günü, Jephté'nin öldürülmesinden saatler sonra, 15.50 ile 16.00 arasında oradaki bir ATM'de kullanıldı. Wielemans Ceuppens Caddesi, Benallal'ın evine çok uzak değil. Konakların sıralandığı bu uzun yol, çağdaş sanatın merkezlerine dönüştürül-

müş eski Forest bira fabrikalarının olduğu yola bağlanıyor.

Komiser USB'yi bilgisayarına takıyor. Fareyi tam 15.50 üzerine getirip ekranı inceliyor. Görüntüler ekrana geliyor. Kafasını, giydiği sweatshirt'ün kapüşonuyla örtmüş bir adam ajans binasına giriş yapıyor. Yine uzun yüzlü, bir deri bir kemik kalmış adamın çöküк yanakları ve burun köprüsünün şeklinden, kimliği tespit edilmiş adam olduğu anlaşılıyor. Mounir Benallal'a olan benzerliği aşikâr. Ekibin geri kalanı da bilgisayar başına toplanıyor ama Natacha Barthel sakinliğini bozmadan "Evet, Mounir Benallal'a benziyor ama bu adamın o olduğunu yüzde yüz söyleyemeyiz." diyor.

Böylece daha soruşturma başlayalı iki gün olmuşken önemli bir şüpheli tespit edilmiş oluyor. Bense karmakarışık bir memnuniyet hissediyorum, bir yandan rahatlama bir yandan da soruşturmanın ilk aşamasının daha şimdiden bitmiş olmasının verdiği şaşkınlık.

***

Adli bir davayı sonuca ulaştırabilmek için müfettişler kurbanın hikâyesini araştırdığı kadar katilin hikâyesini de araştırmak zorundadır. Tüm bunlar, Jephté'yi önce işkence edilip sonra kendi evinde öldürülecek kadar trajik bir sona neyin götürmüş olabileceğini anlamak için yapılıyor. Bu kadar hassas, özenli ve çevresi tarafından sevilen bir adamın yolu nasıl olup da böyle kötü niyetli bir varlıkla kesişmişti?

Kurbanın ailesinin onayını almadan kurbanın geçmişini öğrenme şansım yok. Jephté'nin vakasında bu yakın, küçük kız kardeşi Gersande oluyor. Eğer onun rızası ve katkıları olmasaydı bu kitap var olamayacaktı. Yine de eğer beni reddetseydi anlayışla karşılardım.

Talebimi Gersande'a ileten kişi mağdur destek ofisindeki sosyal hizmet görevlisi Wivine Paquay oldu. Onun nezaketine ve diplomasi becerilerine güvendim.

Daha Jephté öleli bir hafta olmuşken Wivine, ona teklifimi iletti. Bunun çok erken olabileceğinden ve kadının bu konu hakkında hiçbir şey duymak istemeyebileceğinden çekiniyordum. Gersande'ın cevabını beklerken zaman benim için hiç geçmiyor gibiydi.

İki gün sonra Wivine Paquay bana Gersande'ın ne evet ne de hayır dediğini söyledi. Cevap vermeden önce "bana karşı nasıl hissedeceğini görmek için" benimle tanışmak istediğini söylemiş. Onu aradım. Boğuk bir ses. Jephté'nin evine çok uzak olmayan kendi evinde, Uccle'da, pazartesi sabahı buluşmak üzere anlaşıyoruz.

Evi aynı kardeşinin evine benziyor. Mobilyalar savaş sonrası dönemde alınmış tipik burjuva mobilyaları. Salonda parkeler yer yer eski halılarla örtülmüş. Mobilyaların işçiliği sağlam. Beni, yemek salonundaki masaya, arkadaşı Jacques'ın karşısına oturtuyor. Bir kül tablası sigara izmaritleriyle dolup taşmış. Masa örtüsünün ortasına bir tür kırmızı şarap kutusu yerleştirilmiş.

Çalışma şeklimi ve arzumu açıklıyorum: "Soruşturmanın gizliliğine saygı duyarak, kurbanın ve yakınlarının onurunu incitmeden, röntgencilik yapmaksızın, olay yerini, adli soruşturmada geçtiği şekilde betimlemek." Not defterimi çıkarıyorum ama açmıyorum. Masanın üzerine bırakıyorum. Şu an henüz bir röportaj yapmıyoruz, sadece birbirimizi tanımaya çalışıyoruz. Gersande'ın açıkça okunan bir yüzü yok, gözleri ağlamaktan ve yorgunluktan şişip kızarmış. Ayaklarımızın arasında kocaman kızıl renkli bir kedi sinsice dolanıyor. Erkek bir kedi. Adı Cha-

nel. Odada uyuyan bir kardeşi var, onun adı da Coco. Konuşma gittikçe açılıyor. Gersande aslen Felemenkçe konuşuyor ama aynı şekilde hiç aksan yapmadan kendini Fransızca olarak da ifade edebiliyor.

"Üç kardeştik. Joseph, ona Jephté derdik, ortancaydı. Hepimizin arasında 5 yaş var. Hemencecik ağlayan, hep hassas olan Jephté'ye annem biraz sert davranırdı. Okula gitmeyi pek sevmezdi. Kardeşimin duygusal zekâsı çok yüksekti. Birbirimize çok yakındık."

Bana ölüm ilanını uzatıyor. Jephté'nin, yeşil yapraklarla kaplı bir duvarın önünde bankta oturduğu bir resim görülüyor. Her resminde olduğu gibi burada da şık görünüyor, üzerinde beyaz bir gömlek ve onun üzerine omuzlarından bağladığı pembe bir kazak var. Beyazlamış saçları sağ tarafa doğru özenle taranmış. Kahverengi çerçeveli kare bir gözlük takıyor. Karton broşürü açınca şunlar yazıyor:

"Apocadanaschi"
Hiçbir anlamı olmayan bir söz bu.
Yalnız bizim toplanma haykırışımız.
Biri beş biri on yaşında olan iki çocuğun
Sonsuza dek ettiği bir yemin,
Hiçbir şeyin, hiç kimsenin onları ayıramayacağına dair.
Ölümden başka.
Sen de tuttun sözünü benim gibi.
Elveda biricik kardeşim benim.
Apocadanaschi!
Küçük kız kardeşin

Gersande, sigarasından derin bir nefes çekiyor. 3 Şubat 2014 Pazartesi gününün hikâyesini anlatmaya başlamadan önce bir dakikalık saygı duruşunda bulunuyor.

"Oğlumun babası beni birkaç kez aradı. Tuhafıma gitti çünkü normalde mesaj atardı. Erkek arkadaşım da beni birkaç kez aramayı denemiş. Sonra bana mesaj attı: Jephté'yi soymuşlar. Sen de gel, biz oraya gidiyoruz. İşte o zaman kötü bir şeyler olduğunu anladım."

***

Jephté Vanderhoeven, Femmes Prévoyantes Socialistes'te[7] sosyal hizmet uzmanı olarak çalışıyordu. Brüksel'de, Çocuk ve Doğum[8] bürosunda, yeni doğan bebekler ve genç anneler birimine danışmanlık ve yöneticilik de yapıyordu. Aileleri karşılayıp onları kabul edecek gönüllüler bulmaktan ve aynı zamanda emlak acenteleriyle yapılan görüşmeleri yürütmekten sorumluydu. 25 yıldır bu işte çalışıyordu.

Jephté'nin bürosu, Brüksel merkezde, Midi Caddesi'ndeydi. Ölümü iş arkadaşlarını derinden sarstı. Kurbanın iş yerinde arama yapmak üzere Vincent Schmidt'e eşlik ettim. Jephté Vanderhoeven çalışma masasını da tıpkı evi gibi dizayn etmişti. Masasında arkadaşlarla yemek yerken çekilen bir fotoğraf ve çeşitli Köpektokrasi portreleri vardı. Amcasının ölüm ilanı, bir meslektaşının ailesinin vaftiz için aldığı küçük bir şekerli badem paketinin yanındaydı. Jephté'nin yeri, en son geçen cuma ölümünden önce nasıl bıraktıysa aynen öyle duruyordu. Öğle tatilinden dönüşü, ceketini sandalyesinin arkasına asışı ve oturup mandalinasını yediği görüntüler iş arkadaşlarının gözünün önüne

7. Kâr amacı gütmeyen, sosyalist-feminist kadın hareketi. (çn.)
8. L'Office de la naissance et de l'enfance (ONE). (çn.)

geliyordu. İş yerinden yakın bir arkadaşı, "Pazartesi sabah onun gelmediğini görünce o kadar çok endişelendik ki." diyor gözleri yaşlı bir şekilde.

Ellili yaşlardaki, yumuşak sesli Christiane'da Jephté'nin sırdaşlarından birisiydi. Jephté'nin özel hayatını, eş cinselliğini, çalkantılı ilişkilerini ve gizli kapaklı yaşadığı depresyonu biliyordu.

"Kimseyle çift olmak istemiyordu, sanki kendinin bunu yapmasına hiç izin veremezmiş gibi. Yalnızlıktan çok çekiyordu ama yine de tüm istikrarlı ilişkileri reddediyordu. Dolayısıyla çok uçlarda yaşıyordu; seks, alkol ve uyuşturucuyu çok tüketiyordu. Yine de mutlu olmak için her şeyi vardı. Yakışıklıydı. Parası vardı."

Jephté Vanderhoeven aynı anda iki farklı hayat yaşıyordu. Aşksız seksler ve sadakatle sahip çıktığı arkadaşlıkları arasındaki uçurum devasaydı. Yine de yaşadığı boşlukla bazı gecelerden sabaha, şeytanlarının iş birlikçiliğini yapan kurban maskesini çıkarıp bir abi ya da kardeş gibi her zaman dinlemeye hazır birisinin maskesine bürünerek geçerdi. Mister Hyde'dan Doktor Jekyll'e geçer gibi...

***

Geçitte öldürülen evsiz hakkında Marc Allemeersch "Kurbanın kimliği hakkında şüphelerimiz var." dedi. "İnterpol'e başvurduk ve Polonyalının parmak izlerini kıyaslamasını istedik. Kristof Romanowski adını değil başka bir adı gönderdiler bize: Marek Adamsky, 28 Ocak 1963 doğumlu. 2012 yılında darp ve yaralamadan dolayı uluslararası suçlu olarak rapor edilmiş. SAMU'da çalışan işçiler tarafından aynı isim verilmişti." SAMU, başkentte evsizlere yardım eden bir kamu kuruluşudur. Müfettişlerin anlattıkları birkaç klişe bilgiden hemen kurbanın kim olduğunu anladılar. Romanowski soyadını sadece polisler biliyor olmalıydı.

Geçit'deki evsiz adamın kimliğini teşhis etmek müfettişlerin neredeyse üç haftasını almıştı. Şans bu ya, o süre zarfında eğer daha büyük bir dava ortaya çıksaydı bu süre çok daha fazla uzayabilirdi. 16 yaşındaki gencecik, hiçbir şeyden haberi olmayan Jan Van Holsbeeck, 2006 Nisan'ında, Brüksel Garı'nın orta yerinde elindeki MP3 çalar için bıçaklandığında tüm Brüksel Polis Teşkilatı harekete geçmişti.

Buna karşın, Marek Adamsky'nin katili ya da katilleri teşhis edilememişti. Tesadüf eseri veya değil, suç işlendikten birkaç gün sonra üç adam, bir evsizi darp etmek suçundan Brüksel Yerel Polisi tarafından gözaltına alındı. İki dava arasında bir bağlantı kurmak şimdilik mümkün değil. Bu tarz saldırganlıklar had safhada; evsizler kolay av olarak görülüyor. Bu olguyu tespit edebilmek ve "Geçit Davası" hakkında olası herhangi bir bilgi edinebilmek için SAMU'nun başkanlığını ziyarete gittim. Orada, kurumun sözcüsü, Christophe Thielens'le görüştüm.

"Evsizler arasında ya da evsizlere karşı inanılmaz sayıda suç işleniyor." diye açıkladı bana. "Gençler bazen geceleri gidip bir evsizi hırpalamak isteyebiliyorlar. Bu tarz suçların oranı, evsizlerin 'Yeniden Entegrasyon'[9] paralarını aldıkları (730 avro) ay başlarında çok daha fazla artış gösteriyor."

Sokaklar aynı zamanda, onurlarından başka kaybedecek hiçbir şeyleri kalmamış kavgacı, gürültücü birçok tipe de ev sahipliği yapıyor. Yine de profiller oldukça çeşitli ve zaman zaman şaşırtıcı olabiliyor: "Takip ettiğimiz adamlardan biri, bir reklam ajansındaki cast görevlisi kariyerinin ardından sokağa düşmüştü. Model ve figürleri o seçiyormuş. Bir gün adam bir trafik kazası geçiriyor ve sonra komaya giriyor. Uyanınca vücudunda ciddi şekil bo-

9. Le minimex de rue, Revenu d'intégration. (çn.)

zuklukları olduğunu görüyor ve aynı zamanda adamda nörolojik problemler ortaya çıkıyor. Kendini alkole boğuyor. Adamın upuzun süren yitip gidişine şahit olduk. Bazen birkaç hafta süren detokslar yapar, ayılırdı, sonra tekrar kendini alkole boğardı. Çok zeki, biraz da pervasızdı. Hiç kendini koyvermezdi, bir hiç uğruna bile savaşırdı. Onu hep birileriyle inatlaşır hâlde yorgun, bitkin bir şekilde bulurduk. O adam bugün artık ölü."

Sosyal hizmet çalışanları, kendilerine gelen tüm "çapulcuların" bilgilerini bilgisayarda kayıt altına alırlar. Tüm evsizler onların kayıtlarında vardır. Marek Adamsky'nin kaydı ise onun sokaklarda geçen hikâyesine ışık tutuyor:

"2012 Aralık'ından beri onu tanıyoruz." diyor Christophe Thielens. "Üç aydır Belçika'daydı. Bize bilgilerini bizzat kendisi verdi. Evsizler bize güvenirler; onlardan asla oturum izin belgelerini falan istemeyiz. Bize zaten yeterince kırılgan ve yıpranmış görünürler. Rogier Meydanı'nda ya da Adolphe Max Bulvarı'nın oralarda dileniyordu. Genelde sarhoş ve kafasında çeşitli yaralar varken görürdük onu. Eğer bizimle gelmesi gerekiyorsa hep gelirdi. Zaman zaman bizim kurumda yatar kalkardı. Dünya Doktorları Kuruluşu[10] da onu takip ediyordu. Rusça ve Almancası vardı, Fransızcası pek iyi değildi."

Kaydedilen fişlere göre, Mart 2013'te, Marek "kaldırım üzerinde, aşırı pis, tamamen sarhoş ve içler acısı bir hâlde" bulunmuş. "İletişim kurmak neredeyse imkânsızmış." "Aynı yılın temmuz ayında evsiz adamı tekrar gördük. Çok sarhoş değildi, düzgün bir hâldeydi. Güneşin altında uyuyordu. Su vermek için uyandırdık. Kafasında büyük yaralar vardı. Saçkıran olmuş ve bitlenmişti."

10. Médecins du Monde. (çn.)

Eylül 2013'te, Marek Adamsky için yine şu not düşülmüş: "Gayet iyi gidiyor, kıyafetlerini yıkayıp ona verdiğimiz için çok mutlu."

Brüksel bulvarlarında çok sayıda Polonyalı evsiz var. "Aslında hepsi buraya çalışmak için geliyorlar." diye ekliyor sözcü. Marek Adamsky de buraya, Brüksel'e gelmeden önce Almanya ve Hollanda'dan geçmiş. Ona para gönderen bir kız ve erkek kardeşi vardı. İşte üst geçitte öldürülen evsiz hakkında öğrenebildiklerimiz aşağı yukarı bunlardı.

***

Claudia, Jephté'yle aynı binanın üçüncü katında, Uccle semtinin Messidor Caddesi'nde oturuyordu. 75 yaşındaydı ve haftanın beş günü, geceleri oğlunun da çalıştığı Bar Rouge'da tuvalet görevlisi olarak çalışıyordu. Federal Parlamento'nun çok da uzağında bulunmayan bu yüksek sosyeteye ait yer, günün ilk ışıkları doğduktan biraz sonra kapanıyordu. Ortamdakiler rengârenk; iyi giyimli eğlence düşkünleri, travestiler, uyuşturucu satıcıları, pezevenkler ve fahişeler... Claudia burada paraya ihtiyacı olduğundan değil, sıkıldığından ve bu dünyalıkları görmeye bayıldığından çalışıyor. Telefon kayıtları, müfettişleri onun çalıştığı yere kadar getirdi. Telefon kayıtlarına göre, Claudia, cinayetten önce ve sonra, Mounir Benallal'la iletişim hâlindeymiş.

12 Şubat sabahı, Natacha Barthel ve Zoltan Solt, Claudia'nın kapısını çalıyorlar. Ağır bir İtalyan aksanı müfettişlere girmelerini söylüyor. Müfettişler asansöre biniyorlar. Dairenin yapısı, Jephté'ninkiyle aynı: Salon ve yemek odası sağda, odalar solda. Evin dekoru biraz barok, biraz da modern çizgide. Kalın bir halının üzerine yerleştirilmiş, büyük, beyaz, deri bir kanepe oturma odasını dolduruyor. Müfettişler, Claudia'dan onları takip etmelerini istiyor. Natacha Barthel salonda beklerken kadının dantelli tangasının üzerine eski püskü bir kot pantolon geçirdiğini görüyor.

Müfettişler onu arabayla Botanik Kulesi'ne kadar götürüyorlar. Yaşlı kadın, bu ifade bu kadına hiç uymuyor, sekizinci kattaki asansörden dışarı çıkarken saat 10.00'u gösteriyor. Süet çizmeleriyle uyumlu küçük beyaz bir kürk ceket giyiyor. Sarı saçları, kahverengimsi yüzüyle zıtlık oluşturuyor. İfade alınma işlemi, Roger Grandjean'ın bürosunda gerçekleşiyor.

Kapının arkasında, konuşulanlar oldukça hararetli duyuluyor. Claudia, Mounir'le, Saint-Gilles'de, La Barriere Bölgesi'nde bir barda tanıştığını anlatıyor. Mounir'e âşık olduğunu ama bir Faslıya karşı bir şey hissettiği için de kendini rahatsız hissettiğini itiraf ediyor. 4 çocuğu var, Paolo adındaki oğlu ise eş cinsel. Paolo annesinin, Mounir'le yürüttüğü ilişkiden hoşlanmıyor. Annesinin kendini kullandırttığını düşünüyor. Annesi ne zaman yemek ya da içmek için Mounir'le buluşsa hesabı ödeyen annesi oluyor. Adamın sigarasını alıyor. Kimi zaman 20 avro, kimi zaman 10 avro cep harçlığı veriyor.

Claudia, Mounir Benallal'ı, şubat ayının başında görmüş ama tam olarak hangi gün olduğunu bilmiyor. Gecesi gündüzü birbirine girmiş. O gün adama kahve ısmarladığını hatırlıyor. Adam gittikten sonra yaklaşık 1.000 avro değerinde olan Vuitton marka çantasının çalındığını fark ediyor. Sonra, beşinci katta oturan beyefendinin öldürüldüğünü duyunca aklına Mounir gelmiş. Hâlâ onu görmeye gelip gelmeyeceğini öğrenmek için telefon ediyor.

Claudia, 5 saat ifade verdikten sonra, her zamanki hâline uygun olarak, gülümseyerek ve konuşkan bir şekilde ayrılıyor. Asansöre binmeden hemen önce Natacha Barthel'e küçük bir öpücük kondurmayı da ihmal etmiyor.

***

Mounir Benallal, Forest'te, Fierlant yolundaki küçük bir apartmanda yaşıyor. Evinde inanılmaz bir ayak kokusu var. Evi ararken müfettişler, bankanın kamerasında gördüklerine benzer bir çift spor ayakkabı buluyorlar. Müfettişler aynı zamanda adamın pasaportuna, Claudia'ya ait gibi görünmeyen yeşil suni bir deri çantaya ve birkaç telefona da el koyuyorlar. Telefonlardan biri çiçekli bir poşete sarılmış. Komşular Mounir'i bir süredir görmemişler. Yine de adamın hâlâ Brüksel'i terk etmediği düşünülüyor; yanındaki telefon onu ele veriyor. İnsana hayal ürünü gibi gelebilecek bir gerçekle karşılaşıyorlar. 3 ve 4 Şubat gecesi, kaçak adam polisi iki kez kendisi arıyor. Benallal, Midi Garı'na yakın, Fonsny Caddesi'nde bir oteldeydi. "Polis memurları otele geldiler ve adamı inanılmaz gergin bir hâlde buldular." diyor Natacha Barthel. "Oda dumana boğulmuştu. Gürültüden şikâyet etti. Polisin varlığından yararlanarak bir taksiye binene kadar kendine eşlik ettirdi."

Jephté'yi öldürdüğü düşünülen katil birkaç farklı telefon numarası kullanıyor. Claudia'nın sabit hattı, Benallal'ın, Wielemans Ceuppens'deki bankayı ziyaretinden hemen sonra, 2 Şubat 16.42'de onun tarafından arandı. Mounir aynı zamanda, üç yaşındaki kızının annesi olan eski karısını da arıyor. Kadın korkuya kapılıyor; daha çocukları iki yaşındayken, Nisan 2012'de Mounir tarafından saldırıya uğramıştı.

Bir başka kadın da bu adamın şiddetinden kendi payına düşeni alıyor: Avukat Samira Bouyid. Ekim 2012'de bu kadın, Benallal'ı, adam yaralamak ve darp etmek suçundan dolayı savunmuş. Yargıcı ikna ederek Mounir'in şartlı tahliyeyle serbest bırakılmasını sağlamıştı. Avukatının hizmetlerinden büyülenen Benallal, ondan boşanma ve kızının velayeti de dâhil olmak üzere tüm dosyalarını devralmasını istemişti. "Başta bana ödeme yapmayı

reddediyordu, ben de ona gönüllülük esaslı çalışmadığımı ifade ettim. Bana 700 avro ödeme yapmayı kabul etti ama zamanla istekleri giderek artmaya başladı."

Jephté'nin ölümünden birkaç gün sonra kaçkın, Samira Bouyid'le iletişime geçiyor. 35 yaşındaki avukat kadın hiç de adamın kendisini korkutmasına izin vermiyor. "Ben de o gürültücü tiplerden biriyim. Faslıyım, erkek kardeşlerim var. Onun nasıl bir çevresi olduğunu biliyorum. Ama Jephté Vanderhoeven'ın öldürüldüğünü duyduktan sonra, aynı şeylerin benim de başıma gelebileceğini fark ettim." Bouyid, Brüksel Bölgesi'ndeki en küçük ve en fakir belediye olan Saint-Josse Polis Karakolunun yanındaki bir binada büyümüş. "Ben ve erkek kardeşlerimin başı polislerle hep beladaydı, çok hakarete uğradım ve defalarca korkutulmaya çalışıldım." diye açıklıyor kendisini. "Tam da bu yüzden hukuk okumayı ve avukat olmayı seçtim. Bana sesli mesajlar bırakırdı: 'Ya bana para verirsin ya da seni bir güzel benzetirim! Haftada iki kere ararım beni.' Bir keresinde bana kafama sıkacağını söyledi. Şikâyette bulundum, ilk defa bir müvekkilimi şikâyet ediyordum. Yine de beni pek etkilemedi."

***

Tuhaf bir biçimde, beni meşgul eden iki dava da neredeyse aynı biçimde ilerliyordu. Jephté Vanderhoeven ve Marek Adamsky'nin cesetleri aynı gün bulunmuştu. İki dosyada da ilk şüphelilerin teşhis edilmesini sağlayan şey parmak izleriydi. Jephté'nin dairesindeki parmak izlerinin Mounir Benallal'ı işaret ettiği adli dosyaya işlemişti. Geçit soruşturmasındaysa parmak izleri Alexander Dabik adında birine işaret ediyordu. Alexander Dabik'in parmak izleri bir sigara paketinden ve Ravini marka bir şarap şişesinin üzerinden alınmıştı.

Dabik, 1978, Polonya doğumluydu ve o da polis memurları tarafından tanınıyordu. Ocak 2014'te, eski kız arkadaşını darp ve yaralama suçundan hakkında yakalama kararı çıktı. Kadın ellili yaşlarındaydı. İkili, Haziran-Aralık 2008 tarihleri arasında Brüksel Bölgesi'ndeki Saint-Josse'de ikamet etmişler.

Kurbanda olduğu gibi, Alexander'in raporu da çeşitli sosyal hizmet kurumlarına iletilmiş. Ortada bir cinayet varsa kurumların iş birliği yapması gerekmektedir; bu tarz adli davalarda, mesleki gizlilik göz ardı edilir. Marek Adamsky'nin bilgilerinin kaydını da tutmuş olan SAMU'dan alınan bilgilere göre, Alexander Dabik, Kasım 2013 ve Şubat 2014 arasında kurumun yardım servisine en az 15 kere başvurmuş. Alexander ve Marek, her ikisi de Saint-Gilles'de, Roi Caddesi'nde bulunan, yoksullara yardım yapan bir Katolik derneği tarafından tanınıyorlar. Derneğin rahibeleri, bu ikilinin sık sık derneğe geldiklerini ve onları bazen yalnız, bazen grup hâlinde, bazen sarhoş, bazen de ayık ve yüzlerinde morluklarla gördüklerini söylüyorlar.

Müfettişler ellerinde bu iki adamın fotoğrafıyla başkentin diğer yardım kuruluşlarını geziyorlar. 20 Şubat'ta, Marc Allemeersch, Botanik'in yakınlarında bulunan kurumlardan birini ziyaret ediyor. Eğer şüpheliyi görecek olurlarsa haber versinler diye çaresizce denize şişe bırakırmış gibi kuruma kartını bırakıyor. Ziyaretinin ertesi günü kurumdan bir sorumlu müfettişe telefon ediyor; Alexander bir tartışmanın ardından polis tarafından tutuklanmış. Forest Hapishanesi'ne göndermişler.

Yine de henüz zafer kazanılmış değil, usule ilişkin bir kusurun ardından katil olduğu varsayılan kişi hızla serbest bırakılabilir. Adli kurul, 14 Mart'a kadar bir karara varmak zorunda. Dolayısıyla şüphelinin tutuklanabilmesi için davada geçerli olabilecek

kanıtların en geç bu tarihe kadar toplanabilmesi lazım. Komiser Marc Allemeersch her gün bana soruşturmanın günbegün gidişatını detaylı bir şekilde anlatmak için zaman ayırıyor. Beni ve tüm sorularımı güler yüzlü bir şekilde karşılıyor. Bu ellili yaşlardaki adam her gün zarif bir takım elbise giyiyor. Bu adamın tek tutkusu adli davaları yürütmek değil, aynı zamanda Wallone Taş Ocaklarının çalkantılı sularında ve güney denizi lagünlerinde derin dalışlar yapmak da onun sıkı bir tutkusu ve sık sık bundan bahsediyor. Balığın büyüğünü de küçüğünü de iyi biliyor.

Müfettiş aynı zamanda sağlam bir Harley Davidson hayranı. Küçük motor figürleri, pencereleri Saint-Josse'un çatılarına bakan ofisinin raflarını dolduruyor. Kuzey Garı'nın sınırında olan bu semt, "meydanlarıyla" yani vitrinlerinde genelev çalışanlarının boy gösterdiği salonlarıyla ünlü. Aerschot Sokağı'nda, kırmızı neon ışıklarıyla bezenmiş dükkânların vitrinlerinin önünden arabalar gündüzleri de geceleri olduğu gibi yavaş yavaş geçiyor. Arka planında insan sömürüsünün sürdüğü bu yerde alkol, uyuşturucu ve şiddet birbirine karışıyor. Bölgedeki müteahhitler kaçak göçmenleri sağlıksız ve yıkık dökük evlere dolduruyorlar. Bu nedenle Federal Polis Teşkilatının kullandığı bina başkentin en kasvetli ve suça meyilli bölgelerinden birisi olan bu bölgenin hemen bitişiğinde bulunuyor.

"Geçit" davasını üstlenmiş olan ekip, pencerelerinin hemen altında manzarasını izledikleri bu bitişiklerindeki evreni çok iyi tanıyorlar. Suç departmanına girmeden önce, Marc Allemeersch, 13 yıl boyunca Narkotik şubede ve Ahlak masasında çalışmış. "Ekip arkadaşımla yıllarca aynı şekilde gece iş yerlerinde başta pezevenklik olmak üzere insan kaçakçılığı olup olmadığını kontrol ederdik. Kendi çalışma tarzımız vardı; sabah uyurduk, öğle-

den sonra ofise dönerdik. Hayatımın o döneminden çok keyif alırdım."

Ama 90'ların sonunda Polis Teşkilatında yapılan reformlar bütün teşkilatı baştan aşağı değiştirdi. Marc Allemeersch de bu dönüşüme ayak uydurmak zorunda kaldı. Suç şubesine alındı. Komiser, artık bu şubenin en eski elemanlarından birisi, diğer bütün elemanların neredeyse hepsi yeni. "Ekip şefi olarak bu biraz zorlayıcı bir durum. Bizim işimiz müfettişlerin yoğun bir şekilde iş birliği yapmalarını gerektiriyor. O da zamanla oluşan bir şey. Ancak çok fazla değişiklik var. Hiç durmaksızın her şeyi yeniden tanımlamak gerekiyor. Yeni gelen elemanları hoş karşılıyoruz ama onlar taşrada, evlerine yakın yerlerde çalışmanın hayalini kuruyorlar. Bu şartlar altında da bir şeylere yatırım yapmak benim kadar gençler için de zor oluyor. Bu iş gerçekten güdümlü olmayı gerektiriyor. Neredeyse kutsal bir bağlılık gerekli."

Bu adam kökenlerine ve değerlerine tam anlamıyla çapa atmış durumda. 55 yaşında Brükselli bu adam hâlâ büyüdüğü caddede, gölet bölgesindeki Ixelles'de yaşıyor. Babası onun için üniversitede bir kariyer planlıyormuş ama tam da hukuk fakültesine kaydı yapılacakken Marc başka bir yola kendini kaptırmış, amcası gibi yerel polis teşkilatında şef olmak istiyormuş. "1 Haziran'da kursa gittim ve sertifikamı aldım. Üniformamı ve kepimi giyebildiğim için çok gururluydum. Devriyelere başlamak için çok heyecanlıydım. Ama amcam beni bir ofise kapattı ve 3 ay boyunca sadece gözlem yapmaya zorladı. Böyle arka plana çekilmek ve çıraklık yapmak çok işime yaradı ve hatta belki de ileride hatalar yapmamı engelledi."

Bir süre sonra devlet istihbarat birimine veya adli polis teşkilatına başvurmak arasında tereddüt etmiş. "İki tane mektup

hazırladım, birincisini adli polis teşkilatına gönderdim. Amcam ikincisini de göndermemi tavsiye etti. Ama unuttu. O olmasaydı kaderim çok farklı olurdu."

Marc Allemeersch, askerliğini yaptıktan sonra, 1986'da Adli Polis Teşkilatına girmiş. İlk önce şans oyunlarına bakan bölümde daha sonra Narkotik ve Ahlak Masasında ve en son da Suç şubesinde çalışmaya başlamış. "Bu işte benim en çok hoşuma giden şey insan ilişkileri, psikolojik analizler ve yaratıcılık gerektirmesi. İkiye ayrılmış bir dünya görüşüm var diyebilirim; iyiler bir tarafa, kötüler diğer tarafa... İnsanların içindeki iyiliği görmek gibi bir eğilimim var ama sıklıkla bunda hayal kırıklığına uğruyorum. İnsan yaptıklarıyla sınırlı değildir elbet ama birisi eğer telafisi mümkün olmayan bir şey yaparsa bu genellikle kendi içinde bazı sorunlar yaşadığı içindir. Adaleti sağlamak amacıyla kendimi en kırılgan olanların tarafına koymak gibi bir eğilimim var. Bütün bu geçen yıllar boyunca beni harekete geçiren şey hep bu oldu."

***

"Geçit" davasında tespit edilen ilk şüpheli şahıs Alexander Dabik oldu. Parmak izleri olay anında onun da olay yerinde olduğunu kanıtlıyor. Marc Allemeersch yine de bana hatırlatıyor, bulgular adamın olay yerinde olduğunu kanıtlıyor ama bu cinayeti onun işlemiş olduğu anlamına gelmez. Tıpkı Jephté'nin evinde Mounir Benallal'ın parmak izlerinin bulunması gibi. O bulgular da henüz Benallal'ın katil olduğunu kanıtlamıyor. Bununla beraber Mounir Benallal hakkında ek bir kanıt daha var. Benallal, Vanderhoeven'ın ölümünden birkaç saat sonra kurbanın kredi kartıyla bankadan para çekmeye çalışırken kameralara yakalandı ve kameralarda görünen adamın Mounir Benallal olduğu neredeyse resmî olarak kesinleşmiş durumda.

2 ve 3 Şubat gecesi üst geçit çevresinde çekilen görüntüler Alexander'ı teşhis edemedi. Tıpkı Mounir ve Jepthé arasında olduğu gibi adam üst geçidin orada şarap içtiğini ama kurban daha hayattayken mekânı terk etmiş olduğunu söyleyebilir. "Eğer hemen şimdi Dabik'in ifadesini almaya çalışırsak bürodan çıkar çıkmaz Polonya'ya kaçma riski var."

Bir soruşturmanın ilerlemesi elbette kaçınılmaz olarak bütün katılımcıların ellerinden gelebildiğince en iyi şekilde iletişim hâlinde olmalarından geçiyor; yargıç, müfettişler, bilim insanları, adli tabipler ve yerel polis gibi... Genelde yaklaşık olarak olaydan iki hafta sonra hepsi bir araya gelirler. "Geçit" dosyası için bilgi alma işlemi, şubat ayı ortasında adaletle ilgili çeşitli kamu hizmetlerinin yürütüldüğü bina Portalis'teki bir salonda gerçekleşiyor: sulh yargıcı, müdafi avukat, soruşturma hâkimi, cezai ara bulucu, kurbanı ağırlayan sosyal hizmetler... Hepsi bir araya geliyorlar. Yargıç Marie-Aurore Dagnely'nin başkanlığını yaptığı bir masanın etrafında Natacha Barthel ve Marc Allemeersch'in ekipleri, onların da şefi olan Jean-Michel Le Moine, adli tabip De Boosere, laboratuvarda çalışan bilim insanları ve Ulusal Kriminalistik ve Kriminoloji Enstitüsü[11] çalışanları, Kraliyet Savcı Yardımcısı Thibault de Sauvage toplanıyorlar. Toplantının amacı dava hakkında durum değerlendirmesi yapmak. Ben toplantıya biraz geç kalıyorum, beni sonradan tanıyan kâtip hangi kapıdan girmem gerektiğini işaret ediyor. Adli tabibin yanında bana ayrılmış olan tek boş sandalyeye oturuyorum. Sunumlar henüz başlıyor. Ben gazeteci olduğumu söylediğim anda, toplantıya katılmama izin verildiği için şaşkın bakışlar yargıca doğru dönüyor. Çalışma şeklimi açıklıyorum. Natacha Barthel gülümseyerek,

11. L'INCC (Institut national de criminalistique et de criminologie). (çn.)

korkacak hiçbir şey olmadığını, davanın başından beri ekiplerle birlikte olduğumu ve ne kadar ağzı sıkı çalıştığımı anlatıyor.

Federal komiser, olayın ilk saatlerini anlatmaya koyuluyor:

"3 Şubat Pazartesi sabah 05.58'de yerel polisler olay yerine gelirler. Memurlar kazağı çıkarırlar ve kalp masajı uygularlar. Adamın vücudu hâlâ sıcaktır." Laboratuvar çalışanı devam ediyor:

"Cesedin çevresinde dört şişe Fortini Bianco, iki Zaranoff marka votka şişesi, bir ceket, en az 40 izmarit, mandalina kabukları, ekoseli bir pazar arabası, Cara Pils marka bira kutuları, tütün, bir battaniye ve bir tren bileti bulundu."

Ceset bulunduktan bir gün sonra, 4 Şubat'ta, Marc Allemeersch'in ekibi devriyeyi Natacha Barthel'in ekibinden devraldı ve Jephté Vanderhoeven'ın davasına dâhil oldu. Dolayısıyla Komiser, "Geçit" davasının ilk aşamalarında olay yerinde değildi. Davaya kamera kayıtlarını inceleyerek başladı:

"21.29'da üç adamın üst geçitte tartıştığı görülüyor." diye başlıyor sunumuna. "23.20'ye doğru olay yerini terk ediyorlar, az sonra geri geliyorlar. Bu sırada içlerinden biri ceketini çıkarmış, ceketi yok. Üst geçidin altında, otopark girişinde bir tane ceket bulduk. Gece 01.39'dan, 02.05'e kadar olay yerindeki siluetlerin tekme attıkları ve zıpladıkları görülüyor. O andan sonra Botanik Bulvarı'na doğru olay yerini terk ettikleri görülüyor. Semtin kameraları gece 03.07'ye kadar bunları kaydediyor; hepsinin sendelediği, sallandığı görülüyor. Maalesef yüzlerini tam olarak göremiyoruz."

Bilim insanları cesedin analizini yapmaya başlıyorlar:

"Sırtüstü yatıyordu, bir kol sert bir şekilde dik olarak havaya kalkıktı. Yüzü şişmiş ve kanlıydı. Dişleri yerlerinden kaymıştı, burnu kırıktı ve göğüs kafesi parçalanmıştı. Kurbanın üzerinde

biri bej, diğeri siyah olmak üzere iki ceket vardı. La Fontaine kurumuna ait logolu siyah bir kot pantolon giyiyordu. Üzerinde bir paket Camel marka sigara, ayaklarında Caterpillar marka botlar, bir çakmak, bir telefon, bir çift kırık gözlük (kırık saplardan biri cebindeydi) vardı. Kıyafetlerinde birkaç farklı kişinin DNA'sını bulduk. Ceketinin cepleri makasla kesilmiş gibi kesikti."

Kriminalistik ve Kriminoloji Enstitüsünde çalışan genç bir kız bilimsel bir tonda kısa ve öz cevaplar veren adli tabibe:

"Çok sigara içiyor muymuş?" diye sordu.

"Şehirde yaşayan insanların ciğerlerinde genelde lekelenmeler olur." diye cevap verdi Doktor De Boosere.

"Ölüm anında acı çektiğine dair izler var mı?"

"Sadece baş aniden kesilirse acı çekilmez."

"Peki, tam olarak neyden ölmüş?"

"Ölümü getiren birkaç faktör var; gırtlakta ve göğüs kafesinde tıkanıklıklar, zorlamalar ve bunların yanı sıra beyin kanaması."

***

7 Şubat Cuma. Mounir Benallal 5 gündür ortalıkta yok. Eğer tasarruf edebilirse Claudia'dan çaldığı 1.000 avro onu birkaç hafta idare edebilir. Sonra evsizlere yardım eden derneklerden destek almak ihtiyacı hissedebilir ve belki orada "Geçit" davasının katillerinden birisiyle bile karşılaşabilir. Toplu taşıma için kullandığı aboneliği onun hâlâ şehirde olduğunu işaret ediyor. Onu bulmak için bütün iletişim ağları etkinleştirildi. İki gündür polis memurları La Barrière'den girip Saint-Gilles'den çıkıyorlar, bu iki semt şüphelinin en çok takıldığı semtler ve evine çok yakın bir mesafede. Aynı zamanda iki tane müfettiş kaçak hakkında en ufak bir bilgi bile alabilmek için barları kontrol ediyor. Mounir neredeyse

çevredeki tüm bar sahiplerince uyarılması ve hatta kavga çıkarmasın diye kapının önüne atılması gereken bir tip olarak tanınıyor. Ama son zamanlarda hiçbiri onu görmemiş.

O cuma Jephté'nin ölümünden beş gün sonra Natacha Barthel'in ekibi daha fazla kanıt bulmak için Jephté'nin evine geri gitmeye hazırlanıyorlar. Botanik Kulesi'ndeki ofislerinde toplantı sabah 08.30'da bitiyor. Ekip üyeleri ayakkabı galoşları, not defterleri ve odayı ölçmeye yarayacak bir metre alarak hazırlanıyorlar. Asansörle binanın sekizinci katından yer altındaki otoparka iniyorlar. Ekipler Uccle'a doğru giderken iki farklı araca biniyorlar. Didier Lizin direksiyon başına geçiyor, Vincent Schmidt de onun yanına oturuyor ve ben de arkaya geçiyorum. Olayların üzerinden geçme zamanı. Soruşturmanın başındaki iyi aydınlanmamış noktaları tekrar kritik ediyoruz; o pazar sabahı nasıl ve neden Mounir, Jephté'nin dairesindeydi, kurbanla birlikte sadece o mu vardı, böylesi vahşi bir cinayete ne sebep oldu? Yolculuğa devam ederken polisler gelecek hafta sonundan da bahsediyorlar. Didier Lizin küçük yeğeninin Akademi'de yapacağı dans gösterisine katılacak, Vincent Schmidt de bir gece karnavalına gidecek.

Binanın dibine geldik, kara mermerden yapılma girişi geçiyoruz ve beşinci kata çıkmak için asansöre biniyoruz. Parmak izlerinin alınmasını sağlayan pudra hâlâ çelik kapının şasisinde duruyor. Şimdiye kadar sadece fotoğraflar aracılığıyla görebildiğim bu evi şimdi keşfetme şansına sahibim. Ev bana çok küçük görünüyor. Ön kapının yanındaki bir koltuğa yerleştirilmiş deri bir el çantası bina sakinlerini bekliyor gibi duruyor. Bir aynanın köşesine yapıştırılmış hatıra fotoğraflarda mutlu, gülümseyen, arkadaşlarıyla ve sevgilileriyle çevrelenmiş Jephté görülüyor. 50 yaşlarındaki Jephté iyi giyinmesini bilen birisi gibi görünüyor. Oyunculara özgü gülümsemesiyle bronz teni birbirini destekliyor.

Tıpkı polisler gibi ben de birden tuhaf bir hisse kapılıyorum. Birdenbire soruşturmanın başından beri yavaş yavaş tanıdığım birinin mahremiyetine daldığımı hissediyorum. Özel hayatının en ufak detaylarını bile keşfederken aniden polisler gibi ölmüş birine yakınlık hissetme garipliğini yaşıyorum. Odasının duvarından akan kan yerdeki parkeye işlemiş. Yatağın bazası ters dönmüş. Tıpkı ısıtılınca boynu rahatlatmaya yarayan kırlentlerde bulunan, küçük düğmelere benzeyen, kahverengi düzinelerce kiraz çekirdeği yere saçılmış. Ayakkabılık olarak kullanılan meşe bir gardırop içinde yirmi kadar ayakkabı titizlikle kutulanmış ve kaldırılmış. Her kutunun üzerinde içindeki modeli gösteren bir fotoğraf var.

Her yerde kan var; kanepenin üzerinde, halıda, kapının menteşelerinde, sandalyede. Jephté'nin başına gelenleri ve son anlarını düşünmeden edemedim. Jepthé'yi ve katilini ya da katillerini salondaki masada şarap içerken gözümün önüne getirebiliyorum. Mounir ve Jephté nasıl bağlantıya geçtiler? Olaylar ne zaman yoldan çıktı? Kurban kendini bir anda nasıl kanepede, neredeyse tamamen çıplak, ağzı tıkalı, el ve ayak bileklerinden bağlanmış, sırtüstü yatar hâlde buldu. Bornozunun kemeriyle çift düğüm bağlanmış ve üzerinden kalın koli bandı ve kurdeleyle iyice sıkılmıştı. Hiç şüphe yok ki öleceğini anlayarak Jephté acı çekmişti. Ama tam olarak ne kadar sürmüştü bu? İmdat diye bağırdı mı? Kaçmaya çalıştı mı?

Natacha Barthel'in ekip üyelerinden altısı evin çeşitli yerlerine dağılıyorlar. Müfettişler her çekmeceyi, her dolabı ve her nesneyi inceliyorlar. "Önemsiz görünen her detay aslında bize kurbanın karakteri hakkında bir şeyler anlatıyor, böylece kurbanın kim olduğunu ve başına ne gelmiş olabileceğini daha iyi anlıyoruz." diye ekliyor Natacha. Müfettişlerin ana hedefi ortadan kaybolmuş

olan cep telefonu, tablet, sigorta belgeleri, çeşitli faturalar, banka hesap özetleri, değerli taşlar ve bilhassa da Gersande'ın bahsetmiş olduğu mühür yüzüğünü bulmak. Bu değerli eşyaların hiçbirisi bulunamadı. Katil bunları yanında götürmüş olmalı.

Mutfak duvarları çiçek ve sebze şeklinde biraz eski moda seramik süslemelerle süslenmiş. Ankastre fırında üzerinde hâlâ domates dolması olan bir tabak var. Müfettişler yukarıdaki bir mutfak rafında tabakların arasında kurbanın cep telefonunu ve tabletini buldular. Bu eşyalar oraya nasıl gitmiş olabilir? Kendisini tehlikede hisseden Jephté polisi arayabilmek için acaba o eşyaları oraya mı sakladı?

Salonda, müfettiş Didier Lizin bütün CD kutularını tek tek açıyor. Jepthé caz, klasik müzik, kelt müziği, Genesis, I Muvrini, Pierre Bachelet, Céline Dion ve Jimmy Somerville dinliyormuş. Cam masanın altında, Belçika'daki Fransızların dergisi *Juliette et Victor* ve Uccle Belediyesi tarafından yayımlanan *Le Wolvendael* gazetesi de dâhil olmak üzere bir dergi yığını var. Jepthé'nin aynı zamanda Belçika soylularına verilen Carnet Mondain'i[12] de vardı. Bu yıllıkta amcası ve bir sene önce vefat eden komşusu Armand de Baufort'da var. Jepthé'nin iş yerinde de bulunan broşürün aynısı evdeki bir büfenin üzerinde duruyor. 22 Şubat 2013'te, Ixelles'de, La Cambre Manastırında yapılacak bir cenaze töreninden bahsediyor. Yapılan incelemelerde kurbanın Fortuna ve Kırmızı Malboro içtiği, sanatı ve antikaları sevdiği, sürahi ve pelüş ayı koleksiyonu yaptığı ortaya çıktı. Müfettişler, ellerinde salonda kullanılan lambader ve belki de tartışma sırasında vurmak için kullanılmış gümüş tabak gibi bir sürü yeni kanıtla dört saatin sonunda apartmandan ayrılmaya hazırdılar. Otopsi incelemelerine göre kurbanın kafasına kaba bir cisimle vurulmuştu.

12. Belçika'da soylulara verilen bir çeşit yıllık. (çn.)

Evden çıkarken polis memurlarından birisi aniden durup katilin de kendisine bakmış olabileceği evin sahanlığındaki duvara asılı aynaya bir an için baktı. Ofise döndüğümüzde ekip bulguların tutanaklarını yazmak için uzun ve sıkıcı bir işe başlayacaktı. Olay mahallinde bulunan tüm bulguları en küçük detayına kadar yazmak zorundalar.

"Olay yerinde saatlerce vakit geçirmek ve sonra dönüp rapor yazmak çok önemli." diyor Natacha Barthel. "Eşyaların arasındaki boşluklara kadar en küçük detayları bile sömürmek lazım. Bir mobilyada çekmece var mıydı yok muydu onu bile hatırlamak gerekiyor. Ağır Ceza Mahkemesi'nde sorulan tüm sorulara cevap verebilmek için olay yeri hakkında net olmak ve uzun süre akılda tutmak gerekir. Aksi takdirde soruşturmanın itibarı zedelenir. Yaklaşık otuz yıldır bu işi aktif olarak yapıyorum. Kişisel olarak ben sözlü savunmayı ve söz oyunlarını severim. Ama bu herkes için geçerli olmayabilir. Eğer konuşurken ne dediğimizden emin olmazsak savunma avukatı tarafından hemen müdahale edilir: "Demek öyle sanıyorsunuz? Yani emin değilsiniz!" Ancak soruşturmaya gerçekten saldıramıyorsanız kişiye saldırırsınız. "Karaağaç" dosyası özellikle suç mahallinin büyüklüğü açısından çok karmaşık. Evin tüm odalarında bütün eşyalar bir suç bağlamında yerinden oynatılmış. Bulguları birbirine bağlaması gereken müfettiştir çünkü taktik soruşturmayı mahkemeye ve jüriye açıklamak zorunda kalacak olan odur. Ayrıca bütün bunlar ifade alırken, şüpheliyi ve tanıkları dinlerken bizim onların dedikleri şeyleri tam olarak anlamamızı sağlar ve çok işimize yarar. Olay mahallinde saatler geçirip oradaki her şeyi tek tek görmekle bir başka polisin yazdığı raporu üstünkörü okuyup geçmek aynı şey değil tabii ki."

***

"Benallal'ın sadece 26 saat kadar gerisindeyiz." diye yorum yapıyor Zoltan Solt. Telefon kartı ve Brüksel Toplu Taşıma Kurumuna ait aboneliği Jephté'nin katili olduğu düşünülen şüphelinin hâlâ Brüksel'de olduğunu gösteriyor. 13 Şubat Perşembe günü sabah 07.02'de bir federal polis memuru şüphelinin, Uccle yönünde Stalle semti istikametine giden 4 numaralı tramvaya bindiğini görmüş. 07.04'te Albert İstasyonu'na geliyor. "Bize bunun görüntüleri lazım." diyor müfettiş. Natacha Barthel görüntülerin alınabilmesi için tramvayı durdurma iznini verebilecek olan soruşturma hâkimini arıyor.

Kırklı yaşlarındaki Macar asıllı Zoltan Solt böyle aksiyonları çok seviyor. Daha Suç şubesine katılmadan sadece birkaç ay önce Terörle Mücadele Biriminde çalışıyormuş. Jephté Vanderhoeven'ın otopsisine de katılan o olmuştu. Bu onun ilk seferiydi. Kültürlü, edebiyata ilgi duyan ve yazma konusunda belirli bir yeteneğe sahip bu adam, cezai konulara çok ilgili ve kendince olaylara tezler geliştirmeyi ve en ufak ipuçlarını bile incelemeyi çok seviyor. Ayrıca yaptığı analizleri benimle paylaşmak için bana vakit ayırıyor.

"Terörde çalışan polisler, narkotikte çalışanlar gibi akıntıya karşı yüzerler. İş zaten bir saldırıyı olmadan önce önlemek ya da bir uyuşturucu kaçakçısını suçüstü yakalamak üzerine kuruludur. Telefon dinlemek, adam takip etmek ve inceleme yapmak bu şubede çalışan polis memurlarının gündelik işleridir. Suçtaysa işin özü sonradan ortaya çıkıyor: bulgularla, komşuları sorgulamakla, ahlaki meseleleri deşmekle ve ifade almakla..."

"Suç, 'Kanıt Peşinde' dizisi gibi değil daha çok 'Maigret' gibi." diyor Natacha Barthel. "İfadeler çok önemli. Ama bilimsel bulgulara genellikle ifadelerden daha çok önem atfederiz. Yine de bir insanı ifadesinde itiraf ettirebilmek ve ona göre bir ifade alış

biçimi uygulamak çok sanatsal bir şey. Bazen şüphelinin kendine bile itiraf edemediği şeyleri itiraf ettirdiğimiz oluyor. Yalandan da olsa gerçekten de olsa ifadesi alınan kişiyle belli bir empati kurabilmek gerekiyor. Bu, ifadeyi alan müfettişin mizacıyla derinden bağlantılı bir şey. Tabii bu konuda çokça deneyim elde etmek de gerekmektedir. Ancak tam tersi bir eğilime şahit oluyoruz."

Elinde tramvayı durdurma izniyle Zoltan Solt, teşkilatın servis aracından inip Brüksel Toplu Taşıma hatlarının güvenlik kamerası kayıtlarının alındığı Midi Garı'na doğru gidiyor. Dolayısıyla 4. hat şimdi olabilecek en hızlı şekilde tramvayın içinden çekilmiş görüntüleri iletmek için gara doğru geri dönmek zorunda. Daha yolculuğun başında şoförlerin yaptığı greve denk gelen yolcular için ikinci bir şanssızlık daha.

Bir saat sonra tramvay gara geliyor. "Bir tramvayı geri döndürmek çok abartılı bir olay biliyorum ama bu adam çok tehlikeli." diyor Zoltan Solt. "Eski karısına veya küçük kızına saldırabilirdi."

Adamın eski karısının adı Mélanie Baum. Yerel yönetimde çalışan bir işçi. Mounir'le 2007'nin Ağustos ayının sonlarına doğru tanışmış. Mounir, kendisi gibi diğer kaçak göçmenlerinin kaldığı Saint-Bernard Kilisesi'nden, Saint-Gilles Kilisesi'ne geçiş yapıyormuş. Mélanie onlara kıyafet getirmeye gelmiş. Kadın, Mounir'i çok yakışıklı bulmuş. Bakışmışlar, konuşmuşlar, şarap içmeye çıkmışlar. Bir yıl sonra Mounir, Mélanie'ye evlenmek zorunda olduklarını yoksa ayrılmak zorunda kalacaklarını söylemiş. Böylece birkaç ay sonra Temmuz 2010'da küçük kızları Yasmin doğmuş.

***

Üst geçitte sigara izmaritlerinin, bira kutularının, Ravini marka şişelerin yanında Brüksel-Wavre istikametli bir tren bileti vardı.

Kime ait olabilirdi bu bilet? Kim satın almıştı? Bilet sahibinin acaba bu evsiz adamın öldürülmesiyle bir bağlantısı var mıydı?

Müfettişler bu biletin Brüksel'e 20 dakikalık mesafede bulunan Wavre'da bir otomattan alınmış olduğunu keşfettiler. Bilette bir kredi kartı işlem numarası vardı. Bu sayede bu biletin alındığı kredi kartının sahibi takip edilebilecekti. Polisler internet üzerinden işlem yapan kurumla iletişime geçtiler. Bir isim keşfedildi: Anne-Françoise Jauche. Wavre'da yaşıyordu.

Bir sonraki aşamada, bu şahsın olaydan önce ve sonra kiminle iletişim kurduğunu ortaya çıkarmak için telefon konuşmaları incelenecek. Operatörden alınan bilgilere göre bu kadın evsiz adamın öldürülmesinden biraz önce Alexander'la telefon görüşmesi yapmış ve aynı şekilde bir başka Polonya asıllı şahısla da konuşmuş. Bu diğer Polonya asıllı şahsın adı, Andrzej Kraviec. 2 ve 3 Şubat 2014 gecesi bu adamın telefonundan, olay yerinden çok da uzak olmayan bir yerden sinyal alındı. GSM operatöründen alınan bilgilere göre erkek kardeşinin adı Piotr Kraviec. Tüm bunlar bu şahısların cinayet işlendiği sırada üst geçidin yakınlarında olduklarını gösterse de suçlu olduklarına dair bir kanıt sunmuyor. Üçü de polis tarafından biliniyor. Ama şimdilik yalnızca güvenlik kameralarının görüntülerinden onları kesin olarak teşhis etmek mümkün değil.

Ulusal Sicil kayıtlarını inceleyen Marc Allemeersch, Piotr ve Andrzej'in Brüksel'de yaşayan kız kardeşlerinin olduğunu keşfetti. Kız kardeşlerinden birinin evinde kalıyor olabilirler mi? Ya da şu Wavre'daki Anne-Françoise'ın evinde kalıyor olabilirler mi?

Alexander hapishaneye girerek kendi payına düşeni almış. Ocak 2014'te hırsızlıktan bir yıl hapis cezasına çarptırılmış. Du-

ruşmasına katılmamış, bu yüzden gıyaben yargılanmış. Evsiz adamın yani Marek Adamsky'nin öldürülmesinden birkaç hafta sonra Alexander, SAMU'da yakalandı ve tutuklandı. Kaçmaya çalışmadıkça hapishaneden çıkma şansı yok. Eğer dışarıda olsaydı yurt dışına kaçma ihtimali vardı. Ancak henüz "Geçit" davası hakkında suçlama yapılabilmiş değil. Dolayısıyla evsiz adamın öldürülmesine dair iddianame hazırlanırken polislerin tüm çabası adamın hapiste kalması olacak. Adamın kaderini belirleyecek olan adli kurul toplantısına hâlâ 10 gün var. "Üzerimizde biraz baskı olacak çünkü şahsı suçlayabilmek için biraz daha kanıt toplamak istiyoruz," diye yorumluyor Marc Allemeersch. "Şu anki durumda, henüz elimizde telefon görüşmelerinden ve parmak izlerinden başka bir şey yok. Bunlar biraz zayıf kanıtlar."

Üst geçitten alınan örnekler Kriminalistik ve Kriminoloji Enstitüsüne gönderildi. Şimdi bu örnekler hapiste bulunan Alexander'ın kıyafetlerindeki izlerle karşılaştırılacak.

"Sonuçların çok geç gelmemesi gerekiyor." diyor Marc Allemeersch. "Laboratuvara çok acelemiz olduğunu anlatacağız. Önceleri bilim insanlarıyla aynı binada çalışırdık. Aynı zemin katta. Çok yakın olurduk, bir sürü bağlantımız olurdu onlarla. Asansörde birbirimize denk gelirdik. Kibarca bir selam verip bizim dosya ne âlemde, demek yeterli olurdu. Birbirimizi iyi tanırdık, kim iyi çalışır, kimi dürtmek gerekir bilirdik. Doğrudan temas kurmak, telefonla iletişime geçmekten çok daha iyi. Gerçekten de epey bir fark yaratıyor."

Seçeneklerden biri Andrzej ve Piotr'un kız kardeşlerinin ve hatta Wavre'da yaşayan Anne-Françoise'ın evlerini araştırmak olabilir. Bu kararı verecek olan sulh yargıcı.

Dört Tutuklama

Mounir Benallal'ın telefon kayıtlarının analizine göre kaçak yurt dışında olmalı. Görünüşe göre avukatı, Samira Bouyid'i bir Fransız telefon numarasından arıyor ve oradan tehdit ediyor. Kendi telefon hattı kapalı, Brüksel'deki hiçbir semtten sinyal göndermiyor. Kız kardeşlerinden birinin yaşadığı Lyon'a kaçmış olma ihtimali var mı? Ya da Fas'a, ailesinin yanına gitme ihtimali? DR6, Fransız ve Fas polisine bir arama ilanı gönderiyor.

Müfettişleri en çok korkutan şey tıpkı Ekim 2012'de, Etterbeek'te, bir anne ve üç çocuğunu öldüren katilin yurt dışına kaçıp kayıplara karışması gibi Mounir'in de ortadan kaybolması. Adam cinayetin ertesi günü memleketi Bangladeş'e kaçmış, hâlâ aranıyor. Bir portresi -genç ve yuvarlak yüz hatlarına sahip bir fotoğraf- hâlâ sanki davanın kapanmadığını hatırlatmak istercesine Natacha Barthel'in ofisindeki duvarda asılı duruyor. Benallal her an birisine saldırabilir. Arandığını biliyor, avukatını ve kızının annesini çoktan tehdit etti bile ve ayrıca daha önce saldırmış olduğu üvey annesini de tehdit ediyor.

Nerede saklanıyor? Yaşamını nasıl sürdürüyor? Bu kaçış daha ne kadar sürebilir?

Gerilim 2 Mart Pazar günü sona eriyor. Jephté'nin ölümünden tam bir ay sonra Natacha Barthel'den bir mesaj alıyorum: "Mounir'i Lüksemburg'da yakaladık."

Bir gece kulübü çıkışında kavgaya karıştığı için gözaltına alınmış. Bir adamı bıçaklamış. Hepsini reddediyor. Dolayısıyla dosyayla ilgilenen hâkimin önünde iki seçenek var, ya şüpheli Lüksemburg'da kalacak ve Belçikalı polisler onu Lüksemburg'da sorgulayacaklar ya da şüpheli Brüksel'e teslim edilecek. Ama olayların gelişimine bakarsak ikinci seçenek seçilmeli.

Şüphelinin Brüksel'e iade işlemleri birkaç gün hatta birkaç hafta bile sürebilir. Bu süreci beklerken işler devam ediyor.

"Mağdurun ve şüphelinin banka bilgilerini gözden geçireceğim, raporlar yazacağım, belgeleri düzenleyeceğim ve birkaç tanığın daha ifadesini alacağım." diyor Vincent Schmidt. "Kurbanın kız kardeşine adamın hapiste olduğu bildirildi. Tutuklandığını söylemek için Saint-Gilles'deki kafeleri de dolaşacağım. Ayrıca Jephté'nin bir meslektaşıyla da görüştüm. Kadının yardıma ihtiyacı vardı, Wivine'den kadına bir psikolog bulmasını isteyeceğim. Bunların hepsi biraz satış sonrası servis gibi şeyler. Soruşturmanın devamını getirmek de önemlidir; takip etmek, soruşturmanın ilerlediğini insanlara bildirmek ve onları önemsediğimizi göstermek çok önemli!"

Bir de Jephté'nin katilinin kimliğinin tespit edilip tutuklanmasının aciliyetinin ardında beklemede kalan dosyalar var. Ocak 2014'te, Jephté'nin öldürülmesinden kısa bir süre önce bir adam karısına ve 16 yaşındaki kızına saldırmış. Adam 40 yaşındaymış. Aile, Brüksel'in çevresindeki bir semtte yaşıyormuş. Adam bir perşembe günü öğleden sonra eve dönüp, kızını ve karısını önüne katıp bütün evde kovalıyor. İkisini de bıçaklıyor. Cinnet geçirmiş bir hâlde kızının suratına saldırıyor. Adam karısının bir sürü sevgilisi olduğuna ve onu aldattığına ikna olmuş. Sonra polise kendisi teslim olmuş. Adamın şizofren olduğu ortaya çıktı ve yaptıklarından dolayı sorumlu kabul edilmedi. Dolayısıyla Ağır

Ceza Mahkemesi'ne çıkmadı. Ancak soruşturma olayların nasıl meydana gelmiş olduğunu anlamak için yine de devam ediyor. Olaydan birkaç gün sonra adam hâlâ karısının ve kızının dünyadaki herkesle yattığına inanmaya devam ediyormuş.

Belçikalı ve Lüksemburglu hâkimlerin birbirlerine danışmalarının ardından, Mounir Benallal'ın, Belçika'ya iadesi kararlaştırıldı. İade işlemi önümüzdeki günlerde gerçekleştirilecek.

***

"Pazar sabahı Mounir'in yakalandığını haber vermek için beni aradıklarında ben yüksek basınçlı sulu temizleyicimle terasımı temizliyordum." diye açıklıyor Natacha Barthel. "Haftalar boyunca telefon yanı başımda uyudum. Haberi alır almaz hemen yargıcı aradım. O da ormanda yürüyüş yapıyormuş. Ne kadar mutlu olduğumuzu anlatamam!"

Marie-Aurore Dagnely'nin Lüksemburglu meslektaşı, Benallal'ın ifadesini Brüksel'e gönderdi. Adamın suçlandığı her şey için bir açıklaması var: "Yaklaşık bir hafta önce Lüksemburg'a geldim. Ondan önce Brüksel'deydim. Başka bir yerde yaşamak istediğim için Belçika'dan ayrıldım. Trenle geldim. Ama sizi temin ederim ki bu cinayet vakasıyla hiçbir alakam yok. Aklımda Fas'a geri dönmek vardı. Eski karımla aramızda bir tecavüz davası var. Henüz karar çıkmadı. Vanderhoeven'ı tanıyordum, Claudia'yı ziyarete gittiğim sırada ona rastlamıştım. Aralık 2013 ve Ocak 2014'te iki kere Vanderhoeven'ın evine gittim. Vender'le aramızda hiçbir şey yaşanmadı, sevişmedik. 2 Şubat'ta nerede olduğumu hatırlamıyorum. Adamın öldüğünden de haberim yoktu. Bana onun iPhone'unu ve tabletini çalmış olduğumu söylediler. Biz ikimiz onları birlikte aradık, sonra ben evden çıktım. Bankaya falan gitmedim. Eğer telefonumdan, Messidor Caddesi tarafında olduğuma dair bir sinyal aldıysanız bunun sebebi Claudia'yı ziyarete

gitmiş olmamdır. Ve sonra da bankaya gittim, eğer yakınlarda benden bir sinyal alındıysa bunun sebebi aynı mahallede yaşıyor olmamdır."

İki hafta sonra, 17 Mart 2014'te ekip, arabalardan birisinin bozulma ihtimalini göz önüne alıp, iki araba hâlinde Lüksemburg'a doğru yola çıkıyor. Şüphelinin nakli A4 otoyolunun kenarında Arlon yakınlarındaki Sterpenich Bölgesi'nde gerçekleşiyor. Mounir Benallal, Vincent Schmidt'in yanına oturuyor. Katil zanlısının elleri önden kelepçeli bir hâlde bağlanmış durumda. Yolculuk sessiz geçiyor. 2012'de yürürlüğe giren şüphelinin ilk ifadesinin avukatıyla birlikte alınmasını zorunlu kılan Salduz Yasası'ndan önce bazen polisler şüpheliyi daha arabada transfer edilirken itirafa zorluyorlardı. "Ama artık bu yöntem geçersiz sayılıyor." diye belirtiyor müfettiş.

Ekip 11.00'e doğru Botanik Kulesi'ndeki ofislerine geliyorlar. Ben de böylece pasaport fotoğrafında ve kamera kayıtlarında gördüğüm adamı şimdi kanlı canlı karşımda görüyordum. Uzun siluetini, karanlık ve delici bakışlarını, uzun yüzünü ve cazibeli gülüşünü hemen fark ettim. İtiraf etmek gerek ki adamın gerçekten belli bir karizması vardı. Rahat görünüyordu. Kot pantolon, beyaz tişört ve kapüşonlu bir sweat giyiyordu. İçeriden arkası görünmeyen tek camlı bir odaya oturttular.

Vincent Schmidt ona haklarının yazılı olduğu bir dosyayı uzattı ve ondan en altına imza atmasını istedi. Şüpheli reddetti. "Avukatım olmadan hiçbir şeye imza atmam." dedi. Natacha Barthel bunun sadece haklarıyla ilgili bir dosya olduğunu belirtti. Böylece adam boyun eğdi.

Kişisel eşyaları plastik bir poşete konmuştu: kimlik kartları, anahtarları, bir paket sigarası, bir kutu Daktarin kremi ve Dafalgan haplarına ait kutular. "Dafalgan'ın kalbi için olduğunu ve ka-

nını sulandırmaya yaradığını söyledi." dedi şaşkın bir şekilde Natacha Barthel. Mounir ellerini masanın altına yerleştiriyor ama sonra masanın altında kendisinden önce orada sorguya alınmış selefinin sakladığı küçük bir kenevir reçinesi parçası buluyor. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle:

"E, esrar bu!" diye haykırıyor. O, otu içmek istemesine rağmen bir müfettiş ona peynirli sandviç getiriyor. "Buyurun Bay Benallal." diyor müfettiş ona elindeki atıştırmalığı uzatırken.

"Çok geç!" diyor şüpheli çekinerek. Polis adamın kibrine şaşırıyor.

"Bir de bizim nasıl şaşkın şaşkın ya peynir sevmiyorsa diye aklımızdan geçirdiğimizi düşünün. Gidip yağsız olanından almıştım." Benallal sonunda yemeğinden bir ısırık almaya tenezzül ediyor.

"Biraz kuruymuş bu."

İfade alma işlemi Natacha Barthel ve Didier Lizin tarafından Salduz Yasası'na uygun olarak, filme alınarak gerçekleştirilecek. Zanlının avukatı Me Collin de Botanik Kulesi'nin sekizinci katına geliyor. Kameranın kayıt tuşuna basıldığı sırada saat 15.00'i gösteriyor. Me Collin herhangi bir müdahale yapamaz, o sadece ifadenin usule uygun bir şekilde alındığına şahitlik ediyor. Bu çok kritik olan ifadenin ilk dakikalarında müfettişleri hâlâ derinden endişelendiren bir şey var: Daha Jephté'nin salonundaki masadaki şarap bardaklarından alınan DNA sonuçlarını bekliyorlar. Gelecek sonuçlar olay anında Jephté'nin telefonla bağlantı kurduğu 3. bir kişinin olup olmadığını doğrulayacak.

Mounir Benallal ifadesini hafif bir tereddütle Arap ve İtalyan aksanı karışık bir şekilde Fransızca olarak veriyor. 10 yıl İtalya'da yaşamış.

"Vender benden yukarı çıkmamı istedi. O şuraya oturdu, ben şu tarafa oturdum." Mounir, Natacha'nın uzattığı kalemi alıyor ve odanın krokisini çizmeye başlıyor. "Beyaz bir sabahlık giyiyordu. Bacak bacak üstüne attı, kalçaları görünüyordu. Sabahlığının önü kapalıydı. Beni yakışıklı bulduğunu söylüyordu ve seks hakkında konuşuyordu."

"Vanderhoeven'ın evindeki kan izlerini nasıl yorumluyorsunuz?"

"Kokain ve alkol aldığım için çok kanım aktı. İçtiğimde kanım çok hızlı akar."

"Sizce olay yerinde çok fazla kan var mıydı?"

"Bence evet, kanepeye ve yere birkaç damla kan düştüğünü biliyorum."

"Daha öncesinde içki içmiş miydiniz?"

"Dışarıda içtim ama evde içmedim. Gece on ya da on beş kadar bira içtim. Portekiz birası olan La Super Bock birasından içtim."

"Evde hangi nesneleri gördünüz?"

"Masada çikolatalar vardı. Ben utangacımdır, insanların evlerindeyken pek bir şeye bakmam."

"Ne hakkında konuşuyordunuz?"

"O seks hakkında konuşuyordu. Beni yakışıklı bulduğunu söyledi. Beni çekici bulduğunu söylemek amacıyla bana iltifat ediyordu. Bütün gece hiç uyumadığı belli oluyordu. Ben evden çıkmak istedim, o ısrarcı oldu. Telefonunu ve tabletini bulmak için mutfağa gitti. Ben de burnumda mendille ona yardım etmeye koyuldum. Yukarıdaki ilk çekmeceyi açtı, sonra yemek odasına girerken solda kalan dolabın ilk çekmecesini açtı. Tekrar oturduk. Sonra onun odasına geçtik. Sağda, pencerenin önünde,

benim çekmecesini açtığım bir mobilya vardı. Tableti onun çekmecesindeydi."

"Sizce yerde çok kan var mıydı?"

"Bence evet, kanepeye ve yere birkaç damla kan düşmüştü."

"Kana bulanmış mendili ne yaptınız?"

"Claudia'ya geçince çöpe attım. Claudia pazar ve pazartesileri çalışmaz. Bar kapalı olur. Claudia evdeydi ama bana kapıyı açmadı. Claudia'nın evine saat 7-8 gibi geçtim."

"Ama siz 7'de binaya giriş yaptığınızı söylemiştiniz."

"Vender'in evinde 15-20 dakika kaldım."

Zanlı, avukatlar ve müfettişler hepsinin bir molaya ihtiyacı var. Benallal'a sekizinci katın asansörünün yakınındaki tuvalete kadar eşlik ediliyor. Yavaş yavaş yürüyerek büroların olduğu koridoru geçiyor. Geri gelip hâlâ kayıtta olan kameranın karşısına tekrar oturuyor. İfade serbest bir anlatım hâlinde devam ediyor.

"Claudia'nın evine uyumaya ve onla takılmaya gittim. Orada öğlen 14.00, 15.00'e kadar uyudum. Duş aldım, kahve içtim ve oradan ayrıldım. Albert Meydanı'na giden 4 numaralı tramvaya bindim ve sonra benim eve giden 48 numaralı otobüse aktarma yaptım."

"Sizin anlattıklarınız, Claudia'nın anlattıklarıyla örtüşmüyor."

"Claudia unutkandır. 07.00, 07.30'dan beri onun evindeydim. O hastaydı. Uyumadan iki gece geçirmiş. Bana yemek hazırladı. Onun evinde alkol yoktu, o içmez."

İfade alma işlemi yaklaşık 2 saat sürdü, avukat yorgunluk işaretleri gösteriyordu.

"Claudia onun çantasını aldığımı fark etti. Telefon ettim ve özür diledim."

"Hiç hoş bir hareket değil yaptığınız. Sizi evinde ağırlıyor, sizse onun çantasını yürütüyorsunuz. Claudia sizin onun, içinde gece çalıştığı yerdeki vestiyerin fişlerinin olduğu çantasını çaldığınızı ifade etti. Yine de açık bir şekilde size sevgi duyduğunu da açıkladı."

"Onun bir sürü çantası var."

"İlerleyen günlerde ne yaptınız?"

"Hiç. Geç yattım, parka gittim. Kavga gürültü yüzünden pek barlara uğrayamıyordum."

Avukatın acilen hapishanede olan müvekkillerinden birinin yanına gitmesi gerekiyor. İki buçuk saat kadar sonra geri geliyor. Müfettişler ifade alma işlemini sonlandırıyorlar ve zanlıyı heybetli Brüksel Adalet Sarayı'nın karşısında, Portalis'te bulunan sulh yargıcına götürüyorlar.

Mounir Benallal kendisini Marie-Aurore Dagnely'nin karşısında bulduğunda saat neredeyse akşam 22.00.

Sorgulama sabahkine benzer bir tarzda ilerliyor. Yargıç kibar ifadeler kullanmaktan kaçınamıyor.

Mounir bir kez daha hikâyesini anlatıyor. Aradaki farklar göze çarpıyor. Zanlı biraz şaşkın bir hâlde.

"Kurbanı tanıyor muydunuz?" diye soruyor yargıç.

"Vender'i, Claudia'ya gide gele tanımıştım. Ona iki kere gittim, bilhassa ocak ayında. O sabah, saat 07.00, 08.00'e doğru, gece kulübündeki işinden eve dönen Claudia'yı bekliyordum. Binanın kapısı 07.00'ye doğru açıldı. İçeri girdim, mermer banka oturup beklemeye başladım. Vender, yukarı çıkıp şarap içmeyi teklif etti. Asansöre bindik. Bana iltifatlarda bulunuyordu. Hoşuna gittiğimi söyledi. Ona kokain bulabilir miymişim, onu sordu. Ona bir

torbacı bulmamı istiyordu. 30, 40 dakika kadar kaldım. Sonra Claudia'ya geçtim. Onun tuvaletine kustum. Bundan epey iğrendi. Uyumaya gitti. Barda iki gün aralıksız çalışmıştı. Öğlen 15.00, 16.00'ya kadar uyudu. Claudia çok uyumaz. Onun evini konforlu buluyorum. Kendi evimi pek sevmem."

"Bay Vanderhoeven nasıldı?"

"Sabahlık giyiyordu. İçmişti. Kokain çekmiş olmalıydı."

"Peki, ya siz, siz içmiş miydiniz?"

"Evet ama onun evine gitmeden önce içmiştim. Alkol beni rahatlatıyor çünkü kızımla görüşemiyorum. 17 Temmuz 2010'da doğdu. Alkol düşünmemi engelliyor. Onu iki yıldır görmedim."

Kırk beş dakikalık duruşmanın ardından Marie-Aurore Dagnely, Mounir Benallal'a tutuklama emri çıkardı. Mounir, Forest Hapishanesine gönderildi.

***

Marc Allemeersch, "Geçit" davasını gözden geçirmek için ekibini topluyor. Komiserin odasında toplanıyorlar, bazıları ayakta bazıları da köşelerdeki sandalyelere oturuyor.

Üst geçitte, parmak izlerine dayanarak teşhis edilen ilk zanlı Alexander Dabik. Hırsızlık ve adam yaralama suçlarından dolayı hapishanede. Ulusal sicil kayıtları sayesinde, 1978'de Polonya'da doğan bu adamın sicilinin bir kısmına ulaşıldı. 2005'te, Anne-Françoise Jauche'la birlikte Koekelberg'e yerleşmişler. Kadın adamdan 9 yaş büyük. Kadının, 17 ve 12 yaşlarında olmak üzere iki çocuğu var. Çift buradan sonra, Saint-Josse'ye daha sonra da Wavre'a yerleşiyorlar. İlişkilerinde şiddet ve alkol hüküm sürüyor. 2009'da Anne-Françoise Jauche, şiddet ve yaralamadan dolayı adamı şikâyet ediyor.

Olay yerinde bulunan tren bileti, Anne-Françoise'ın kredi kartıyla satın alınmış. Böylece olayın başrol kahramanları teşhis edilmiş oluyor. Müfettişler Alexander'ın cep telefonunu inceleyerek evsiz adamın öldürüldüğü gece zanlının bağlantı kurduğu diğer iki ismi de ortaya çıkardı: Piotr ve Andrzej Kraviec. Onlar da tıpkı kurban gibi Polonya asıllı. Böylece üst geçitte tespit edilen 3 gölgenin de isimleri bulunmuş oluyor.

14 Mart'ta adli kurul Alexander'ın gözaltının uzatılmasına karar verdi. Yine de henüz bir şey kazanılmış değil. Mahkemeye Alexander'ın bir cinayete karışmış olma ihtimali bilgisi verildi. Avukat müvekkilinin bu davadan henüz suçlu bulunmadığını söyleyerek buna hemen itiraz etti. Nefesimiz kesildi. Neyse ki Alexander serbest bırakılmadı. Yargılama 15 gün ertelendi.

Piotr ve Andrzej'e el atma zamanı mı? İkisinin de sabit, herhangi bir ikametgâhı yok. Kız kardeşleri Brüksel'de yaşıyor. Belki kız kardeşlerine sığınmışlardır. Yargıç Marie-Aurore Dagnely sonunda ikisinin de kız kardeşlerinin ve Wavre'da yaşayan Anne-Françoise Jauche'un evlerinin arama iznini çıkartıyor. Aramaların hepsi aynı anda, 24 Mart 2014 Pazartesi sabah 05.00'te gerçekleşiyor. Müfettişlerin içgüdüleri onları doğru yönlendirmiş. Andrzej, Wavre'da Anne Françoise'ın evinde; Piotr, Schaerbeek'te kız kardeşlerinin evinde bulunuyor. Piotr'un kız kardeşinin adı Violetta. Zaman zaman eğer erkek kardeşi çok sarhoş ya da çok agresif değilse kendisinde kalmasına müsaade ediyor. Genç kadının biri iki yaşında biri de 16 yaşında iki oğlu var. Kadın ve erkek kardeşleri birbirine benziyor; hepsinde sıska bir vücut, aynı uzun yüz şekli, görece birbirine yakın gözler, ince ve küçük bir ağız ve pek sık olmayan saç yapısı var. Kadın, müfettişlere iki erkek yedi kız kardeş olduklarını söylüyor.

Genç kadın erkek kardeşinin tutuklanmasına pek de şaşırmıyor. Şubat başında Piotr'dan, bir kavgaya karıştığını, bir adamı dövdüğünü ve adamın yaşayıp yaşamadığını bilmediğini yazan bir mesaj alıyor. Piotr ve Andrzej'in ayrı ayrı ifadeleri alınıyor. İkisine de Marek Adamsky'nin cesedinin bulunduğu üst geçide gidip gelen ve orada tepinen siluetlerin kamera kayıtları izletiliyor. Andrzej hepsini inkâr ediyor. Erkek kardeşini bile tanımıyor. Hiç oraya gitmemiş ve kurbanı asla tanımıyor.

Piotr kayıtlarda gördüğü görüntülerden etkilenmiş görünüyor. O gece olayın yaşandığı yerde kurbanla karşılaştığını kabul ediyor. Diğer ikisi de bir süre sonra aynı şeyi itiraf ediyorlar. Üçü de epey içkiliymişler. Bir anda kurban sebepsiz yere Piotr'a küfretmiş. "İbne." demiş. Böyle olunca da Polonyalı kendini kaptırmış ve iki ya da üç tekme atmış. "Sırf küfretti diye tekme atmak biraz fazla." demiş Andrzej. Bu yüzden kardeşine nasıl tokat atılacağını göstermiş.

Alexander da kendisini suç bürosunda buluyor. Kardeşlerle birlikte ifadesi alınması için hücreden çıkarıldı. Yol arkadaşlarının aksine Alexander'ın Fransızcası oldukça temiz. Piotr'un adamı tekmelediğini gördüğünü söylüyor. O hiçbir şey yapmamış ama kavgaya da müdahale etmemiş.

Aynı gece, 24 Mart 2014'te, Piotr, Andrzej ve Alexander başlarından geçeni Marie-Aurore Dagnely'nin bürosunda tekrar anlatıyor. Tam bir hafta önce günü gününe aynı tarihte Mounir Benallal da bu üç adamın bulunduğu Portalis'teki binanın dördüncü katındaydı. İki dava arasındaki bir diğer tesadüf ise şu an Piotr'un savunması için çalışan kişi, Mounir Benallal'ın tehdit ettiği Avukat Samira Bouyid.

***

25 Mart 2014'te, Natacha Barthel bir kez daha Mounir Benallal'ın ifadesini alıyor. Adam geçen hafta tutuklandığı günkü takındığı tavırları yine sergiliyor: gururlu bakışlar, gündelik bir görünüm ve soğukkanlılıkla karışık bir kibir... Hatta kendisini komisere baştan çıkarıcı göstermeye çalışıyor.

"Tek bir kadın bile yok ki bana 'seni seviyorum' demesin. Siz de aynısını söyleyeceksiniz. Görürsünüz bende bir çeşit şeytan tüyü var."

"Bana kalırsa hepsi gibi hiçbir özelliği olmayan sıradan bir katilden başkası değilsiniz." Ağzına lafı geri tıkıyor Natacha Barthel.

Adam şu anki konumunda hâlâ masum sayılıyor. Ama endişelenecek çok fazla şeyi olduğunu kabul etmek gerek. Birçok farklı sebepten suçlanıyor. Jephté'yi bağlamak için kullanılan yapışkan kâğıtta DNA'sı bulundu. Adamın çok fazla miktarda genetik kalıntısına rastlandı. Bu da Mounir'in yapıştırıcıyı kuvvet kullanarak veya dişleriyle yırttığını gösteriyor. Aynı şey sabahlığın kemeri için de geçerli. Zaten DNA analizlerinde salondaki masanın üzerinde duran şarap kadehinde üçüncü bir kişinin DNA izlerine rastlanmadı. Jephté, Kriek marka bira içtiği kadar şarap da içmiş olmalı. Sadece biradan şaraba geçerken bardak değiştirmiş olmalı, salondaki üçüncü bardağın en olağan açıklaması bu. Tek bir karanlık nokta var; o da kurbanın odasındaki sabit telefonun alıcısındaki kurumuş kan lekesinden alınmış, kimliği teşhis edilememiş parmak izi.

Peki, ya suç aleti? Mutfakta bulunan bıçağın analizinden hiçbir şey çıkmadı, üzerinde yeterince kan yoktu. Temizlenmiş olabilir. Yine de bilim insanları bıçağın sapında iki farklı kişinin DNA'sını bulmayı başardılar. Bunlar kurbanın DNA'sı ve kimliği belirsiz iki farklı kişinin DNA'sından oluşuyor.

Tüm açıklar kapanmalı. Laboratuvara diğer örnekler de gönderildi: bir lamba direği, şekerliğin kapağı, gümüş bir tabak, kanla boyanmış bir kutu kibrit, bandın ambalajı ve Stalle Sokağı'ndaki Hema mağazasından bandın satın alındığına dair bir fiş. "Hırsızlık, kundakçılık (yatağın üzerinde yakılmadan parçalanmış bir mum bulundu) ve koli bandının önceden alınmasından yola çıkarak kasten adam öldürmeye teşebbüs gibi ek suçlamalarla davayı desteklemeye çalışıyoruz." diye açıklama yapıyor Natacha Barthel. "Eğer bandın fişinde ya da ambalajında Benallal'ın DNA'sını saptayabilirsek bunu Benallal'ın kurbanını öldürmeyi önceden tasarladığına kanıt olarak kullanabiliriz." Her bir DNA analizi 436 avro tutuyor. "Geçit" davasının maliyeti şimdiden 5.300 avroyu aştı bile.

Hakkında sayısız suçlama olsa bile zanlı boyun eğmiyor. Hatta karşı saldırıya bile geçiyor: Yeni DNA analizleri istiyor. "Karakteri böyle, oyun oynuyor, zaman kazanmaya ve işimizi zorlaştırmaya çalışıyor. Onun gibisini çok görmedim." diyor Natacha Barthel.

Bir diğer karanlık nokta: Gece boyunca Jephté kime telefon etti? Pazar sabahı olay yerinde üçüncü bir adam vardıysa bu bir muhatap olabilir. Aynı şekilde müfettişler Claudia'nın olaydaki rolünü çözmeye çalışıyorlar. Cinayette iş birliği yaptı mı yoksa sadece Mounir Benallal'ı korumaya mı çalışıyor? Zaten Mounir Forest Hapishanesine gönderildikten sonra birkaç kez Claudia'yı, çalmış olduğu çantanın kendi evinde olduğunu ve gidip alabileceğini söylemek için aradı bile. Belki de davayı ilgilendirebilecek herhangi bir şey varsa evden atmasını söylemek için... "Biz Claudia'ya onun çantasını görmediğimizi söyledik." diye belirtiyor Natacha. "Dolayısıyla o da oraya gitmedi."

Claudia, Benallal'a gerçekten vurulmuş gibi görünüyor. Saint-Gilles'de bir barda Mounir bir adamla kavga ettikten sonra

Claudia'yla tanışıyor. Claudia iki adamı sakinleştirmek için araya giriyor. Sonra görüşmeye devam ediyorlar. Mounir'in yanında olmasından hoşlanıyor. O yanındayken her şeye "evet" diyesi geliyor. Ona yemek ısmarlıyor, cep harçlığı veriyor. Sanki arada sırada ziyaretine gidilince sevinen bir büyükanne gibi... Adam da onu ikiletmiyor. Kendinden bile taviz veriyor. 70 yaşlarındaki bu kadının ifadesine göre iki kere yatmışlar. Kadın daha çok olsun istermiş ama Mounir "pek hevesli değilmiş".

***

Brüksel Federal Polisi, aynı adı taşıyan bulvarın diğer tarafında, Royale Sokağı ile Pachéco Bulvarı arasına taşınmak için Botanik Kulesi'nden ayrılmaya hazırlanıyor. Taşınma işlemi 31 Mart 2014'te başlıyor. Yargı birimleri, idari yönetim, teknik polisten oluşan yaklaşık 900 polis memur, 1958'de inşa edilen eski idari yapıya taşınacak. Dolayısıyla DR6'nın ve diğer birimlerin müfettişleri çantalarını topluyorlar. Kimisi için bu taşınma işlemi, Belçika adaletinde geriye doğru 30 yıllık bir yolculuk imkânı sunuyor; kavgacı komünistlerin hücreleri, Mantar Evi Katliamı ya da Joe Van Holsbeeck, Léopold Storme ve daha birçokları gibi bu ülkenin geçen on yıllarına damga vurmuş isimleri anımsatıyor.

"Geçit" ve "Karaağaç" dosyalarının baş zanlıları yakalanmış durumda ama henüz bu davalar nihayete ulaşmaktan çok uzaklar. Hiçbir şüpheli itirafta bulunmadı. Müfettişler cinayetten önce ve sonra gerçekleşen olayların detaylı bir kronolojisini çıkarmak, zanlıların karakterlerini daha iyi tanıyabilmek için ahlaki sorular sormak, tüm hipotezleri birbirleriyle çarpıştırmak ve tek tek eleyerek sonuçta hakikate ulaşmak gibi bir çeşit bulmaca çözme işine kalkışmalılar.

Marc Allemeersch'in ekibi, Marek Adamsky, Alexander Dabik, Piotr ve Andrzej Kraviec'in uğrak yeri olan sokaklara yani onların evrenlerine kendilerini biraz daha kaptırıyorlar. Müfettişler üst geçide iki adım mesafedeki Saint-Jean Hastanesinin altındaki Marais Sokağı'nı ziyaret ediyorlar. Augustinian Hastanesi rahibeleri, kuruma bağlı rahibeler, bu semtte ofislerin ve dükkânların cepheleri boyunca oyalanan evsizlere göz kulak oluyorlar. Rahibeler görünüşe göre bu yere alışkın olan üç şüpheliyi tanıyorlar. Piotr'a karşı daha dikkatli olduklarını söylüyorlar. Alexander ve Andrzej'in "daha centilmen" olduğunu söylüyorlar. Daha da başka söyleyecek bir şeyleri yok. Polisler Marais Sokağı'nı terk ederken adı Alba olan, 40'lı yaşlarda, çelimsiz ve dişsiz bir evsiz kadına rastlıyorlar. Evsizlerin arasında fahişelik yapıyor: oral seks 5 avro. Alba üst geçitteki cinayeti duymuş. Bir adamın ölümüne dövülmüş olduğunu bildiğini söylüyor. Polisin önünde adamların attığı tekmeleri taklit ediyor.

Wavre'da yaşayan Anne-Françoise Jauche da zaman zaman bu semte uğruyor. Marc Allemeersch ve ekibi kadınla iletişime geçmeye çalışıyor ama kadını yaşadığı yerde bulamıyorlar. Birkaç ipucunu takip edince kadının, Brabant Wallon Psikiyatri Kliniğinde yattığını fark ediyorlar. İfade vermek için yer değiştirebilecek hâlde değil. Ben de kadını yerinde ziyaret etmeye giden Marc Allemersch'e eşlik ediyorum. Psikiyatri merkezi izole edilmiş bir binadan oluşuyor. Binanın içi sakin, beyaz ve epey düzenli. Bir hemşire Anne-Françoise'u bize doğru getirirken biz de epey sabırlı bir şekilde bekliyoruz. Bir odadan çıktığını görüyoruz. Çok yavaş yürüyor. Uzun boylu, biraz sıska sayılır. Birkaç gri çizgi; hafif dalgalı, atkuyruğu şeklinde bağlanmış, omuz hizasındaki siyah saçlarının arasından göze çarpıyor. Lastik banda rağmen pürüzsüz yüzüne birkaç gri perçem sarkıyor. Biraz kafası başka

bir yerdeymiş gibi görünüyor, belki de aldığı ilaçların bir etkisi. Hemşire bizi bir toplantı odasının salonuna götürüyor.

"Bana Alexander'dan bahsedebilir misiniz?" diye başlıyor Marc Allemeersch.

"Onunla on yıl yaşadım. Hâlâ o zamanlardan kalan travmalarım var. Kaburgalarım ve çenem kırılmıştı. Üzerimde hâlâ platinler takılı. Tartışmalar ve dayak hiç bitmezdi. Saint-Josse taraflarında oturan komşularımıza sorabilirsiniz."

"Nasıl ayrıldınız?"

"Beni ve başka birkaç kişiyi darp edip yaralaması üzerine hapse atıldı. Beni de rehabilitasyon için Saint-Jean Enstitüsüne yatırdılar. Komaya girmiştim. Hapishaneden bile beni arayıp taciz ediyordu. Çıktığında bir iki kez beni görmeye Wavre'a geldi."

"Onu nasıl tanımlarsınız? Ne tip bir adamdır?"

"Şiddete meyillidir. Kendi annesine bile vurmuşluğu var. Bazen de çok üzülür hatta ağlar. Ben ona ait gibiydim. Kimse bana kötü bir şey diyemezdi. Zaman zaman çok manik olup baştan aşağı her şeyi temizlerdi."

"Piotr ve Andrzej'le nasıl tanıştınız?"

"Saint-Jean Hastanesinin yakınındaki Marais Caddesi'ndeydim. Alexander birkaç CD çalmıştı. Andrzej de oradaydı, kaldırımları gezip sigara izmariti topluyordu. Alexander bana saldırdı, ben yere, kaldırıma düştüm, Andrzej kalkmama yardım etti. Beni evime götürdü. Çok nazikti."

"Sevgili mi oldunuz?"

"Evet, gelip benim eve yerleşti. Evi derleyip topluyordu, mutfağı temizliyordu, beni yemem için teşvik ediyordu. Benimle yaşaması için gerekli prosedürleri başlattık ama Wavre Belediyesine

geldiğimiz sırada kimliğinde vesikalık fotoğrafı yoktu. Fotoğraf çektirecek paramız da yoktu... İyi ki."

"O da Alexander gibi şiddete eğilimli miydi?"

"Sinirden bir masayı devirdiği ya da duvarları yumrukladığı zamanlar oluyordu ama bana hiç vurmazdı. Sık sık kardeşinin problemlerini 'düzeltmek' zorunda kalıyordu. Kısaca gergin bir insan olduğunu söyleyebilirdiniz. Çok mutlu bir çocukluk geçirmemiş. Onu güldürmek için gerçekten çok çaba harcamak gerekiyordu. Köpeğim hariç tabii."

"Piotr'u da iyi tanır mıydınız?"

"Kardeşi birkaç günlüğüne eve gelmeyi teklif etmişti. Ben de iyi niyetli bir insan olduğumdan kabul ettim. Bir gün, Andrzej, birkaç günlüğüne kardeşini evde yalnız bırakarak gitmişti."

"Birlikte oldunuz mu?"

"Evet, bir sefer. Andrzej epey kızmıştı ama artık yaştan dolayı yavaşlayan oydu, anlarsınız ya. Kardeşini hemen evimden kovdu."

"Kurbanı tanıyor muydunuz?"

"Hayır, tanımıyorum."

"Aralarındaki kavga nasıl başladı biliyor musunuz?"

"Hayır. Piotr'un psikolojik problemleri vardı. Çok hiddetli olabiliyordu. Kardeşi bana öyle demişti. Yine de o gün benden kredi kartımı aldı. Muhtemelen içmişlerdi."

"Tutuklandıklarından beri ikisinden biriyle iletişime geçtiniz mi?"

"Andrzej'e uzun bir mektup yazdım. Pek kendimde değildim. Bana içinde kurumuş taç yaprağı olan ve 'seni seviyorum' yazılı bir mektup gönderdi."

"Başka herhangi bir şey?"

"Ona benden selam götürün demeyeceğim."

***

"Karaağaç" soruşturması da büyük adımlarla ilerliyor. Şanslıyım çünkü bazı davalar delil yetersizliğinden çıkmaza girer. Müfettişler yanlış yola sapabilir ve fark etmesi zaman alabilir. Bazı suçlar sonsuza kadar çözülmemiş kalır. Bu sefer aşağı yukarı bir ay içinde takip etmeyi seçtiğim iki davada da şüpheliler yakalandı. Birçok kanıt yakalanan zanlıları işaret ediyor ama henüz yüzde yüz kesinleşmiş bir şey yok. Hiçbir dava yeni ortaya çıkabilecek unsurlara karşı korunaklı bir durumda değildir.

Mounir Benallal bilhassa, Jephté'yi bağlamak için kullandığı bant ve Jephté'nin üzerindeki sabahlığın kemerinde bulunan yoğun miktardaki DNA'sı tarafından ihanete uğradı. Jephté'nin tabletini, odasındaki siyah mobilyanın çekmecesinde bulduğunu söyledi ama mobilyanın hiç çekmecesi yok.

Benallal, Forest Hapishanesinden Natacha Barthel'e iki kere telefon etti.

"Bana evinden bahsetti, Claudia'nın Vuitton marka çantasının orada olmadığı için oraya gitmeyi planlamadığını hatırlattım. Hiç telaşlanmadığını ve yakında hapishaneden çıkacağını ve çıktığında bir selam vermek için beni görmeye geleceğini söyledi. Çok tuhaftı, oldukça ürkütücüydü. Tabii ki bir rapor yazdım."

Belli ki zanlı kadınların kendisine direnmesini sevmiyor. Çoktan kızının annesine tecavüz ve alıkoyma suçundan hakkında tahkikat başlatılmış bile. Belçika'ya gelişinden önce başka suçlar da işlemiş olabilir.

"Karşılaştırmak amacıyla, Fransa'da ve İtalya'da zanlının parmak izlerine ve DNA'sına dayalı bir uluslararası soruşturma

başlatıyoruz." diye açıklıyor Natacha. "Belçika için bildiklerimiz, kızını görememeye başladığı andan itibaren ortalığı karıştırmaya başladığı. O andan itibaren yoğun alkol ve uyuşturucu kullanmış olabilir. Her ihtimale karşı bunları onaylayabilmeliyiz."

Benallal'ın eski karısı ve kızının annesi Mélanie Baum, kocasının zaman içerisindeki değişimine boyun eğmek zorunda kalmıştı. Bu değişim çiftin ayrılmasından önce 2012'de başlamış. Genç kadınla iletişime geçmek için Natacha'nın yanından ayrılıyorum. Yaşadığı travmadan sonra benimle konuşmayı kabul edecek mi, bana en hafif tabirle mahrem bilgileri vermeyi kabul edecek mi? Ona bir mesaj attım. Bana onu öğlen16.00'dan sonra aramamı söyleyen bir mesajla cevap verdi. Ona telefon ettiğim sırada okul çıkışındaydı. Çocukların kahkahalarını ve gürültülerini duyabiliyordum. Aralarından küçük Yasmin'in sesi de geliyordu. Onca gürültü patırtının arasında Mélanie benimle görüşmeyi kabul ettiğini söyledi. Ofisi, başkentin merkezinde bulunan bir kamu idaresindeydi.

Jephté'nin öldürülmesinden neredeyse bir yıl sonra, Ocak 2015'teyiz. Restoran-bar karışımı bir mekânda Mélanie'yle onun öğle arası molasında buluşuyorum. Mekân oldukça popüler ve kozmopolit bir mekân, Felemenkçe ve İngilizce konuşanların sesi duyuluyor. İki sandviç, iki tane de soda ısmarlıyoruz.

Benimle buluştuğu için ona teşekkür ediyorum. Nazikçe gülümsüyor. Kitabın kızını etkilemeyeceğinden emin olmak istiyor. "İsimleri değiştirir misiniz?" diye soruyor. Benallal Ağır Ceza Mahkemesi'ne gidecek, duruşma halka açık olacak. Olayın başrol kahramanlarının gerçek isimlerini kullanmakta pek bir yarar görmüyorum bilhassa da küçük Yasmin için.

Mélanie, koyu kahverengi saçlı, yuvarlak yüzlü bir kadın. Çok güzel çelik mavisi gözleri ve narin bir gülüşü var. Yolunun nasıl

olup da katil zanlısı bir adamla kesiştiğini sorguluyor. Müfettişlere söylediğinin aynını bana da tekrar ediyor.

"Mounir benim evin yakınlarında Saint-Gilles'de evsizleri ağırlayan bir kiliseye gidip gelirdi. 2007 yılıydı. Ben de kıyafetlerimi bağışlardım, benim elimden gelen buydu, hep yardımlaşma kurumlarında çalışmayı hayal etmişimdir. Birkaç kez göz göze geldik. Onu yakışıklı buluyordum, şimdi ağzında diş kalmamış bir hâlde çok çirkin görünüyordur kesin. Bir gün benimle konuşmaya geldi. Birlikte içmeye gittik ve sonra mekândan birlikte ayrıldık."

3 ay boyunca yeni âşıklar bulutların üzerindeymişler. "Çok nazikti, dilencilere para verirdi. Sonra, evlenmemiz için çok ısrar etti. Ben pek evlilik taraftarı değildim, evlilik pek bana göre değil. Ama onun oturma iznine ihtiyacı olduğunu ve buradaki hayatını yasal statüye geçirmek istediğini anlıyordum. Sonra bana, evlenmeyeceksek bu ilişki bitmiştir, dedi. Ta o zaman onu terk etmeliydim. Bana ne olduğunu bilmiyorum, Mounir'le tanışana kadar hep normal insanlarla ilişki içerisinde olmuşumdur, Mounir gibilerle hiç takılmazdım."

Çift, Saint-Gilles'de birlikte yaşamaya başlıyor ve hatta Mélanie'nin ailesinin verdiği parayla ev bile alıyorlar. Tapu senedi her iki eşe de her biri %50 olmak üzere iki eşit pay olarak verilir. Genç kadın Mounir'e, yönetici olarak çalıştığı devlet dairesinde iş bile ayarlıyor. "Ama işler hiç iyi gitmedi. Saçma sapan şeyler yapıyordu. Beni gerçekten zora sokuyordu."

Benallal, Mélanie'yle tanıştıktan sonra bir yıl kadar bir süre görece yaramazlık yapmadan duruyor. Mélanie, Benallal'ın Fas'taki ailesini ziyaret ediyor.

"Herkes çok nazikti ama beni şok eden çocukların şiddete

olan eğilimiydi. Anne babası gayet sevimliydiler. Annesi birkaç kez bizi ziyarete geldi. Çok güzel yemek yapardı." Evliliğin üzerinden biraz zaman geçince Mounir'in davranışları endişe verici olmaya başlıyor. "Kumara başlamıştı. La Place du jeu de Balle'deki bit pazarında bir ikinci el işi kurması için ona 5 bin avro borç verdim. Para kumarda gitti. O zamana kadar onun böyle bir bağımlılığının olduğunu bilmiyordum." Kumar, Mounir'in tek bağımlılığı değildi. "2011 Ağustos'unda crack[13] içmeye başladı. Sürekli içiyordu. Kızıyla hiç ilgilenmiyordu. Sonra 2012 Nisan'da bana saldırdı."

4-5 Nisan 2012 gecesi, Mounir Benallal, Mélanie'yi ve onun annesini rehin aldı ve onları bir bıçakla tehdit etti. Elinde bıçakla kayınvalidesinin ayak parmaklarını tutarak "Kesmeye hangisinden başlasam?" diyormuş. Mélanie'yi omzundan ve bacağından yaralamış. Sonra tuvalette tecavüz etmiş. "Ertesi gün tutuklanmış. Ben ancak dört gün sonra bilgilendirildim! 3 ay uzaklaştırma aldı. Me Bouyid'in tavsiyesiyle serbest bırakıldı. Ben Brüksel'den kaçıp gizlendim. Annem de ben de korkuya kapılmıştık. Tüm bunların sonucunda önce hastalık izni almak sonra da kariyerimi durdurmak zorunda kaldım. En sonda idari bürodaki işimi kaybettim. Tabii ben artık aldığımız evin kredisini ödeyemiyordum ve Bay[14] Benallal da, artık ona böyle sesleniyorum, evi satabilmem için gerekli imzayı atmıyordu. Dolayısıyla peşimde icra memurları ve maaşımda kesintiler vardı."

Genç kadın Mounir'in serbest bırakılması korkusuyla yaşamış. "Nereye gidersem gideyim güvende değilmişim gibi hisse-

13. Kokainin sigara gibi içilebilir küçük parçalar hâlindeki formuna verilen addır.. (çn.)

14. Buradaki "Bay" kelimesi "Monsieur" kelimesinden gelmekte ve bağlam gereği saygı değil mesafe ifade etmektedir. (çn.)

diyordum." Bana telefonundan Yasmin'in bir fotoğrafını gösteriyor. Küçük kızın yüzü aynı babasınınki gibi, aynı gözler, aynı gülüş. "Hâlâ çok küçük, dört buçuk yaşında, neler olduğunu pek anlamıyor ama etrafında bir şeylerden konuşulduğunun farkında. Bir zaman gelecek daha fazlasını öğrenmek isteyecek. Mounir de beni korkutmak için her şeyi yapacak. Eğitim almamış, ilkokuldan sonra okumamış ama çok zeki." Mélanie bir an için konuşmayı kesiyor. Servis havlusunu eline sarıyor. "Kızım çok iyi bir çocuk. Onu bu duruma soktuğum için çok üzülüyorum."

Alıkoyma, darp, yaralama ve tecavüz hakkında yapılan duruşma Haziran 2014'te yapıldı. Mounir hüküm giydi. Ancak temyizde tecavüz onaylanmadı. Ölümünden bir gün önce, 1 Şubat 2014 Cumartesi, Jephté Vanderhoeven, şehirde alışveriş yapması gereken bir komşusuna eşlik ediyor. Öğleden sonra Çocuk ve Doğum[15] gönüllülerinden birinin doğum günü partisine gidiyor. Akşamın erken saatlerinde evine dönüyor. Sevişecek birilerini bulmak için yaptığı uzun telefon görüşmeleri tam da o sırada başlıyor. Önce Beaufort'da oturan bir çalışanın, yaşlı bakımı işinde çalışan genç oğlunu arıyor. Sonra birkaç kez Kamal adında birini aramaya teşebbüs ediyor. Sonra ona bir mesaj atıyor. Telefondan alınan kayıtlara göre Kamal'a sesli mesajlar da atıyor. Adam önünde sonunda telefonu açıyor. Ve iki adam gece boyu sürecek bir telefon görüşmesine başlıyorlar.

Ertesi sabah 08.06'da Jephté arkadaşı Claudine Brichart'ı arıyor. Öğleden sonra birlikte Waterloo bit pazarına gitmeyi teklif ediyor. Görüşme 403 saniye sürüyor. 10.04'te kurban, telefonunun ve tabletinin kaybolduğunu bildirmek için Uccle polisiyle iletişime geçiyor. Benallal, Jephté'nin evine Claudia'ya geçmeden

15 L'ONE. (çn.)

önce saat 7-8 sularında geldiğini söylemişti. Jephté'den haber alamayan arkadaşı Claudine Brichart 18.00'e doğru arkadaşını arıyor. Cevap veren yok. Ceset ertesi gün eve gelen temizlikçi kadın tarafından 3 Şubat 2014'te bulunuyor.

O pazar sabahının kronolojisi hâlâ çok net değil. Mounir Benallal en fazla 20 dakika içerisinde iki kat aşağıdaki Claudia'nın evine gitmek için Jephté'nin evini terk ettiğini söylüyor. Öğlen 15.50 ve 16.00 aralarında kurbanın banka kartları Forest'te, Wielemans Ceuppens Caddesi'ndeki ATM'lerde kullanılmış. Tam o vakit aralığında banka şubelerinin kameralarına şüpheli şahsın profiline uyan birinin görüntüsü yansıyor. Kapüşonun altına bir de şapka giymiş; aynı vücut hatları, aynı boy, aynı uzun yüz. Kartlardan hiç para çekilemiyor. Demek ki Jephté şifresini vermemiş.

45 dakika sonra 16.42'de Benallal, Claudia'nın ev telefonunu arıyor. Ne konuştular? Claudia, hayatına renk katan bu güzel yüzlü 35 yaşındaki adamı nereye kadar korumaya cesaret edebilir?

Müfettişler hâlâ gece hayatından kopmamış bu sıra dışı 75 yaşındaki kadını daha yakından tanımaya istekliler. Bir mayıs akşamı Vincent Schmidt ve Zoltan Solt'la birlikte ben de Claudia'nın tuvalet görevlisi olarak çalıştığı Bar Rouge'a gidiyorum. Bar, arkasında Flaman bölgesi bulunan, Federal Devlet Parlamentosunun bulunduğu, neoklasik tarzda yapıların olduğu bir bölgede, Federal Polis Teşkilatı binasına birkaç yüz metre uzaklıkta bulunuyor. İtalyan, Tayland restoranları, sandviççiler ve çorbacılar çevrede çalışan politikacıları ve bürokratları öğle molalarında ağırlarken barın etrafı epey kalabalık oluyor.

Akşam 22.00. Yaz geliyor, ilerleyen gecede ılık bir hava esiyor. İki caddenin kesiştiği yerde birkaç takım elbiseli açık terasların keyfini çıkarıyor. Ancak Bar Rouge'un müdavimleri için saat

hâlâ çok erken. Mekân bomboş. Uzun boylu biri bize doğru gelip tokalaşıyor. Göbeğine oturan, ayak bilekleri geniş, 70'ler tarzı pantolon giymiş. 70'li yılların klişelerinden biri olan *Charlie'nin Melekleri* dizisinin karakterlerinden birini andırıyor. Kadının sesi testosteron hormonlarının ihanetine uğradığından Vincent Schmidt bir an için kadını erkek sanıyor.

Claudia polislerin, çalıştığı iş yerini basmış olmasından dolayı biraz şaşırmış bir hâlde alt kattan çıkıyor. Pişmiş tavuk gibi sırıtarak kendilerinden epey emin bir şekilde Jephté'yi tanımadıklarını söylüyorlar. Cinayet hakkında da ne bir şey duymuşlar ne de bir şey görmüşler. Benallal? Onu da hiç görmemişler. Claudia'ya göre kurban ve zanlı bu mekânın müdavimleri olabilirlermiş.

Birkaç gece sonra müfettişler Jephté'nin müdavimi olabileceği başka bir mekânı kontrole gidiyorlar. Kuzey garına çok uzak olmayan Mondo adında bir sauna. Vincent Schmidt ve Zoltan Solt orada kurbanı tanıdıklarını söyleyen siyahi bir genç ve altmışlı yaşlarda bir hemşire ile karşılaşıyorlar. Müfettişler ifadelerini almak üzere bu iki kişiyi bürolarına davet ediyorlar. İkisi de ifade vermek üzere geliyor ama Jephté'nin sekse olan düşkünlüğünü doğrulamaktan başka soruşturmayı aydınlatabilecek hiçbir bilgi veremiyorlar.

Mondo'da, erkek fahişeler müşterilerin etrafında dönüyorlar. Aralarından bazıları yasa dışı göçmen olan gençler, yiyecek ya da sigara alabilmek amacıyla vücutlarını satıyorlar. Zaman zaman da Brüksel'in merkezindeki Saint-Jacques semtinde Grand-Place'den bir taş atımlık uzaklıkta iş bulabilmek amacıyla sokaklarda gelip geçenlere laf atıyorlar. O bölgede çok sayıda başkentin ünlü gay barları ve aynı zamanda hediyelik eşya satan dükkânlar, butikler ve turistlerin iştahını kabartan ufak restoranlar var.

Saint-Jacques Bölgesi'nde sokak fahişeliği oldukça gözden uzak yapılsa da yine de epey yaygın. İlişkiler; otel odalarında, kafelerin tuvaletlerinde, arabalarda, otoparklarda ya da Kraliyet Parkı veya Cinquantenaire Parkı gibi gözden uzak köşelerde gerçekleşiyor. Gece eğlencesinden dönen biri eğer önceden bu bölge hakkında birilerinden bilgi almadıysa çalıların arasında oynaşan gölgeleri görünce şok olabilir.

Bazı müşteriler kendilerini baştan çıkaran bu kişileri evlerine davet ediyor ve bazen bu macera hırsızlık, şiddet ve hatta cinayet gibi kötü olaylarla tatsız bir şekilde sonuçlanabiliyor. Suç şubesinde gözlem yapmaya başladığım ilk aylardan itibaren bu tarz davalar görmeye başladım.

Jephté'nin ölümü de bu olaylara benziyor. Tüm yakınları onun adrenalini ve gelip geçici ilişkileri kalıcı ilişkilere tercih ettiğini doğruluyor. 2013 ilkbaharında, Nice Havaalanı'nda tanıştığı bir Britanyalıyı evine getiriyor. Adam ertesi gün ortadan kayboluyor. Ve onunla birlikte Jephté'nin saati de kayboluyor. Yine de tüm bunlar Jephté'yi bu tarz riskler almaya karşı engelleyemiyor.

Müfettişler Jephté'nin cenaze törenine Maastricht'ten, Jephté'nin arkadaşları olan bir homoseksüel çiftin geldiğini duymuşlar. Birkaç ay önce Jephté onlarla birlikte Marakeş'te tatil yapmış. Bu iki adam Jephté'yi yolculukları sırasında uyarmışlar. Jephté'nin karanlık tiplere olan düşkünlüğünü dile getirmişler. 'Kendini dolandırtmak için elinden geleni yapıyorsun.' demiştik. O da bize 'Ben bu tarz adamları ağıma düşürmek için yaratılmışım.' demişti. Yaşlandığını görüyordu ve bu onu depresif yapıyordu. Bu yaz doğum gününü Portekiz de kutlayacaktık. Biletleri bile alınmıştı."

***

Andrzej hiçbir şey hatırlamadığını söylüyor. Marek Adamsky diye birini tanımadığını ve evsiz adamın öldürüldüğü gece o üst geçitten hiç geçmediğini ifade ediyor. Küçük kardeşi Piotr daha kaçamak cevaplar veriyor. Üst geçitte olduğunu ve adamı birkaç kez tekmelediğini söylüyor. Olayı daha da açığa çıkarmak için müfettişler Piotr ve Andrzej'i yüzleştirmeyi planlıyorlar. Piotr bu üç zanlı arasında iş birlikçilik yapmaya en uygun aday gibi görünüyor.

Botanik Kulesi'ndeyken ifade alma işlemleri Suç şubesinin olduğu katta yapılırdı. Şüpheliler ve polis memurları koridorlarda karşılaşır, aynı tuvaletleri kullanırdı. Kraliyet Caddesi'ndeki yeni binada ifade alma işlemleri yerin altında, zırhlı kapılar ardında, dört metrekarelik penceresiz, beyaz duvarlar arasında yapılıyor.

İki polisin arasında Alexander'a rastlıyorum. Etrafındaki sigara dumanını görüyorum. Ağzının çevresinde keçi sakalı şeklinde iyice kabarmış üç günlük bir sakal var. Sorguyu yürütmekten sorumlu iki araştırmacı Erik Degrave ve Lise De Pauw'un karşısında oturuyor. İkinci şüpheli Piotr onun yanında oturuyor. İkisinin arasında da ellili yaşlarında, dağınık kumral saçlı bir Polonyalı çevirmen kadın oturuyor.

Lise De Pauw:

"Verdiğiniz ifadelerdeki bazı şeyler birbiriyle uyuşmuyor. O yüzden bu iki versiyonu karşılaştıracağız."

Alexander:

"Piotr ve Marek arasındaki ton sertleşti. Tam olarak neden olduğunu bilmiyorum. Marek, Piotr'a ispiyoncu ibne demiş olmalı. Ardından Piotr adamın göğsüne ve yüzüne yumruk attı. Marek yediği yumruklarla oturduğu yerde kaldı. Andrzej, Piotr'a, birkaç küfür için fazla şiddet gösterdiğini ve durmasını söyledi. Sonra

gidip asıl nasıl yapılması gerektiğini göstermek için adama birkaç tokat attı. Piotr adamı yumruklamaya devam etti. Andrzej ve ben, Piotr'a durmasını söyledik. Ama o devam etti, kontrol edilemez bir hâldeydi. Sonra kaldırımdaki sigara izmaritlerini topladık ve oradan ayrıldık. Piotr, Delhaize tarafından yanımıza geldi."

Piotr kollarını kavuşturmuş. Hafif bir gülümsemeyle Alexander'a doğru şüpheli bir bakış atıyor. Öksürüyor.

"Adama birkaç yumruk atmış olabilirim. Üzerine doğru üç dört yumruk belki. Ama tekme attığımı anımsamıyorum. Marek oturuyordu. Bilincini kaybetmiş gibi görünmüyordu. Andrzej ve Alexander tepki vermediler. Sonra üçümüz hep birlikte oradan ayrıldık."

Alexander:

"Piotr'un sadist bir tarafı vardır."

Piotr:

"Yalan, ne insanlara ne de hayvanlara karşı sadist değilim. Alexander çok ilaç içmişti. Bana kamera kayıtlarını gösterdiniz. Kurbanın gerçekten dövülmüş olduğundan başka hiçbir şey göremedim orada. Ama ben ne o adama o kadar vurduğumu ne de adamın üzerinde zıpladığımı falan anımsıyorum. Zihnim öyle bir şey kaydetmedi."

Alexander:

"Adamı, Piotr mu yoksa Andrzej mi tekmeledi hatırlamıyorum. Piotr adamı yumruklamış olabilir ama hatırlamıyorum."

Piotr aniden tavır değiştirdi. İtiraflara başlamış gibiydi:

"Adamın her yerine tekme ve yumruk attığımı hatırlıyorum."

Erik Degrave:

"Üzerinde tepindiniz mi?"

Piotr:

"Evet, sadece tekme atmakla kalmadım ayrıca adamın üzerinde tepindim. Marek önce oturuyordu sonra sırtüstü yattı."

Erik Degrave:

"Kurbanın otururken yatmaya başlamasını nasıl yorumluyorsunuz?"

Alexander:

"Marek sarhoştu. Önce düştü sonra tekrar oturdu, güçlüydü."

Piotr:

"Çok detaylı olarak hatırlamıyorum. O mu uzanmıştı yoksa ben mi onu devirmiştim. Sanırım tekme attıktan sonra düşmüştü."

İki şüphelinin bakışları hiç birbirine denk gelmiyor. Piotr kaldığı yerden devam ediyor.

Erik Degrave:

"Kaç yumruk attınız ve kaç kere üzerinde tepindiniz?"

Piotr:

"Çok fazla, gerçekten çok fazla."

Erik Degrave:

"Herhangi bir yere tutunuyor muydu?"

Alexander:

"Piotr duvara ve korkuluğa tutunuyordu."

Piotr boş bakışlarla:

"Üst geçidin korkuluklarına tutunduğumu anımsıyorum. Farklı şekillerde vuruyordum; bir seferinde tek ayakla diğerinde

iki ayağımla birden. Çoğunlukla düzenli olarak iki ayağımla birden vuruyordum."

Erik Degrave:

"İki ayağınızı birleştiriyor muydunuz?"

"Evet, birleştirerek vuruyordum. İki ayağımla ve tek ayağımla adamın üzerinde tepindiğimi anımsıyorum. Hafızam çok net değil. Emin olamam ama sanırım iki ayağım birleşik bir şekilde vuruyordum."

"Neresine?"

"Başına ve beline sanırım."

Lise de Pauw:

"Kan gördünüz mü?"

Piotr:

"Karanlıktı, görmedim. Ama sonrasında ayakkabılarımın altında kan vardı. Kardeşimi de duymadım, bana göstermek için Marek'i tokatladığını hatırlamıyorum. Kardeşimi korumaya falan çalışmıyorum. Neden onu korumaya çalışayım ki?"

Alexander daha net konuşuyordu. Suç mahallini, "acil çıkış" gösteren bir lambayla aydınlatılan üst geçidi ve aşağıdaki garajı anlatıyor.

"Gece ile gündüzü karıştırdım. Andrzej'in aklına Marek'i görmeye gitme fikri geldi. Ona çok fazla içmemesini söyledim çünkü ertesi gün bazı idari işleri yapması gerekiyordu. Andrzej'in, Piotr'a nasıl tekme atılacağını göstermek için korkuluğun üzerinden atladığını gördüm."

Ayağa kalkıp hareketi taklit ediyor.

"Ben oradaydım, en ön sırada. Durum yavaş yavaş sakinleşti. Marek güçlüydü. İlk darbelerde düştü ve sonra tekrar oturdu. Ben

müdahale etmekten kaçındım. Zaten polisle yeterince sorun yaşamıştım. Zaten bana neydi. Hepimiz sarhoştuk. Piotr bize katıldı, sonra tekrar saldırmak için ayrıldı. Nefret ediyordu. Videoyu izlerken üçüncü kez geri döndüğünü gördüm."

Piotr:

"İlk başta Marek'le votka içtim. Hatırladığım kadarıyla onun yanına ilk giden bendim ve birlikte içtik."

Erik Degrave:

"Andrzej'le birlikte olay yerinde olduğunuzu doğruluyorsunuz. Yumruk atılırken her ikiniz de orada mıydınız?

Alexander:

"Polisi aramadım, o zaman tam anlamıyla ortalık karışırdı. Ayrıca daha yeni hastanede üç hafta yatmıştım. Gücüm kuvvetim yoktu. 10 Ocak'ta ancak 64 kiloydum.

Erik Degrave:

"Olaylara bağlı kalalım."

Piotr:

"Güvenliği ya da polisi arama fikrimiz yoktu. Adamın sadece yaralandığını düşündük. Yanından ayrıldığımızda ölü değildi. Sonra hemencecik düzelir diye düşündük. Votkanın parasını ödeyecek, birkaç bahane bulacak ve sonra iyileşecekti."

İki şüpheli ifadelerini mekanik olarak imzalıyor. Müfettişler onları hapishaneye götürüyor.

Ölümünden birkaç ay önce Jephté'nin birkaç bin avroluk saati tek gecelik ilişki yaşadığı adamın biri tarafından çalınmıştı. Ama o hâlâ risk almaya devam ediyordu. Sanki zamandan kaçmak istercesine yaptığı bu aceleci şeyleri tamamen üstlenmişti. 56 yaşında bile sağlam fiziği ve kendiliğinden gelen doğal zarafetiyle

hâlâ daha zevk almaya ve baştan çıkarmaya çalışıyordu. Her ne pahasına olursa olsun.

Gersande kardeşinin tüm bu aşırılıklarının hepsinin farkındaydı. "Zamanla cinselliği değişim gösterdi. Ürpertici olduğunu biliyordu. Zordur, anlarsınız ya, yaşlanan bir eş cinsel olmak. Önceden ilişkiye girmek için ödeme yapması gerekmezdi. Çok kibardı. Bir gün evine birinin gelip gelmediğini bana önceden haber vermesini istediğimde neredeyse agresif bir tonda kesin bir hayır cevabı verdi. Yaşanan trajediden altı ay önceydi."

Jephté'nin ölümünden yaklaşık 9 ay sonra Gersande'la, Ekim 2014'te, ikinci kez buluşuyorum. Messidor Caddesi'ndeki daireyi sattı ve ölüm sonrası yapılması gereken işlemleri yaptı. Jephté'ye ait birkaç mobilya şimdi onun evinde duruyor. Köpektokrasi tablolarını, cam sehpayı, sürahi koleksiyonunu, meyve ağacından yapılmış ahşap masayı görüyorum. Bu aile evi mobilyaları kendi kokularıyla birlikte biraz da Jephté'nin kokusunu getirmişler. "Favorim bu, 19. yüzyılda yapılmış bir 16. Louis kopyası. Kan lekeleri olan büyük kanepe çöpe gitti."

Gümüş bir tepside Jephté'nin ölüm duyurusunun yanında bir mum alevi parlıyor. Gersande beni salonun dibindeki yemek masasına oturmaya davet ediyor. Masa örtüsünün üzerinde kahvaltı kırıntıları var. Bana bir bardak çay ikram ediyor. Büyük kızıl kedi Chanel ayaklarımızın dibinde sürtünüyor. "Hiç peşimi bırakmaz. Çok ağladığımda hemen gelir yüzüme yanaşır. Gözyaşlarımı koklar."

Chanel'in bir erkek kardeşi vardı, Coco. Gersande bana bu iki erkek kedinin sahiplerince dövülen anneleri tarafından ihmal edildiğini açıkladı. Jef'in ölümünden sonra, Gersande öyle diyor, Coco evleri 7. katta bulunmasına rağmen aniden ortadan kay-

bolmuş. "Balkondan düşmüş ya da aşağı atlamış olmalı. Bir daha onu hiç bulamadık. Onu kandıran biri tarafından götürülmüş olmalı. Mahallede öylesi çok var."

Bu kedilerin hikâyesi ile Gersande ve Jephté'yi birbirine bağlayan hikâye arasındaki tuhaf benzerlik beni etkiliyor. Çocuklarını reddeden bir anne ve kardeşlerden birinin ani ve canavarca bir şekilde ortadan kaybolması. 2014 Şubat'ındaki buluşmamızda olduğu gibi ailelerinin hikâyesini anlatmayla başlıyor. Ben de pek not almamıştım, not defterimi çıkarmak müdahaleci bir hareketmiş gibi gelmişti. Dahası o, ilk temastı. Artık güven ilişkisi kurulmuş görünüyor. Bu sefer ses kayıt cihazımı açıyorum.

Röportajın akışını daha fazla açıklamam gerekmiyor. Gersande kendiliğinden hikâyeye en başından, Jephté'nin çocukluğundan ve aile ortamlarının betimlemesinden başlıyor. "Annem 1919 doğumlu. Ziraat öğretmeniydi. O zamanlar bir kadın evlendiğinde işi bırakması icap ediyor. Babam gelen kirayla geçiniyordu. Avcılık yapıyordu. Çok baskıcıydı, bilhassa Jephté'ye karşı. Onu döverdi. Ben hep ayırmaya çalışırdım. Babamın bana asla vurmayacağını biliyordum." Babası kalp krizinden öldüğünde Gersande yedi yaşındaymış. "Bundan beş yıl sonra annem tekrar evlendi. Üvey babam beni tıpkı kendi kızı gibi yetiştirdi."

Lisbeth Vanderhoeven üç çocuğunu birbirinden ayırmıyor. "Annem bizi severdi. Hiçbir şeyimiz eksik değildi, sağlığımız iyiydi, yediğimiz içtiğimiz iyiydi, okul desteği alıyorduk ve iyi eğitim almıştık. Ama zor bir kadındı. Zor anlar yaşadığımız vakitlerde üçümüzü de kapının önüne koyardı. Beni, 21 yaşımda hamile kaldığımda evden kovdu. Anneme hamile kaldığımı söylediğimde Jef'in de yanımızda olduğunu anımsıyorum. Elindeki ütüyü üzerimize fırlattı ve ütü Jef'e çarptı. Hâlâ daha "Geri zekâlısın sen!" diye haykırışı kulaklarımdadır."

Hendrick, en büyük abileri, o da 18 yaşında ölümlü bir trafik kazasına karıştığı sırada evden kovulmuş. "Birkaç hafta hapsedildi ancak duruşma aslında hiç gerçekleşmedi. Sanırım kefaretle serbest bırakıldı. Büyük ihtimalle suçun sorumluluğunu üzerine almayı ve hapishanede birkaç yıl geçirmeyi tercih ederdi. Hapisten çıktığında annem bir daha eve gelmesine izin vermedi."

Gersande ve Hendrick, her ikisi de lise eğitimlerini başarıyla tamamlayarak benzer bir gelişim gösteriyorlar. Jephté ise bu ikisinden farklı. "Okula pek ısınamamıştı. Jef'te disleksi vardı ve hafızası da pek iyi değildi. Ama çok yüksek bir duygusal zekâyla donanmıştı. Çok hassas ama aynı zamanda çok organize ve akılcıydı. Salak olduğu düşünülmezdi. Fiziksel olarak ise kocamandı ve ta o zamanlarda bile biraz feminendi. Arkadaşlarıyla hiç futbol oynamazdı. Okul avlusundaki bir duvar erkek ve kız öğrencileri ayırırdı. O hep karşı tarafa atlardı. Jephté eş cinsel olduğunu çok erken yaşta fark etti. Annem ona hiç yardımcı olmadı. Ona hakaret etmiyordu ama onu reddediş şekli çok incelikliydi, 'yine de seni böyle kabul etmek pek kolay değil tabii' gibi cümleler kuruyordu. 1995'te kanserden vefat etti. Eğer Jephté'nin nasıl öldüğünü öğrenme şansı olsaydı aradığını bulmuş derdi."

Jephté çocukken köy kilisesindeki dinî ayinlerde rahibe yardım ediyordu. Rahibin elleri gezintiye çıkmayı pek seviyordu. "Jephté'nin cinsel organına dokunmak için elini pantolonunun ceplerine sokuyordu. Ben bunu anneme anlattığımda annem bize yalancı olduğumuzu söyledi ve Jephté'ye tokat attı. Annem çok aşırı takıntılı bir şekilde gururlu bir insandı. 19. yüzyıl anlayışıyla oldukça burjuva ve muhafazakâr yetiştirilmişti. İçinde büyüdüğümüz Katolik ortamda, el âlem ne der yaklaşımı çok önemliydi." Gersande'ın ince zekâsı, kendisine ve kardeşine karşı yapabildiği

apaçık psikolojik analizler beni hayran bırakmıştı. Duruşma gerçekleşene kadar her buluşmamızda onu daha da ilgili ve yoğun bir şekilde buldum.

Birden Tanrı'ya inanıp inanmadığımı soruyor. Ona benim de geleneksel bir biçimde Katolik bir ortamda yetiştirildiğimi açıklıyorum. Çocukken her gece dua edip öyle yatardım ve eğer dua etmezsem benim ya da yakınlarımın başına bir şey geleceğinden korkardım. Yıllarca din kitaplarını okudum ve her hafta ayinlere katıldım. Etrafımdaki herkes için din, su götürmez bir hakikatti. 14 yaşıma geldiğimde aniden her şeyden şüphe eder olduğumu ona anlattım. Ne kadar da garip gelişti konu.

Gersande da kiliseye itimat etmiyordu. "Hepsi politika bunların, politikacıların iktidarda kalabilmek için yaptıkları türlü oyunlar." dedi bana. "Kendimi deist olarak tanımlıyorum, bizden üstün bir gücün varlığına inanıyorum ama tüm kurumları ve dogmaları reddediyorum. Jephté ateistti, rahip takımının tamamından uzak dururdu."

Gersande, Katoliklik hakkındaki şüphelerine rağmen Jephté'nin ölümünün ardından yaz aylarında Compostela'ya hac ziyareti yapma ihtiyacı hissetti. Bu, 340 kilometre yol kat edilen, 10 günlük bir yürüyüştü. Bu yürüyüşün amacı yürüyüş boyunca içindeki acıyı çıkarmak, ikizi olmadan, Jephté'nin hayatta olmadığı bir yaşamı kabullenmekti. "Jef'in çoraplarını giyerek yürüdüm. Her adımda 'yardım et bana' diyordum ve her seferinde sırt çantam biraz daha hafifliyordu. En sonunda, çorapları bir sahilde yaktım."

Bu ruhani yürüyüş onu yatıştırmış. "Zamanın hiçbir şeye etkisi yok, acım hâlâ çok büyük. Jef'in ölmüş olmasını kabullenebiliyorum ama öldürülme şeklini yediremiyorum. O, o kadar

hassas o kadar narindi ki... Zulmettiler ona. Katil hep inkâr hâlinde. Sanırım hiçbir zaman bütün sorularıma cevap alamayacağım. Neden benim kardeşim mesela? Son anlarını nasıl yaşadı? Psikoloğa gidiyorum, pek yardımcı olabildiklerini söyleyemeyeceğim. Bütün diyebildikleri kabullenmem gerektiğiymiş. Zahmet oldu ya, teşekkür ederim tavsiyeniz için. Çok uygunsuz buldum bu psikologları."

Eline bir küllük alıp masa örtüsünün üzerine dökülmüş sigara küllerini topluyor. Sigarasını yakıyor, konuşmaya başladığı sırada ağzından çıkan derin bir duman çekiyor. "Neyse ki çocuklarım ve sevgilim var. Onlar olmasaydı asla bu durumla yüzleşemezdim. Hep yanımdaydılar. Bunca acı çeken birinin karşısında nasıl bir tavır takınacağını bilmek zor iş. Onlar en iyisini yaptılar. Öğrencilerim de öyle."

Gersande, kaotik bir akademik kariyerden sonra çalışma hayatına geri dönmeye çalışan yetişkinlere bir "sosyal ilerleme" kurumunda Hollandaca öğretiyor. "Tam zamanlı olarak ders vermeye devam ettim. Sınıftayken belli bir rol takınıyorum, anlattığım konuya konsantre oluyorum. Geri kalan her şeyi unutuyorum. Ama ders biter bitmez aklıma Jephté geliyor. Bazen güldüğüm de oluyor. Cehennemde yaşadığımı söyleyemem. Etrafımda bir sürü insan var, çok konuşuyorum, çok ağlıyorum. Ama hepsine rağmen acım hiç geçmiyor. Bazen sırf mutlu birkaç an yaşadığım için kendimi suçlu hissediyorum."

Bana bir bardak daha çay teklif ediyor. Otomatiğe bağlamış bir şekilde hemen çaya şeker atıyorum ve yüzeye çıkan kabarcıkları izliyorum. Gersande kardeşinin okul hayatını anlatmaya devam ediyor. "Liseyi, bir meslek lisesinde, otelcilik bölümünde okudu. 20 yaşında diplomasını aldı. Bundan dolayı biraz utanı-

yordu. Hiç bahsetmezdi. Sonra sosyal hizmetli olmak için eğitimine devam etti. Konuları aklında tutmakta ve teorileri anlamakta zorluk çekiyordu. Final sınavlarında başarısız oldu ama yine de sertifikasını almayı başardı çünkü stajı çok iyi geçmişti."

Jef eğitiminden sonra Brüksel'in merkezindeki bir beyaz eşya mağazasında satıcı olarak işe başlamış. Doğallığı ve empatisi işlerin yürümesini sağlıyormuş. "Çok nazik, çok kibar bir mizacı vardı. Hep başkalarıyla ilgilenme ihtiyacı hissederdi." Belki de kendi ailesinden göremediği sevgi açlığını gidermek için hayali bir aile icat etmiş. Arkadaşlarından birine "Suzanne Anne" diye sesleniyormuş. Sonradan, bir sene önce vefat eden, amcam dediği ve komşusu Armand de Beaufort'un da gerçek akrabası olmadığını öğrendim. Jephté onu her gün ziyaret eder, ona hep yemek götürürmüş. Onun vefatı Jephté'yi depresyona sürüklemiş. "Aralarındaki ilişkiyi hiçbir zaman tam olarak anlayamadım." diye itiraf ediyor Gersande. "Jephté'yle, Armand de Baufort arasındaki ilişkinin ne olduğunu çok sonraları keşfettim."

Jephté adını bile değiştirdi. Asıl adı Joseph. İmajına özen gösteriyordu. Görünür olması gerekiyordu, aynı zamanda var olmak için sahip olması gerekiyordu. "Kardeşimin çok materyalist bir tarafı vardı. Gardırobu kocamandı. İçindeki boşluğu doldurmanın bir yolu olsa gerek. Her zaman oldukça zarif giyinirdi. Tabutunda çıplak olduğunu düşünürsek... Çok rahatsız olurdu. Cenaze görevlileri onu giydiremediler."

Öğlen 13.00. Konuşmaya başlayalı yaklaşık üç saat oldu. Gersande neredeyse toplantıyı iptal edecekti. Gecesi kâbuslar ve baş ağrıları nedeniyle pek iyi geçmemiş. Bana 15 dakika sonra pedikürcüsüyle bir randevusu olduğunu söyledi. Dolayısıyla ben de artık gitmeye hazırlanıyorum. Sürpriz bir şekilde ona eşlik etme-

mi teklif ediyor. Güzellik uzmanının salonu binanın giriş katında bulunuyor.

Şık bir mekân. Messidor Caddesi'nden çok uzakta olmayan Uccle'da semtin burjuva hanımlarını ağırlıyor. Kasanın dibinde kahverengi tüylü bir süs köpeği yerdeki halıya karışıyor. Fuşya rengi bir madalyon takıyor. Yuvarlak, dikkatle bakan gözlerinin tepesinde düz kâküller var. Küçük köpek oturduğu yerden kalkıp bize doğru geliyor. Tırnakları yerdeki parkeyi çiziyor. Pedikür yapan kadın da tıpkı Gersande gibi Felemenkçe konuşuyor. Bir anda hepimiz olağan bir şekilde Felemenkçe konuşmaya başlıyoruz. "Spreekt u Nederlands?" (Felemenkçe konuşur musunuz?) diye soruyor bana. "Ik ben niet tweetalig maar ik kan toch een beetje Nederlands spreken, en ik versta veel." (Çift dilli değilim ama birazcık konuşabiliyorum ve duyunca da epey anlayabiliyorum.)

Gersande bana Jephté'nin Flaman olduğunu söylemeyi reddettiğini açıkladı. "Ki bizim ailenin hepsi Flamandır! Ayrıca eş cinsel olduğunu da kabul etmezdi. Benim için onun cinsel kimliğinin hiçbir önemi yoktu. O hep başkası olmak isterdi. Kendince hayatlar icat etmeyi çok severdi. Çocukken de hep evin dışında vakit geçirmek ister, yatıya kaldığı komşularımızın evlerinde vakit geçirirdi. Sanırım bizim evde kendini kendi evindeymiş gibi hissetmiyordu."

Genç yetişkinlik dönemine gelince Jephté'de değişim başlıyor. "Resmen kabuğundan çıktı. Çok başarılı olmaya başladı. Hatta birkaç kız arkadaşı bile oldu. Ama hep kızların ona göre olmadığını biliyordu." İlk aşkının adı Jacques idi. 30 yaşında. Taşrada çalışan bir doktor. Gizli ilişkileri yaklaşık iki yıl kadar sürdü. "Sanırım Jacques, kardeşimin gerçekten sevdiği tek adamdı. On-

dan sonra pek uzun bir ilişkisi olmadı. Sadece Michel adında bir kadınla yaklaşık bir yıl kadar birlikte oldu. Kadın Jephté'den 10 yaş büyüktü."

Pedikür bakımı bitti. Binadan çıkarken çok yaşlı ve sıhhati kötü durumda olan bir kadınla karşılaşıyoruz. Kaymaz tabanlı yün terlikler giyiyor. Çalışanlar kadını karşılıyor ve biz de veda edip dükkândan ayrılıyoruz. Gersande'ın evine geri çıkıyoruz. Jephté'nin evinden gelmiş kırlentler ve oyuncak ayıların arasında kanepeye oturuyoruz. Gersande kardeşinin evine en son ne zaman ayak bastığını anımsıyor. 19 Haziran 2014'te, Jef'in ölümünden 4 ay sonra. "Birden kendimi cehennemin kapılarında buldum. Kendime, asansörle mi yoksa merdivenle mi çıksam diye soruyordum. Wivine, sosyal hizmetli, beni kollarımdan tuttu. O sırada hâlâ müfettişlerin sorularına cevap vermek zorundaydım. Çalınan bir eşya var mıymış onu söylemek zorundaydım."

6 Ağustos 2014, Gersande Compostelle'e yaptığı hac yolculuğundan geri dönüyor. Jef'in evi satıldı. Yeni ev sahipleri burada yaşanan dramı ancak evi almak için imza attıktan hemen sonra öğreniyorlar. Eğer daha önceden haberleri olsa evi almaktan vazgeçeceklerini itiraf ediyorlar.

Kurbanın kız kardeşi evi satmadan önce tekrar eski hâline getirmek istiyor. 8 Ağustos'ta evi tekrar suçun işlendiği günden önceki hâle getiriyor. "Yine de laboratuvar etiketleri ve parmak izlerini almaya yarayan siyah pudralar duruyordu. Mutfağın kapısındaki pudrada Jef'in elinin şekli belli oluyordu. Avucunun içini ve uzun parmaklarını hemen tanıdım. Odasındaki lambaderin kablosu hâlâ kana bulanmış hâldeydi. Yatağın bazasını iade ettik. Kardeşimin kanlı parmak izlerini görebiliyordum. Sırtüstü yattığını, yatağın çubuğuna tutunduğunu hayal ettim.

O görüntü gözümün önünden hiç gitmiyor."

***

29 Ağustos 2014. Jephté'nin evi satıldı. Marek Adamsky'nin cesedi Polonya'ya gönderildi. "Geçit"te ölen adam hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Ebeveynleri hayattalar mı? Oğullarının öldüğünü nasıl öğrendiler? Naaşını yaktılar mı, gömdüler mi? Bu soruşturmaya ayrılan kaynaklar, Polonya'ya kadar soruşturma yapılmasına izin vermiyor. Benim bütçemse maalesef hiç el vermiyor. Aklıma tekrar 2006 nisanında elindeki MP3 çalar için öldürülen 16 yaşındaki genç, Joe Van Holsbeeck'in cinayeti geliyor. Cinayeti işleyenlerden birisi Polonya'daki Roman topluluğuna kayıtlıydı. Natacha Barthel de dâhil olmak üzere müfettişler katili tutuklamak için oraya gittiler. Katilin profilini daha iyi anlamak için çingenelerin kralını bile duymuşlardı. Medya bile çalışanlarını katilin uyruğu olan ülkeye, Doğu Avrupa'ya kadar seferber etmişti.

"Geçit" davasındaki kurban ise sanki çok uzun zaman önce ölmüş gibiydi, en azından sosyal anlamda. Bir kurbanın veya bir şüphelinin profilini akrabalarının ifadelerine dayanarak belirlemeyi mümkün kılan ahlak soruşturması bu nedenle burada yalnızca sözde suikastçılara odaklanıyor: Alexander Dabik, Piotr ve Andrzej Kraviec.

İşte tam da bu yüzden, 29 Ağustos 2014'te, Kraviec kardeşlerin büyük olanı Federal Soruşturma Bürosuna ifade vermek amacıyla çağırılmıştı.

Andrzej, küçük kardeşi Piotr ile aynı ince ve narin görünümü sergiliyor. Aynı zayıf yüz, aynı ince dudaklar, çok sık olmayan saçlar... Andrzej'in yüzü biraz daha temiz. Andrzej, binanın bodrum katına, ifadeler için kullanılan ofislerin sıralandığı kori-

dora geliyor. Hapishanenin verdiği gri pantolonun üzerine pembe, yeşil ve sarı ekoseli gömlek giymiş. Neon turuncu çizgili spor ayakkabılar giyiyor. İlk karşılaşmamızdan bu yana son altı ayda biraz kilo almış gibi... Bir elinde cezaevi tarafından hazırlanan atıştırmalıkları tutuyor, streç filme sarılmış esmer ekmek dilimleri. Elindeki paketi az sonra sorguyu yürütecek olan iki müfettişin, Erik Degrave ve Lise De Pauw'un önüne, masanın üzerine koyuyor.

Geçen sorguda Andrzej, suçun işlendiği sıralarda olay mahallinde yani üst geçitte bulunmadığını beyan etmişti. Bu versiyona geri dönemiyor çünkü DNA'sının ve parmak izlerinin olay yerinde ve Ravini marka şarap şişelerinde bulunduğunu biliyor.

"Evet ben de o taraflardaydım, Saint-Jean Hastanesinin yakınında, rahibelerin evsizlere yardım ettikleri yerdeydim. Kardeşim Piotr ve Alexander'la birlikte ben de oradaydım."

"Saat kaç sularında?"

"Şu an bilemiyorum."

"Ne içiyordunuz?"

"Bira ve Ravini."

"Hangi yoldan gelmiştiniz?"

"Alexander biraz hareket edelim demişti. Sigara ve içecek bir şeyler almak için Rogier Meydanı'nın oradaki süpermarkete doğru gittik. Alışverişlerimizi çok katlı mağazadan yapmayı tercih ediyoruz çünkü daha ucuz oluyor. Ama orası çoktan kapanmıştı. Alexander, Marek'le otoparkın yakınında buluşmak istediğini söyledi. Ben oraya daha önce hiç gitmemiştim. Yolu tam olarak hatırlamıyorum. Delhaize'e ulaşmak için bulvarı geçtik, sonra sağa döndük."

"Kurban Marek Adamsky'i tanıyor muydunuz?"

"İki, üç kez görmüştüm. Alexander beni onla tanıştırmıştı."

"Rogier Meydanı'yla Brouckère Meydanı arasında geceleri açık olan bir sürü dükkân var. Marek'i de orada, kaldırımda boylu boyunca uyurken görmüştüm."

"Yani Marek'i üst geçitte de gördünüz?"

"Eğer Alexander orada olmasaydı Marek'i asla bulamazdım. Kaldırımda onu göremiyorduk. Alexander orada birkaç kez uyuduğu için oraları iyi biliyordu. Küçük merdivenlerden çıktık. Karşımızda gri bir kapı, sağımızda, altında saklanabileceğimiz bir korkuluk vardı. Marek orada kalıyordu. Uyanmıştı. Ona da içecek bir şeyler verdik. İlk başta atmosfer gayet normaldi. Alexander'ın telefonu çaldı, konuşmak için kaldırıma doğru gitti. Gıcık olmuş bir hâlde geri geldi. Marek'e bulaşmaya başladı. Tartışmaya başladılar. Alexander da ona vurdu. Sonra sakinleştiler. Ben bira almak için kalktım. Biranın yanında, üç şişe portakal suyu ve bir şişe de votka aldım. Şişeden içmeye başladık. Votka azaldıkça Piotr ve Alexander'ın arasındaki gerginlik artmaya başladı."

"Ne üzerine tartışıyorlardı?"

"Hiçbir şey. Kavga edecek yer arıyorlardı. Birbirlerine küfrediyorlardı. Hepimiz olaya biraz dâhil olmuştuk. Artık kimin kime karşı tartıştığını bile bilmiyordum. Herkes gergindi. Boktan bir durumdu. Bir ara votka bitmişti. Anne-Françoise'ı aramak için telefonumu çıkardım. Biraz uzaklaşmak için bir bahaneydi bu. Alexander da benim peşimden bulvarın oraya kadar geldi. Biraz tartıştık, beş dakika sonra geri döndük. Korkuluğu aşmak istemedim, orası, Marek'in kaldığı yer, çok pisti. O yüzden biraz oralarda takıldık. Marek, Alexander'a çatmaya başladı. Ona küfrediyordu."

"Ne diyordu?"

Polonyalı çevirmen bir an tereddüt etti.

"İbne, kavat ve piç diyordu. Çok da dikkatimi vermiyordum çünkü sarhoştum. Piotr ve Alexander'ın alındıklarını gördüm. Kalktım ve hastanenin oraya gideceğimi söyledim. Bisküvi ve bira almaya gittim. Piotr ve Alexander'ın yanına dönmek için bulvardan geçtim."

Bir buçuk saatlik ifadeden sonra herkes molaya ihtiyaç duyuyor. Polisler, Andrzej'i tuvalete götürüyorlar. Adı Anna olan, röportajlar sırasında sık sık karşılaştığım çevirmen kadın bana doğru dönüyor:

"Bu müfettişler yine de vicdanlı insanlar, anlatılanlara bakılırsa." diyor.

Andrzej yerine geçiyor ve ifadesine kaldığı yerden devam ediyor.

"Alexander çantasını üst geçitte bırakmıştı. Onu aramaya gitti. Piotr gergindi, sorularımdan kaçıyordu. 'Peki, ya Marek?' diye sordum. 'Ne yapayım onu, sarhoş, uyuyor.' dedi. Herhangi bir kan görmedim ama ceketini çıkarmış olduğunu fark ettim. Alexander sırtında çantasıyla geri geldi. Piotr'la birlikte Wavre'a kadar taksi tuttuk. 80 avro tuttu."

"Neden beyanınızı değiştiriyorsunuz? İlk ifadenizde olayın gerçekleştiği gece orada olmadığınızı söylemiştiniz."

"İlk başta korktum. Sonra biraz düşündüm, bütün bunlar bir cinayet hakkında ve ben de hapishaneye gitmek istemiyorum."

"Sorun şu ki, diğer iki kişinin söyledikleriyle tutarlı şeyler söylemiyorsunuz."

Andrzej bu sefer Alexander'ı suçluyor gibi görünüyor. Kardeşi Piotr'un olaydaki rolünü önemsizleştirmeye çalışıyor. Andrzej

o akşam köprüde olduğunu itiraf etse de hiçbir şey görmediğini, hiçbir şey duymadığını iddia ediyor. Marek ayaklar altında çiğnendiğinde köşedeki dükkândan bira ve votka alıyormuş. Öte yandan Piotr, evsiz adama 30 kereden fazla, iki ayağıyla birden tekme attığını itiraf ediyor. Erik Degrave, Alexander'a, diğer iki kişinin her şeyi onun için mahvettiğini söylüyor.

"Alexander niçin her şeyi benim kardeşimin üzerine yıkıyor?"

"Size, bizzat kardeşinizin her şeyi itiraf ettiğini hatırlatmak isterim."

"O asıl tekme atanın Alexander olduğunu söylemeye cesaret edemiyor."

"Siz olay anında orada olmadığınızı söylemiştiniz. O hâlde yalan söylüyorsunuz. Yalan söyleyenler daha çok yatarlar. Ayrıca zaten kamera kayıtlarında, üst geçitte, evsiz adam tekmelenirken üçüncü bir şahsın varlığını çok net bir şekilde görebiliyoruz. Siz ve Alexander, Piotr'un adamı tekmelemesini izlediniz."

"Kimin tekme attığını hatırlamıyorum."

"İfadenizi aldığımız ilk seferinde olay mahallinde bulunmadığınızı beyan etmiştiniz."

"Verdiğim ifade hoşuna gitmiyorsa işinizi değiştirin!" diyerek köşeye sıkışan zanlı sinirleniyor.

Konuşmanın tonu, Andrzej'in kişiliğinden ve kariyerinden bahsedilmeye başlandığı anda tekrar düşüyor.

"Babam Stanislaw, 20 sene önce vefat etti. O, 45 yaşındaydı, ben ise 14 yaşındaydım. Beyin kanaması sebebiyle öldü. Annemin adı Boszena, onun doğum tarihini bilmiyorum. Hâlâ Polonya'da yaşıyor. Temizlikçilik yapıyordu, okullara temizliğe gidiyordu. 9 kardeştik, 7 kız, 2 erkek. Evin alışılageldik bir atmosferi vardı, şiddet yoktu."

Andrzej tüm kız kardeşlerinin durumlarını tek tek anlatıyor. Hepsi evli, her birinin bir ya da iki çocuğu var. Üç tanesi Brüksel'de yaşıyor. Piotr ve Andrzej onların yanına 2005'te gelmişler. Andrzej'in de bir kızı var. 6 yaşındaki Carolina.

"Kızımın annesiyle olan ilişkim yaşadığım tek ciddi ilişkiydi. Yavrumuzun doğumundan sonra karım içmeye başladı. Ben hemen evi terk ettim. Bazen kızımızı evde yalnız başına bırakıp dışarı çıkıyor ve eve sarhoş hâlde geri geliyordu. En azından onlarla yaşamadığım için benim kulağıma böyle gelmişti. O zamanlar Bretagne'da yaşıyordum. Kızımızla ilgileniş şeklinin hiç hoşuma gitmediğini söylemek için yanına gittim. Bana ne isterse onu yaptığını söyledi. Kavga ettik. Birkaç tokat attım. Polislere, ona vurmaya çalıştığımı söyledi. Ama üzerimde herhangi bir silah yoktu."

"Peki, ya Anne-Françoise Jauche?" diye sordu Lise De Pauw.

"Bir arkadaş, tanıdık."

"Onunla herhangi bir birlikteliğiniz oldu mu?"

"Aramızdaki ilişkiyi öyle tanımlayabilir miyiz bilmiyorum. Âşık değildik. Aramızdaki ilişki, 2013 Aralık'tan, benim tutuklandığım zaman olan 2014 Şubat'ına kadar devam etti."

"Onunla nasıl tanıştınız?"

"Alexander tanıştırdı."

"Birbirinize kolaylık sağlamak için mi birlikteydiniz? Bir çatı altında olmak için?"

"Hayır, bundan biraz daha fazlasıydı. İkamet etmek için Wavre komününe gitmiştik."

"Eğitiminiz ve mesleki geçmişiniz nedir?"

"İlkokuldan sonra, bizim Polonya'da ilkokul sekiz yıl sürer, kapı tadilatı eğitimi için meslek lisesine gittim. Üç yıl sonra bırak-

tım. Eğitimle ilgili bir problemim yoktu ama tembeldim ve gittikçe okula daha az gitmeye başlamıştım. Okuldan sonra bir inşaat şirketinde staja başladım. Her şeyden biraz biraz yapıyordum."

"Şirketin adı neydi?"

"Bunu niye soruyorsunuz? Bir önemi var mı?"

"Ağır Ceza Mahkemesi'nde jürinin sizin hakkınızda kesin bir fikri olmalıdır. Bu tarz sorular hep sorulur."

"Şirketin adını hatırlamıyorum. 2 yıl çalıştım orada. Sonra bir arkadaşımla kayıt dışı olarak çalıştım. 2000 yılında topçu olarak, kara kuvvetlerinde askerliğimi yaptım. İzinsiz bir gezinti sırasında bir jandarmaya çarptım. Üç yıl hapis yattım. Yazık oldu çünkü bu olaydan önce askeriyede hiç de fena değildim hatta terfi bile almıştım. Çalışmaya yatkınımdır, elimden her iş gelir. Burada, Brüksel'de cezaevinde çalışmak için başvuruda bulundum ancak henüz izin almadım."

"Hobileriniz nelerdir? Herhangi bir tutkunuz var mıdır?"

"Okumayı severim mesela macera hikâyelerini çok severim ama işten sonra çok yorgun oluyordum okumak için. Bisiklete binmeyi severim. Spor yaptığımı pek söyleyemem, inşaat işi zaten çok sportif bir iş. Bir de ormanda yürüyüş yapmayı ve mantar toplamayı severim."

"Polonya'da, jandarmaya çarpmanız dışında herhangi bir sebepten hüküm giydiniz mi?"

"Evet, şiddet içermeyen gasptan dolayı hüküm giydim. Ama evden değil dükkândan çalmıştım. Ertelemeli olarak hüküm giydim. Askerî mahkeme tarafından mahkûm edildiğimde bu suç düştü. Bu Belçika'daki hapishaneye ilk girişim. Eşime saldırmaktan iki yıl hapis cezasına çarptırıldım, sekiz ay yatmam gerekiyor."

"Karakterinizi nasıl tanımlarsınız?"

"Genel olarak iyi bir kişiliğim vardır. Evet bana karşı hakkaniyetli olunursa insanlara karşı yardımsever olurum. Ama bana yalan söyleniyorsa gerçekten kötü birine dönüşürüm. Bana yalan söylerlerse ya da ödünç verdiğimi geri vermezlerse şiddet gösterebilirim."

"Bize, sizin hakkınızda iyi şeyler söyleyebilecek insanların isimlerini sayabilir misiniz?"

"Kız kardeşlerim. Ama onları utanacakları bir duruma sokmak istemem."

Sorgu bitti. Müfettişler klasörü kapatıyorlar. Andrzej odadan çıkarken hapishane sandviçlerini çöpe atıyor.

***

Bulmacalar birbirini tamamlıyor. "Geçit" dosyasında, Andrzej Kraviec'in evsiz adamın öldürülmesindeki rolü tam olarak aydınlatılmadı. Buna karşın kardeşi Piotr, evsiz adamı iki ayağıyla birden, 30 defadan fazla, Andrzej ve Alexander'ın bakışları arasında tekmelediğini itiraf etti.

Jephté'nin katili olduğu zannedilen Mounir Benallal, silahlarına sadık kalıyor. Jephté'yi öldürmüş olduğunu hâlâ inkâr ediyor. Zanlının kişiliğini daha iyi çözümleyebilmek için Natacha Barthel'in ekibi, zanlıyı uzaktan ya da yakından tanıyan herkesi soruşturuyor. Bunların arasında, Mounir'in eski bir arkadaşı da var: Nadia.

Görünüşe göre Mounir'in, "iyi aileden gelen" hayırsever kadınlara karşı bir zaafı var. Telefon numarası zanlının cep telefonunda bulunan Nadia da bu kriterlere uyuyor. "Nadia aslında biraz kızının annesi olan eski karısı Mélanie'ye benziyor." diyor

Natacha. Her ikisi de ayakları üzerinde duran ve kendi hayatlarını çekip çeviren genç kadınlar. Benallal ve Nadia, Saint-Gilles'de, La Barrière semtinde, 2013 yılının eylül ayında tanışmışlar. Genç kadın bir ayrılık yaşamış. Kafa dağıtmak istiyormuş. Mounir'i çekici bulmuş. Ama hemen bağımlı olduğunu fark etmiş: Alkol, esrar, kokain. Kafası iyiyken Mounir kendini hiç olmayacak hâllerde buluyordu. Kadının anlattıklarına göre, Mounir hayal kırıklığına karşı büyük bir tahammülsüzlük gösteriyordu. "Gerçekten korkunçlaşabiliyordu."

Benallal, Mélanie'ye, Jephté'nin komşusu Claudia'ya ve daha birçok kadına oynadığı oyunun aynısını Nadia'ya da oynamaya başlıyor. Kadınlardan para koparmak için gayet başarılı olduğu baştan çıkarma ve tatlı dil yeteneklerini kullanıyor. Nadia da diğerleri gibi kanıyor. Mounir'e 4.000 avro veriyor. Ama Mounir sürekli daha fazlasını istiyor. Giderek Nadia'yı taciz etmeye başlıyor. Binanın lobisinde pusuya yatıyor, bazen binanın merdivenlerinde ortaya çıkıyor.

2014 yılbaşı gecesi adam inanılmaz bir kıskançlık krizi geçiriyor. "Nadia, yatmaya giden çocuklarının yeni yılını kutlayıp geri dönüyor." diye devam ediyor Natacha Barthel. "Gecenin devamı epey kötü seyrediyor. Mounir kadının hayatında başka bir adamın olduğunu tekrar edip duruyor. Agresifleşiyor. Nadia kendini korumak için banyoya koşuyor. Mounir de peşinden koşuyor, kadına itiraf ettirtmek ve onu aldattığını söyletmek istiyor. Nadia çığlık atmaya başlıyor. Sonunda, Mounir kaçıyor."

Bunun devamında Nadia tüm köprüleri yıkıyor. Telefon numarasını değiştiriyor. Ama adam işin peşini bırakmıyor. Nadia'yı taciz etmeye devam ediyor. İş yerine kadar gidiyor. 4 Şubat 2014'te, Jephté'nin öldürülmesinden iki gün sonra kaçak durum-

da olan Mounir kadına şu garip mesajı atıyor: "Her şey için teşekkür ederim, sayende memlekete geri dönebileceğim."

Aynı gün, 16.00'ya doğru Mounir Benallal'ın telefonuna bir mesaj geliyor. Jawad adında birinden gelen bir mesaj. "Onu da ifadeye çağırdık." diye açıklıyor Natacha. "Bize o çarşamba günü Mounir'i, La Place du jeu de Balle'deki bir barda bulduğunu söyledi. Mounir, Jawad'a, yaşlı bir adam ve iki Arnavut'la içki içtiğini, kötü geçtiğini ve Arnavutların adamı öldürdüğünü söylemiş. Jawad, Mounir'e polise gitmesini önermiş."

Natacha'nın bana bu tanıklıkları anlattığı sırada tarih 2014 Eylül ayıydı. "Suç"a yaptığım ziyaretler şüpheliler cezaevinde olduğu için pek sık değil. Müfettişler farklı farklı dosyaları inceleyerek, soruşturmanın gerekliliklerini yerine getirirken bir yandan da ortaya çıkan yeni soruşturmalarla ilgileniyorlar. Ben de birkaç haftadır bir kenara atılan diğer konuları ele alıyorum.

Natacha bana zanlıyla olan son görüşmesinden bahsediyor. "Sakalları uzamış." diyor. "Bol bol dua ediyor. O kadar çok namaz kılmış ki alnında iz bile olmuş. Bu şekilde hapishanedeki diğer Müslümanların saygısını ve desteğini topluyor. Onlar da ellerinde ne varsa onunla paylaşıyorlar. Benallal'ın şu anki ruh durumu bana çok sakinmiş gibi göründü. Sorgu belli bir çerçeveye oturtulmuştu, amaç onu evdeki eşyalar hakkında bir kez daha sorgulamaktı. Jephté'nin cep telefonunu, onun odasındaki küçük siyah mobilyanın çekmecesinde bulduğunu ifade ediyordu. Biz de elimizdeki fotoğraflarda bahsettiği mobilyanın çekmecelerinin olmadığını ona gösterdik."

Tüm insani ilişkilerde tekrar, samimiyet yaratır. Zamanla aradaki bağlar kuvvetli bir şekilde örülür. Tüm bunlar, yapılan uzun sorgular boyunca şüphelilerle müfettişleri, tıpkı iş yerinde

meslektaşların arasında ortaya çıkan yakınlık gibi ya da bir psikologla hastasının arasında oluşan yakınlık gibi birbirlerine bağlar. Ya da bir gazeteci ve muhataplarının arasında ortaya çıkan yakınlık gibi...

Birisini tanımanın en iyi yolu ailesini tanımaktır. Temmuz 2015'te Natacha Barthel ve Didier Lizin, zanlının kız kardeşi Naima'yı ziyaret etmek için Lyon'a gidiyorlar. Fransız jandarması, selefiyle bağlantısı olan bir işçinin, işvereninin kafasını kestiği bir davayı zar zor daha yeni kapatabilmiş. Bu şartlara rağmen, Belçikalı meslektaşları Naima'yı ifadesini almak üzere ofislerine çağırma işini ertelemediler. Belçika'da, polis reformundan bu yana, askerî kelimelerin adli soruşturmalarda kullanılmasının modası geçmiş gibi görünüyor. Lyon'da ise, Brükselli meslektaşlarını karşılayan müfettişlerin ofisi kışlada bulunuyor. Burası şehrin göbeğinde, eski bir cephanelik alanına inşa edilmiş, ruhsuz binalarda bulunan çitle çevrili bir muhafazanın arkasında yer alıyor. Binanın içindeki ofisler "Julie Lescaut" gibi eski Fransız dedektif dizilerini hatırlatıyor. Yerlerde muşamba, tavanda neon ışıklar var.

Jandarmaların çok azı üniforma giyiyor, çoğunun üzerinde tişört ve şort var, zira hava şartları öylesini dikte ediyor... Karşılama oldukça içten. "Aha işte bizim Belçikalılar!" havasında geçiyor. "Ev sahiplerimiz bizim için bir hoş geldiniz içeceği hazırladı. Brüksel'de böyle şeyler artık olmuyor. Bizde alkol mesai saatlerinde ve hatta mesai sonrası eve dönene kadar kesinlikle yasaktır. Amaç elbette kolluk kuvvetlerinin uygulayabileceği suistimalleri önlemek, bu da oldukça mantıklı. Bizde her şey daha sert, daha kurallı, daha profesyonel ama aynı zamanda daha kısır. Lyon'da işler biraz daha eskideki gibi işliyor. Çalışma ritimleri daha farklı. Bizdeki gibi kaç saat mesai yapıldığını belirten zaman ayarlayıcılardan yok. Birçoğumuz sırf iş için yaşıyor, aile hayatlarımızdan

feragat ediyoruz."

Belçikalı müfettişler, bir günlük araba yolculuğundan sonra salı akşamı Lyon'a varıyorlar. Naima Benallal ile görüşmenin ertesi gün sabah 10.00'da yapılması planlanıyor. "Kalın hatlı, peçeli, çok da güzel olmayan bir kadının geldiğini gördük." diyor Natacha. "Kardeşine hiç de benzemiyordu. Ondan üç yaş büyük. Evli ve dört çocuğu var. En büyük oğlunu gördük. 18 yaşında, saçlarını arkaya doğru taramış, üzerine atlet giymiş, yakışıklı bir çocuktu. Mühendislik birinci sınıf öğrencisiymiş."

"Mounir, beş çocuklu bir ailenin dördüncü çocuğu. Naima 18 yaşındayken, babasının, İtalya'ya yerleşmiş kuzeniyle evlenmiş. Üç yıl sonra Mounir'in yanlarına gelip yaşamasına izin vermiş. Mounir 20 yaşındaymış o zaman. Naima'nın kocası ona bir matbaada iş ayarlamış. Kocası, Mounir'den 12 yaş büyük. Dolayısıyla Mounir ona saygılı olmak zorunda. Mounir geleneklerine bağlı bir adam. Aile üyelerinin otoritesine boyun eğse de katlanamıyor. Mounir adama Fas'taki polis babasına davrandığı gibi davranıyor. Çocukluk yapıyor. Naima'nın kocası sürekli Mounir'in peşini toplamak zorunda kalıyor. Bir gün, Mounir hiç haber vermeden evi terk ediyor."

Natacha, Naima'yı kardeşinin özel hayatına dair sorguya çekiyor. "Ama kadın hemen içine kapandı. Bilip de mi konuşmuyor yoksa konuşmak mı istemiyor ayırt etmek çok zordu. Belli bir dönem boyunca ayda bir, iki kez birbirlerine telefon etmişler ama sonra o da kesilmiş. Havadan sudan konuşup evde neler olup bittiğinden bahsederlermiş. Mélanie'yle evlendiğini ve bir kızlarının olduğunu biliyor. Küçük kızı birkaç aylıkken görmüş. Ona göre çift mutluymuş."

"Mounir ve karısının ayrılma sebepleri hakkında ne biliyorsunuz?"

"Mélanie edepsizdi." diye cevap veriyor Naima.

"Kardeşinizin tecavüz, şiddet ve alıkoyma suçlarından hüküm giydiğini biliyorsunuz, değil mi? Temyizde tecavüz onanmadı ancak Mélanie ve annesinin bıçaklanmaları onandı."

"Bu büyük bir talihsizlik. Bir koca karısına sinirlenebilir. Mounir asıl kendisinin Mélanie'nin kurbanı olduğunu söyledi. Belki kadın, Mounir'in dini üzerine oynadı. Hristiyan olmak Yahudi olmaktan iyidir."

"Mounir'in neden hapiste olduğunu biliyor musunuz?"

"Bana bir arkadaşının öldüğünü, bundan dolayı iki kişiyle birlikte şüpheli bulunduğunu söyledi. Ama kendisinin masum olduğunu söyledi."

"Gerçekte ne olduğunu bilmek ister misiniz?"

Naima, gözleri yaşlı bir şekilde Natacha'ya baktı.

"Hayır." dedi

***

Archibald görme engelliydi ve kurbanın amcası Armand de Baufort'un yaklaşık elli yıllık sevgilisiydi. O ve Jephté, amcanın 22 Şubat 2013'te gerçekleşen ölümünün yaklaşan yıl dönümü vesilesiyle birbirlerine telefon ettiler. Archibald, Paris'in 7. Bölgesinde, Saint-Germain-des-Prés, Champ-de-Mars ve Eyfel Kulesi arasında bir dairede oturuyor. 1937'de Kopenhag'da doğmuş. Uzun boylu, beyaza çalan gri saçları, yandan ince bir çizgi ile taranmış. Bej rengi bir yağmurluk giyiyor ve yuvarlak uçlu, eski stil, beyaz bir baston tutuyor. Mavi gözleri bizim göremediğimiz bir ufka doğru kilitlenmiş.

Natacha'nın kendisini beklediği Paris Polis Karakolunun ofisine giriyor. Bir bardak su ikram ediliyor, kabul ediyor. "Sor-

gunun başında pek rahat değildi. Tek kelimeyle cevap veriyordu. Jephté'nin ölüm şeklinden çok etkilenmişti. Grip olmasına rağmen geldi; tanık olmanın önemini biliyordu."

Archibald, modern İskandinav mobilyalarıyla ilgili bir sektörde çalışmış (Ikea'da değil). Jephté'yle, köpek resimlerinin çizeri olan Thierry Poncelet'nin evinde düzenlenen bir gecede tanışmış. Thierry'nin resimleri, Messidor Caddesi'ndeki evin duvarlarını süslüyordu. Tanık, Jephté'nin karşı komşusu olan Armand de Baufort'la arasındaki ilişkinin doğasını açığa çıkardı. Jephté her akşam Armand'ın yanına gider ve birlikte akşam yemeği yerlermiş. Eve vardığında, Jef dairesinin penceresinden ona tekrar el sallarmış. "Aslında bütün ilişkileri paraya dayanıyordu." diye açıklıyor Natacha. "De Baufort'un kendisiyle ilgilenecek birilerine ihtiyacı vardı. Zamanla aralarındaki ilişki arkadaşlığa döndü."

Trajik olaydan bir gün önce, Jephté ve Archibald, Armand'ın ilk ölüm yıl dönümünü birlikte Paris'te geçirme kararı almışlardı. "Jephté şarap içiyordu ama ayıktı. Her gün içiyor ama her gün sarhoş olmuyordu." diyor Natacha. Jephté adama bir sevgilisiyle randevusu olduğunu söylemiş. Franck, bir siyahi. Jephté, Franck'e gece 23.11'de, 205 saniye süren bir arama yapmış.

Jephté, Archibald ile ilişkileri konusunda oldukça ihtiyatlıydı. "Sadece o seviyede istikrarlı bir ilişki istemediğini biliyordu. Siyahileri sevdiğini ama geçmişte Marakeş'e yapmış olduğu bir seyahatte kötü deneyimler edindiği için Arapları sevmediğini söylüyordu. Adam ayrıca Jef'in zaman zaman tanımadığı insanları evine aldığını biliyordu."

Jephté'nin arkadaşı diğer tanıkların ifadelerini doğrularcasına konuşuyor. "Jef çok yumuşak başlı, herkese sıcakkanlı dav-

ranan biriydi. Çok neşeli, çok sempatikti. Eğer onu tanıyorsanız depresif olduğunu anlamanız çok zordu."

Archibald, Armand ve Jephté, le Var'da, Hyères'de tatil yapmışlardı. Jephté'nin bir diğer arkadaşı, Églantine adındaki kadın da orada yaşıyor. Jephté ölümünden bir gün önce aynı şekilde onu da arıyor. Konuşmaları yaklaşık yirmi dakika kadar sürüyor. Églantine ve Jephté güneye yapacakları seyahatin detaylarını konuşuyorlar. Uçağa biniş, ardından araba kiralama...

Belçikalı müfettişler, Églantine'inin ifadesini almak için Fransız Rivierası'na gitmiyorlar. Yaşlı kadının ifadesini Saint-Tropez'de bir jandarma aldı. Yine de Natacha Barthel kadınla bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. "Kadının bana dediğine göre kocası ağzına silah dayayarak intihar etmiş ve cesedi bulan kendisiymiş. Bana ayrıca kanser olduğundan ve kemoterapi gördüğünden bahsetti. Jephté'yle konuştuğu gece, ona hiç de depresifmiş gibi gelmemiş. Jephté'nin, amcasının vefatında oldu gibi, çok daha zor zamanlar geçirdiğini görmüş. Jephté'nin asıl o zamanlar intihar edeceğini düşünmüş."

***

Dr. Goldberg, Mounir Benallal'dan sorumlu psikiyatrist. Onunla, Haziran 2014'te, Jephté'nin cinayetinin canlandırılması sırasında tanışmıştım. Zanlı, Jephté'nin cinsel girişimleri dâhil, kayıp telefonun ve tabletin aranması, kokain alınmasına kadar üzerine düşen tüm rolleri oynuyor. Ancak kurbanın kanında kokain izine dair hiçbir şey bulunamamıştı. Uzman, bunun şüphelinin olaydaki varlığını en aza indirmek için giriştiği bir hile olduğunu söylüyor. "IQ testine başvursak, ortalamanın altında bir zekâsı olduğunu görürüz. Ama bence davranışlarından kendini sorumsuz göstermek için cevaplarını değiştirmiş. Bana göre zekâsı daha

çok, üst orta aralıkta." Dr. Goldberg'le yeniden canlandırmadan birkaç hafta sonra Etterbeek'teki muayenehanesinde karşılaştım. Psikiyatrist yaklaşık 40 yıldır adli tıp uzmanı olarak çalışıyor. Bu tarz işleri kabul eden nadir doktorlardan birisi. "Maaşımız çok az ve sürekli hor görülüyoruz. Uzmanlık başına brüt 370 avro alıyoruz, bir yıl gecikmeli ödeniyor. Bu işi ciddiyetle yapıyorum, bazı durumlarda birkaç kez hapishaneye kadar gidiyorum. Orada şüphelilerle görüşüp yaklaşık on sayfalık raporlar hazırlıyorum. Çoğu zaman daha fazlasını yapmak, ailelerle sistematik bir yaklaşımla tanışmak istiyorum. Ama bu imkânsız. Oldukça da yorucu. Yine de soruşturmanın gidişatı ve davanın sonucu bize dayanıyor."

Soruşturmanın bu aşamasında, Benallal'ın suçluluğu henüz yüzde yüz kanıtlanmış değil. "Birçok unsur onu işaret etse de hâlâ bazı şüpheler var. Biz psikiyatristler suçluların maskesini düşürecek araçlara sahip değiliz. Biz kişiliklerini tanımlıyoruz. Prensip olarak bize zanlının suçu işleyip işlemediği sorulmaz. Daha çok zanlının kişiliği ve olay anında zihinsel olarak dengesiz bir durumda olup olmadığı sorulur. Bazı uzmanların, kanıtlamaya çalıştıkları ilk hipotezle işe başladıkları söylenmelidir."

Dr. Goldberg'e göre Mounir Benallal "Borderline kişilik bozukluğu" ve hatta psikopati izleri gösteriyor.

Bu eğilim, anti sosyal kişilik özelliği, empati eksikliği ve başkalarına kötü davrandığında pişmanlılık duymama şeklinde ifade bulur. Psikopat bireyler, başkalarının kendileri hakkında ne düşündüklerini umursamaz ve insanları kendi çıkarlarına göre kullanmaya çalışırlar. Dr. Goldberg, Jephté'nin katil zanlısında aynı zamanda onu alkol ve uyuşturucu bağımlılığına sürükleyen şiddetli bir dil kullanımı saptıyor. Bu, depresyon durumlarına yol açar ve şiddet eylemlerine geçişi kolaylaştırır.

Psikiyatristle yaptığım bu görüşmeyi aynı zamanda "Geçit"te öldürülen evsiz adam hakkında konuşmak için de bir fırsat olarak görüyorum. İki dava arasında herhangi bir bağlantı yoksa da belli bir tema onları birbirlerine yaklaştırıyor: Ne Mounir Benallal ne Piotr ne Andrzej Kraviec ve ne de Alexander Dabik gerçekten evsizler. Hepsi de çalışabilecek durumdalar ve onları evlerinde misafir edebilecek akrabalarıyla görüşüyorlar. Ancak hepsinde, onları zaman zaman sokaklara ve suçluluğa iten kronik bir istikrarsızlık var.

Dr. Goldberg bana "serseri" kişiliklerin bir portresini çiziyor. "Genellikle ruhsal bir olgunlaşmamışlık gösterirler." diye açıklıyor psikiyatr. "Bir iş, bir ebeveyn, bir eş ya da bir çocuk olsun, bir tür dış koruyucu ve yol göstericiye ihtiyaç duyarlar. Bunlar olmaksızın, kolayca kendilerini salıp bırakırlar. Ahlaktan, belli bir kişilikten ve süperegodan mahrum olurlar. Sosyal normlara entegre olamazlar. Her şeyin dışarıdan gelmesi gerekmektedir. Kendini hapiste bulduğunda ille de yıkılmaz, tam tersine kilit altında kalması ona bir çeşit güven verir. Hapishane fikrinden benim ödüm kopar ama psikopat birey hiç endişelenmez. Nevrotik bireyler, birçok insanın yaptığı gibi, harekete geçmeden önce kendilerini tutarlar. Psikiyatriste gider, spor yapar, kitap yazarlar. Bana danışmaya gelen birçok insanın, "Eğer elimde bir bıçak olsaydı karımı öldürürdüm." dediklerini duydum. Bunun için polisi aramıyorum tabii. İnsanlar bu korkunç şeyleri anlatmak için bana para ödüyorlar."

Nasıl psikopat olunur?

"Sebebi doğuştan ve hormonsaldır. Psikopatik özellikler, duygusal bir eksiklikten, şiddetten veya terk edilme eylemleriyle ilgili travmalardan da kaynaklanabilir. İçindeki çocukla bağ kurma-

yan kişi kendini inşa edemez. Büyük ihtimalle çok kırılgan ve zor sosyalleşebilen bir insan olacaktır. Bu kırılganlığını genelde saldırganlık göstererek telafi etmeye çalışır. Ama bu ölümcül bir şeyler olmak zorunda değil. Bazıları, kamyon şoförlüğü gibi kendilerine uygun işlerde çalışabiliyorlar. Bir çeşit başıboşluk duygusu yaratıyor, kamyonlarında yalnız başlarına saatlerce yol alıyorlar.

"Abartılı gurur bazı evsiz insanların sergiledikleri bir özelliktir. Her zaman onlara yatacak bir yer verilmesini kabul etmezler çünkü bunu bir aşağılama olarak görürler. Onlara destek olacak ve kıyafet verecek bir sosyal hizmetlinin peşine takılmaktansa karton kutularında kalmayı tercih ederler. Kaçıp kurtuldukları 'köpek kulübesine' geri dönmeyi reddederler. Kendi köpek kulübelerinde köpekleriyle birlikte kalmayı tercih ederler. Rogier yakınlarında sürünen bir adamı takip ettim. Grand Place'da, ateş tüküren[16] olarak tanınıyordu. Bir gece bir kızla yatıyor. Kız adama topuğuyla dokunuyor. Adam kıza işkence ediyor, şişeyle tecavüz ediyor ve sonra onu pencereden aşağı atıyor. Kız cam bir gölgeliğin üzerine düşüp ölüyor. Adam çok rahatsız edici biriydi ve benim böyle bir şey söylemem için gerçekten çok fazla şey gerekir. Ona, davanız çok ciddi bir dava dediğimde bana, 'A öyle mi? Bence, gerçekten ciddi olan dava Dutroux davası,' demişti. Dutroux davası bir sürü suçlu ortaya çıkardı. Kendileri, yaptıkları şey haricinde aslında iyi bir insan olduklarını söylüyorlar." Hayatın cilvesine bakın ki bu "ateş tüküren"in soruşturması da Natacha Barthel tarafından yürütülmüş.

16. Ağza alkol alınması suretiyle ağzından alev çıkaran kişi. (çn.)

İki Dava

23 Kasım 2016, Çarşamba. Evsiz adamın üst geçitte öldürülmesinden yaklaşık üç yıl sonra Piotr, Andrzej ve Alexander, Brüksel Adalet Sarayı'nda, kaderlerini belirleyecek jürinin karşısındalar. Duvarda Jean Delville[17] imzalı bir fresk bulunuyor. Üç adam, üniformalı polis memurları eşliğinde bu rahat, sevimli ortama giriyorlar. Anahtarlar bileklerindeki kelepçelerin kilitlerinde döndü. Sanıklar, Başkan Karin Gérard ve jüriyi oluşturmak üzere mahkemeye çağrılan kişilerle karşı karşıyalar. Jüri üyeleri, cezai mahkûmiyetten muaf, okumayı yazmayı bilen, hukuki ve medeni haklarının tadını çıkaran, 28-65 yaş aralığındaki seçmenlerden seçili. Birçokları için ağır ceza mahkemesi duruşmalarında birkaç gün veya hatta birkaç hafta geçirmek yasal olarak zorunlu bir durum. Dolayısıyla sayısız insan bu vatandaşlık görevinden iyi ya da kötü bir sebep göstererek kaçınmaya çalışır.

Adaylar, muafiyet taleplerini Başkan Karin Gérard'a sunmak için sıraya giriyor.

"Antidepresan kullanıyorum."

"Muaf."

"Bir süpermarkette departman yöneticisi olarak çalışıyorum. Tatil sezonu, çok iş var ve mağazayı çalışır durumda tutmak için orada olmam şart."

17. Belçikalı şair, yazar, polemikçi, öğretmen, teozofist ve sembolist ressam. (çn.)

"Kontratlı mı çalışıyorsunuz?"

"Hayır."

"O zaman muaf olamazsınız."

"İki yıl önce ağır ceza mahkemesinde jüri olarak görev aldım. Psikolojik olarak benim için çok zordu."

"Geçerli bir bahane değil. Artık mahkeme sonrası psikolojik destek veriliyor."

"I don't speak French."

"Muaf."

"Ik spreek geen Frans." [18]

"Muaf."

"Üç çocuğum var."

"Çocukları okuldan almasını kocanıza söyleyin."

On iki erkek ve kadın ve yedeklerinden oluşan jüri nihayet oluşturuldu. Yargılanacak sanık sayısı çok olsa da yargılama kısa sürecek. Sadece bir haftalık bir oturum planlandı. "6 Aralık Noel bayramına kadar bitmiş olacak." diyor Karin Gérard. Oturum 28 Kasım'da, Brüksel Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlıyor. 19. yüzyılın ortalarında Joseph Poelaert tarafından tasarlanan -Roma'daki Aziz Petrus Bazilikası'ndan daha büyük- antik bir tapınağa benzeyen heybetli binanın sağ kanadında bulunan taş bir merdivenden giriş yapılıyor. Anıt hâlâ ayakta durmaya çabalayan Federal Belçika devletinin suretini taşıyor; yıllardır, maddi ve siyasi iradenin isteksizliği ve yetersizliğinden dolayı Fransızca ve Felemenkçe konuşan bu halkı bir arada tutan bu yapı, restorasyon iskeleleriyle çevrili bir şekilde zar zor ayakta duruyor. Ağır Ceza Mahkemesi

18. Fransızcam yok. (çn.)

salonunun görkemi, mekânın rahatsızlığıyla tezatlık oluşturuyor. Kasım rüzgârı, 2016 saldırılarından sonra takılan pencere ızgaralarının arasından geçip içeri giriyor. Koltuklar dar, ahşap sırtlar kısa ve sert. Tavanın yüksekliği salonda muazzam bir boşluk yaratıyor ve âdeta kurum, vatandaşların üzerinde tüm ağırlığını hissettiriyor. Lambaların yetersiz aydınlatması ve sahte siyah mermerler ortamın karanlığını iyice arttırıyor. Kolektif bilinçte ağır cezada bir duruşma, sesi kuvvetli bir avukatın yapacağı can alıcı suçlamaları zevkle dinleyen, mikrofonların ve kameraların olduğu tıklım tıkış dolu, akşam haberlerinde tüm televizyon kanallarında yayınlanan bir imaj olarak canlanıyor. Bu kez, kimliği belirsiz bir evsizin öldürülmesiyle ilgili olan bu davanın başında salon bomboş. Basına ayrılmış bankta oturan tek kişi benim.

Müdahil tarafa ayrılmış koltuklarda ise kimsecikler yok. Arka sıramda oturan izleyiciler arasında birkaç ağır ceza müdavimi var, ki bazılarıyla başka davalarda da karşılaşmıştım. Birçoğu emekli insanlar. Bunların arasında altmış yaşlarında kel, göbekli bir adam var.

Üç sanık, kendilerine ayrılmış camlı bölme içerisindeki kare platforma geliyorlar. Bir zil sesi çaldı ve mübaşir "Dava!" diye bağırdı. Jüri ve kurul ayağa kalktı. Başkan, iki bilirkişi, başsavcı ve savunma avukatları sahneye geliyorlar. Piotr, Andrzej ve Alexander'ın her birine iki danışman yardımcı oluyor ve onlara atanmış bir tercüman eşlik ediyor. Başsavcı Jean-François Godbille iddianameyi okumaya başlıyor. 2-3 Şubat 2014 gecesi yaşanan olayları, otopsiyi, üç sanığın ailevi geçmişlerini ve toksikoloji ve psikoloji uzmanlarının bulgularını tek tek okuyor. Yargıç aynı zamanda bu davanın neden "ölümle sonuçlanan darp ve yaralama" değil de "cinayet" suçlaması olarak ele alındığını da açıklıyor. Birden çok olgu cinayetin kasıtlı olarak işlendiğini göstermektedir: "Dosya-

yı okurken, kurbanı öldürme niyeti, silah olarak kullanılan unsurlardan -yumruklar ve ayaklar- ve ayrıca vurulan darbelerin konumu, bunların şiddeti, uygulanan kuvvet, bunların tekrarı ve bunlar için harcanan zaman göz önünde bulundurulmuştur. Bu bağlamda jüri, kurbanın cesedinin bulunduğu andaki durumunu şu şekilde değerlendirebilir: İskelet boyunca çeşitli kırıklar, gırtlakta yırtık (boğulma tetikleyici), boyunda zedelenme, kaburgada kırık, akciğer ödemi[19], travmatik beyin hasarı, kafatası ve yüz bölgesiyle boyun bölgesinde subdural kanamaya bağlı birden çok hematom ve ekimoz, karın içi çürükler ve iki taraflı kaburga çökmesi..."

Ayrıca Piotr, Andrzej ve Alexander'ın neden aynı suçla suçlandığını da açıklıyor. Piotr itiraf eden tek zanlı da olsa yasa gereği üçü de iş birlikçi olarak değerlendiriliyorlar. "Sayıca üstün olarak olay mahallinde bulunmaları ve gruptan ayrılmamaları aktif ve gönüllü bir eylemdir. Kurban, çeteler hâlinde hareket eden birkaç faille karşı karşıya kaldığını hissetti. Dolayısıyla burada artık, yardıma ihtiyacı olan birine yardım etmemekten bahsedilmiyor. Bunlar birbirinden farklı iki ayrı suç."

***

"Geçit" davasının üç zanlısı da sırayla Karin Gerald'ın sorularına cevap vermek için kürsünün arkasına geçiyorlar. Karin Gérard, Polonyalı soyadlarının karmaşıklığı göz önüne alındığında kolaylık olması için sanıklara ilk adlarıyla hitap edeceğini belirtiyor. Dolayısıyla bolca, "Bay Piotr", "Bay Andrzej" ve "Bay Alexander" duyuyoruz.

Üç sanığın da geçmiş hikâyeleri birbirine benziyor: Ortalıkta

19. Pulmoner ödem. (çn.)

olmayan bir baba, çok genç yaşlarda alkol bağımlılığı (Alexander 12 yaşında başlamış), kötü çevre, okulu asmak, kavga dövüş ve ardından Belçika'ya sürgün. Alexander çocukluğunu Polonya'da, aile çiftliklerinde, üvey babasıyla geçirmiş. Annesi, Brüksel'de ev temizlikçiliği yaparken Alexander, buzağı ve domuz güdüyormuş. Yine de okulda iyi bir öğrenci olarak biliniyormuş. Ama 15 yaşından itibaren okula gitmemeye başlamış. Askerliğini yapmış, orduya katılmayı düşünmüş ve nihayet 2004'te Belçika'ya annesinin yanına gitmiş. Brüksel'e geldikten hemen sonra, Kuzey Garı'nda, Anne-Françoise Jauche'la tanışıyor. Saint-Josse'da birlikte yaşamaya başlıyorlar. Kadının iki tane küçük çocuğu var. Çocuklar Alexander'ın gerçek babaları olduğunu sanıyorlar. Alexander da bu oyuna katılıyor. Çiftin arası, alkol ve uyuşturucu yüzünden çabucak bozuluyor. 2008'de Alexander, partnerine karşı işlediği darp ve yaralama suçundan hapse giriyor. Anne-Françoise, Polonyalı kökenlerine ve kaotik hayat yolculuklarına ek olarak üç sanığı birbirine bağlayan halkalardan biri. Andrzej, suçun işlenmesinden birkaç ay önce, Kasım 2013'te, Anne-Françoise'la tanışıyor. Kadına âşık oluyor ve ona, onunla birlikte Wavre'da yaşamayı teklif ediyor. Kadının ne hissettiğini soruyor ama her şeye rağmen de ona bağlı olduğunu belirtiyor. Tabii, aylar ve hatta yıllarca sokaklarda başıboş gezdikten sonra kadın onun için bir çatı ve sıcak bir yatak anlamına geliyor. Ayrıca, Belçika'daki durumunu da yasallaştırma şansı ortaya çıkmış oluyor. Ocak 2014'te çift, Andrzej'in ikametgâhını yasallaştırmak için Wavre Belediyesine gidiyorlar. Ama Andrzej vesikalık fotoğrafını yanına almayı unutuyor ve yeni bir fotoğraf çektirmek için de parası çıkışmıyor. İkinci kez denemeye de şansı olmuyor zira birkaç gün sonra üst geçitteki suç işleniyor ve Andrzej kayıplara karışıyor.

Piotr da, Anne-Françoise'ı iyi tanıyor. Andrzej onu, yani kar-

deşi Piotr'u, Wavre'daki evlerine davet etmişti. Büyük kardeş olan Alexander sık sık evden uzaklaşıyordu. Önünde sonunda küçük kardeş "yengesiyle" yatıyor. Yani üç sanığın da aynı kadınla bir geçmişi var. Bu ilişki sarmalı, olayın neden farklı farklı versiyonlarının olduğunu açıklamaya yetecektir. Andrzej her hâlükârda kıskançlık argümanını kullanıyor: Kıskançlık, Alexander'ın neden, Andrzej de Marek'e tekme ve yumruk attı, dediğini ve kardeşini şiddet kullanmaya teşvik ettiğini açıklıyor.

Alexander'in annesi kürsüye geliyor. Kadının adı Martina, altmışlı yaşlarında. Klasik, bej ve kahverengi tonlarında bir elbise giymiş. "Çocukluğunda, benim oğlum çok kibardı, arkadaşlarıyla, kız kardeşleriyle ve erkek kardeşleriyle çok iyi geçinirdi. Ciddi bir oğlandı. Kötü arkadaş çevresi ve alkol yüzünden davranışları değişti. Bazen onu serserilerin arasında, Anspach Bulvarı'nda görmeye çalışırdım. Kardeşi zaman zaman onu görür ama bana nerede olduğunu hiç söylemezdi."

Alexander'in eski üvey babası da kürsüdeki yerini almış. Güçlü kuvvetli, kocaman elleri olan bir adam. Müteahhit olduğundan, Alexander'ı hep şantiyelere götürürmüş. "Bu çocuğu ben kendi oğlum gibi bildim. Benim oğlum, onun da babası yoktu. İyi bir çalışandı, zekiydi ama çalışmaya pek gönlü yoktu. Yine de bazen yaptığı işi toplamak zorunda kalmışımdır."

Alexander yüzünü elleriyle kapatıyor.

"Mafyacılık oynamayı severdi. Yöneticilik yapmaya bayılırdı. İşten sonra hep birlikte Notre Verre'e içmeye giderdik. Bütün gün alçı yapmakla uğraştığınız zaman ancak bira içilir. Başkalarına yardım etmeyi severdi. Buralara kadar düşmüş olması beni gerçekten çok şaşırttı." dedi eski üvey babası. "Tüm gençler kadar o da biraz deli doluydu. Ama bu, bu aptallıktan başka bir şey değil!"

Üvey babası, yerine geçmek için kendi etrafında dönerken Alexander'a küçük bir kafa hareketiyle selam veriyor. "Ne desek... İyi şanslar oğlum." dediğini görür gibi oluyorum.

86 yaşındaki Rahibe Marie-Hélène, her gün mahkeme salonuna giden merdivenleri tırmanıyor. Şehir merkezindeki evsizlere yardım eden topluluğun bir üyesi. Rahibeler ihtiyaç sahiplerine kahve, çorba ve sandviç ikram ediyorlar. Kıyafetlerini yıkıyorlar. Rahibe Marie-Hélène, hapsedildiğinde Alexander'ın çamaşırlarıyla ilgilenmeye devam etti. Rahibe, davanın tüm kahramanlarını, üç sanığı ve kurbanı tanıyor, aynı zamanda bu yoksulluk çukurunda fahişelik yapan kadını, Alba'yı da tanıyor. "Bir öğleden sonra birlikte öğle yemeği yediğimiz bir kafede, kaptığı enfeksiyonlar nedeniyle midesi acı içinde kıvranırken görmüştüm onu." diye açıklıyor bana, hiç tabulara takılmadan. "Kadın bazen de eşyalarını çalmak için evsizleri sarhoş ederdi. Sokağın kanunu budur." diyor.

Andrzej çok inançlı. Brüksel'in merkezinde bulunan bir Katolik kilisesinin müdavimi. Böyle anlatıyor kürsüdeki bir başka tanık olan Barbara Kraviec, Piotr ve Andrzej'in büyük ablası. Yaklaşık 45 yaşında. Ailenin en büyük çocuğu. Gözleri kızarmış ve yüzü buruşmuş. Parmaklarını kışlık paltosunun kollarının altına sıkıştırıyor. Ali, kocası, elini karısının omzuna koyuyor. Oğulları, 18 yaşındaki Jurek de davada fiziki olarak bulunan birkaç tanıktan birisi. Barbara, kardeşinin 2003'te, Brüksel'e, onların yanına geldiğini anlatıyor. Kadının evinde alkol yasak. Çok fazla içki içtikleri zaman, iki oğlandan başka bir yere gitmelerini istiyorlar. Böylece, Piotr ve Andrzej, farklı farklı yerlerde yatıp kalkarak, ufak tefek işler yaparak yarı serseri bir hayat yaşamaya başlıyorlar. O sıralar 16 yaşında olan genç Jurek şimdi kürsüye

geliyor. Genç Jurek, amcaları arkasında, amcalarının müfettişlere dediği şeyi yani Piotr'un kendisine o dramatik olay yaşandıktan hemen sonra bir SMS attığını doğruluyor. Piotr mesajda, abisiyle birlikte bir kavgaya karıştığını ve adamın ölmüş olabileceğini söylemiş. Genç çocuk aynı şekilde, büyük kardeşin, küçük kardeşi baskıladığını da doğruluyor: "Bence, Andrzej, Piotr'dan daha agresif, onun baskıcı bir tarafı var."

Ardından, kızının annesi Andrzej'in eski karısı Teodora'nın mahkeme ve jüri üyeleri önünde ifade verme sırası geliyor. Bir evde yardımcı olarak çalışıyor. 40 yaşında. Bütün tanıkların yaptığı gibi o da "kin gütmeden ve korkmadan" konuşacağına dair yemin ediyor. Birkaç ay önce, misilleme korkusu yaşadığı için müfettişlerle konuşmaktan çekinmişti. Birliktelerken Andrzej bilhassa ona çok fazla şiddet gösteriyordu. Bu sefer, duruşma sırasında, kendinden emin bir şekilde, Andrzej'den birkaç metre mesafe uzaklıkta dururken: "Evet, bir dönemler çok şiddet uyguluyordu ama aslında iyi bir insan, iyi bir baba, nazik bir erkek ve sevimli bir insandır, onu çok özlüyorum. Kızımız da babasını görmek istiyor. Onun adını taşıyor. Eve dönmesini isterim." diyor.

Başsavcı Jean-François Godbille, soruşturmayı kapatacak olan son argümanları okumaya başlıyor. "Prensip gereği, önce tanıklar ardından müdahil taraf konuşur. Ama şu an burada sanıkları savunacak hiç kimse yok. Bütün bu yaşananlar tolerans gösterilebilecek şeyler midir? Bu tarz olayları sıradanlaştırmalı mıyız? Aynısını bir köpeğe yapabilir miyiz? Toprak Ana[20] hiddetlenir, karşı çıkardı! Olay yerine ilk ulaşan güvenlik görevlisi korkunç bir sahneyle karşı karşıya kaldı. Çok açık bir şekilde

20. Gaia. Yunan mitolojisinde yeryüzünü, toprağı ve hayatı temsil eden tanrıça. (çn.)

söylenebilir ki uygulanan şiddet ölümcül düzeydeydi. Güvenlik kamerası görüntülerini izlediniz, gördükleriniz bir insanın infazının görüntüleriydi. Küçük kardeş her şeyi üzerine alıyor. Ağabeyine karşı büyük bir sevgi beslediği her hâlinden belli. Piotr hapishanede kâbus yaşıyor. Uyuyabilmek için bile uyku haplarına ihtiyaç duyuyor. Hepsi vicdan azabı çekiyor ama en çok vicdan azabını bilhassa Piotr çekiyor. Diğer ikisi olay anında güvenlik güçlerini aramak için hiçbir müdahalede bulunmadılar. Üçü de oradaydılar ve üçü de birlikte oradan kaçtılar. Ve eğer o ceset bugün hayatta olsaydı kendini savunmak için elinden gelen her şeyi yapardı! Bu üç adam, öldürdükleri adamı da bize küfretti, diyerek suçluların yanına yerleştirmek istiyorlar. Masumiyet karinesi ölüler için de geçerlidir.

"Yaşanan şey kavga ya da bir boks maçı değil, bir infazdı! Provokasyondan daha az önce bahsedildi. Yıkık dökük köşesinde yatan bir adamın size küfretmesi sizi tehlikeye sokar mı? Yaptıkları saldırı, toplu hâlde yapılmış bir saldırıdır. Piotr her şeyi tek başına mı üstlenmeli? Kurbanın etrafı sarılmış, baskı uygulanmış ardından dayak atılmış. En sapkınca olan ise tüm suçu kurbanın üzerine atmaları. Onlara adaletin yumruğunu vurarak bu zorba hayatlarından koparacaksınız. Bunlar gibi yaratıklara karşı demokrasinin son surları, en güçlünün yasasına[21] karşı son sursunuz. İşte bunlardan dolayı her birinizden; cinayet mi diye sorulduğunda evet, öldürme kastı olmaksızın darp ve yaralama mı diye sorulduğunda hayır ve provokasyon var mı diye sorulduğundaysa yine hayır diye cevap vermenizi istiyorum zira aksi hâlde, arkadaşlar arasında işlenmiş olan iğrenç bir suçu sıradan-

21. "La loi du plus fort". Güçlü olanın, zayıf olanın aleyhine gücünü kullanması ve hakkını gücünden alması durumu. Bu güç sadece fiziksel değil aynı zamanda statüsel bir güç de olabilir. (çn.)

laştırmış olursunuz."

Başsavcı geri yerine oturdu.

Me Samira Bouyid, on iki jüri üyesinin önünde ayağa kalkıyor. Bu avukat daha önce, Jephté'nin katil zanlısı Mounir Benallal'ı, eski karısına karşı işlediği yaralama suçunda savunmuştu. Şimdi de Me Yannick De Vlaeminck'le birlikte Piotr'un savunmasını yapıyor.

Me Bouyid "Partnerim ve benim, sizin tüm entelektüel ve duygusal zekânıza ihtiyacımız var." diye başlıyor konuşmasına. "Suçlamalar üzerine yaptıklarını itiraf eden tek kişi Piotr. Yine de herkes kendini savunma hakkına sahiptir. Olayları bağlam içine koyalım. Elimizde, polis tarafından bilinen dört Polonyalı evsiz var. Kimin kurbanın yanına gittiğinin bir önemi yok. Tarih 2 Şubat, hava soğuk. Biraz alkol alarak keyifli vakit geçirmek istiyorlar. İnsan Polonya'da bebeklerin biberonlarına alkol mü koyuyorlar acaba diye sormadan edemiyor!"

Polonyalıların takdir edeceği bir açıklama...

"Geliyorlar, içiyorlar, oturuyorlar sonra sebepsiz yere küfürleşiyorlar ve tartışıyorlar. Bizi ilgilendiren olayların kökeninde bu küfürler yatmaktadır. Bir polis onları görüyor sonra sabah tekrar olay yerine geldiğinde M. Adamsky'nin cesedini buluyor. Yapılan soruşturma biraz özensiz. Görebildiğiniz üzere ne kamera ne de gazeteci var. Evsiz bir adamın ölümü kimsenin ilgisini çekmiyor."

Aferin bana.

"Kurban, darp ve yaralamadan dolayı Polonya polisi tarafından aranıyor. M. Adamsky, 2012'de, darp ve yaralama, uyuşturucu temini, mülke taciz ve el koyma suçlarından rapor edilmiş. İdari yapılar tarafından sosyal statüsü gereği güvencesiz bulunan

bir kişiydi. Kamera kayıtlarını gördünüz, kimin vurduğunu saptamak imkânsız. İtirafçı olan yalnızca Piotr, o da yaptığı hareketten dolayı pişman. Zanlının yalan söyleme veya sessiz kalma hakkı vardır. Şahsın, belki de kardeşi tarafından teşvik edildiğini söyleme yetkim yok. Kendisi tüm suçlamaları üzerine alma kararı verdi."

Me De Vlaeminck:

"Psikiyatrist size, Piotr'un 'borderline' teşhisi olduğunu söyledi. Okula gitmedi, babasızdı ve çok erken yaşta alkolle tanıştı ve ardından da sürgün edildi. Öldürme niyeti var mıydı? Ölüm saçan vuruşlarının ciddiyeti hakkında gerçekten tam olarak bilinçli miydi? Dosyaya göre, o an bilinçli bir durumda değildi. Bütün gün içmişti. Bir insan Polonyalı olduğu için ve ta biberon çağından beri alkol aldığı için her içtiğinde ayık olacak diye bir şey yok. Alkol sizi daha temel bir bilinç düzeyine geri getirir. Alexander cinayetten hemen sonra 'Bence, Marek güçlü birisi olduğu için hâlâ hayattaydı.' dedi. Andrzej ondan hastaneye gidip kontrol etmesini istedi. Marek'in öldüğünden emin olsalar neden hastaneye kadar gidip de bilgi almaya çalışsınlar ki? Yapılan sadece, provokasyona getirilmiş birinin, öldürme kastı olmaksızın darp ve yaralamasından ibaret. Küfürler kişiyi öfkeye sürüklemiş. Ceza kanununun 411. Maddesini hatırlatmak isteriz. Bir duygunun etkisi altındaki kimse, özgür iradesinin bir kısmını kaybetmiştir. Bütün hepsinin tetikleyicisi Marek'in ta kendisi. Marek, Piotr'a 'ibne' ve 'paçavra' dedi. Birçok insan bu küfürler karşısında yürüyüp gidebilir (ama ben alsa gitmezdim). Arnavutlarda mesela, bir kadına küfrederseniz, başınıza ödül koyulur. Polonyalılarda ise -Uluslararası Af Örgütüne göre, aşırı derecede homofobik bir düşürülebilir."

Şimdi, Andrzej adına konuşmak üzere söz sırası Me Hamid El Abouti'de. "Müvekkilimizin cinayeti işleyen kişi olmadığını kanıtlayacağız. Andrzej, kurbana yumruk atmadı, kardeşinin attığı yumruklarda ona yardımcı olmadı ve cinayete dâhil olmadı. Güvenlik kameralarından alınan görüntülerle başlayalım. Eğer kayıtlarda temiz bir görüntü görebilmek amacıyla tekrar tekrar bakıyorsanız ya yanlış gözlük takıyorsunuzdur ya da bazı şüpheleriniz vardır. Ve şüphe, korunması gereken bir şeydir. Müvekkilimin bir cinayete suç ortağı olduğuna dair bir kanıt yok. Sheraton Oteli otoparkı katilleri diye anlatıyorsunuz ama asıl söylenmesi gereken, kafası iyi, serseri birkaç adam, olmalı. Alexander'ın ifadesine göre, Andrzej kardeşine, nasıl tokat atılacağını göstermiş. Ama Piotr, abisinin ona öğrettiği şeyi yapmadı. Ve bir de müvekkilimi, her gün alkol, uyuşturucu ve bulabildiği tüm saçma sapan şeyleri birbirine karıştırıp içen, ciddi hastalıkları olan bir adam olarak yargılamayı bırakın. 16 yaşındaki bir çocuğa, amcalarından hangisi daha kötü diye soruluyor! Çocuğa göre ne Piotr ne de Alexander katil olabilecek kadar kötü. Bir sürü dedikodu, bir sürü dolaylı olarak tanıklık yapmış insanın sözü ortalıkta dolanıyor. Amerika'da olsak, 'İtiraz ediyorum sayın hâkim!' diye bağırırdık. Bir de tren bileti var! Bana, saldırdıkları yerde kimliklerini 'unutan' teröristleri anımsattı. Bu bilet dümdüz Forest Hapishanesine doğru gidiyor. Birini öldürmüş olsalar neden Polonya'ya, izlerinin bulunamayacağı bir yere kaçmasınlar ki? Andrzej, 30 yıl hapis yatabileceği bir cinayetten suçlu olacak ve sakince evinde oturup polisin gelip kapısını çalmasını bekleyecek, öyle mi? Eğer Andrzej'in bir suçu varsa o da yardıma ihtiyacı olan birine yardım etmemektir. Hapse girdiğinde, kızını görmeden geçireceği 2 yılı ona asla geri veremezsiniz."

Meslektaşı ayağa kalkıp jüri üyelerine hitap etmek ve zanlıla-

rın arkadaşları ve aile üyeleriyle yüzleşmek amacıyla savunmasına başlıyor:

"Bu ağır ceza duruşması sizin için bir ilk. Benim için de bir ilk. Bay Andrzej hiçbir eylemde bulunmamıştır. Sadece diğer insanların varlığıyla bile kurban kendini tehdit altında hissedecek, grup kendini kuvvetsiz bulacaktır. Ama burada, diğer iki kişinin varlığı Piotr'un gücünü azaltmamış. Alexander 20 adet Valium[22] içmişti ve Andrzej'le olan ilişkisi kıskançlıkla doluydu. Diğer iki kişinin varlığının olay üzerinde bir etkisi olmamıştır: Kurban, alkol zehirlenmesi yaşayarak kendi köşesine çekilmiş, oturmuş hâldeydi. Piotr'un attığı tokatlar yüzünden adam kaçamayacak hâldeydi. M. Adamsky kendisini savunamayacak bir hâldeydi ve bu diğer iki kişinin varlığı yüzünden olmuş bir şey değildi. İşte bu yüzden sizlerden üçüncü soruya hayır cevabı vermenizi istiyoruz."

Başkan yarım saat ara vereceğini duyuruyor. Me Arianna Di Dio, sözlü sınavdan önce olduğu gibi metnini yeniden okuyor ve düzeltiyor.

Şimdi sahne onda:

"Bu hikâyeye dâhil olmayı başardınız, onun aktörleri oldunuz. Lütfen Shakespeare'den bir alıntı yapmama izin verin: Başkasını yargılamak, kendini yargılamaktır. Yargılamak, aynı zamanda hem kalple hem de akılla kavramaktır. Bu bir kibir ya da kıskançlık davası değil, bu dava bir çeşit insanlık sefaletinin, alkolün ve onun tahribatının davası. Anonim bir yazara ait olan ve ne demek istediğimi tam anlamıyla dile getirebilmiş bu metni buldum:

22. Diazepam. Bir çeşit sakinleştirici. Akut alkol yoksunluğuna bağlı anksiyete ataklarını bastırmak için kullanılır. (çn.)

Daha güçlüyüm
Tüm dünyanın bir araya getirse yaratabileceği tüm silahlardan.
Çok daha fazla adam yok ettim
Ülkelerin dehşet diye bellediği savaşlardan.
Mermiden daha ölümcüldür benim verdiğim ölüm.
Çok daha fazla ev yıkmışımdır
En dehşetengiz toplardan.
Hırsızların en marifetlisiyimdir.
Milyonlarca akçe çalarım her sene.
Ayırt etmem kimseyi seçerim kurbanımı,
En fakirden olduğu gibi en zenginden,
En gençten olduğu gibi en yaşlıdan, güçlüden ve zayıftan.
Sor yetime ve dula tanımazlar mı beni!
Öyle bir şanım var ki
Yayılır ta tüm ufuklara.
En tenhada yatar,
Sessiz sedasız yaparım işimi.
Uyarırlar bana karşı
Yalnız alamazsın gardını.
Yoktur bende aman.
Her yerdeyim, evde,
sokakta, fabrikada, denizde, büroda.
Kırar dökerim.
Vermem hiçbir şey ve alırım her şeyi.
En zalim düşmanınım ya senin.

Alkol derler bana.

"Elimizde dört tip var, dört zavallı adam. Ve ben bunu derin bir üzüntüyle söylüyorum. Hepsinin geçmişi aşağı yukarı aynı: Gösterişsiz Polonyalı aile, babasız geçirilen çocukluk. Bilirsiniz kimse ülkesini zevkten terk etmez. Ve Belçika'da karşılarına çıkan şey bir başarısızlık. Alexander'ın iyi bir potansiyeli vardı. Ama alkol, çocukluğundan beri günlük hayatının bir parçası olmuştu. Erkek olmak için içmeyi bilmek gerekir. Alkol, onun hayatını, işini ve gönül ilişkilerini işgal edecekti. Alkol, engelleri ortadan kaldırır, sınırları zorlar, sizi uyuşuk, uykulu veya agresif yapar. Bay Dabik de (ona soyadıyla seslenen tek kişi avukattı) bunlardan kaçamıyor. Partnerine karşı şiddet gösterdi. Neden bunlardan kurtulmaya çalışmıyor? Aileleri durmak bilmeksizin yaptıkları yardımlardan dolayı bıkabilirler. İşte o zaman arkadaşlardan, sefaletten ve içmekten başka bir şey kalmaz. Yine de arkadaş, arkadaştır.

"Biliyorsunuz, alkol alması onun tüm kişiliğini yansıtmıyor. Alexander nazik, kibar ve açık görüşlüdür. Saint-Gilles Hapishanesindeki gardiyan ve doktor, Fransızca bilmeyen bir mahkûmla konuşmak zorunda kaldıklarında müvekkilimden onlar için tercümanlık yapmasını istediklerini söylüyorlar.

"Evsizler arasında dayanışma vardır. Hep birlikte içilir, yenilir, dalga geçilir, küfredilir, barışılır. Bazen yenilmez olduklarını bile düşünürler. Kendinden yakınılmaz. Duygu gösterilmez. Sessizce göğüs gerilir. Başkalarının dertlerine pek karışılmaz zira kendi dertleri zaten yeter de artar bile. Bu üç adam olay yerinden Marek'in ölü olduğunun bilincinde olmadan ayrıldılar. En kötüsü düşünülmek istenmez. Baygınlığa ve dönüp tekrar tartışma yaşamaya alışkındırlar. Alexander aralarında yalan

söylemeyen tek kişi. Her şeyi doğru düzgün bir sırayla anlatabilmek amacıyla dosyasına başvurdu, sahte anılar üretmek için değil. O gece, arkadaşlar olarak toplu hâlde bir gece geçirmek için Marek'in yanına gittiler. Yani onun evindeydiler. İnsan misafirliğe eli boş gitmez. Aynı şekilde onlar da öyle gitmediler. Dolayısıyla alkol götürdüler. Sonra ortamın tadı kaçtı. Ama Alexander'in bu cinayette bir rolü olduğuna dair hiçbir kanıt yok. Onları hep birlikte içerken görüyoruz ama adama tekmeler atıldığı sırada onun orada olup olmadığını saptayamıyoruz. Piotr, müvekkilimin anlattığına benzer bir versiyonunu anlatmıştı. Andrzej'in ona nasıl tokat atılacağını gösterdiği bir versiyonunu. Alexander'inkine benzer bir versiyonla değiştirmesinde ne gibi bir çıkarı olabilir ki?

"Alexander'ın, arkadaşının ölümünden dolayı üzgün olmadığını sanmayın. Üzgün olduğunu çok ifade edemiyor. Ne böyle bir şeyin eğitimini almış ne de sokak hayatında böyle bir şey var. Ama üzüntüsü dibine kadar gerçek. Alexander sadece bir şişe arkadaşını kaybetmedi. O aynı zamanda bir dostunu kaybetti."

***

Piotr ayağa kalkıyor. Jüriye ve mahkemeye sesleniyor: "Marek benim arkadaşımdı. Şu an üzgünüm. Kendimi sorumlu hissediyorum, bundan kaçınmıyorum. Yaptığım şeyden dolayı hapse gitmeyi hak ediyorum. Olay gözlerimin önünden gitmiyor. Hücremde yalnız başımayken geceleri hep aynı kâbusu görüyorum. Eğer ailesine ulaşma şansım olsaydı hissettiğim tüm acıma duygusuyla onlara mektup yazardım. Herkesten özür diliyorum. Pişmanım."

Diğer ikisi de benzer şekilde pişmanlıklarını ifade ediyorlar. Avukatları beraat talebinde bulundu. Karar verme sırası jüride.

Başkan Karin Gérard onlara bazı talimatlar veriyor:

"Sanıkların lehindeki ve aleyhindeki argümanlar hakkında konuşacaksınız. Zanlılar suçlu bulunduğu takdirde, cezaya karar verilmesi gerekecek. Nefrete, kine, korkuya ya da sempatiye asla kulak vermemelisiniz. Mutlak kesinlik gerekli değildir ancak kararınız sempati veya empatiye değil, akıl ve sağduyuya dayanmalıdır. Çekimser olmak yasak. İstişareler sırasında belli bir oy vereceğinizi ifade ettikten sonra kâğıt üzerinde oylama yaparken oyunuzu değiştirebilirsiniz. Oylama gizli yapılacaktır."

Tarih 3 Aralık Cuma, duruşmanın beşinci günü. Saat 16.00. Jüri odaya giriş yapıyor.

Piotr 18 yıl hapis cezasına çarptırılıyor. Andrzej ve Alexander, durumları şüpheli olduğu gerekçesiyle beraat ettiler. Anında adalet sarayından ayrıldılar. Özgürler.

Poelaert Meydanı'na doğru giden merdivenlerden inerken avukat bana içini açtı:

"Andrzej'i, gözyaşları içinde, harap hâldeki kardeşini teselli ederken görmeliydin."

"Alexander da adama vurmuştu değil mi?" diye soruyorum.

"Kesinlikle. Bize söylemişti."

***

Tarihin cilvesine bakın ki Jephté Vanderhoeven cinayetinin duruşması, tam olarak Marek Adamsky'nin duruşmasından sadece bir gün sonra, 27 Kasım 2017'de yapılacak.

Duruşmadan on gün önce işler değişiyor. Mounir Benallal, sanık olarak kürsüye çıkmayacağını beyan ediyor. Artık Belçika adaletine pek bir inancı kalmamış ama Mes Dimitri de Béco ve Caroline Heylen ona, sade vatandaşların katıldığı bir jüri tarafın-

dan yargılanacağını söylediler. Sonunda, Suç şubesinde çalışan Natacha Barthel ve ekibi tarafından bir kez daha ifadesi alınırsa ancak o şekilde duruşmaya katılacağını belirterek kabul ediyor.

21 Kasım Salı, Benallal bir kez daha ifade vermek için DR6'nın ofisinde bulunuyor. Tripodun üzerindeki kamera Benallal'ın beyanlarını kaydediyor. İfade altı saat sürecek.

"Beyefendi benim tarafımdan öldürüldü. Samimi söylüyorum, öyle bir niyetim yoktu. Ama gerçekler böyle. O sabah zaten daha oraya giderken cinlerim tepeme çıkmıştı. Hep Nadia yüzünden. Üç ay peşimden koştu. Saint-Gilles'deki bir barda onunla buluştum. Avrupa'ya geldim geleli hiçbir Arap kadınla konuşmadım. Nasıl olduklarını bilirim. Niye bu kadar çok içiyorsun dedim, alkolik olduğunu söyledi. Kendi hayatında mutlu bir kadın olmadığını görebiliyordum. Barda bir şişe şarap içtik. Beni, Ixelles'deki bir restorana davet etti. Orada da bir şişe şarap daha içtik. Sonra beni evine çıkardı. Bana hâlâ evli olduğunu ama artık çok uzun sürmeyeceğini söyledi. Kocası ve çocuğu Cezayir'deydi. Yattık.

"Ertesi gün ben gittim. Onu bir daha görmeyi düşünmüyordum. Midemi bulandırmıştı, hiç onun gibi bir kadınla tanışmamıştım. İğrençti, cinsel anlamda. Sevişmeye başladık sonra cinsel organından kan geldi. Âdet kanı değildi. Kanaması durmuyordu. Bu sorundan dolayı Saint-Pierre Hastanesinde ameliyat oldu.

"Bana, geçirdiğimiz gecenin çok güzel olduğunu ve beni tekrar görmek için sabırsızlandığını söyleyen bir mesaj attı. Cevap vermedim ama o ısrar etti.

"Ben cinsel olarak çok kuvvetliyimdir. Ne zaman bir kadınla birlikte olsam o kadın benden kopamıyor. Ama bir kadın düşünün sizinle, çocuklarının babası olan kocasının yatağında sevişi-

yor, öyle bir kadına ne yapılabilir ki?

"Nadia peşimden koşmaya devam ediyor, mesaj atmayı bırakmıyordu. Arapçada, sırf cinsel ihtiyaçlarını karşılama amacıyla erkeklerle yatan kadınlara kullandığımız bir lafı söyledim ona; femme de souk.[23] Bana kara büyü yapacağını hiç düşünmemiştim. Ona eski karımla aramızda olan sorunları anlattım. Avukatın parasını ödeyebilmem için bana para verdi. Hesabıma havale yaptı. Beni annesiyle bile tanıştırdı. Bunu size, bana ne kadar bağlandığını anlamanız için anlatıyorum.

"Her gün görüşüyorduk ve her gün, çocukları evde olsa bile, onun evinde sevişiyorduk. Çocuklar uyusun diye onlara ilaç içiriyordu. Bir gün dışarıda, parkta sevişmek istedi, ben reddettim. Geçmiş tecrübelerimden, bir gün psikiyatriye düşeceğini biliyordum.

"Ben Nadia'yla birlikteyken, 2013 Kasım'ında, babam bir kalp ameliyatı geçirdi. Fas'a gidebilmem için bana 3.000 avro para verdi. Sonra oraya gittiğimde de 1.000 avro daha gönderdi. Beni her gün arıyordu. Ben kıyafetlerimi onda bırakıyordum ve kıyafetlerle kara büyü yapılabiliyor. Bir daha o kıyafetleri hiç giymedim.

"Fas'tan dönüşte beni garda karşıladı. Ona hediye falan getirmemiştim. Sanırım buna biraz bozuldu ama ben pek onunla ilgilenmiyordum. Beni elinde tutabilmek için Brüksel'de hangi otelde kaldıysam hepsinin parasını o ödüyordu. Bir gün onun ricası üzerine büyük bir boy aynası almaya gittim. Büyücülükle bağlantılı olduğunu ancak iş işten geçtikten sonra fark edebildim. Yanıma yanaşır yanaşmaz cinsel organım, benim kendi iradem

23. Birebir çeviri yaptığımızda "Çarşı pazar gezen kadın" anlamına gelen bu sözü, "ortalık malı" ya da "ortalık orospusu" diye Türkçeye aktarabiliriz. (çn.)

dışımda sertleşiyordu. Dolayısıyla artık başka kadınlarla yatamıyordum çünkü onlar için sertleşemiyordum bile.

"Bir şifası olup olmadığını öğrenmek için annemi aradım. Bana Fas'taki bir kuzenimin iletişim bilgilerini gönderdi. Ben de ona Western Union üzerinden 100 avro gönderdim ve o gidip büyü yapan bir kadınla görüştü. Kadın şifacıymış. İlk başta kadın derdimi çözdü ama sonra Nadia bir kez daha büyü yaptı.

"İlişkimiz, Ağustos 2013'ten, Ocak 2014'e kadar sürdü. Bir gün Nadia'ya, artık bana büyü yapmayı kesmesi gerektiğini söyledim. Hiçbir şey demedi, sadece gülümsedi. Onun yanındayken çekici oluyordum, tüm kadınların gözü üzerimde oluyordu. Bu garibime gidiyordu çünkü herkesin de hoşuna gidecek bir tip değilim elbet.

"Beni salmadığını görünce, bundan en iyi şekilde yararlanmak istedim. Nadia bana, onun önünde başka bir kadınla yatmamı istediğini söyledi. Kendi kendime çok uzakta olduğumuzu düşündüm. Nadia beni Grimbergen Termal Banyolarına[24] götürdü. Bu kadar çok çıplağın olduğu bir yere hiç gitmemiştim. Şoka girmiştim. Rahatsız oldum ve utandım. Kendini teşhir etmeyi sevdiğine eminim. Tüm bunları, daha ilk günden Nadia hakkında edindiğim 'orospu' imajını kafamda nasıl güçlendirdiğini anlamanız için anlatıyorum. Bütün gün seks, alkol ve kokainden ibaretti. Onunla resmen karanlığa düştüm."

2 Şubat 2014'e geliyor. "Çok fazla içmiştim, kokain çekmiştim ve Saint-Gilles'deki, la Barrière barlarında bingo oynamıştım. Geri dönmek istiyordum ama samimi söylüyorum harbiden kafam çok iyiydi. Fierlant Caddesi'ndeki evime gitme fikri midemi bulandırdı. Şeytan bana, Uccle'a, Claudia'nın Messidor'daki evi-

24. Grimbergen Kaplıca. (çn.)

ne gitmemi söyledi. Tabii ki şeytan benimle doğrudan konuşmamıştı ama beni yönlendirdi. Horta İstasyonu'na gittim ve oradan, Claudia'nın evine giden tramvaya bindim. Sabah 06.30'la 08.00 arasında gelmiştim. Gün yavaş yavaş ağarıyordu."

Sorguya 12.52'de, adam sigara içebilsin diye ara veriliyor. 12.58'de kaldığı yerden devam ediyor.

"Claudia'yı beklemek için binanın posta kutularının olduğu giriş kısmından içeri girdim. Beyefendi[25] aşağı indi ve daha önce de söylediğim gibi bana onun evinde beklemeyi teklif etti. Ona çıktım. Beyaz bir sabahlık giyiyordu. Bana, evde birilerinin olduğunu ama dışarı çıktığını sonra geri geleceğini söyledi. Birlikte kokain çektik ama sanırım kokain değildi, her neyse siz zaten kontrol etmişsinizdir. Onun evine her gidişimde benden ona kokain satan birilerini bulup bulamayacağımı soruyordu. Daha önce bir şeyler tüttürmüş olduğunu bana söyledi. Belki de onunla yatmam için benim de içmemi istiyordu. O gün kokain almam için bana para vermek istemedi. Önceden ben almaya gitmeyi reddederdim.

"Tabii bir de her zamanki gibi telefon paranoyası var. Her seferinde telefonunu bulmak için evi dört dönüyorduk. O gün buna çok sinirlendim, aynen öyle.

"Bana neden 'her seferinde' dediğimi soruyorsunuz, size onun evine üç dört kere gittiğimi söyleyeyim. Onunla hiç yatmadım. Bana iltifatta bulunurdu ama bundan ilerisi hiç olmadı.

"O gün bir kez daha beni telefonunu çalmakla suçladığı için çok sinirlenmiştim. Hepsi üzerime geliyordu. Birbirimize bağırmaya, sesimizi yükseltmeye başladık.

25. Buradaki "Beyefendi" ifadesi, kişiye saygı duyulduğunu ve samimi olunduğunu belirtmek için kullanılmıştır. (çn.)

"Bir anda, bana sağ eliyle tokat attı. Kaçınmak için halının üzerinde kaydım. İşte lamba, o zaman yere düştüğümde kırıldı. Divanın köşesindeydik. Mutfağa gitti, bir bıçak alıp geldi. 30 santimlik bir bıçaktı. Ucu metalden, tutacağı alüminyumdandı. Ben ayağa kalkarken o elinde bıçakla beni tehdit etmeye başladı. Kendimi savunmaya çalıştım. Sol koluma vurdu. Yara izi hâlâ duruyor, size göstereyim. (Avukatlar, yaranın, daha önce kendi kendine zarar verme yoluyla yapılmış eski bir yara olduğunu fark etmişlerdi.) Yerdeki tüm kanlar işte o zaman benden aktı.

"Bana vurduktan sonra sanırım kendini suçlu hissetti. Ben de biraz onu korkutmak için dişlerimi gösterdim. Ben de sağ elimle yüzüne veya omzuna bir kere vurdum. Elindeki bıçağı almayı başardım. Ona, 'şimdi beni iyi dinleyeceksin.' dedim. Bıçakla iki ya da üç kere, sağ tarafına ya da bacağına vurdum, tam emin değilim. Sadece onu biraz korkutmak istemiştim. Sonra da ona, 'Benimle odaya gel.' dedim. 'Evde bant var mı?' diye sordum. 'Var.' dedi. Bana bandı veren oydu. Onun için biraz heyecan vericiydi. Ayrıca onu yatağa kendi rızasıyla bağladım.

"Ona, kartların güvenlik kodunu sordum. Güvenlik kodlarını bana söyledi. Odasında, ceketin cebinde duran cüzdanından 70 avro para aldım. Kartları da yanıma aldım ve ayrıca kartların şifrelerini de sordum. Daha önce hayatımda hiç böyle bir şey yapmamıştım. Bir an, 'Öyle bir şey söyleyemezsin.' diyerek sağ kolumu sallayıp bir hareket yaptım. Ne için dediğimi hatırlamıyorum. İstemeden bıçağın ucunun ona çarptığını fark ettim (kendi üzerinde sağ atardamarı gösteriyor) ve hırıltı çıkardığını (sesi taklit ediyor) duydum. Ve işte... Hüzün."

Benallal ağlamaya başlıyor.

"Ama o ben değildim. Ben asla öyle bir şey yapmam. Üzerim-

de büyü vardı. Sonra sanırım, sağ elindeki yüzüğü aldım. Kendi parmağıma taktım. Sonra her şeyi yere devirdim, dolabı boşalttım. Aynen öyle, neden olduğunu bilmiyorum. Bıçağı sildim ve mutfaktaki yerine geri koydum. Yüzüğü, 70 avroyu ve kredi kartlarını aldım. Doğrudan kendi evime gittim. Şok olmuştum. Alkolün etkisi geçmişti. O mutsuzluğu hissediyordum. Bugüne kadar beceremediğim. Hayatımın içine sıçıldı. Bankaya gidip beyefendinin kartlarından para çekmeye çalıştım ama başaramadım. Kartları, caddedeki bir çöpe attım. Dediklerimin hepsi gerçek. Ama benim rızamla olmadı. Adamın ailesiyle konuşmayı hep istedim. Dinimizde öldürmek yasaktır. Tanrı affetsin diye elimden gelen her şeyi yapmak istiyorum. Ama ailesi, onlar beni affederler mi bilmiyorum. Onlar için gerçekten üzgünüm. Eğer neden daha önce konuşmadığımı ve anlatmadığımı soruyorsanız size, bunların anlatması hoş şeyler olmadığını ve dönüp dönüp anlatamayacağımız şeyler olduğunu söyleyebilirim. Bugüne kadar pek iyi değildim. Bunları hiç kimseye anlatmadım. İnanın gerçekten üzgün ve altüst olmuş bir hâldeyim. Böyle adam bağlamayı Forest Hapishanesinde öğrenmiştim."

"Kurbanın evine üç ya da dört kez gittiğinizi söylediniz. Bize bu karşılaşmaları biraz detaylandırabilir misiniz?" diye sordu Natacha Barthel.

"Kadınlarla aram iyiydi iyi olmasına ama aynı zamanda erkeklerle de iyiydi. Olaylar, size daha önce açıkladığım gibi gelişti. Jephté'nin evine her gidişimde beni telefonunu çalmakla suçluyordu. Önceki seferlerde bu beni sinirlendirmiyordu."

"Neden Lüksemburg'a gittiniz?"

"Burada, Brüksel'de, birkaç yıl önce tanıştığım bir Fransız kadınla buluşmak için. Lille'de onun evinde ya da otelde veya

bahçelerde sevişmek için buluşurduk. Kızın adı, Nathalie. Fransa'da postanede çalışıyor. Trenle gittim. Orada birkaç müşterinin alamadığı parasını toplamak için torbacılara karşı sert adam rolü oynayarak biraz para kazandım. Lüksemburg'da kaldığım süre boyunca Nathalie'yi gördüm."

"Nadia'nın yapmış olduğu bir kara büyünün kurbanı olduğunuzu söylediniz. Bu 'büyülenme' olayının özgür iradeniz üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu bize açıklayabilir misiniz?"

"Aynısını başka insanlara da yapıyordu. Benim elimde bir seks kasetinin olduğunu biliyordu. Videoyu ortalığa yayacağımdan korkuyordu, hâlbuki video çekmeyi o istemişti. Seks yaptığımızda kendisine hükmedilmesini istiyordu. Başka bir adamla birlikte onu sikmemi istiyordu. Bense öyle şeyler yapmayı hiç istemiyordum. Kendi iradem dışında ona yakınlık duyuyordum. Hatta o regl dönemindeyken bile onu yalama isteğim olmuştu. Neyse ki yapmadım. Ama kendimde olmadığımı fark etmiştim. O, 2 Şubat günü içimden bir şeyler, Jephté'nin komşusu olan Claudia'nın evine gitmemi söyledi, aslında ben önce kendi evime gitmek istiyordum. Kendi kendime, Claudia'ya bunu yapmam için Nadia'nın bana büyü yapmış olması gerektiğini söylüyordum. Nadia'nın, Claudia'yı kıskandığını hissettim."

Didier Lizin:

"Jephté'nin yapmış olduğu bir telefon aramasında, arka planda, bir erkek sesinin, ...benimle dalga mı..., dediğini duyduğumuz bir ses kaydı var."

"Jephté'nin benim yanımdayken bir telefon görüşmesi yaptığını net olarak hatırlıyorum. Ama bana, arkadaşlarından birini arayacağını söylemişti. 'Sen benimle dalga mı geçiyorsun.' dediğimi hatırlamıyorum. Ama gerçekten yanımdayken telefonla konuştu."

"Daha önce telefonun ve tabletin mutfak dolabında bulunduklarını söylemiştiniz."

"Ben o eşyaları Jephté'nin ölümünden sonra gördüm. Bıçağı mutfağa geri koydum ama bıçak neredeyse tertemizdi. Bıçağı yıkamadım ve kılıfıyla birlikte çekmeceye koydum. Bıçak hâlâ elimdeyken buzdolabını açtım. Elime hiç bıçak almam, eski karıma sorabilirsiniz. Jephté'yi öldürmeyi hiç istemedim. O beni kolumdan yaraladığı sırada her yere kan aktı. Kapıdan çıkıp kaçabilirdi. Odaya girince olay, yerini heyecana bıraktı. Bana koli bandını veren oydu. Kemeri bornozundan çıkardım ve bileklerinden bağladım. Eğer yanlış hatırlamıyorsam bant, pencerenin pervazındaydı ya da yerde, net olarak hatırlamıyorum. Bandı kullanmaya başladığım sırada o gülümsüyor, eğleniyordu. Kelepçeleri ise onun odasındaki büyük dolaptan aldım. Hâlâ yaşıyordu."

"Kelepçeleri neden aldınız?"

"Sanırım o benden istemişti. Bileklerini bağladığım sırada, bornozun kemeri yırtılmıştı. Yerde bir parçası vardı değil mi? İşte o parça, düğümü sıktığım zaman kopmuştu. Kopan parçayı yere attım. İşte o sırada Jephté bana yan tarafta duran bandı almamı söyledi."

"Niye böyle bir şey yaptınız?"

"Bilmiyorum, kendimde değildim, o ben değildim. Kendimi kaybetmiştim, bir cin bana yapmam gerekenleri emrediyordu. Beni böyle şeyler yapmaya zorlayanın bir cin olduğuna eminim. Zaten telefonlarıma 'Hacı' diye kayıtlı birini bulmuştunuz. İşte, cinden beni kurtarsın diye danıştığım adam o."

"Adli tabip raporu yüz çevresinde kesik izleri ve ince sivri uç izleri bulunduğunu gösteriyor."

"Bu bana dediğiniz şey saçmalıktan başka bir şey değil. Öyle bir şey yok. Size iki ya da üç kere sağ tarafına ve bir kere de bacağına vurduğumu söyledim. O vuruşları da daha salondayken yaptım. Atardamarına gelen vuruşta ben el kol hareketi yapıp 'Böyle bir şey söyleyemezsin.' dediğim sırada elimden kaçan bıçak yüzünden oldu. O vuruş gerçekten istem dışı olmuş bir şeydi ve ona bıçakla yaralama bile denilmez. Zaten Jephté'den uzaktaydım."

"Tam olarak ne zaman kurbandan kredi kartlarını ve şifrelerini istediniz?"

"Daha sadece ayakları bağlıyken."

"Tam olarak ne zaman kartları buldunuz?"

"Odaya girdiğimiz anda. Cüzdanı, yatağın sol tarafında serili olan bir ceketin cebindeydi. Sanırım Jephté şüphelenmeye başlamıştı. Cüzdanının orada olduğunu söyledi. Zaten ben onun elinden bıçağı alınca davranışları değişti. Biliyorsunuz eğer herhangi bir yardımım dokunacaksa Jephté'nin ailesine karşı elimden geleni yaparım. Tanrı üzerine size söz veriyorum. Gerekirse böbreğimi bile vermeye hazırım, her ne olursa."

"Siz ondan kartları ve şifrelerini istediğiniz sırada ne oldu?"

"Sanırım rahatlamıştı, bana kodları veriyordu ama bunun iyi olmadığını biliyordum. Tam olarak neler olduğunu fark edemiyordum. Neden onu bıçakladım bilmiyorum."

"Jephté'nin boynunun çevresinde ve ağız bölgesinde bulunan bantları nasıl açıklıyorsunuz?"

"İlk başta bandı ağzına soktum çünkü bağıracak ya da öyle bir şeyler yapacak sanmıştım. Sonra onun bundan zevk almaya başladığını görünce çıkardım. Yüzü hiç de korkan birinin yüzü gibi değildi. Sadece salonda kapının yanındayken bir kez bağırmıştı."

"Yapılan analizlerde olay yerinde sizin kanınızın izine hiç rastlanmazken sadece kurbanın kanının bulunmasını nasıl açıklıyorsunuz?"

"Tuhaf, bilmiyorum neden öyle. Bana kandan bahsediyorsunuz. Daha önce kandan değil DNA'dan bahsediyordunuz. Yani, bilemiyorum..."

Müfettişler, Benallal'ın hafif yaralanmış kolunun fotoğraflarını çekiyorlar. Dosyaya ekleyecekler. Saat 15.18. Zanlı bir kez daha sigara molasında.

"Jephté'nin yüzüğünü tam olarak ne yaptınız?"

"Parmağıma taktım, sonra da ertesi gün bir torbacıya, 1 gram kokainle takas ettim. Saint-Gilles'de, Bethléem Meydanı'ndaydı."

"Ertesi gün neden otelde kaldınız?"

"Çünkü kokain çekmiştim ve benim evde 'Reda' dediğimiz iki Cezayirli kalıyordu. (Reda 'yankesici' ve 'valizci', garlarda valizleri çalan kişiler.) Bir tanesi sürekli kız arkadaşını getiriyordu. Ben şok olmuştum ve neler olup bittiğini kavrayamıyordum. Polisi aradım çünkü biri otel odama girmeye çalışıyordu ve kim olduğunu bilmiyordum. O yüzden polisi aradım."

"Claudia'nın çantasının ve parasının çalınması hakkında diyeceğiniz bir şey var mı?"

"Daha önce dediklerimden başka diyecek bir şeyim yok. 2 Şubat günü, Jephté'den çıktıktan sonra Claudia'ya gittim. Öğleden sonra eve dönmeden önce onun evinde biraz uyudum. Daha önce de size söylediğim gibi olay yaşandıktan sonra birkaç kez Claudia'nın evine gittim."

Tekrar Nadia'dan konuşmaya başlıyor:

"Sevişmekten başka bir şey düşündüğü yoktu. Şerefsiz oros-

pu beni sevdiğini söylemek için kardeşimin telefon numarasını bulmuş. Ben de onun kocasını aradım. O yüzden ayrıldılar. Yine tekrar etmek isterim ki Jephté'nin ailesi adına çok üzgünüm. Bütün bunları anlatmak çok üzücü. Özür dilemek yeter mi bilemiyorum. Böylesi bir travmayı atlatabilecek miyim bilmiyorum."

***

27 Kasım 2017. Jüri devasa yükseklikteki muazzam tavanı yüzünden insanın kendini küçücük hissettiği, Brüksel Ağır Ceza Mahkemesi'nin yapıldığı binaya giriş yapıyor.

Dizüstü bilgisayarımı ve not defterimi, bir yıl önce üç Polonyalının duruşmasına katıldığımda olduğu gibi aynı yere yerleştiriyorum.

Bir mübaşir bağırıyor: "Dava!"

Katılımcılar ayağa kalkıyor. Başkan Karin Gérard ve Başsavcı Yves Moreau'nun da aralarında bulunduğu sulh yargıçları kırmızı kadife kaplı koltuklarında yerlerini alıyorlar.

"Sanığı getirin." diye başlıyor Karin Gérard.

Benallal, iki polis memuruyla birlikte camlı kürsüye geliyor. Kelepçeler gıcırdıyor. Benallal oturuyor. Artık başı kel, uzun, siyah ve dolgun bir sakalı var.

Geçen sene müdahil tarafa ayrılmış olan koltuklar bomboştu. Kimse üst geçidin birinde öldürülmüş bir evsiz adamı umursamıyor. Üç sanık, Alexander'ın üvey babasının, annesinin, rahibe Marie Hélène'in ve çeşitli akrabalarının ve ayrıca ailenin en büyük kızının Piotr ve Andrzej için tanık olarak gelmelerinin avantajını yaşamışlardı. Bu sefer senaryo tam tersi. Müdahil tarafın koltukları, Jephté'nin kız kardeşi olan Gersande'ın ailesi ve onların sayısız arkadaşları tarafından tıklım tıkış doldurulmuş

durumda. Buna karşın zanlıyı destekleyen kimse yok. 38 yaşındaki adam bilgi hırsızlığının yanı sıra, cezadan kaçınma amaçlı hırsızlık ve adam öldürme suçundan yargılanıyor. Bu suçlardan ilki, bilgi hırsızlığı, Forest'te, Wielemans Ceuppens Caddesi'ndeki bir ATM'den, Jephté Vanderhoeven'ın öldüğü gün, onun kredi kartlarıyla para çekme denemesini ifade ediyor.

Duruşma, Başsavcının 142 sayfalık iddianameyi okumasıyla başlıyor. Aylar süren soruşturmayı tekrar duyuyor gibi oluyorum, tüm filmi baştan seyrediyorum, sahne sahne, detay detay... "Suç"ta çalışan müfettişlerle birlikte yaşadığım tüm o tahkikatı gözümün önüne getiriyorum: 3 Şubat 2014'te, 12.15'te, temizlikçi kadının cesedi buluşu, sanığın DNA'sının bulunmasını ve teşhis edilmesini sağlayan parmak izi toplama süreci, mart ayında, Lüksemburg'da yakalanışıyla sonuçlanacak olan Brüksel metrosundaki amansız takip. Ardından, toksikoloji ve psikoloji uzmanlarının bilirkişi raporları ve sanıktan defalarca alınan ifadeler ve kurbanlar ya da sanıkla ilişki içerisinde olan bir sürü insanın tanıklığı geliyor. İddianamenin okunması yaklaşık dört saat sürüyor. Sonunda savunma avukatı Me Dimitri de Béco jüri üyelerine konuşuyor. "Biz sadece üç aydır onun avukatıyız (Benallal diğer dört avukatı kovdu). Me Heyman ile ücretsiz adli yardım çerçevesinde çalışıyoruz. Bizim rolümüz müvekkilimizi desteklemek, iyi kötü dile getirebildiği sözleri zayıf da olsa size aktarmaktır. Bu nedenle yaklaşık on gün sürecek bu dava kapsamlı ve oldukça detaylı bir iddianame ile başlıyor. Bu iddianame belki de sizlere müvekkilimizin profili hakkında bir fikir verebilir. Bu, başsavcı tarafından yazılmış bir özettir. Mutlaka bir öznellik unsuru içerir. Sadece bunu dinleyerek müvekkilimiz hakkında bir izlenime kapılmayın. Duruşma şimdi başlıyor."

"Bize anneniz ve babanızdan bahsediniz." diyerek başkan ko-

nuşmaya girişiyor.

"Babam hasta. Eski polis. Davranışları zaman zaman sert, zaman zaman nazik olurdu. Annemse canımın içidir."

"Erkek ve kız kardeşleriniz?"

"Farid, Amerika'da yaşıyor, bir oğlu var. Naima, bir zamanlar İtalya'da yaşadı, şimdi Fransa'da yaşıyor. Faddoua, evli, Bouchra, Fas'ta yaşıyor."

"Fas'tan neden ayrıldınız?"

"Genç yaşta, gelişmekte olan bir ülkede yaşayan herkes yabancı ülkelere gitmek ister."

"Daha iyi bir hayat mı istiyordunuz?"

"Herkes ister."

"İtalya'ya, kız kardeşinizin yanına mı gitmek istediniz?"

"Evet."

"İlkokula gittiniz ve ardından ortaokulun başlangıcını tamamladınız."

"Evet. Okula gittiğim sıralar en iyi öğrencilerden biriydim. Lisede, İslam dini hocalarından biri çok sert bir hocaydı, bize vururdu. Benden nefret ediyordu. Beni bir masaya bağlar ve kablolarla döverdi."

"Profesyonel futbolcu olmak istemişsiniz? Size Zidane diyorlarmış."

"Fas'ta, ödeme yapan birkaç kulüpte oynadım. Ayrıca İtalya'da da bir kulüpte oynadım. Sonra bir gün, kız kardeşime hiçbir şey demeden çıkıp gittim. Neredeyse bir İtalyan'la evleniyordum ama bir İtalyan'la birlikte olmak çok zor: Saygısız olamazsın, temiz olmalısın. Sonra, Almanya'ya, Fransa'ya sonra Hollanda'ya

ve Belçika'ya gittim."

"Neden Belçika?"

"Önüme ilk çıkan trene binmiştim."

"Bu kararınızdan pişman mısınız?"

"Evet, eski karımla olan tüm sorunlar yüzünden."

"İşe girdiniz mi?"

"Evet, fabrikada zincirleme sistemde kutu ambalajladığım Viangro'da, sonra Carrefour'da, sonra *Sans chichis* programı için RTBF[26]'de, sonra Fransız Uluslar Topluluğu'nda çalıştım. Daha sonra 60. madde sözleşmesi kapsamında (işsizlik ödeneği haklarını yeniden kazanma olasılığını sağlayan bir entegrasyon sözleşmesi) internet üzerinden çay satışı yaptım. Sonra bir psikiyatristin verdiği sağlık raporu sayesinde karşılıklı sigorta ile tanıştım. İyi durumda değildim çünkü kızımı göremiyordum."

"Peki, ya duygusal olarak?"

"İlk cinsel ilişkimi 8 yaşındayken komşumuzla yaşadım. Kadınları çeken biriyimdir."

"Genellikle de sizden yaşça büyük ve parası olan kadınları."

"Bütün bunlar kadınlar yüzünden başıma geldi."

Konuşma sanığın, 2 Şubat 2014 tarihli olayın farklı versiyonuyla devam ediyor. Genellikle bir hafta önce müfettişlere beyan edilen itiraflarını tekrarlıyor.

***

28 Kasım 2017 Salı. Duruşmanın ikinci günü Gersande'ın tanıklığıyla başlıyor. Gece uyumadığı her hâlinden belli.

26. Radio Télévision Belge de la Communauté Française. (çn.)

"Kardeşinizle çok sıkı bağlarınız vardı." diyerek söze başlıyor Karin Gérard.

"İnanılmaz derecede iç içeydik."

"Günaşırı, telefon ya da SMS yoluyla görüşüyormuşsunuz."

"Evet."

"Jephté'nin sosyal yaşamını nasıl betimlersiniz?"

"Kardeşim çok sosyaldi. Çok uzun süreli arkadaşlıkları vardı, iş yerindekilerle de çok iyi anlaşırdı."

"Maddi olarak rahat yaşıyormuş."

"Sosyal hizmetlerde, çocuk bölümünde çalışıyordu. Uccle'da, sahibi olduğu bir dairede oturuyordu. Lüks saatleri, faizde parası ve hisse senetleri vardı."

"Eş cinsel olduğu ve bunu kabul ettiği biliniyor."

"Evet. Ama yaş aldıkça ilişkileri şekil değiştirdi. Parasını ödediği genç, tuhaf insanlarla içli dışlı olmaya başlamıştı."

"Ne tarz insanlar ilgisini çekiyordu?"

"Bilmiyorum, benim onlarla karşılaşmamı istemiyordu."

"Onunla, M. Benallal hakkında konuştunuz mu?"

"Hayır, hiç."

"Kardeşiniz size mutluymuş gibi görünüyor muydu?"

"Hayır, bilhassa de Baufort'un ölümünden beri çok üzgündü."

"Birkaç yaşlı insanla ilgileniyormuş."

"Kardeşimin başkalarıyla ilgilenmeye, onlara yardım etmeye ve onlardan kendini sorumlu hissetmeye ihtiyacı vardı."

"Onu sevimli ve yardımsever olarak tarif ettiniz. Naif diyebilir miyiz?"

"Hayır, kesinlikle diyemeyiz. Evin kapısını kilitlemeden ve alarmı kurmadan asla evden çıkmazdı. Öte yandan, uyku ilacı aldığı hâlde ürkütücü tipleri sabaha kadar evinde misafir ederdi."

"Çiçekleri ve bitkileri severmiş."

"Evet, aile geleneğimizdir."

"Sigara içer miydi?"

"Evet, tıpkı benim gibi çok fazla sigara ve şarap içerdi."

"Cinsel ilişki yaşadığı sıralarda uyuşturucu alır mıydı?"

"Ben uyuşturucuya karşıyımdır, o da bana bu konu hakkındaki fikrini hiç söylemedi."

"Babanız avcıymış."

"Evet, aile mühür yüzüğümüz üzerinde de bir av kulübesi var."

"Kardeşinizin trajik ölümünü nasıl öğrendiniz?"

"Oğlumun babası ve sevgilim beni aradılar. Ben o sırada dersteydim. 'Çabuk eve dön, çok ciddi bir olay var.' diyen bir mesaj aldım. 'Çocukların başına bir şey mi geldi?' diye sordum. Cevap gelmedi. 'Jef'e mi bir şey oldu?' diye sordum. Ona da cevap gelmedi. Eve geldiğimde polisleri gördüm ve onlar bana durumu açıkladılar, bastığım yer ayağımın altından kayar gibi oldu. Ertesi gün, sevgilimin doğum gününü kutlamak için Jephté'yle buluşacaktık. O gün kardeşimi morgda gördük."

"Cinayetin, hırsızlık yapmak amacıyla işlendiği hipotezine ne diyorsunuz?"

"Mümkün." Ailemiz çok katı bir aileydi. Görünüş çok önemliydi. Kardeşime bir rahip tarafından tecavüz edilmişti. Onu elimden geldiğince tedavi eden bendim. Anneme söylemeye cesaret ettiğimizde annem ikimizi de tokatlamıştı."

Gersande bana, rahibin dokunuşlarından bahsetmişti. Jephté'nin başına gelenin bundan daha da fena bir şey olduğunu öğreniyorum. Sadece 7 yaşındaki küçük kız kardeşinden teselli bulabilen, 12 yaşındaki bir çocuğun yaşadığı tüm şaşkınlığı ve dehşeti hayal ediyorum.

"Hiç terapiye gitmedi mi?"

"Hayır hanımefendi, bu söz konusu bile değildi. Annem, Papa'dan bile daha Katolik'ti. Jephté sürekli olarak cezalandırılıyor, tatlıdan da tatilden de mahrum bırakılıyordu. Okulda da pek çalışkan değildi. Ona okumayı öğretmekte yardımcı olmak için ben çok hızlı bir şekilde öğrendim. Onun yazı ödevlerini ben yapıyordum. Onu tek savunan bendim. 18 yaşına doğru bir adamla çok büyük bir aşk yaşadığı bir ilişkisi olmuştu. Annem resmen onu evden kovdu. Ben de onunla gitmek istedim ama yaşım çok küçüktü. Bunlar yaşandıktan sonra Jef, intihar etmek istedi. Kendini hastanede buldu, annem onu ziyarete hiç gitmedi. Daha sonra bir kadınla ilişki yaşamaya çalıştı ama bunun kendisine hiç uygun olmadığını anladı. 24, 25 yaşlarına doğru kabullenmeye başladı. Annemize muhalefet etmek çok zordu. Bize çok güzel, yararlı şeyler verdi ama yine de çok zor bir kadındı. Ona hamile olduğumu söylediğimde elindeki ütüyü bana doğru fırlattı. Jef araya girdi. Kardeşimin öldüğünü öğrendiğim an, sanki bir tarafım çıplak kalmış gibi hissettim. Sonra bir de nasıl katledildiğini öğrendiğim vakit ikinci bir yıkım yaşadım. Morgda onu son bir kez öpmek istedim. Sanırım biraz makyaj yapılmıştı. Onun gitmiş olduğunu hâlâ kabullenemedim. Sırf anlamak için, Saint-Jacques de Compostelle[27] patikalarında 200 km yol yürüdüm.

27. Santiago de Compostela. İspanya'da bulunan bir haç yolu. (çn.)

Terapi de aldım."

"Tüm mülklerini size bırakmış."

"Bir zamanlar benim de oturduğum Uccle'daki evini satmamak için direndim. Her ikimiz için yaşamam gerektiğini sanıyordum."

"Kardeşiniz yalnız yaşamayı mı tercih etmişti?"

"Birisine yüzde yüz güvenmek konusunda epey sıkıntılıydı. Ona göre çift olmak imkânsız bir şeydi. Bay de Baufort onun için biraz da baba rolüne sahipti. Her gün onun yanına gidiyor, ona akşam yemeği götürüyordu. Aralarında cinsel ilişki yoktu."

"Babanız 1969'da vefat etmiş."

"Jef 12 yaşındaydı. Kardeşim çok yumuşak başlıydı, biraz da feminendi. Babam, Jef'i asla oğlu olarak kabullenmedi. Sanırım, Jef'in sevgi dolu bir baba figürünün eksikliğini telafi etmesi gerekiyordu."

"Zaman zaman, İsviçre'de iki kadının yanında kaldığı olurmuş."

"Evet komşusu, Bayan Framboisier'in kızlarının yanında kalırdı. Jef, o yaşlı kadınla da epey ilgilenirdi. Kendini adamayı çok severdi. Çok derin bir şefkati ve nezaketi vardı. İçinde bir gram kötülük yoktu."

"Bugünlerde nasıl yaşıyorsunuz?"

"Kendimi bırakmamaya dair kardeşime verdiğim sözü tutuyorum. İki çocuğum ve partnerim sayesinde ayakta kalıyorum."

Bayan Framboisier'in kızları duruşmaya katılmak için İsviçre'den geldiler. Salondalar. Başkan onları tanıklık yapmaları için kürsüye çağırıyor.

"Annenizle kurban arasındaki ilişki neydi?" diye soruyor Karin Gérard.

"Annemiz, Jephté'nin ölümünden birkaç ay sonra vefat etti. 2012'ye kadar, Uccle'da, Vanderkindere Caddesi'ndeki bir eve yerleştirilene kadar kapı komşusuydu. Annem, Jephté'nin oturduğu binaya taşınınca Jephté ona bir hoş geldin kartı hediye etmiş."

"Daha önce hiç kurbanın evinde kaldınız mı?"

"Evet, bizi en güzel odasında ağırlardı, öldürüldüğü odada..."

"Onu nasıl tarif edersiniz?"

"Yüzü gözü aydınlık, güler yüzlü bir adamdı. Çok komikti. Etrafındaki insanları hep rahat ettirmek isterdi. Hep cana yakın, şefkatli davranırdı. Annem için sanki oğul gibiydi. Onu küçük erkek kardeşimiz gibi görürdük. Aynı zamanda çok acı çektiğini de fark ediyorduk. Anladığımız kadarıyla çok derinden bir mutlu etme, tatmin etme ihtiyacı duyuyordu. Bu kadar kısa sürede, hiç kimseye bu kadar yakın olmamıştım. Çok derin, çok özel konularda muhabbet ederdik. Sır saklamayı bilen, güvenebileceğiniz biriydi. Annemiz için yaptıklarını asla unutmayacağız. Ailesi için, kendimiz için ve bilhassa da Jephté için burada bulunmak istedik. Bir çeşit onun bize verdikleri için teşekkür etmek gibi..."

Me de Béco:

"Müvekkilim bana söz almak istediğini söyledi."

Mounir Benallal:

"Kurbanın kız kardeşinden özür dilemek isterim. İnanın bana gerçekten çok üzgünüm. Benim için de acısı çok derin."

***

Duruşmanın ikinci gününde, 3 Şubat 2014'te gerçekleştirilmeye başlanan tahkikatlar konuşulacak.

Dolayısıyla sahne sırası, DR6 bünyesinde çalışan federal adli polis müfettişleri ve uzmanlarıyla, Uccle yerel polisiyle çalışan yargıç Marie-Aurore Dagnely'nin.

Her biri mahkeme ve jüri önünde yemin etmek için öne çıkıyor.

Ucclelu bir polis memuru olay yerini tarif etmeye başlıyor:

"Biz daireye girdiğimiz sırada ev darmaduman olmuş durumdaydı. Çok sayıda kan izi vardı. Yatak odasında, yorganın altından çıkan mavimsi ayakları gördük. Cesedi gözlemleyebilmek amacıyla yavaşça yorganı kaldırdım. Elleri arkadan bağlı bir şekilde, décubitus dorsal (sırtüstü) pozisyonda yatıyordu. Ağzında bir tıkaç vardı ve gövdesinde bıçak yaraları görünüyordu. Olay yerindeki her şey, bunun bir kaza değil, kimliği belirsiz bir katil tarafından kasıtlı olarak işlendiğini işaret ediyordu."

Natacha Barthel mikrofonu alıyor:

"Belçika'da iki farklı polis vardır. Bir dosya karmaşık görünüyorsa kraliyet savcısı tarafından Federal Polis devreye sokulur. Bu cinayet dosyası hakkında 13.00'te bilgilendirildim. Öğlen 14.20'de olay yerine intikal ettik."

Komiser Powerpoint sunumunu, salonu boydan boya kaplayan bir ekrana yansıtıyor. Gösterilen ilk yansılarda Jephté'nin yaşarken çekilmiş birkaç fotoğrafı görünüyor. Ölüm ilanındaki fotoğrafın aynısı, omuzlarının üzerinde fuşya bir kazak ve üzerinde beyaz bir gömlekle bir bankta oturup gülümsediği bir fotoğraf. Daha sonraki fotoğraflarda ilk önce Messidor Caddesi ve orada bulunan Jephté'nin binası detaylıca gösterildikten sonra yavaş yavaş olay mahalline kadar geliyoruz.

"İlk iş olarak suç aletini, bıçağı aradık. Umumi çöp kutuları-

nın aranmasını sağladık. Bir çalılıkta, meyve bıçağına benzer küçük, ekmeğe yağ sürmeye yarayan bir bıçak bulduk ama kurbanı yaralayan bıçak o olamazdı çünkü bizim aradığımız çok daha keskin ve ince bir bıçaktı. Tüm fiziksel kanıtları toplamak için ekipler oluşturduk. Olay yerini anlamak ve analiz etmek, olayların aydınlatılmasını sağlamak için büyük bir önem taşır. Müdahil tarafı uyarmak istiyorum, önümüzdeki yansılarda cesedin açık bir şekilde görüldüğü yatak odası fotoğraflarına geçeceğiz."

Gersande ve ailesi, Jephté'nin yara bere içindeki vücudunun fotoğraflarını en geniş hâlde görmeye hiç niyetli değil. Mola verildiği sırada, avukatı Me Noël'le konuşmaya çıkıyor. Sigara üstüne sigara yakıyor. Adalet sarayının koridorları buz gibi. Sigara dumanı, devasa koridorlarda dağılıyor. Pencereden, başkentin muazzam bir manzarası görünüyor. Uzakta, Atomium Anıtı'nın yuvarlak toplarını görmek mümkün.

Bir diğer müfettiş yansıya devam ediyor. Dairede bulunmuş nesneleri sırasıyla listeliyor: Antikalar, tablolar, devrilmiş çekmeceler, içindeki kiraz çekirdeği boyutundaki küçük bilyelerin yerlere ve kurbanın yattığı yatağa dağıldığı bir pelüş ayı, şilteye gömülü bir mum, süresi dolmuş banka kartları, indirimli "Galerai Inno" kartı, titizlikle düzenlenmiş ayakkabılık, boş bir bant rulosu, ereksiyon halkası, meme ucu kelepçeleri, pornografik eş cinsel dergileri, hasır sepet içinde kanlı bir telefon ahizesi...

Öğle molasında, duruşmaya katılanların çoğu, "Au Suisse"[28] adındaki, salatalarıyla ve sandviçleriyle ünlü hakiki bir Belçika markası olan bir restoranda buluşuyorlar; domates, karides, peynirli su teresi, Alsas usulü ringa (pancarla birlikte), soslu Bal-

28. "İsviçreli" gibi çevrilebilecek bir özel isim. (çn.)

tık ringası, Amerikan filetosu ve Maredsous peyniri... Dramatik olayın ilk gününden beri Gersande'ı yalnız bırakmayan arkadaşlarının yanına yerleşiyorum. Böylece, Cenevre'den gelmiş olan iki kız kardeşle karşılaşıyorum. Jephté'nin tanışığı olan birçok insanla olduğu gibi kız kardeşlerle konuşmam da doğaçlama ve dokunaklı bir şekilde gerçekleşiyor. Sözleri onları kurbanla bir araya getiren tüm iyi niyeti ve açık görüşlülüğü yansıtıyor. Ben de kendi kendime diyorum ki onunla tanışmayı gerçekten isterdim.

Gersande beni usulca iki sandalye arasına geçiriyor:

"Aslında bu davanın yapılması iyi hissettirdi."

Ağır Ceza Mahkemesi'nin yapıldığı binaya geri dönme vakti geldiğinde Gersande, ellerinde bir kahve bardağıyla bu molayı uzatmayı ve salonda gösterilmek zorunda olan olay yeri fotoğraflarından uzakta kalmayı tercih ediyor.

Şimdi konuşma sırası kriminoloji uzmanında. Luc Bouchart da, 3 Şubat 2014 günü, Messidor Caddesi'ndeki evde, su geçirmez elbisesiyle boy göstermişti:

"Kurban yatağında yatıyordu, üzerinde sadece kanlı bir külot vardı. Kafası duvarla karyola arasında asılıydı. Yerde devasa bir kan havuzu vardı." Nora Antonakis bardaklardan, kan lekelerinden, telefon ahizesinden, Jephté'yi bağlamak için kullanılmış olan bağlardan alınan DNA izlerini analiz etmişti. Mahkeme heyetine, sanığın DNA'sının, çok yüksek oranda bandın, bornozun kemerinin ve bir bardağın üzerinde bulunduğunu ama kan lekelerinde bulunmadığını aktardı. O gün kanı akan yalnızca kurbandı.

Jüri üyelerinden biri, Jephté'nin kana bulanmış bornozunu görmek istiyor. Bu kanıt zehirli gazlarla, mantarların istila ettiği

Adalet Sarayı'nın mahzenlerinde duruyor. Luc Bouchart oraya gitmeyi reddediyor. Başkan Karin Gérard ona, steril bir kıyafet giymesini tavsiye ediyor. İnsan bir an şaka yapıldığını sanıyor. Ama bilim insanı, bembeyaz koruyucu kıyafetiyle ve gaz maskesiyle bodrum katına gidiyor.

Bilimsel analizler, Mounir Benallal'ın kimliğinin teşhis edilmesini sağlamıştı. Fortis Bankası'nın duvarının üzerindeki güvenlik kameralarına yansıyan, Jephté'nin kredi kartlarından para çekmeye çalışan şahsın görüntüsüyle Benallal'ın fotoğrafı karşılaştırılmıştı. Müfettişler bu iki yüzü karşılaştırmak için robot resim çizen ve yüz rekonstrüksiyonlarında uluslararası bir üne sahip Peter Clauwaerts'i çağırdılar. Kürsüde, gözlemlerini doğruluyor. Banka kamerası görüntüleriyle, kimlik kartındaki şahıs aynı şahıs. "Bizim işimiz 'Kanıt Peşinde' dizisinde yaptıkları gibi sadece yüzleri karşılaştırmaktan ibaret değil." diyor Peter Clauwaerts. "Şahsın hareketlerinden doğan ışığın şekillenmesinden, kaşlar arasındaki mesafeye ve burnun eğimine kadar hepsini karşılaştırıyoruz. Ayrıca vücudu da dikkate alıyor, şahsın nasıl hareket ettiğini de karşılaştırıyoruz."

Daha sonra Jüri, Jephté'ye gelen ve Jephté'nin yapmış olduğu telefon görüşmelerinin analizini dinlemeye başlıyor. O gece Jephté, bir "seks partneri" bulabilmek amacıyla, içlerinde Jean-Pierre adında birinin de olduğu beş telefon görüşmesi gerçekleştiriyor. Jean-Pierre müfettişler tarafından ifadeye çağırıldığında onlara, Jephté'nin kendisine düzenli olarak cinsel ilişki için ücret ödediğini ve genellikle içkiliyken aradığını söyledi. Jean-Pierre, Jephté'nin, scatolojik[29] ve sadomazoşist[30] fantezilerinin olduğunu

29. Fr. Scatologique: cinsel ilişki sırasında dışkıdan zevk almak. (çn.)
30. Cinsel ilişki sırasında bilinçli olarak fiziksel acı yaşamak. (çn.)

aktardı. Tıpkı diğer tanıklar gibi Jean-Pierre de Jephté'nin, alkol etkisi altındayken çok ısrarcı hatta taciz edici ve çok açık sözlü olabildiğini söyledi. Gece 12.00'yle, sabah 08.00 arasında, 20'den fazla kişiyle telefon görüşmesi yapmış.

Jean-Pierre'in ifadesi, Jean-Pierre'in boşanmış olduğunu, 10 yaşında bir oğlunun olduğunu ve işsiz olduğunu ortaya çıkarıyor. "Ayrıldığımdan beri, Kulüp 3000'de masör olarak hizmet veriyorum. Çok tercih ettiğim bir durum değil. Eski karımın ve oğlumun hayatını idame ettirmek için yaptığım bu işi öğrenmelerinden çok korkuyorum. Zaman zaman oğlum gelip bende kalıyor. Ayrıca geceleri bir pastanede kaçak olarak çalışıyorum. Kulüp 3000'de müdavim müşterilerim var. Saunadan başka bir yerde masaj yapmıyorum. Müşterilerin özel yerlerine dokunmuyorum. Ben bir eş cinsel değilim. O gece Jephté ona gitmemi istedi ama ben reddettim."

Jephté'nin telefonundan alınan arama kayıtları onun ne kadar çok ikilemde kaldığını ortaya koyuyor. Sabah 08.10'da Bay Hyde aniden yeniden Doktor Jekyll'a dönüşüyor. Jephté, ücretli seksler ve ürpertici ilişkiler yaşadığı evrenden iyi niyetli bir şekilde, yakın dostlarıyla sohbetler ettiği evrene geçiş yapıyor. Dolayısıyla, her sabah olduğu gibi 08.10'da Claudine Brichart'ı arıyor. Daha sonra doğum gününü kutlamak amacıyla başka bir kadına telefon ediyor. "Pazardan alışveriş yapmayı düşündüğünü söyleyerek konuşmayı sonlandırdı." diyecekti o kadın müfettişlere. 09.11 ile 09.44 arasında evindeki sabit telefondan cep telefonu aranıyor, bu da Jephté'nin evde telefonunu aramakta olduğunun bir işareti. 10.03'te Jephté, 1307'yi (otomatik operatörün numarası) yani aramayı 10.04'te, Uccle yerel polisine aktaran numarayı arıyor. Natacha Barthel'in ekibi, ilk saatlerde gerçekleştirdikleri mahal-

le soruşturmasına devam ediyorlar. Bir kapı komşusu Jephté'nin kendini pek iyi hissetmediğini ve zaman zaman gelen misafirlerini üzerinde külotla karşıladığını söylüyor. Komşunun karısı, 2 Şubat sabahı 07.00'ye doğru binanın sahanlığında "çok fazla gürültü" duyduğunu aktarıyor. Kadın kapı deliğinden bakarken dışarıda komşusunu[31] ve başka bir adamı görmüş. Yabancı adam bağırıyormuş ve sarhoş gibi görünüyormuş. Oldukça uzun boylu görünen, kısa saçlı, beyaz tenli bir adammış. Gürültüler on ya da on beş dakika kadar sürmüş. Kadın adamların zil zurna sarhoş olduklarını ve eve geçtiklerini sanmış. "Bir ara sanki duvara iki ya da üç kez vuruluyormuş gibi geldi." Daha sonra kadın 09.00'da evinden çıkana kadar ne bir şey görmüş ne de bir şey duymuş.

Komiser, olayların zaman çizelgesini jüri önünde âdeta bir roman okurmuş gibi anlatıyor. Bir dakika bile kaybetmiyorlar. Herkesin kişiliğini tasvir eden ve önemli her detayı gösteren yansı çok titiz hazırlanmış. Kendi kendime, "Komiser yazar ya da gazeteci olabilirmiş." diyorum. Ekip hâlâ zanlının adli sicil kaydını ortaya çıkarmakla meşgul. Mounir Benallal 2002 ve 2005 arasında, biri polis memuruna karşı gelmek (kız arkadaşıyla yaşadığı bir tartışmanın sonrasında) üzere üç ayrı davaya karışmış. 2009'dan beri Benallal'ın, Belçika'da uyuşturucu bulundurmaktan, kafe ve kumarhanelerde kavgaya karışmaktan, ASBL'de bir hırsızlığa karışmaktan, sosyal hizmetler uzmanı çalışanını sözlü tehdit etmekten ve daha onlarca sebepten poliste ve yargıda dosyası var. Ve tabii ki sayısız tehdidi, hırsızlığı, eski karısı Mélanie Baum'a karşı gösterdiği şiddeti ve son birlikte olduğu Büyücü Nadia'ya karşı 2014'ün yeni yıl gecesinde işlemiş olduğu şiddet eylemini de unutmamak gerekir. 2014'ün Mart ayındaki tutuklanmasından

31. Jephté (çn.)

beri dosyası gittikçe şişiyor; avukata küfür, mahkemeye dönmeyi reddetme, aşağılama, tehdit ve hapishane görevlisine ölüm tehdidi...

Duruşmadan iki ay önce 25 Ekim'de Natacha Barthel'i arayıp şu ürpertici sözleri söylüyor: "Adaletinizden memnun değilim, umurumda da değil, Tanrı sizi yargılayacak. Siz Belçika adaleti, Müslümanları başınızdan atmak için zayıf olanlardan intikam almayı seçtiniz. Daha oyun yeni başlıyor. Kimin nerede yaşadığını ve adresini bulmak çok kolay, bunu biliyorsunuz."

***

Müfettişlerin yerini uzmanlar alıyor: Adli tabipler, toksikoloji uzmanları ve psikiyatri uzmanları. Doktorlar Evy De Boosere ve Grégory Schmit yemin ediyor.

De Boosere:

"Otopsiye, 4 Şubat Salı günü sabah 08.30'da başladık. Vücutta, yüzde, başın arkasında, sol boyun tabanında çeşitli boyutlarda kesici ve delici bir alet vasıtasıyla oluşturulmuş dokuz farklı yara ve yanı sıra yüzde morarmış lezyonlar, yanak derisinde tırnak izleri, sol omuzda, sol kürek kemiğinde ve sol uylukta yaralar ve iki uzun kesik (32 ve 22 cm) gördük. Tüm bu kesikler, işkence olarak değerlendirilebilir."

Cesedin fotoğrafları bir kez daha büyük ekrana yansıtılıyor. Her yaraya bir numara verilmiş. Grégory Schmit, tam kulağın önünde bulunan dört numaralı yarayı bilhassa tarif ediyor:

"Bu yara 4 cm uzunluğunda ve 12 cm derinliğinde. Bu yara dili ve hayati öneme sahip olan Karotis arteri[32] kesiyor." Sırt ta-

32. Şah damarı (çn.)

rafından alınan bir başka darbe yüzünden de pulmoner arter[33] zarar görmüş, böylece kan akciğerlere dolmuş ve Jephté'nin boğulmasına neden olmuş. Bu ölümcül darbelerin yanı sıra karşı tarafın uyguladığı boğma izleri de var. "Gözde kanlanma ve gırtlağın kırılmış olması bir boğma hareketinin yapıldığını gösteriyor." diye ekliyor adli tabip. "Dahası kafanın sol arka tarafında üç adet çürükle birlikte kafa içinde kanama tespit ettik. Bu yırtılmayla oluşmuş çürükler bir veya daha fazla sert cisimle darbe aldığına ya da vücudun sert bir yüzeye çarptığına işaret etmektedir."

"Ne kadar süre acı çektiğine dair bir fikriniz var mı?" diye soruyor yargıç.

"En ölümcül yara, pulmoner arteri zedelemiş olan sol omuzdaki yara. Bu yara açıldıktan birkaç dakika sonra kurban ölmüş." diye cevap verdi Dr. Schmit.

"Kurban ölürken bilinci yerinde miydi?"

"Evet, ölüm anında kurban öldüğünün farkındaydı."

"1 ile 10 arasında, Jephté'nin yaşadığı acıyı nasıl tarif edersiniz?"

"İnsan küçücük bir yerini kesse bile canı acıyor. Kalp bölgesi oldukça hassas sinir uçlarıyla dolu bir bölge. 1 ile 10 arasında, ben 9 derdim."

Konuşma sırası Dr. Capron'da. Toksikoloji uzmanı. Ona göre Jephté ölürken alkol etkisi altındaydı. "Kafa içi kan örneğinde ortaya çıkan kandaki alkol seviyesi, basit sarhoşluğa benzer şekilde 1.53 g/litredir." Toksikolog, numunelerde terapötik dozlarda parasetamol, benzodiazepin, kodein ve morfin (kodeinin bozulmasıyla üretilen) bulduğunu açıklıyor.

33. Kanı kalpten akciğerlere taşıyan kan damarları (çn.)

Dolayısıyla Jephté çeşitli anksiyolitikler[34], dafalgan kodein (veya kodein bazlı öksürük şurubu) ve alkol almıştı. "Bu maddelerin kombinasyonu, ilgili kişinin yeteneklerini ve tepkilerini değiştirmiş olabilir: Uyuşukluk, öfori, tepkisizlik, baş dönmesi gibi."

İki psikiyatrist, Dr. Jean-Paul Beine ve Dr. Marc Goldberg yapılan tahkikat sırasında Mounir Benallal'ı izlemişlerdi. Her iki doktor da zanlının psikopatik özellikler gösterdiği konusunda hemfikirdi: "Soğukkanlı, duygusal olarak mesafeli ve sosyal olarak dengesiz." Doktorların raporu zanlının kişiliğinin, imajının zarar görmesi hâlinde eyleme geçmeye ve patlamaya müsait, narsist bir yapıda olduğunu gösteriyor. "Yine de tüm bunlara zihinsel bir rahatsızlık eşlik etmiyor." diye ekliyorlar. "Mounir Benallal hem olay anında hem de soruşturmalar sırasında zihinsel olarak dengesiz, şaşkın ya da herhangi bir esrime hâlinde değildi. Antisosyal kişiliği kendi içerisinde tekrar tekrar suç işleme eğilimi taşıyor, dolayısıyla oldukça tehlikeli." diyor her iki psikiyatri uzmanı da.

Duruşmanın başlamasına bir haftadan az bir süre kalmışken bu iki doktor, Mounir Benallal'ın, müfettişlere yaptığı itirafın yazılı metnini aldılar. Buna dayanarak yeni bir bilirkişi raporu hazırlamak için sadece birkaç saatleri vardı.

Karin Gérard:

"Sanığın itiraflarını ve Nadia tarafından büyülenme iddialarını nasıl çözümlüyorsunuz?"

Dr. Goldberg:

"Konuşmasını olduğu gibi alırsak adam hapse atılabilir. Şu

34. Anksiyolitik ilaçlar, anksiyete tedavisinde kullanılan ilaçlardır. (çn.)

an elimizdeki davada, anlattıkları hiçbir zihinsel problemle eşleşmiyor. Ben anlattıklarını kültürel birer unsur olarak ele almak taraftarıyım. Şeytandan bahsedilmesinin sebebi tamamen bir korunma mekanizmasından ibaret, kendisini masum kılıp egosunu görebileceği herhangi bir zedelenmeden korumak amacıyla yapılıyor. Sorgulama dayanılmaz bir noktaya ulaştığı vakit suçu dışarıda aramaya başlarız. Bu oldukça köklü bir kültürel fenomendir; bazıları psikolojik problemlerinin üstesinden antipsikotik ilaçlar kullanmaktan çok, iyi bir şeytan çıkarma ayiniyle geliyor. Bildiğiniz üzere onun kültüründe psikanaliz pek önemli bir yer tutmuyor. Çocuğun pek bir önemi yoktur ve aile kutsaldır. Asla aileyi eleştiremezsiniz. Çocukluğuna inmeye çalıştığımızda eylemlerine açıklık getirebilecek hiçbir açıklama bulamadık çünkü çocukluğundan bahsetmeyi reddediyor. İşlenen suç, sanrılar içerisinde, gaipten gelen seslerin emirleriyle veya hayali varlıkların yönlendirmesiyle işlenmiş bir suç değildir. Çalışma şekli[35], kurbanı bağlama şekli, çok titizlikle yapılmış. Kokain içilmiş olması ve alkol alınmış olması onu kısıtlamış."

Me Noël:

"Zekâsı için zeki birisi diyebilir miyiz?"

Dr. Jean-Paul Beine:

"Zekâyı belirlemede birkaç farklı kriter vardır. Kullandığı kelime sayısı az ama Fransızca onun ana dili değil. Çok fazla okula gitmemiş. Mantığını kullanabiliyor, ne dediğini ve bunu kime söylediğini biliyor, spekülasyon yapma yetisine sahip. Sosyal olarak dengesizliğinin yanı sıra, olgunlaşmamışlık ve maddelere bağımlılık özelliği gösteriyor. İstediğini elde edebilecek kadar zeki."

35. Orijinal metinde; Lat. Modus operandi. (çn.)

Me de Béco:

"Psikopatik özellikler, televizyon dizilerindeki katillerde de gösteriliyor. Öyleleriyle nadiren mi karşılaşırsınız yoksa daha çok karşılaşmaz mısınız?

Dr. Goldberg:

"30 yıldan uzun bir süredir bu işin içerisindeyiz ve karşılaştığımız insanların birçoğu psikopatik özellikler taşıyorlardı. Suçluların çoğunluğunda bu özellikler vardı. Normal bir kişi toplum içerisinde yaşamayı başarır. Normalde, bir kişi üvey annesini öldürmek arzusu içerisindeyse bir psikiyatriste gider. Eyleme geçen şahısların metafizik ögelerle ele geçirilmiş olması pek olası değil. Süperegoları daha küçüktür. Dolayısıyla yakınlarına zarar vermek onlar için çok da büyütülecek bir şey değildir. Ne pişmanlık ne de suçluluk hissederler. Baştan çıkarmaya ve hükmetmeye ihtiyaçları vardır."

***

30 Kasım Perşembe. Duruşmanın dördüncü günü tanıkların ifadelerine ayrıldı. Her biri tek tek kürsüye çağrılmıyor, bazıları yürüyemeyecek durumda ve bazıları da kürsüye çıkmak istemiyorlar. Bazıları da Claudine Brichart gibi, çoktan vefat etmiş. Claudine, Jephté'yi her sabah arayıp onu uyandırmaya çalışan ve kendisinin de hâlâ hayatta olduğunu söyleyen kadın, arkadaşından bir ay sonra vefat etti. Müfettişlerin Paris'te buldukları eski görme engelli arkadaşı da vefat etti.

Başkan duruşmada bulunmayan tanıkların ifadelerini ve Jephté'nin bir komşusunun ifadesini de okumaya başladı:

"3 Şubat günü 12.15'e doğru, binanın sahanlığında birinin ağladığını duydum. Ağlayan, Bay Vanderhoeven'ın evine temizliğe

gelen kadındı. Sahanlıktan daireye doğru ilerledim ve yorganın altından sarkmış ayakları gördüm. Şahsen komşumu çok yakından tanımıyordum ama kendini pek iyi hissetmeyen biri olduğu izlenimini edinmiştim. Kötü birisi değildi, yalnızca tuhaf birisiydi. Geceleri evine gelip giden bir sürü insan olurdu. Üzerinde iç çamaşırları varken kapıyı açıp gelenleri karşılardı. Bir keresinde onu ziyarete gelenlerden biriyle asansörde aramızda bir sürtüşme olmuştu. 30-35 yaşlarında, uzun boylu, kokain çekmekten olsa gerek göz bebekleri kocaman olmuş, soğuk mizaçlı bir adamdı. O adam bütün gün boyunca çok gürültü yapıyordu. Ya kapıyı çarpıyor ya da alarmı öttürüyordu. Kız arkadaşım ve ben Jephté'nin, eş cinsel mahallesine gittiğini biliyorduk. Bay Vanderhoeven, huysuz bir mizaca sahipti ve bazen manik davranırdı. Size bir örnek vereyim: Bir gün garajdan, alışveriş için kullandığım pazar arabasını çıkardım. Çıkarıp binanın sahanlığına koydum. Biraz sonra tekrar garaja götürülmüş olduğunu fark ettim. Pazar arabasını binanın girişine koymanın estetik bir görüntü yaratmadığı fikrine sahip olan kişi Vanderhoeven'dı. Ama yine kendisi binanın girişine şemsiyesini bırakıyordu. Ayrıca merdivenlerde ve asansörde de sigara içiyordu."

İnsanın komşularına karşı hep dikkatli olması gerek diyorum kendi kendime.

***

İlk tanık kürsüye geliyor. Claudia'nın oğlu Carlo.

"Kurbanı tanır mıydınız?" diye soruyor Karin Gérard.

"Annemin evinde onunla birkaç kez karşılaştık. Annem bana adamın öldürüldüğünü söylediğinde, annemin kafası karıştı da bana televizyon dizilerinden bahsediyor sandım. Zira Alzheimer başlangıcı vardı."

"Anneniz size arkadaşı Mounir'in bu işe karışmış olabileceğini söylemiş."

"Evet. Bana onunla olan ilişkisinden bahsetmekten hep rahatsızlık duyardı. İlişkilerini onaylamadığımı biliyordu."

"Bir kafede tanışmış olduğu Mounir'e bağlanmış."

"Annem mahallesinde ve evindeyken çok sıkılırdı, bunlar onun için çok sakin yerlerdi. O hareketi, geceyi severdi. Bir gün sanıkla annemin evinde karşılaştım. Onun, yaşlı bir kadının parasını yemeye çalışan Faslı bir tip olduğunu düşünmüştüm."

"Ondan şüphelendiğinizi söylediniz ama annenizin arkadaşı ona kendini iyi hissettiriyorsa neden karşı çıkasınız?"

"Kesinlikle."

"Annenizin tüm ödemelerini yapan ve ona, kredi kartını kullanmasın diye her hafta nakit para veren sizmişsiniz."

"Evet, ona haftalık 500 avro verirdim. Bazen parasını kaybettiği olurdu."

"Benallal almış olabilir mi?"

"Olabilir ya da annem hafıza problemleri yaşadığı için parayı ne yaptığını hatırlayamıyor da olabilir. Bana bir keresinde, adama 20-30 avro para verdiğini ve kahve ısmarladığını söylemişti. Benim bununla bir problemim yoktu. Zaten hâlihazırda eve gelebilecek refakatçi bir kadına para ödemeye hazırdım. Ama üç adet değerli yüzük, bir altın bilezik ve elmas taşlı bir başka yüzüğün ortadan kaybolduğunu duyduğum vakit gerçekten endişelenmeye başlamıştım. Kaybolanlardan biri, Art Deco tarzında, çok sevdiğim bir yüzüktü. Anneme, adamı eve almamasını tembihlemiştim. Ama sonra onları annemin yatak odasında yakaladım. Annem bana adamın artık daha fazla gelmeyeceğini söylemişti

ama sonra evdeki sabit hattının faturasında Fas'a yapılmış aramaları gördüm. Annem onu kaybolmuş, zavallı, sevgiye ve yönlendirilmeye ihtiyacı olan bir genç olarak görüyordu. Sanırım adam da annemi annesi gibi seviyordu. Artık bugün annem ilerleyen rahatsızlığı nedeniyle adamı bir gün çok sevip ertesi gün ondan nefret edebilir."

"79 yaşında hâlâ barda çalışmaya devam ediyormuş."

"Evet, canı sıkılıyor, ben de o yüzden hafta sonları onu benimle birlikte çalışmaya Bar Rouge'a götürüyorum."

"1 ve 2 Şubat gecesi sizinle birlikte miydi?"

"Evet, onu sabah evine bırakan bendim. Oradan ayrılmadan annemin posta kutularını kontrol etmesini bekliyordum."

Claudia da duruşmaya çağırıldı. Onun tanıklığına yarın başvurulacak.

"Annemin ifadesini duymak istediğinize emin misiniz? Biliyorsunuz rahatsızlığı epey ilerledi. Kafası çok karışık."

İfadesi böylece devam ediyor.

Zanlıyla tanışıklığı olan iki diğer tanık da kürsüye çağrılıyorlar. Bunlar, Benallal'la 4 Şubat 2014'te, Jephté'nin ölümünden 2 gün sonra buluşmuş olan iki kardeş. Mehdi Durya 37 yaşında. Kısa saçlı, uzun ince bir adam. Şoförlük yapıyor. Kamel ona göre daha tıknaz. O da 30 yaşında. İş arıyor.

Her ikisi de kapüşonlu kışlık birer ceket giymişler ve biraz sakar bir şekilde kürsüye doğru geliyorlar. Görünüşe göre burada bulunmaktan da pek mutlu değiller. Bir memur tarafından onlara uzatılan metni okuyarak yeminlerini ediyorlar. Sonra başkana dönüp gerçekten konuşmak zorunda olup olmadıklarını soruyorlar.

Karin Gérard da Mehdi'ye:

"Çoktan yeminlerinizi ettiniz, artık çekilmeniz mümkün değil." diyor. "Siz Bay Benallal'ı, La Place du jeu de Balle'deki bit pazarından tanıdığınızı söylüyorsunuz. Düğünde şahitliğini yaptınız ve yardımcı olmak üzere annesini alıp getirmek için Charleroi'ya gidip geldiniz. Ayrıca Benallal'ın karısını tanıdığınızı ve onun kadını hiç hak etmediğini söylediniz. Mélanie'nin çok tatlı bir insan olduğunu ama Mounir'in sadece içki içip poker oynamayı tercih ettiğini aktardınız. Yani böylesi bir kadınla birlikte olan bir insanın böyle saçmalıklar yapmayı bırakması gerektiğini söylediniz. Kızının velayeti için ona bir prosedür başlatmasını tavsiye ettiniz. Dolayısıyla onu, olay yaşandıktan sonra La Place du jeu de Balle'de gördünüz."

"Bir sorununun olduğunu söyledi, ben de para lazım sandım. Arabaya bindi, birinin ölmüş olduğunu söyledi; ölen, bir kafede bir şeyler içtiği yaşlı bir adammış. Mounir iki Arnavut'la bu adamın evine gittiklerini ve Arnavutların adamı bıçakladıklarını ve öldürdüklerini söyledi. Ben ona polise gitmesini önerdim."

"Mounir'in birini öldürdüğüne inanmakta zorluk çektiğinizi söylemişsiniz."

"Mounir adam dolandırabilir, buna inanırım. Benim olaylardan haberim yokken pazar yerinde herkes ondan konuşmaya başlamıştı. Birkaç kişi de kurbanın bir eş cinsel olduğunu söylüyordu."

Kamel:

"Ben arabayı sürüyordum. Ehliyetimi yeni almıştım ve canım araba sürmek istiyordu. Kulağımda kulaklık vardı, o yüzden konuşulanları pek duymadım. Ben sadece kardeşimin böyle tiplerle

ilişki kurmasından dolayı ona kızgın olduğumu söylemek istiyorum. Bizim aile tarihimizde hiç böyle gürültü patırtı yoktur."

İki kardeş sahneyi terk ediyorlar.

Kürsüye gelen bir sonraki tanık bizi tekrar Jephté'nin aydınlık tarafına doğru götürüyor. Marie-Claire Brassens, Jephté'nin iş arkadaşlarından biriydi. Gri saçlı, nazik bakışları ve sevimli bir gülümsemesi olan bu ufak tefek kadın konuşmaya başlıyor.

"Jephté'nin kamu işlerine karşı çok özel bir yeteneği vardı. Çok yumuşak huyluydu, çok nazikti, belki de gereğinden fazla nazikti. Cebinde beş kuruş parası olmayan insanlarla bile iletişim kuran, hemen uyum sağlayabilen bir yeteneğe sahipti. Kendi maddiyatını asla gösteriş yapmak için kullanmazdı. Antika eşyaları severdi. Çalışmaya ihtiyacı yoktu ama yaptığı işi çok seviyordu."

"Kocanız ve siz Jephté'nin yakın arkadaşlarıymışsınız. Size özel hayatından bahseder miydi?" diye sordu Gérard Karin.

"Evet, gay barlarda erkeklerle tanışır, onları evine çıkarırdı. Ama onlara hiç bağlanmazdı. Biraz kaba saba insanları arardı. AIDS'ten korktuğu için ilişkilerinde penetrasyondan kaçınırdı. Kendini yalnız hissediyordu. Bir gün bana tıpkı babası gibi genç ken ölmek istediğini söylemişti. İyi huylu tarafı onun birçok yönünden sadece bir tanesiydi."

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Ocak 2014'te, kürtaj yasası için gerçekleştirilen bir eylem sırasında gördüm. İş yerine genelde 09.00'a doğru gelirdi. O sabah işe gelmeyince biz onu aramayı denedik. Ölmüş olduğu haberini aldığımda yıkıldım."

Marie-Claire buğulu gözlerle, Jephté'nin cenazesinde okuduğu sözleri bir kez daha okuyor: "Tanımayalım diye seni, kirli sa-

kalınla ve delikli kotunla geldin yanımıza. Ama tatlı huyun verdi seni ele ve sen de verdin böylece her şeyini bize. Hazır cevaplarınla, iyi huyunla, hassasiyetinle ve kibarlığınla bir meslektaştan çok daha fazlası, bir dosttun bize. Seni tanıma şansına eriştik, yollarımız kesişince."

***

Claudia'nın Ağır Ceza Mahkemesi'nin salonunda kürsüye doğru yürürken sıktığı parfüm tüm salonu ele geçiriyor.

Kendine has görünüşünden hiçbir şey kaybetmemiş: Fönlenmiş sarı saçlar, kürk bir manto ve ışıltılı spor ayakkabılar giyiyor.

"Bize yaşınızı ve mesleğinizi söyleyin." diyerek başlıyor Karin Gérard.

"45 yaşındayım!"

Claudia, 22 Şubat 1939 doğumlu. Kadının İtalyan aksanı kendisine ayrılmış camlı kürsünün arkasında oturan Mounir'i canlandırıyor. Arkadaşına selam vermek amacıyla yüzünde kocaman bir gülümsemeyle ayağa kalkıyor.

Herkes Claudia'nın tanık olamayacak bir durumda olduğunun farkında. Oğlu Carlo annesine eşlik edip onu dışarı çıkarıyor.

"Claudia'nın, cinayetin hemen ertesinde müfettişlere verdiği ifadeyi okuyacağız: Oğlum bana, Mounir'e dikkat etmem gerektiğini söyledi. Mounir'i yaklaşık bir yıldır tanıyorum. Konuşacak birilerinin olması iyi hissettiriyor. Oturduğum mahallede canım sıkılıyor. Komşumun öldürülmüş olduğunu öğrendim ve hemen aklıma Mounir geldi. Komşumun evinde bir bardak bir şeyler içtiğini söylemişti. Ona cinsel ilişki teklifinde bulunmuş ve onun için oral seks yapar mı diye sormuş. Mounir kustu, görünüşe göre

şaraptan dolayı. Ağzı kötü kokuyordu, epey kötü bir kokuydu. İçinde giysiler olan bir spor çantası vardı ve beni boğmaya çalıştı. Ben bayılmış rolü yaptım ve o gitti. Markalı olan çantalarımı aldı. Beyefendiye yaptığının aynısını bana da yapacak diye korktum. O adam için çok üzüldüm, bakışları bile yumuşacıktı. Bir zaman için Mounir'i sevmiştim. Onunla ilk tanıştığımızda ona makarna yapmıştım. Onunla daha çok cinsel ilişkiye girebilmeyi isterdim, beni kollarının arasına almasını ve beni kucaklamasını dilerdim. Ama o bunları istemiyordu. Piçin teki o. Kızını görmesini engelleyen Yahudi karısından bahsederdi. Ama bunlar sadece timsah gözyaşlarıydı. Benden avukatına ödeme yapmamı istedi, ben hayır dedim."

Claudia her şeye rağmen, Nisan 2016'ya kadar Mounir'i hapishanede ilk başta her gün olmak üzere sonra daha az sıklıkta birkaç kez ziyaret edecek. Neredeyse 80 yaşına gelmişken, hâlâ sevgilisinin kıyafetlerini yıkamaya devam ediyordu.

***

Mélanie halka ayrılmış koltuklardan kalkıp kürsüye doğru geliyor. Siyah bir takım elbise giymiş. Uzun kahverengi saçları sırtını ve omuzlarını kapatıyor. Silueti biraz değişmiş, biraz kilo almış gibi görünüyor.

"Sanıkla nasıl tanıştınız?"

"2007 yılının Ağustos ayıydı. Saint-Gilles'de, la Rue de la Source'daki bir kilisede kalıyordu. İşe gidip gelirken ben de o taraftan geçiyordum. Bir gün bana yanaştı. Kahve içmeye gittik."

"Kasım 2007'de sizin yanınıza yerleşmiş. Evlilik mi düşünüyordunuz?"

"Hayır. Evlilik bana hiç uygun değildi. Bana, 'Ya evleniriz ya

da bu iş bitti.' dedi. Ben ona âşıktım. Evliliğin amacı aynı zamanda onun oturum izinlerini ayarlamak içindi. 2008 Ağustos'ta evlendik. Aileme bilgi vermedim. Yakınlarım onun hakkında ve ilişkimiz hakkında kötü bir izlenime sahip olurlar diye Mounir'in kaçak bir göçmen olduğunu söylemeye cesaret edememiştim."

"Kızınız Temmuz 2010'da doğmuş. Çocuk sahibi olmayı düşünüyor muydunuz?"

"Evet ama o benden daha çok istiyordu. Çok baskı yapıyordu. Ben de önce o iş bulana kadar beklemenin daha iyi olacağını söylüyordum. Bebeğin doğumundan sonra çocukla çok ilgilenmedi. Ona biberonu belki bir belki iki kere vermişimdir. O dışarıda takılmayı tercih ediyordu. Çocuğun ağlamalarına katlanamıyordu. Kamyonet alacak diye 5.000 avro kredi çekmiştim. Kamyonet sayesinde bit pazarında çalışabilecekti. Bütün parayı alkole yatırdı. O zamana kadar aramızda birkaç sürtüşme olmuştu ama telafi edilemeyecek şeyler değildi."

"Başka hangi işlerde çalıştı?"

"Endüstriyel et kesim fabrikası Viangro'da çalıştı ama mesai saatleri çok karışıktı. Çok uzaktaydı, çok erken saatte işe başlıyordu, arabamız yoktu ve toplu taşıma onun işe gittiği saatte çalışmıyordu."

"Kendinizin de çalıştığı kamu idaresinde ona bir iş ayarlamışsınız."

"Evet ama iş yerinde sergilediği uygunsuz davranışlardan, belge göstermeksizin işe geç gelmesinden ve birkaç başka skandaldan dolayı kendini kovdurmayı başardı. Beni cinsel ilişki sırasında çektiğimiz görüntüleri çalıştığım kurumun internet sitesine atmakla tehdit etti."

"Uyuşturucu kullanmaya başlamış."

"Crack almak için La Cave'a gidiyordu."

"Parası var mıydı?"

"Kreşin parasını ödemek için annemden para almaya giderdi. Annem ona ayrıca, Fas'a gidebilsin diye de para verdi. Birkaç kez onun sattığı televizyonumuzu geri satın aldım. Eğer ona para vermeyi reddederseniz bağırıp çağırır ve kavga eder. Eğer giydiğim şeyleri beğenmezse veya eve geç gelirsem bana orospuymuşum gibi davranırdı. Beni iş arkadaşlarımla eğlenirken gördüğünde bana 'Benimleyken hep mızmızlanıyorsun.' derdi."

"Kasım 2011'de ayrılmışsınız."

"Sırf çocuğu görebilsin diye bir parkta veya Mcdonald's'ta buluşurduk."

"Fiziksel olarak size hâlâ çekici geliyormuş, birlikte yaşamanız imkânsız olsa da onu yine de seviyormuşsunuz."

"Evet, aynen öyle. Ondan hem hoşlanıyordum hem de korkuyordum. Bir gün beni ve kızımızı arabaya bindirdi. Çok hızlı sürmeye başladı ve kırmızı yanarken karşıya geçti. Neyse ki polis merkezinin yakınlarındayken arabanın benzini bitti. Yanında hep bıçak taşırdı. Sol omzuma batırdı, bıçak kıyafetimi deldi. Sonra derimdeki yara izinin bir buçuk yaşındaki kızımız yüzünden olduğunu iddia etti."

"Bize 4-5 Şubat 2012 gecesinden bahsedin."

"Annemlerde bahçede oturuyorduk. Uzaktan geldiğini gördüm. Elini ağzıma dayadı. Annem uyuyordu. Uyandı, beni gördü, şoka girdi. Mounir'in elinde 20 cm'lik bir bıçak vardı ve bize gidip divana oturmamızı söyledi, bize küfretti. Yemek istedi, ona bir parça pirzola verdim. Şarap istedi. Gitmesini söyledim. Bana, 'Kendini mi yoksa anneni mi seçiyorsun?' dedi. Sağ bacağımdan

beni bıçakla yaraladı. Kıyafetlerimi çıkarttırdı, beni dizine oturttu. Uyuşturucu almak için para istedi. Torbacı geldiğinde anneme seslendim ve oradan kaçtık. Bacağımdaki yarayı diktirmek ve tahlil yaptırmak için hastaneye gittim."

Mélanie mahkemenin önünde, o gece yaşadığı tecavüzü ve alıkoyulmayı söylemekten kaçındı. Mounir Benallal bu iki olay nedeniyle yargılandı ve beraat etti. Sadece darp ve yaralamadan beraat etmedi. Yargının verdiği karara itiraz edilemez. Ama Mélanie suçlamalarından tek kelime bile geri almıyor.

"Başına gelen tüm bu sorunların kaynağının siz olduğunu söylüyor."

"Her şeye rağmen onun için çok fazla şey yaptım. Oturum izinlerini benim sayemde aldı, ona iş buldum. Ama haklı tabii, hepsi benim hatam."

"Onun hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Asla kendisinde suç aramayan tehlikeli, hitabı iyi, kadınları ve erkekleri baştan çıkarmayı bilen dolandırıcının teki. Uyuşturucu almasa bile içi hep şiddetle dolu. Hep beni öldürebileceğini düşünmüştüm ama başkasını öldürmez diye düşünüyordum."

"Fas'ta, ailesi ile tanışmışsınız."

"Evet, Fas'a gittik. Beni çok iyi ağırladılar, hepsi çok kibardı. Bay Benallal, anne babasıyla ve erkek kardeşleriyle tartışıyordu. Gizli gizli içiyordu. Bir gün çok dar giyindiğim için bana tokat attı."

Başsavcı Yves Moreau:

"Hapisteyken size birkaç kere yazmış."

"Evet, kızını görmek istediğini söylüyordu, en azından bir fotoğraf bile yetermiş. Oysa ben onun birkaç kez kızımızı camdan

aşağı fırlatmak istediğini de duymuştum."

Savunma Avukatı Me de Béco:

"Hep böyle miydi?"

"İlk başlarda çok nazikti. Dilenen birini gördü mü para verirdi. Onu yakışıklı bulurdum. Çok naifmişim. Evlilikten sonra ilişkimiz bir anda şekil değiştirdi. Evlenene kadar idare ettiğini söyledim kendi kendime."

"Kızını sever mi?"

"Herkesin sevgi tanımı farklıdır. Sevdiğini sanıyorum ama bana göre pek sağlıklı bir sevme biçimi değil onunki. Önce hep kendisini düşünür."

"Cezaevinde ebeveyn-çocuk görüşme alanları bulunmaktadır. Kızını görmesini niye engelliyorsunuz? Size çok içten mektuplar yazmış."

"Gerçekten bunu konuşacak yer burası mı?"

"Ağır Ceza Mahkemesi her şeyin konuşulduğu yerdir."

Mélanie eski kocasının avukatının sorduğu bu soruya olan öfkesini içinde tutuyor. Fikrini değiştirmiyor. Böylesine kötü bir olaya karışmış bir adamla yüz yüze görüşme fikri onun için imkânsız bir şey.

En sonunda sıra Mélanie'nin annesine, Danielle'e geliyor. Beyaz saçları bir topuzla toplanmış. Zarif bir süet ceket giyiyor. Sakin bir şekilde, neredeyse bitkin bir tonda, dudaklarını çok açmadan hafif bir aksanla konuşuyor.

"Kızınızın Bay Benallal'la evlenmesini nasıl karşıladınız?" diye soruyor Karin Gérard.

"Pek mutlu olmadım ama sonuçta o da çocuk değildi."

"Alkol sorunları konusunda kafası çok net değilmiş."

"Ben adamın bağımlılıklarını çok sonra öğrendim, tecavüz olayını da çok sonra öğrendiğim gibi."

Tıpkı kızının anlattığı gibi 4-5 Şubat 2012 gecesini, araba olayını, tehditleri ve alıkoyulma olayını anlatıyor.

"Kızımı bıçakla bacağından yaraladı. Bıçağı ayak parmaklarımın arasına sokup 'Hangisini keseyim?' dedi. Bizim de onunla birlikte uyuşturucu içmemizi istiyordu. Kızımı tuvalete kadar takip etti."

"Sizden birkaç kez para istemiş."

"15 kez kadar istedi."

"Cinayetten sonra, 9 Şubat 2014'te sizin yanınıza gelmiş."

"Evet, komşulardan birisi onu gördü. Arabayı tamir etmeye geleceğini söyledi. Pencereden dışarı baktım ve gitmesi için ona el hareketi yaptım. Kapıyı açsaydım ne olurdu bilmiyorum."

***

Bir sonraki tanık Nadia. Mélanie'ninkine benzer bir takım elbise giymiş bir hâlde kürsüye doğru geliyor. Her iki kadının da duruşları ve zarafetleri birbirine benziyor. Her ikisi de üniversite okumuş ve kamuda yönetici olarak çalışıyorlar. Tıpkı Mélanie gibi Nadia da samimi bir şekilde cesurca, elinden kaçıp kurtulmayı başardığı celladın bakışlarından korkmadan kendini ifade ediyor.

"Zanlıyla, Saint-Gilles'deki, Bar du Matin'de tanışmışsınız." diye söze başlıyor Karin Gérard.

"Evet, Ağustos 2013'te. Tek gecelik olması gereken bir ilişki önce düzenli ilişkiye ardından kaotik bir ilişkiye döndü. İlk baş-

larda kendini yardımsever, çekici, baştan çıkarıcı ve özenli birisi gibi tanıtıyordu. Sonra yavaş yavaş alkole ve kokaine bağımlı olduğunu fark ettim. Tavrındaki değişiklikleri, nasıl dürtüsel davrandığını, bakışlarının kararmasını gerçekten anlayamıyordum. Taşıp patlayacak diye korkuyordum."

"Eşinizle yeni ayrıldığınız bir dönemdeymişsiniz."

"Evet. Oğullarım iki haftada bir bende kalırdı. Onlar yokken iki, üç günde bir Mounir'le buluşurdum."

"Ona karşı hisleriniz var mıydı?"

"İlk başta merhamet duygusu hissediyordum. Bana kariyerinden ve boşanma sürecinden bahsediyordu. Onda kırılgan bir yan olduğunu görüyordum. Sonra evet, ona karşı duygularım oldu."

"Sizce bağımlı olduğu bir dönem mi yaşıyordu?"

"Evet, duygusal olarak ve finansal olarak bağımlılığı vardı. Başlangıçta ben de yalnız yaşayan bir kadındım. Bana samimi olacağına dair yeminler etmişti. Ben de hayatımın tadını çıkarmak istiyordum. Çok, hatta gereğinden fazla cömerttim. Restoranlarda hesabı ben öderdim, otelde geçirdiğimiz gecelerin parasını ben verirdim. Grimbergen kaplıcalarına gittik, budistlerin olduğu yere. Bu onun için bir ilkti. İşlerini halledebilsin diye ona 3.000 avro para verdim, sonra ölmek üzere olan babasını görmeye Fas'a gidebilmesi için biraz daha para verdim. O gider gitmez kararımı vermiştim, bu ilişki daha fazla süremezdi. Ona para vermeyi kesince hiç de mutlu olmadı."

"Yeni yıl gecesi ne yaşandı?"

"Çok fazla içmemem gerektiğini biliyordum. Gece yarısı yeni yıllarını kutlamak için oğullarımı aradım. İlk önce onun yeni yılını kutlamadığım için deliye döndü. Banyoya gittim, beni takip

etti. Onu aldattığımı itiraf ettirmek istiyordu. Evden çıkmak istedim, koridor boyunca koştum. Beni tuttu, yere devirdi. Mücadele ettim. Beni boğmaya çalıştı. Çığlık attım, imdat diye bağırdım ve mucize eseri bir anda çekip gitti. O kadar korkmuştum ki farkında olmadan kakamı yapmıştım."

"Devamında sizi yine taciz etmiş."

"8 Şubat günü, doğum günüm için, sanki hiçbir şey yaşanmamış gibi gayet kibarca yazılmış bir e-posta aldım. Sonra iki kez ofisime geldi. 20 Şubat günü evime geldi. Yanımda küçük oğlum vardı. Çok korkmuştum. 4 Şubat günü bir e-posta daha aldım. Ayın 8'inde bir kez daha evime geldi. Tüm bunlar için şikâyette bulundum."

"Mart ayında vahim bir suça karıştığını öğrenmişsiniz."

"Polisten celp geldi. İlk başta benim yaptığım şikâyetten dolayı çağırıldığımı sandım. Müfettişlerden biri bana bir cinayet olduğunu ve eğer Mounir'i görürsem polisi aramam gerektiğini söyledi. Ayrıca gazetede, Uccle'da işlenmiş bir cinayet haberini gördüm ve haberdeki zanlının baş harfleri aklıma Mounir'i getirdi."

"Ona kara büyü yapmışsınız."

"Hah... Ben cadı falan değilim."

"Kanamalarınız olduğundan bahsetmişti."

"48 yaşındayım, premenopoz[36] dönemimdeyim. Poliplerim vardı. Bunun için ameliyat oldum."

Nadia'nın mahremini halka açık bir şekilde ortaya sermek zorunda kalmasına üzülüyorum. Neredeyse gidip elini tutmak istiyorum.

36. Menopoz öncesi dönem, menopoza girmeden önceki zaman. (çn.)

Tüm bu tanıklıkları duyduktan sonra kendi kendime bu davanın, en zıt yönleri birbirine çeken bir dava olduğunu söylüyorum; ışık ve karanlık gibi en uç noktalar birbirlerinde buluşuyorlar. Jephté ışık gibi karanlık ve ucube tiplerin yanında kendine bir yoldaş arıyor. Zaman zaman karanlık olanlarla karşılaşma ihtiyacı duyuyordu. Katili ise onun tam tersine, empati sahibi, açık gönüllü, cömert, güzel ve parlak kadınların ışığından yararlanabileceğini düşünüyordu. Belki de hepsi çok meraklı, duygu açlığı ve yeniliğe olan açlıklarından bu baştan çıkarıcı kurnaz adamın gölgesinde kendi kanatlarını yaktılar. Bundan böyle hayatları asla eskisi gibi olamayacak.

***

4 Aralık 2017. Avukatların savunmalarını yapacakları vakit geldi. Bu argümanlar en sonunda jürinin oylamasına sunulacak:

"Hırsızlık var mıydı?"

"Eğer cevap evetse bu hırsızlık şiddet eyleminin uygulanması sayesinde mi gerçekleştirilmiştir?"

"Eğer şiddet uygulandıysa bu eylem, kasten adam öldürmeye mi yol açmıştır?"

Oylama sırasında ek bir soru ortaya çıktı: Eğer bu cinayet, hırsızlığı kolaylaştırmak için veya cezadan kaçınmak için işlenmemişse sadece basit bir cinayet eylemi midir? Me Noël, eğer durum böyle değerlendirilecekse homofobiden dolayı suçun ağırlaştırılmasının mümkün olup olmadığını sordu.

Bu soruya bir de Wielemans Ceuppens Caddesi'ndeki ATM'de kurbanın kredi kartlarının kullanılması aracılığıyla oluşan bilişim hırsızlığı var mı yok mu sorusu da eklendi.

Bu sorulara verilen cevaplar cezayı etkileyecek. Hırsızlığı

kolaylaştırmak amacıyla ya da şiddet eylemi sonucu gerçekleşen cinayet, teoride azami cezayla yani müebbetle sonuçlanır. Sadece basit bir cinayet eyleminin cezası 15 ila 20 yıl arasındadır. Homofobik güdülerle işlenmiş bir suç ise 30 yıl hapis cezasıyla sonuçlanabilir. Jüri sanık adına bir dizi hafifletici koşulu kabul ederse cezanın süresi kısaltılabilir.

Müebbet hapis cezasını 30 yıllık hapis cezasından ayıran önemli bir fark vardır: 30 yıl ceza verildiğinde cezanın yarısı çekildikten sonra şartlı salıverilme başvurusunda bulunulabilir. Müebbet hapis cezasında 30 yıl ceza çektikten sonra şartlı tahliye isteğinde bulunabilir.

Hiç şüphe yok ki Mounir Benallal suçlu bulunacak. Dolayısıyla davadaki asıl endişe zanlının demir parmaklıklar ardında kaç yıl geçireceği.

Savcılık avukatı Me Noël söz alıyor. Jüri'ye hitap ederek:

"Davanın son kısmına geliniyor. Yargılamak kolay değildir. Ölüler bazen kolayca unutulabilir ama burada durum böyle değil. Erkek kardeşine içten bir sevgi besleyen Bayan Vanderhoeven'ı gördünüz. Çok uzun zamandır, sizin burada bir karar vermenizi bekliyordu. Zanlı her konuştuğunda Bayan Vanderhoeven'ın yüreğini parça pinçik ediyordu. O, intikam diye çılgınca bağırmıyor. O size güveniyor. Cevap vermeniz gereken asıl soru hırsızlık hakkındaki sorudur. Burada, hırsızlık tartışılmaz. Sanık, ölü bir adamın yüzüğünü çıkarıp çaldı. Banka kartlarını kullandı. Bu öyle basit bir dükkân soygunu değil. Yine de diğer sorular da önemsiz değil: İşlenen şiddet eylemleri hırsızlık işlenmeden önce, sonra ya da cinayetle aynı anda mı işlendi? Mart 2014'ten beri zanlının onlarca ifadesi alındı. Ancak her şeyi davaya çok az bir süre kalmışken itiraf etti ve kasten öldürmediğini söyledi.

Nadia'nın, cinlerin ve şeytanın yüzünden olmuş. Olayı başlatan Jephté'ymiş. Bay Vanderhoeven acı içinde kıvranırken zanlı onun çekmecelerini boşaltmakla meşguldü! Ona işkence ederken ve onu bıçaklarken asıl istediği şey banka kartlarını ve onların şifrelerini ele geçirmek miydi? Ne diye bu denli bir şiddet vardı? Bayan Vanderhoeven bu sorulara asla cevap alamayacak. Bay Benallal bir kez daha oyunun devam etmesini istedi. Jephté'nin eş cinselliğini saklamadığını hepimiz biliyoruz. Yalnızlık ağır geldiğinde ve biraz fazlaca içtiğinde, içindeki fanteziler alevlendiğinde, kapısını kolayca açıyordu. O gün de daha önce birkaç kez karşılaşmış olduğu bir kişiyi evine aldı. Benallal ise iltifatlara dayanamıyordu. Belki de bastırılmış eş cinsellikten dolayı? Erkekleri de baştan çıkardığını açıklamıştı. Eğer hırsızlığı kolaylaştırmak amacıyla ya da homofobik güdülerle işlenmiş bir cinayet değilse o hâlde Jephté'ye neden bu denli işkence etti ve onu öldürdü? O gece kurban umutsuzca fantezilerini tatmin etmeye çalışıyordu. Sırf bundan dolayı böylesi bir ölümü mü hak etti? Bayan Vanderhoeven kardeşinin ölümünü hâlâ sindirebilmiş değil. Herkes ona 'Zamanla daha iyi olacaktır, yas tutmana saygı duyuyoruz.' diyor. Zamanla daha iyi olacaktır demekten daha aptalca bir şey olamaz. Sırf kendini toplayabilmek için Compostelle'i yürüdü ve uzman psikologlara gitti. Mounir Benallal'a karşı bir nefreti yok ama ondan kendisini bağışlamasını istemek de çok fazla. Böbreğini de kalbini de istemiyor. Sadece hakkaniyetli olanı istiyor."

Me Noël geri oturuyor. Başkan on dakikalık bir mola veriyor. Vatandaşların hepsinin kendince bir öngörüsü var. Hırsızlığı kolaylaştırmak amacıyla işlenen bir cinayet mi? Homofobik bir cinayet mi? Sanık hafifletici sebeplerden faydalanacak mı? Gersande ve Mélanie'nin akrabaları; arkadaşlarına, kız kardeşlerine,

annelerine destek oluyorlar. Bu hikâyedeki adli son yakın.

Başsavcı Yves Moreau niyetini açıklıyor:

"Hepinizden özür diliyorum ancak uzun konuşacağım, en az dört saat. En başından beri zanlı yalanlar söylemeyi hiç bırakmadı. Dosyadaki şiddet olayı göz önüne alındığında, insan nasıl hiçbir şey yaşanmamış gibi, sanki hiç böyle bir şey yapmak istememiş gibi kalkıp da özür diler, affedilmek ister? Sizler de benim gibi vücut bütünlüğü bozulmuş, hayvanca ağzı tıkanmış, üç farklı nesneyle bağlanmış ve her yerinde kanlar olan cesedin fotoğraflarını gördünüz. Jephté küçük bir acı çekmedi, o en dayanılmaz acılara maruz kaldı. Size şunu rahatlıkla söyleyebilirim: Benallal, gördüğüm en tehlikeli insanlardan birisi ve Tanrı biliyor ki ben hayatım boyunca bir sürü tehlikeli adamla karşılaştım. Bu suç için denilebilecek tek şey rezalet bir şey olduğudur. Elleri ve ayakları bağlı birisini boğmak, bıçaklamak ve ona işkence etmek... Bunu yapabilmek için gerçekten zalim birisi olmak gerek. Bu olaydan birkaç hafta önce Mounir sevgilisini, Nadia'yı öldürmeyi başaramamıştı. Jephté'nin öldürülmesinden bir ay sonra Lüksemburg'da kimliği belirsiz bir kişiyi bıçakla yaralamasının ardından tutuklandı. Ve bu zaman aralığında dahi avukatını ölümle tehdit edecek zamanı bulabilmişti. Bu adamın aslında cinayet işlediğini söylemesi de şaşırtıcı. Aynı zamanda oldukça kaypak bir adam. Suçu başkalarının üzerine atıyor. Calimero[37] rolünü oynuyor. Kızını bile bu olaylara dâhil ediyor. Daha 18 aylıkken annesini ısıran kızıymış! Ta ki bu noktaya kadar hep masum sayılmıştı. Makul bir şüphenin ötesinde ispat külfetini her zaman suçlayan taraf taşır. Her dosyada cevaplanmayan sorular vardır. Bu dosyadaki kanıtların hepsi kutuların içinde -toplam-

37. Sürekli olarak "Ama bu haksızlık, öyle değil mi?" diyen bir çizgi film karakteri. (çn.)

da on kutu. İfadeler, kanıt niteliği taşıyan bulgular, fotoğraflar ve videolar. Kanıtlar arasında hiyerarşik bir ilişki yok. Hangisinin üzerinde duracağı yargıca kalmış. Oyunun bir diğer kuralı ise sanığın, kurbanın öldürüldüğü andaki rolü hakkında gözyaşı akıtıp, af dilediği anda bile yalan söyleme hakkıdır. Tüm sanıklar da bu oyunu oynamayı çok iyi bilirler. Davaların %90'ında itiraf etmelerinin sebebi kanıtlar yüzünden köşeye sıkışmış olmalarıdır. Hepsi de nedensiz işlenen bir cinayetin açıklamasının çok daha zor olacağını ve kurbanın da onlara karşı kötü davranmış olduğunu söylerlerse yargıcın empati yapmaya daha yatkın olacağını düşünürler. Ama dikkatli olun, buna inanmama hakkı da yargıçların elindedir.

"Şahıs hakkında yapılan ilk suçlama, hırsızlığa teşebbüs. Bu başlangıç noktası. Diğer her şey durumu daha da ağırlaştıracak. Burada ayrıca bir şiddet eyleminden ve cinayetin işlenmiş olması gibi ağırlaştırıcı bir durumdan bahsediyoruz."

Yargıç jüriye gerçek bir hukuk dersi veriyor:

"Bir cinayet nedir? Ceza kanununun 393'üncü maddesine göre birini öldürme niyetiyle kasten öldürmektir. Niyetin varlığı darbelerin ve saldırının şekline göre belirlenir: Hayati önem taşıyan yerlere mi saldırılmış? Tekrar vuruşlar var mı? Ne gibi bir düşünceyle yapılmış? Cinayet motivasyon gerektirmez ancak belirli bir sebeple işlenmişse cezası daha ağırdır. Ve eğer hırsızlık niyetiyle işlenmişse daha da ağırdır. Jephté'yi öldürdüğünü itiraf etti. 3 buçuk yıl hapis yattıktan sonra... Değişebilirdi, yaptıklarından pişman olabilirdi. Ama 25 Ekim'de hâlâ müfettişlerin şefi Bayan Barthel'i tehdit ediyordu. Sonunda herkesin bildiğini anladı. İtiraf etti çünkü korkmaya başlamıştı. Tek kullanımlık bir ürün olan koli bandında bulunan DNA'sı ile karşınıza çıkmak intihar olurdu. O zaman hiç kimse onun masumiyetine inan-

mazdı. İçtiği tüm alkol ve uyuşturuculara rağmen 2 Şubat sabahı yaşananların hepsini bir bir hatırlıyor: Sabahlığı, nesneleri, telefonu... Sadece Jephté'nin söylediği, onu Jephté'nin boğazından bıçaklayacak kadar sinirlendiren sözleri hatırlayamıyor. Ve Jephté ağzı bir tıkaçla tıkalıyken zaten ne diyebilirdi ki?

"Kurbanı, eline bir bıçak alıp kendisini yaralamış olmakla ve tartışmayı başlatan taraf olmakla suçluyor. Jephté ondan kendisini bağlamasını istemiş olabilir. Hiçbir cinsel oyunda yaralama istenmez ve kabul edilmez. Kurbanın her tarafında kan vardı. Adli tabibin raporundaki bir cümle her şeyi özetlemeye yetiyor: Otopsi analizleriyle Mounir Benallal'ın ifadeleri birbirlerini tutmuyor. Hırsızlık ve cinayet arasında bir bağlantı var mıydı?

"Bir diğer değişle: Hırsızlık eylemi tam olarak ne zaman başladı? Zanlı, bana kartlarının kodlarını verdi ama bunların doğru olmadığını biliyordum, diyor. Yani Mounir kurbanın parasını çalmaya başladığı sırada kurban hâlâ hayattaymış. Kurbanın kafasının 40 cm yakınında bir yastığın kıvrımlarına sıkışmış, süresi dolmuş iki banka kartı bulundu. Şifrelerini sormak için Jephté'ye yaklaştığını sanıyoruz. Hatta bahse girerim ki bu kartların sürelerinin geçmiş olduğunu söyleyen de Jephté'nin ta kendisiydi.

"Yani bu olay şiddet içeren bir hırsızlık olayıdır.

"Doğrulanması gereken bir diğer olgu ise: Bu bahsettiğimiz olay, sonunda cinayet işlenecek, giderek şiddetin arttığı bir hırsızlık olayı mıdır?

"Kasıtlı bir cinayet mi işlenmiştir?

"Olay anında Mounir Benallal'ın kafasının içinden neler geçtiğini tam olarak bilmiyoruz. Ama kuvvet kullanıldığını, bunu yaparken bir amacının ve kastının olduğunu biliyoruz. Darbelerin sol omuzdan pulmoner artere kadar ulaşması için çok sert

vurmanız gerekir. Uzmanlar anlattılar: Cildin elastikiyetini zorlamak, kasları delmek, iskeleti geçmek gerekir."

Gersande kulaklarını kapatmaya çalışıyor. Bazı kelimeler fotoğraflardan daha kuvvetliler.

"Tüm bunlar şüphe götürmeksizin cinayetin kasıtlı olduğunu ortaya koyuyor.

"Bir diğer soru: Cinayetle, hırsızlık ve şiddet eylemlerinin bir bağı var mı?

"Sırf hırsızlık yapmak için adam öldürmek gerektiğini sanmıyorum. Aksine hırsızlığını aklamaya çalıştı. Komşular onu daha önce binada görmüşler. Jephté'nin evine birkaç kez gelip gitmiş. Claudia ve oğlu da onu tanıyorlar. İşkence ettikten sonra kurbanı sağ bıraksaydı ne olurdu? İğrenç hırsızlığının cezasız kalmasını sağlamak istedi.

"Dolayısıyla bu dava hırsızlık yapmak ve aklanmak amacıyla cinayet işlemekten ibarettir.

"Q.E.D.[38]

"Eğer bu teori aklınıza yatmıyorsa o zaman işlenen suç basit bir cinayettir. Bir katilin sebepsiz yere öldürdüğünü hayal etmek zor. O zaman da homofobinin duruma etkisi olan ağırlaştırıcı durumunu analiz etmek gerekecektir. Homofobi sebepli bir cinayet olduğunu doğrulayan birkaç bulgumuz da var.

"Benallal, Jephté'nin ona iltifat ettiğini söyledi. Jephté neredeyse çıplak bir hâldeydi. Yatakta cinsel içerikli nesneler vardı. 8 Temmuz 2015'te Mounir hapishanede bir gardiyana sinirlenince ona, 'Senin gibi bir ibneyi öldürdüğüm için buradayım!' dedi.

38. Quod erat demonstrandum. Latince, kesin bir kanıtın sonunda kullanılan bir cümledir. "Gösterilmek istenen şey de buydu." anlamındadır. (çn.)

"Son olarak, bilişim suçundan bahsedersek o konuda da hiç şüphemiz yok. Cinayetten birkaç saat sonra Benallal, henüz süresi geçmemiş olan birkaç kartı para çekme amacıyla ATM'ye taktı. 500 avro para çekmek istedi ama şifreler doğru değildi. Hırsızlık girişimini itiraf etti ve bu itiraf güvenlik kameraları görüntüleri sayesinde doğrulandı."

***

Gersande savunmaya katılmamayı tercih etti. Me de Béco'nun, Jephté'nin anısını kirletmesinden korkuyor. Bir gazeteci olarak cep telefonumu mahkeme salonunda tutma hakkım var. Avukatların sunumunun ilerleyişi hakkında onu bilgilendireceğime dair söz verdim.

Me Caroline Heymans:

"Başsavcının çizmiş olduğu portreye birkaç ekleme çıkarma yapacağız. Bay Benallal ne aile üyesi ne de arkadaş olarak ahlaki durumu hakkında tanıklık yapacak birini istemedi. Kimseye böyle bir şeyle rahatsızlık vermek istemedi. Onu henüz temmuz ayından beri tanıyorum. Hapishanede onun yanına gide gele elde ettiğim bazı hayati bilgileri onu daha iyi anlayabilelim diye sizlere aktaracağım.

"Çocukluğundan konuşmuyor. Tüm bildiğimiz daha iyi bir hayat gayesiyle Fas'ı terk ettiğinden ibaret. Önce İtalya'ya yerleşiyor, sonra Hollanda'ya, oradan Almanya'ya ve en son Belçika'ya... Uyum sağlamayı her zaman bir onur meselesi hâline getirmiş. İtalya'da İtalyanca öğreniyor. Belçika'da Fransızca öğreniyor. Dil dersi bile almadan. Bu da ona insanlarla tanışma fırsatı veriyor, kapıları aralıyor ve birçok insanla kaynaşıyor. Belçika'da hemen bir iş buluyor. Birçok müvekkilimizin aksine Bay Benallal oldukça çalışkan birisi. Zaman zaman işsiz kaldığı olsa da genel olarak

çalışan bir insan. Ailesine para gönderiyor. Topluma da hiçbir zararı dokunmuyor.

"2006 Ağustos'unda Mélanie'yle tanışıyor. İlişkileri dört yıl sürmüş. Mélanie'yle gurur duyuyor, Mélanie Yahudi olmasına rağmen onu Müslüman olan ailesi ile tanıştırıyor. Onu çok içten bir şekilde seviyor. Lüksemburg'da yakalandığı vakit cüzdanından Mélanie'nin bir fotoğrafı çıktı. Mélanie evliliklerini annesine söylemeye cesaret edemiyor. Bu da Mounir'in üzerindeki 'kabul edilmeme' duygusunu kuvvetlendiriyor.

"Ufak tefek işler yapıyor ve Mélanie'den daha az kazanıyor. Bu altta kalma duygusu, dışlanma duygusunu iyice kabartıyor. Kendini alkole ve uyuşturucuya veriyor. Kasım 2011'de ilişkileri sona eriyor. Kızından ayrı kalmaya dayanmakta zorlanıyor. Şikâyetler o zamanlarda başlıyor: Agresyon, kavga... 2012 Kasım'da, Mélanie'nin annesinin evinde yaşanan olaylarla birlikte aralarındaki tüm bağlar kesiliyor. Claudia daha önce söylemişti; Mounir, kendisine, hep kızından bahsedermiş. Onu tanıyan herkes aynı şeyi söylüyor. Kızını göremediği için mutsuzdu. Onu son gördüğünde kızı iki yaşındaydı. Hücresindeki duvarında kızının bir fotoğrafı asılı. Sonunda fotoğrafı bir kutuya kaldırmak zorunda kaldı. Çok zordu. Kızına olan aşkı kızına ithafen yazdığı mektuplarında göze çarpıyor. Nadia'yla 2013 yazında tanışmışlar. İfadesinde dört sayfa boyunca bunu anlattı. Onu çok sevmiş. Onda biraz Mélanie'den izler bulmuş. Ona dayanabileceğini, onda kaybedilmiş bir şeyleri bulabileceğini düşünmüş. Aslında bu kadar yoğun bir ilişki beklemiyormuş. O, bunu bir büyülenmeymiş gibi düşünüyor. Ama o ilişkinin bir geleceği yoktu. Aşk mıydı, tutku muydu, takıntı mıydı? Her ne olursa olsun yaşananlar onu etkiledi. Ve Nadia da aynı şeyleri söylüyor. Ama Nadia bunun sağlıklı bir şey

olmadığını anladı. Kendisinin bir işi ve bir oğlu vardı. Mounir, ilişkinin bitebilecek olmasını kaldıramadı. Bir kez daha kendini dışlanmış hissetti. Bunu sanki seçim kendine bırakılmış gibi tasvir ediyor, o kadar canı yanıyor. Bütün bunlar kadınlar, cinler ve büyülenme yüzünden diyor. Doğru değil ama o da başına gelenleri böyle yorumluyor. Deli değil ama kültürel olarak, iyi ya da kötü olsun, tüm hataların sebebinin insanı ele geçiren cinler ve doğaüstü yaratıklar yüzünden olduğunu söylemek en kolayı."

Ağır Ceza Mahkemesi karar anına geliyor.

"Yaşananların ötesinde umarım kişiyi sadece bir insan olarak yargılayabilirsiniz."

Me Dimitri de Béco sözü meslektaşından devralıyor:

"Jephté'nin kız kardeşinin sakinliği, onurlu duruşu ve kinden uzak oluşu bizlere dokundu. İfadesini verdikten sonra müvekkilimizle birlikte sigara içmeye gittik. Yıkılmış durumdaydı. Gözlerindeki duygusallığı ve içtenliği görüyordum. Özür dilerim, demekten başka ne diyeceğini bilemez hâldeydi. Zaman zaman haksız bulunabilir. Bazen yaptıkları tutarsızmış gibi gelebilir. Onun için yalancı, suçlu ve tehlikeli denilebilir ama olup olabilecek en tehlikeli adam denilmesini kabul etmiyor. Yine de daha da açıklayıcı olacağım.

"Ben, pişmanlığını ifade etmek isteyen bir insan için söz alıyorum. O ben değildim, dediği sürece bu mümkün değildi. Tüm soruşturma boyunca inkâr içerisinde olması şaşılacak bir şey midir? Adli olarak onu bunun için suçlayamayız. O da bir insan. Bu her zaman böyledir, üst orta sınıf aile içinde gerçekleşen şiddet olaylarında bile böyledir. İtiraf etmek için bir güven ilişkisi geliştirmek gerekir. Bayan Barthel'le aralarındaki ilişki hiç de böyle değildi."

Arkamda komiser Natacha Barthel'in ayağını yere vurduğunu duyuyorum. Olduğu yerde patlayacak gibi duruyor. Avukatların, uzmanlara ve müfettişlere kişisel olarak saldırdıklarını gayet iyi biliyor.

"Jephté'yi öldürme niyetinin olmadığını söyleyerek suçunu kabul ediyor. Barlarda kokain içerek geçen bir geceden sonra kendi kendine 'Claudia'ya gideyim.' diyor. Onun evinde huzur bulmak istiyor. Saat sabahın 08.00'i. Kendi evine gitmeye niyeti yok. Az sonra yaşanacak şeyleri de hiç beklemiyor. Tavana kadar kanla kaplı olay yerinin görüntüsü bir saniyeliğine bile aklı hayaline gelmiyor. Jephté iç çamaşırlarıyla merdivenden iniyor. Claudia'yı kendi evinde bekleyebileceğini söylüyor. Mounir kendi kendine 'Az biraz kokain çekmeyi deneyebilirim.' diyor. 10.04'te Jephté polisi arıyor. Acaba tam o anda mı işler rayından çıkmaya başladı? Dayanılmaz fotoğraflar karşısında müvekkilim durumu kavradı. Hapishanede geçirdiği uzun günler boyunca kendiyle ve dosyasıyla yaptığı yüzleşmenin ardından ve burada duruşmada onun nasıl bir insan olduğunu tarif eden eski sevgililerinin sözlerini duyduktan sonra müvekkilim şok bir psikanaliz durumu yaşıyor. Saatler boyunca kendisine bir canavarmışçasına yüklendi. Ve geceleri duruşmada gösterilen bu fotoğraflar onun kâbusları oldu."

Cep telefonum dur duraksız belli aralıklarla çalıyor. Eğer gönderdiği mesajlar beni rahatsız etmiyorsa Gersande, duruşmanın nasıl geçtiğini öğrenmek istiyormuş. Ne diye cevap vereceğimi bilemiyorum. Mahkeme salonunda konuşulanları kısa bir mesaj olarak birkaç kelimeyle ona aktarmanın iyi bir fikir olup olmadığından emin değilim. Böylesine uzaktan, duygu katmadan, birkaç kelimeyle özetleyerek durumu aktarmak yanlış anlaşılmaya

ve yanlış yorumlamaya açık olacaktır. Ama söz vermiştim. Bir kulağım avukatın söylediklerinde, sözlerin transkriptini bilgisayarıma aktarırken, Gersande'a şu kısacık mesajı uçuruyorum: "Fotoğraflar onun için travma olmuş, öyle diyor." Gersande'ın cevabındaki parlayan öfkeyi net bir şekilde okuyabiliyorum. Şu ana kadar sakin kalabilmiş olan kadıncağız soğukkanlılığını kaybediyor: "Jef'e karşı haksızca yapılmış en ufak bir yorumu dahi kaldıramam. Bu beni çıldırtır, öfkeden deliye dönebilirim ve bu da davayı zora sokabilir. Tam da bu yüzden gelmedim. Benden hiçbir şey saklamadığın için teşekkür ederim. Bunu yaşamam gerekiyordu." Kuvvetine ve açık görüşlülüğüne hayran olmaya devam ediyorum.

"Başsavcı size, bu tehlikeli bir adam ve toplumu ondan korumalıyız, dedi. Yani her yol mübah. Ama sadece bunu göz önünde bulundurmamalısınız. Müebbet cezası yalnızca bir gram bile vicdanı olmayan psikopatlara layık bir cezadır. Müebbet hapis demek savunma yapanların suratına tükürmek demektir. Müebbet hapis cezasına çarptırılan bir müvekkilim olduğu gün bebekler gibi ağlayacağım. Hırsızlığı kolaylaştırmak için cinayet ya da suçsuzluğu kanıtlamak için işlenen cinayet kanıtlanamamıştır. Homofobik bir cinayet ise söz konusu dahi değildir. Yine de en ufak bir tereddüttünüz bile varsa hayır oyu kullanmalısınız. 08.30 ile 11.00 arasında, Jephté'nin evinde bir şeyler yaşandı. Mounir büyülenmiş olduğunu söyledi. Bu kendinde olmadığı anlamına geliyor. Hem kokain parası vermeyip hem de onu telefonunu çalmakla suçlayan Vender'e kızmıştı. Jephté'ye, böyle konuşamazsın, dedi. Bıçak ona çarptı. Ve kurban son nefesini verdi.

"Bay Vanderhoeven cinsel olarak oldukça aktifti, genel geçer şeylerin dışında şeyler yaşıyordu. Tüm gecesini bir partner bulmaya çalışarak geçirdi. Yatağında cinsel içerikli nesneler bulun-

du. Mounir kurbanın bu tarz oyunlardan hoşlandığını söyledi. Belki çok dile gelmedi ama kurban kendisine vurulmasından hoşlanıyordu. Tanıklardan birisi bunu nazikçe belirtti. Bıçak saplanmasından hoşlanıyordu demiyorum. Ama gerçeklerle ilgili göründüğünden çok daha fazla şeyler olabilir. Her ne olursa olsun cinsel içerikli bir cinayet homofobik bir cinayet değildir. Mounir insanları hoş tutmaktan gurur duyan bir insan. Köktenci bir Müslüman değil. Kadınlarla tokalaşıyor, kadın erkek karışık girilen saunalara gidiyor. Homofobik küfürler etmesi bir insanın homofobik olduğunu göstermez. Alkolü ve uyuşturucuyu reddettiği bir zaman aralığı var. Aylar boyunca tıpkı bir saatli bomba gibiydi. Ve şiddeti sonunda patladı. Ne yani, tüm bunların hedefinde Jephté'nin evinde hırsızlık yapmak mı vardı? Ne çalmış? Sadece bir gram kokain için kendiyle birlikte götürdüğü bir mühür yüzüğü. Ve cüzdandan alınmış 70 avro. Birçok değerli eşyayı olduğu gibi evde bırakmış. Jephté kokain alsın diye önüne gelen ilk kişiye kredi kartı şifrelerini verecek olsa kendine işkence çektirir miydi?

"Mounir Benallal'ın hırsızlık yapmak için cinayet işlemesine gerek yoktu. Eğer sizler de benim gibi şiddet olayının önemsiz olaylar bütünü tarafından tetiklendiğini düşünürseniz bunun basit bir cinayet olduğu kanısına varabilirsiniz. Başka da hiçbir şey değildir. Suçlanmamak adına hiçbir önlem almamış. Aynı binadaki Claudia'nın evine 15.00'e doğru gidiyor. O kadar sıkıntıya giriyor ki iki gün sonra polisi kendisi arıyor.

"Pekâlâ Jephté durduk yere mi öldü? Başsavcı bu drama adli olarak mana vermek istiyor. Ama olayın manası bu değil. Bu bir cinayet ve bu cevap oldukça tatmin edici."

Me de Béco yerine geçiyor. Gersande mahkeme salonuna ye-

niden geliyor.

Müdahil taraf avukatı Me Noël sözlerine başlıyor:

"Biz avukatlar hep müvekkillerimizle empati yaparız. Bayan Vanderhoeven'a bile bir yakınlık hissediyorum. Meslektaşlarım da kendi müvekkilleri için bir yakınlık hissediyorlar. Benallal'ın karısının ailesi tarafından reddedildiğini hissettiğini iddia ediyorlar. Oysa ona para veren ve ona yardımcı olan kişi kayınvalidesinin ta kendisi. Otopsi fotoğrafları yüzünden şoka girdiğini söylüyor. Oysa Benallal tüm o fotoğrafları daha önce dosyada zaten görmüştü. Peki, ya işkence hakkında ne dersiniz Me de Béco? Birisini bağlamak ve işkence etmek epey vakit alan şeylerdir. Bir anlık içgüdüyle yapılacak eylemler değillerdir. Benallal'ın kaçmaya yeltenmediğini söylüyorsunuz. Hayır kaçtı. Jephté'nin ölümünün hiçbir manasının olmadığını, onun ölümünün sadece sanığa musallat olmuş şeytanların işi olduğunu söylemek gerçekten şok edici."

Başsavcı Yves Moreau:

"Yapılan konuşmalarda son söylenenlere odaklanmak gibi bir huy vardır. Ama burada konuşulanların hepsinin zaten daha önce söylenmiş olduğunu unutmamak gerekir. 'Zalim' komiser Natacha Barthel tarafından yürütülmüş upuzun bir soruşturma var. Ama sizleri tekrar sanığın ifadesine, 39. dosyadaki videonun 43. dakikasının 40. saniyesine götürmek istiyorum." Video salonu kaplayan devasa ekrana yansıtıldı.

"Benim hakkımda ne düşünüyorsunuz?" diye soruyor Mounir Benallal, Natacha Barthel'e.

"Hiçbir şey."

"Ben sizi çok beğendim. Sizi görmeyi ben istedim."

"Öyle mi?"

"Evet, eğer karşımdaki bir başkası olsaydı konuşmazdım."

"İşte Me de Béco'nun soruşturmanın başındaki kişi hakkında yaptığı aşağılayıcı sözleri boşa çıkaran kanıt. Hakkaniyet geri kazanılmıştır. Tartışmaya kapalıdır."

Me de Béco aniden sakar bir şekilde ipin ucunu geri toplamaya çalışıyor:

"Komiser Barthel, ben kesinlikle sizin çalışma şeklinizi sorgulamadım, siz harika bir iş çıkardınız. Aranızdaki ilişki çok iyimser olamıyordu zira siz onu sürekli kanıtlarla yüzleştiriyordunuz."

Yves Moreau tekrar söz alıyor:

"Savunmanıza göre hiçbir şey kanıtlanamadığından dolayı bunun basit bir cinayet olarak mı değerlendirilmesi gerekiyor? Kanıt yok ama kanıt niyetine kullanılabilecek açık seçik birçok öge var. Muhtemel olarak suçluysa beraat etmesi gerekir. Eğer tam olarak suçluysa o zaman mahkûm etmek gerekir. Hiçbir şeyi değiştirmeyecek diye hırsızlık olayını geri mi çekmeliyiz? Oysa tam aksine bu aşırı önemli bir detay. Biraz benim için biraz da toplum için ama bilhassa müdahil taraf için çok önemli. En azından bu insanların huzur içinde uyuyabilmelerine izin verin.

"Bunun öylesine bir cinayet olduğunu söylemek dayanılamaz bir şey. Gersande için, benim kardeşim öylesine öldü işte, demek dayanılacak bir şey değildir. Eğer Benallal gerçekten içten bir şekilde pişmansa bu ona kendi kendine bu cinayete adli bir ceza vermesine yarayacaktır."

Me Dimitri de Béco:

"Sanırım her şeyin siyah ya da beyaz olmadığını kanıtlayabil-

dim. Burada sizi yönlendirmesi gereken sempati değil akıl, mantık, nefretsiz ve korkusuz olacağınıza dair ettiğiniz yemin olmalı. Ben size müvekkilim kâbuslar görüyor ve pişman dediğimde bundan şüphe duymamalısınız. Kurbanın hiçbir işe yaramamış olan banka kartları ve 70 avro için öldüğünü söylemek mi daha iyi yoksa ona musallat olmuş şeytanların kefaretini ödemek için ölmüş olduğunu söylemek mi daha iyi?"

Bu sözler söylenir söylenmez Gersande müdahil tarafa ayrılmış olan banklarda oturduğu yerden sıçradı ve de Béco'ya doğru "Siz insan değilsiniz!" diye bağırdı. Çantasını ve ceketini salona doğru fırlattı. Güvenlik görevlileri araya girdiler ve onu dışarı çıkardılar.

De Béco:

"Böyle bir şey hiç görmemiştim. Savunmanın orta yerinde böyle bir şey yaşamak çok zor. Söylenenlerin az duyulmuş şeyler olduğunu biliyorum ama bunların onun kendi suçluluğuyla yüzleşmesinin tek yolu olduğu aşikâr. Değerli jüri üyeleri tüm kalbinizle ve aklınızla ölçüp, biçip bunun şiddet içeren bir hırsızlık mı olduğunu yoksa barlarda geçen bir gecenin sabahında kulağa şeytanın fısıldaması mı olduğunu özgürce söyleyiniz."

***

Gersande'ı, adalet sarayının koridorlarında etrafı sevgilisiyle, arkadaşlarıyla, çocuklarıyla ve avukatıyla çevrili, gözleri yaşlı bir hâlde buluyorum. Skandaldan kendini sorumlu tutuyor. Ancak, 10 günden fazla bir süredir günde 8 ila 10 saat süren mahkemeden sonra yorgunluk; fiziksel, düşünsel ve psikolojik gerilim en üst düzeyine ulaşıyor. En sonunda da öfke sahneye çıkıyor.

Jürinin müzakeresinin birkaç saat sürmesi bekleniyor. Gece oldu. Başkentte kar yağmaya başladı. Büyük kar taneleri, araba

tekerleriyle çizilmiş Poelaert Meydanı'nı bembeyaz bir ceket gibi kaplıyor. Gersande ve yakınları geri dönmemeyi tercih ediyorlar. Me Noël onlara kararı bildirecek. Polislerin, yargıçların, avukatların ve gazetecilerin kaynaşıp davaları tekrar tekrar konuştukları Adalet Sarayı'nın arkasındaki yerel bir bistroda beklemeyi seçiyorum.

21.10'da Me Noël'den bir mesaj alıyorum. Karar yaklaşık on beş dakika içinde açıklanacak.

21.33'te Mounir Benallal, hırsızlığı kolaylaştırmak için cinayet işlemekten ve bilgi hırsızlığından suçlu bulundu.

Geriye jürinin cezayı düşünmesi kalıyor.

Başsavcı Yves Moreau:

"Ceza üzerine yapılan münazara kalbî bir münazaradır derler. Yine de bu aklımızı kullanmayacağımız anlamına gelmiyor. Dünün aksine bugün mahkeme üyelerinin oy hakları bulunmaktadır. Cezanın işlevi nedir? Her kim olursa olsun ceza bir intikam değildir. Ceza, toplumun bir suça karşı kestiği faturadır. Yakından bakılırsa cezanın birkaç farklı görev üstlendiğini görürüz. Her şeyden önce bir cezadır. Ayrıca sembolik bir anlamı vardır. Yapılan yanlışın ciddiyetini gösterir. Verilen ceza aynı zamanda hem ceza işlevi görür hem de düşündürücü ve örnek teşkil edicidir. İşlenmiş olan suçun bir daha işlenmesinin önüne geçme amaçlıdır. Avukatlar genelde bu örnek teşkil etme kısmına karşı çıkarlar. Onları suçlayacak değilim. Ölüm cezası, uygulandığı ülkelerdeki suçları önleyebilmiş değil. Hapis cezası hâlâ koruyucu nitelikte olabilir. Şahsın toplum için ne kadar tehlikeli olduğunu değerlendirmek gerekir. Bazıları bir daha işlenmesi mümkün olmayan birçok istisna sonucu ortaya çıkmış ciddi suçlar işleyebilirler. Yargıç, yani burada siz oluyorsunuz, hafifletici sebeplere

dayanarak cezayı azaltmayı tercih edebilir. Benzer bir durumda olan iki kişiden biri katil olarak yaftalanırken bir diğeri yaftalanmayabilir.

"Yargıç, zanlının zor bir çocukluk geçirmiş olduğunu, müfettişlerle iş birliği yapmış olduğunu, bir işçi olduğunu göz önünde bulundurabilir. Karar size kalmış. Korkusuzca, kin gütmeden, çekinmeden ya da sempati beslemeden..."

Me Dimitri de Béco:

"Rolümü tamamlamak amacıyla son kez ayağa kalkıyorum. Dün hangi motivasyonlarla karar verdiğinizi uzunca dinledik. Müvekkilimiz o denli yıpranmıştı ki adı zikredildiğinde durması gerektiğini bile anlayamamıştı. Bugün alnına kaç çizik atacağınızı bilmek istiyor. Bence hâlâ neler olup bittiğini anlayabilecek durumda değil. Kabul edelim ki gerçekten çok utanç duyuyor ve böylesine korkunç bir olayı kelimelere aktarmakta zorlanıyor.

"Sonunda her şeyi itiraf etti, suçlu bulundu. Bu bile başlı başına bir soru işaretidir. Savunmasını üstlenirken bunun bir hediye olmadığının farkındaydık. Ama psikiyatrlar onun bir psikopat olmadığını, iyiyle kötüyü ayırt edebildiğini söylediler. O da kötülük benim içimdeydi, dedi. Üzgün olduğunu söyledi. Onun dikkatsiz olduğunu söyleyebilirsiniz ama diğerleri hiç de öyle demiyorlar.

"Mounir Benallal tutarsızlıkların adamı. Antisosyal kişilik özellikleri gösteriyor ama aynı zamanda yeni bir dil öğrenip topluma entegre olabiliyor. Azınlıklar için ağza alınmayacak sözler söyleyebiliyor ama aynı zamanda açık yüreklilik örneği de gösteriyor. Barlarda takılıyor ama aynı zamanda kalkıp işe de gidebiliyor. Çalıyor ama cömertlik de yapıyor. Sevgilileri onun hakkında 'ayıkken kuzu gibidir,' diyorlar. Âşık olabiliyor, gönül ilişkisi geliştirebiliyor, kendini yumuşak başlı ve sevimli olarak tanıtabili-

yor. Ama görünüşe göre işler ters gitti. Her şeyin en iyisini yapma yetisine sahipti, tıpkı en kötülerini de yapabileceği gibi...

"Nadia kâbuslarından ve kendine zarar verme huyundan bahsetti. Evet, hapishanede birkaç kaza olmuştu ama Belçika'daki hapis hayatı tam bir cehennemdir: Dokuz metrekare yerde tuvalet olarak kullanılan bir kova ve üç kişi.

"Sizlerden ayrıca soruşturmanın bittiği tarihten davanın başladığı tarihe kadar geçen süreyi, yaklaşık 2 yılı, göz önünde bulundurmanızı rica ediyorum.

"Aynı şekilde onu olabilecek en az şekilde cezalandırmak gerekir. Sizlerden ona birazcık umut ve şeytanlarıyla savaşabilmesi için güç vermenizi dilerim."

***

Üç saat süren müzakerenin sonunda Başkan Karin Gérard söz alıyor. Cezayı takdim etmeden hemen önce olayların ciddiyetini, kurbanın çektiği acıyı, zanlının psikopatik özelliklerini, sosyal olarak istikrarsız birisi oluşunu, abartılı narsisizmini ve empati yoksunluğunu tekrar hatırlatıyor.

Ama aynı zamanda sürgün dolayısıyla yaşadığı zorlukları, kızıyla görüşememenin getirdiği ağır bunalımı, olay yeri fotoğraflarının yayılmasının ardından sorgulamanın başlaması ve görünüşe göre samimi olduğu özürlerini de anımsatıyor.

Mounir Benallal 28 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

SON SÖZ

Bu röportajı yapmaya 2013 Kasım'ında başladım. Polis ve adli makamlarla iki yıl süren müzakerelerin ardından nihayet olay yeri soruşturmadan, Brüksel adli polisinin suç bürosundaki olayla ilgilenen müfettişleriyle birlikte çalışmaya kadar birçok izni alabildim. İmzalanan anlaşma bana altı ay boyunca sınırsız yetki verdi. Devam eden herhangi bir davanın tanığı olabilirdim. Sözleşme, bu sürenin sonunda ağır ceza davasına kadar takip edeceğim bir dava seçmemi şart koşuyordu. Daha hafif olmayan diğer bir koşul ise; yazının yayımlanmadan önce polis ve adli makamdaki yetkililer tarafından denetimden geçecek olmasıydı. Tam bağımsızlık içinde çalışmak isteyen herhangi bir gazeteci için büyük bir kısıtlama. Ama ya kabul edecektim ya da hiçbir şey yapamayacaktım.

2013 Kasım'dan 2014 Ocak'a kadar neredeyse hiçbir şey olmadı. Yine de kendimi günün 24 saati tetikte tuttum; bir toplantıyı, röportajı, sinema seansını, arkadaşlarla yapılan bir partiyi ya da bir aile yemeğini suç mahalline gitmek için bölmek zorunda kalmaya hazırdım. İki ay boyunca, yıllardır tutkuyla gerçekleştirmeyi planladığım bu projeye başlamamı sağlayacak telefonu bekledim. Her gece cep telefonum yastığımın yanında, bu korkunç beklentinin şüphesiz bir insanın ölümüyle bağlantılı olduğunun farkında olarak yatağa girdim.

Yakınlarımın çoğu, yaptığım işi ürkütücü ve röntgenci buluyordu. Yüzlerce kez kendimi açıklamak zorunda kaldım. Ceza davaları her gün medya ve eğlence kanallarını dolduruyor. Bu hikâyeler ne kadar iğrençse o kadar harekete geçirici oluyor; bazıları empati ve öfke, bazıları da tiksinti ve küçümseme uyandırıyor. Gerçekten de kamusal alanda, başkalarının hayatını olağanca çıplaklığıyla görmenin ne gibi bir yararı var? Çeşitli olayların beni etkilediğini kabul ediyorum. Her birini içinde barındığı kişisel hikâyeleri görmeden, hissetmeden edemiyorum; bu dramlar, bir gün hepimizin karşı karşıya kalabileceği, bilinçsiz ya da gönüllü olarak gerçekleştirilen ya da maruz kalınan tesadüfi karşılaşmalar ve talihsiz tesadüfler dizisinin doruk noktalarıdır. İnsanlığın en kırılgan, absürt veya ürkütücü hâllerine tanıklık eder. Hukuki davaların evrenselliğiyle ve bireye ve onun sınırlarına dair ortaya koydukları şeylerle içtenlikle ilgileniyorum.

1999'dan beri serbest gazeteciyim, kendimi "genelci" olarak tanımlıyorum. İnsanlar, hikâyeler ve içinde barındırdıkları sosyal olgular beni büyülüyor. Yine de kendime, jargonda da denilen, "üçüncü sayfa habercisi" sıfatını yakıştırmıyorum. Belçika'daki çeşitli gazete ve dergilerle yaptığım iş birliklerinde ağırlıklı olarak sosyal temalar, siyaset, sağlık, eğitim veya ekonomi ile ilgili konuları ele aldım. Hiçbir zaman, en ufak bir toplantıda ya da güncel olayda skandal arayan bir gazeteci olmadım. Tarzımın "yavaş gazetecilik[39]" olduğunu sanıyorum. "Üçüncü sayfa" haberlerinin ritmine alışmak için çok sağlam bir dayanıklılık ve sinir gereklidir, inanılmaz derecede ağır çalışma koşullarından bahsetmiyorum bile. Ana akım medyanın bazen küçümseyici

39. "Slow Journalisme" (çn.)

bir tavırla almaktan çekinmediği bilgileri, herkesten önce ortaya koyan meslektaşlarıma saygım var. Ama bazılarının çalışma yöntemlerini; soruşturmaya, şüphelilere, mağdurlara ve yakınlarına karşı olan saygısızlıklarını, sadakatsizliklerini ve itidalsizliklerini de hiç tasvip etmiyorum.

Birçok örneğin arasından birini vereceğim: 2012 Eylül'ünde bir anne ve üç çocuğunun, Etterbeek'te öldürülmelerinin ardından sadece bir gün sonra olayın olduğu daireye giriş için komşulara ödeme yapan gazeteciler vardı. Haber verme yarışı ve belirli medya grupları tarafından göz önünde bulundurulan reytingler, polislerde ve adli aktörlerin çoğunda gazetecilere karşı bir güvensizlik, hatta küçümseme duygusu oluşturuyor. Kimilerinin yaptığı aşırılıklar, etik konularını kendi onur meselesi hâline getiren diğer herkesi de zor duruma sokuyor. Üçüncü sayfa haberi kovalayanların skandal haber patlatma çabalarının aksine bir yöntemle çalışmama rağmen röportajlarım sırasında bunun yükünü hep çektim. Medya, toplumumuzun canavarlarını sanki bizlerin dışındaki bir şeylermiş gibi bir sembol hâline getirip bizlere onları uzaktan izletse de aslında o canavarlar içimizden birisi olabilir.

Müfettişlerin güvenini kazanmak projemin en zor işiydi. Zaman gerekmişti. Anlatımın çerçevesini oluşturacak davayı beklerken jargonda "ayin" olarak geçen, DR6'nın günlük toplantılarına katılmak için neredeyse haftada iki kez, sabah 08.30'da Botanik Kulesi'ne gittim. Gece ekiplerinin gece boyunca yaşananları aktardığı ve herkesin programının detaylıca yapıldığı, ardından duruşmaların, yeniden canlandırmaların, tutanak taslaklarının ve daha bir sürü işlemin gerçekleştirildiği, katılımın zorunlu olduğu bir toplantıydı. Ayrıca, selam vermek ve bölüm şefi Jean-Michel Le Moine'ın da hiyerarşiye göre grup içerisindekilere taleplerini ilet-

mesi için iyi bir fırsat. Ancak terörizm gibi diğer sorunlar karşısında, sıradan cinayetler her zaman çok ağır basmaz.

Bu nedenle, işi anlamak ve kabul edilmeye çalışmak için gerekli bir adım olan bu ekip toplantısına mümkün olduğunca sık yer verdim. İtiraf etmeliyim ki ilk günlerde her sabah midemde bir yumru vardı.

DR6'ya erişimim epey karmaşık. Bir rozet olmadan, resepsiyondan Jean-Michel Le Moine'a geldiğimin bildirilmesini istemek zorundayım. Meşgulse, bilinen ve dostane bir yüzün onunla kapıdan geçmemi kabul edeceğini ummalıyım.

Kabulün samimi mi yoksa zorlama mı olduğunu asla bilmiyorum. Sadece mütevazı bir gülümseme takınıp bakabilirim.

Toplantıdan sonra akışı takip ediyorum ve herkesi selamlıyorum. Çalışıyormuş gibi yapacak bir masası bile olmayan boş bir stajyer gibi hissediyorum. Kovboylar diyarında bir yerliymişim gibi geliyor. Bana açık görünenlere yaklaşıyorum.

Bazı müfettişler benimle konuşmayı kabul ederken diğerleri benden kaçınıyor veya onaylamadıklarını açıkça belirtiyor. Bir müfettiş bana bir gün, "Benim için bu hiç kişisel bir mesele değil ama burada yapacak hiçbir şeyiniz yok." dedi. Bu polis memurunun sözlerini anlıyorum ve hatta dürüstlüğünü takdir ediyorum. Bu yorumlar beni şaşırtmıyor. Pek çok müfettiş, devam eden davalarıyla ilgili bilgilerin basında ifşa edilmesiyle zor anlar yaşadı. Bazıları gazetecilere bilgi sızdırdığı için sürgün edildi. Yine de bir ekip liderinin şu sözleri yüreğime su serpiyor: "Yine de süreci anlamaya çalışabilirsiniz."

Bu derlemeyi yapmak tam altı yıl sürdü. Jephté'nin cinayet davası sonuçlandığında, sanki bir seyahatin sonuna gelince ya

da bir romanın son sayfasını okuduğumuzda ya da karakterleri hayatımızın bir parçası olmuş bir dizinin bitişinde hissettiğimiz rahatlama ve aynı zamanda nostaljiyi derinden yaşadım.

Bir müfettiş beni uyarmıştı: "Göreceksiniz, bir dava başladığında sizi tamamen içine çeker."

Anne-Cécile Huwart

Brüksel, 2019

İsim Listesi

Adamsky Marek (Mahlas)

Polonya asıllı evsiz, "Geçit" davasının kurbanı

Allemeersch Marc

Brüksel Federal Adli Polisi Komiseri, Suç bölümü, köprüdeki evsiz kişinin öldürülmesiyle ilgili soruşturmadan sorumlu 3. Ekip başkanı

Baum Mélanie (Mahlas)

Jephté Vanderhoeven cinayetinin zanlısı Mounir Benallal'ın eski karısı

Barthel Natacha

Brüksel Federal Adli Polisi Komiseri, Suç bölümü, Jephté Vanderhoeven cinayetiyle ilgili soruşturmadan sorumlu 4. Ekip başkanı

Bouyid Samira

Mounir Benallal'ın eski eşiyle olan davasındaki avukatı, aynı zamanda "Geçit" davasında Piotr'un avukatı

Brichart Claudine (Mahlas)

Çocuk ve Doğum bürosunda gönüllü, Jephté Vanderhoeven'ın arkadaşı

Claudia (Mahlas)

Jephté Vanderhoeven'ın komşusu ve Mounir Benallal'ın arkadaşı

Dabik Alexander (Mahlas)

Piotr ve Andrzej Kraviec ile birlikte köprüde öldürülen evsiz adamın cinayetinde şüpheli

Dagnely Marie-Aurore

Her iki davada da soruşturma hâkimi

De Baufort Armand (Mahlas)

Jephté Vanderhoeven'ın komşusu ve arkadaşı. Jephté ona "Amca" diye sesleniyordu. 2013'te vefat etti.

Me De Béco Dimitri

Me Caroline Heylen ile Jephté Vanderhoeven cinayetinin şüphelisi Mounir Benallal'ın avukatı

Degrave Erik

"Geçit" cinayetiyle ilgili soruşturmadan sorumlu 3. Ekip müfettişlerinden birisi

De Pauw Lise (Mahlas)
"Geçit" cinayetiyle ilgili soruşturmadan sorumlu 3. Ekip'in müfettişlerinden birisi

Me De Vlaeminck Yannick
Piotr ve Samira Bouyid'in avukatı

Me El Abouti Hamid
Andrzej'in avukatı

Gérard Karin
Her iki davada da Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı

Gersande (Martine Vanderhoeven)
Jephté Vanderhoeven'ın kız kardeşi

Godbille Jean-François
"Geçit" davasındaki Başsavcı

Hendrick (Mahlas)
Jephté ve Martine Vanderhoeven'ın kardeşi

Me Heylen Caroline
Me de Béco ile Mounir Benallal'ın avukatı

Jauche Anne-Françoise (Mahlas)

"Geçit" davası zanlılarının yakını

Kraviec Andrzej (Mahlas)

Kardeşi Piotr ve Alexander Dabik ile "Geçit" davası zanlılarından birisi

Kraviec Piotr (Mahlas)

Kardeşi Andrzej ve Alexander Dabik ile "Geçit" davası zanlılarından birisi

Lizin Didier

Jephté Vanderhoeven cinayetiyle ilgili soruşturmadan sorumlu 3. Ekip'in araştırmacı üyesi

Moreau Yves

Jephté Vanderhoeven cinayeti davasında başsavcı

Nadia (Mahlas)

Ağustos-Aralık 2013 arasında Mounir Benallal'ın eşi

Me Noël Joëlle

Gersande'ın avukatı (Martine Vanderhoeven)

Schmidt Vincent

Jephté Vanderhoeven cinayetiyle ilgili soruşturmadan sorumlu 4. Ekip'in araştırmacı üyesi

Vanderhoeven Jephté

3 Şubat 2014'te Uccle'daki dairesinde cesedi parçalanmış hâlde bulundu.

Zolt Soltan (Mahlas)

Jephté Vanderhoeven cinayetiyle ilgili soruşturmadan sorumlu 4. Ekip'in araştırmacı üyesi

Teşekkür

Anne-Cécile Huwart'a, Brüksel Federal Yargı Polisi'nin Suçlar Bölümüne, DR6'ya ve daha özel olarak onun yöneticisi Jean-Michel Le Moine ve komisyon üyeleri Natacha Barthel ve Marc Allemeersch'in yanı sıra yardım eden -ve yaptığım işi anlayan- tüm polis memurlarına ve uzmanlara teşekkür ederim.

Kraliyet savcısı Jean-Marc Meilleur'a ve Marie-Aurore Dagnely de dâhil olmak üzere Brüksel'deki soruşturma hâkimlerine de teşekkür ederim.

Ayrıca şüpheli ve mağdurların yakınlarına, özellikle de Martine Vanderhoeven'a teşekkür ederim.

Bu uzun proje boyunca beni destekleyenlere -aile ve arkadaşlar- ve daha özel olarak Marie-Claude ve Cécile Remy'e bilhassa teşekkür ederim.

Aynı zamanda Jean-Michel Huwart, Sacha Kukulka-Huwart, Mateusz Kukulka, Olivier Meyvaert, Jean-Yves Huwart, Marie-Ève Bondroit, Geoffrey Triffoy, Aline Degeyter, Valentine Liénard, Eric Pynnaert, Sophie Maniquet, Dorothée Cattrysse, Anne Marsaleix, Aurore D'Haeyer, Geneviève Botton, Jean-Paul Joris, Céline Gautier, Chloé Andries, Sybille Greindl, Théodora Gentzis, Nathalie Gemine, Laurence Gilis, Catherine Dumont, Géry Brusselmans, Gilles Quoistiaux, Stéphanie Vincart, Olivier Dag-

nelie, Nathalie Guilmin, Michèle ve André Bondroit, Yves Tassin, Erol Çetiner, Catherine Lambert, Franceline Beretti, Marc Metdepenningen, Roland Gemine, Aurore Liénard, Miriana Frattola, Claire Simoneau, Anne-Françoise Bertrand, Thierry Huart-Eeckhoudt, Stéphanie Labis, Gaël Bournonville, Anne-Catherine De Bast, Amélie Degeyter, Thibaud de Lovinfosse, Catherine Ernens, Jean-Michel Corbisier, Isabelle Wertz, Olivier Bailly, Odile André, Anne Collard, Matthieu Demeestere, Marcel Van Meesche, Georges Strens, Bruno Lai, Mireille Martens, Françoise Gauder, Caroline Van Wynsberghe, Vincent Deschoenmaeker, Philippe Engels ve Christiane Marly'ye de teşekkür ederim.

Son olarak Wallonia-Brüksel Federasyonu Gazetecilik Fonuna ve Pierre de Mûelenaere'ye bu projeye inandıkları için teşekkür ederim.

Wallonia-Brüksel Federasyonunun ve
Hélice Productions'ın desteğiyle...

Bir Brüksel Polisiyesi:

İki cinayet ve beş yılı bulan soruşturma

Şubat ayında bir sabah, Brüksel'de parçalanmış iki ceset bulunur. Otoparkta bulunan ceset evsiz bir adama, diğeri ise zengin bir bölgede yaşayan başka bir adama aittir.

Komiser olay yerine gelir. Yanında soruşturmayı takip etmeye yetkili bir gazeteci de vardır. Tam bu anda bir gerilim filminin tedirginliği ve tekinsizliği insanın bütün hücrelerine yayılır. Bu iki ceset arasındaki bağlantı nedir? Komiser bu soruşturmayı çözebilecek mi? Beş yıl sürecek haberciliğin öyküsü de o şubat sabahında başlar.

Yazarımız Anne-Cécile Huwart bir gazetecidir. Le Soir, Moustique, Le Vif l'Express ve Médor gibi çeşitli medya kuruluşları için uzun süren soruşturmalar ve raporlar hazırladı, haber yaptı. 2019 Belfius Ödülünün finalisti oldu. *Gece Ölmek* onun ilk kitabı. Gazetecilik ve polisliğin kavşağında yazıyor. Hikâyesi dünyada çok az bilinen ve yazılan bir türde: gerçeklik edebiyatı. Türkçede de ilgiyle karşılanacağını ve çok sevileceğini düşünüyoruz.

ISBN: 978-625-8309-50-8

ayrıkotu
ayrikotukitap